

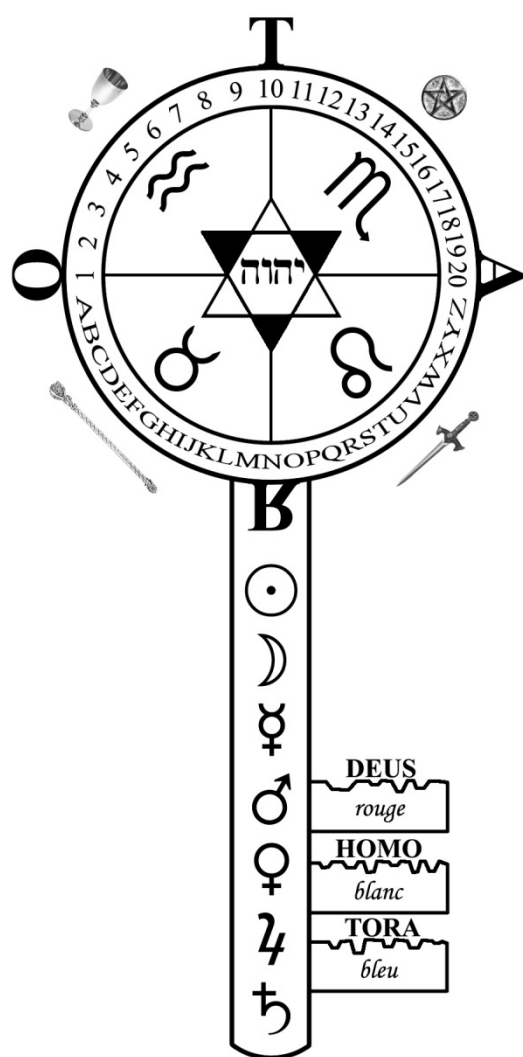
KLJUČ MISTERIJA

ELIFAS LEVI

KLJUČ MISTERIJA

ELIFAS LEVI

THE KEY OF THE MYSTERIES

(LA CLEF DES GRANDS MYSTERES)

BY
ÉLIPHAS LÉVI

PREVOD I PREDGOVOR - ALEISTER CROWLEY

SADRŽAJ

Predgovor	4
Uvod	5
PRVI DEO: MISTERIJE RELIGIJE	6
Uvodne napomene	7
Članak I	11
Članak II	43
Članak III	45
Članak IV	48
Članak V	51
Rezime prvog dela	52
DRUGI DEO: FILOZOFISKE MISTERIJE	55
Uvodne napomene	55
TREĆI DEO: MISTERIJE PRIRODE	62
Prva knjiga: Misterije magnetizma	63
Glava I	63
Glava II	66
Glava III	71
Glava IV	117
Druga knjiga: Misterije magije	120
Glava I	120
Glava II	123
Glava III	125
Glava IV	130
ČETVRTI DEO: PRAKTIČNE TAJNE	135
Uvod	135
Glava I	136
Glava II	138
Glava III	141
Glava IV	143
Epilog	146

ORDO TEMPLI ORIENTIS
SRBIJA

PREDGOVOR

Ova knjiga predstavlja vrhunac misli Elifasa Levija. U njoj se više ne radi o utvrđenom i univerzalnom smislu stvari, već o kontradikcijama koje su inherentne njihovoj prirodi. Pritom Levi stalno ističe činjenicu da, iz praktičnih razloga, ne treba mešati različite ravni, iako se u konačnoj analizi saznaje da su sve one zapravo jedna. Ovo je, kao i suptilna i prefinjena ironija kojom je Elifas Levi vladao sa jedinstvenim majstorstvom, zbunjivalo komentatore koji su se poput Vajta odlikovali pedanterijom i glupošću. Engleski jezik ne sadrži reč koja bi bila u stanju da na pravilan način oceni mentalno stanje takvih nesrećnika. Najbliže bi bilo reći *dummheit*, u najjačem nemačkom smislu te reči. U stvari, to je kao kada bi geograf kritikovao Guliverova putovanja sa stručne tačke gledišta.

Kada nam Levi saopštava da je sve, na šta kao posvećenik polaže pravo, zavisno od njegove potčinjenosti hrišćanstvu, a zatim ne samo da tvrdi da su Biblija i Kuran samo različiti prevodi iste knjige, nego i tumači Otelotvorenje kao alegoriju, postaje jasno da će zahtevati mnogo pokornosti. Kada se slaže sa svetim Avgustinom da nešto nije pravedno, zato što Bog tako želi, već On tako želi zato što je pravedno, savršeno je jasno da svodi Boga na pesničku sliku koja odaje njegovu ličnu ideju pravde, i da se nikakva ortodoksija ne može suprotstaviti tom tvrđenju. Njegova odbrana katoličke hijerarhije predstavlja pravo remek delo svesne sofistikacije koja samu sebe opravdava svođenjem svojih zaključaka na nulu. Moramo početi od jednog pri čemu to jedno nema nikakvih svojstava. Iz toga proizilazi da - sve dok postoji centralizovana vlast - nimalo nije bitno kakva je ona. Budući da papa već predstavlja takvu vlast, bila bi najozbiljnija taktička greška pokušati ustanovljavanje njemu suprotstavljene vlasti. Uspeh bi značio rat, a neuspeh anarhiju. Naravno, to nije moglo sprečiti Levija da ceremonijalno baci papsku krunu na zemlju uzvikujući: "Smrt tiraniji i sujeverju!"- u skrovištu jednog tajnog Areopaga, čiji je on bio najslavniji član.

Čovek koji postane čarobnjak traži magičko oružje; budući da je često žrtva ljudske slabosti koju nazivamo lenjošću, nada se da će naći to oružje već iskovano. Tako srećemo hrišćanskog Maga, koji nameće svoju moć svetu koristeći postojeće oblike bogoslužjenja i stvarajući jedinstven sistem od svih njihovih kvaliteta. Ne postoji ni jedna odlika hrišćanstva koja nije bila preuzeta iz kulta Izide, Mitre, Bahusa, Adonisa, ili Ozirisa. Nailazimo i na Alena Beneta (Bhikkhu Ananda Metteya) koji pokušava da iskoristi budizam. Neki drugi su to isto želeli da učine sa slobodnim zidarstvom. Pojedini su, izuzetno nerazboriti čarobnjaci, pokušali da upotrebe čak i stari, zardali mač.

Vagner to vrlo plastično prikazuje u *Zigfridu*. Veliki mač Nothung je jedino oružje kojim se mogu uništiti bogovi, ali on je slomljen. Patuljak Mim uzaludno pokušava da ga popravi. Zigfrid ne čini istu grešku: on topi polomljeni mač i od njega kuje nov. Uprkos naporu koji je potreban, to je ipak najbolji put.

Levi nije uspeo da osvoji katoličanstvo, a njegova nada da će moći da iskoristi imperijalizam i pokušaj da ubedi Cara da je on izabrano oruđe Svemoćnog, verovanje koje bi mu omogućilo da igra ulogu Maksimusa malom Napoleonovom Julijanu, bili su zauvek uništeni u Sedanu.

Neophodno je da čitalac stekne jasno razumevanje Levijevog duha, da bi bio u stanju da dovede u sklad "kontradikcije" koje su kod Vajta izazvale nestrpljivost i zbunjenost. Tužna je privilegija viših nivoa svesti da mogu da vide obe strane svakog problema i da prihvate činjenicu da su i jedna i druga podjednako ispravne. Naravno, takve kontradikcije se mogu izmiriti samo na još višem nivou, pa je zato takav način usklađivanja kontradikcija najbolji ključ za pristup višim nivoima svesti.

Nije neophodno dodati ništa više ovim uvodnim napomenama. Pomenuli smo jedinu teškoću za razumevanje knjige, mada na jednom ili dva mesta Levi dopušta da ga izražen smisao za humor odvuče u neškodljivu bombastičnost. Navešćemo kao primer njegove komentare o *Tajnoj knjizi* pape Honorija.

Već smo rekli da je ova knjiga remek delo Elifasa Levija, u kojoj on dostiže vrhunac misli i jezičkog izraza ravan bilo kom drugom piscu koji nam je poznat.

Alister Krouli

UVOD

Duh čoveka koji se nađe na ivici misterije obuzima vrtoglavica. Misterija je kao ponor koji neprestano privlači našu neumornu radoznalost strahotom svojih dubina.

Najveća misterija beskonačnosti je postojanje Onoga kome je jedinom sve pristupačno i za koga nema tajni.

Shvatajući beskonačno koje je po svojoj suštini nerazumljivo, On je sam po sebi ta beskonačna i večno neodredljiva misterija; odnosno, On je, po svemu sudeći, onaj vrhunski apsurd koji je Tertulijan naveo kao razlog verovanja.

Taj apsurd je neophodan, jer razum mora zauvek odbaciti sve pomisli da ga može doseći; neophodno je i verovati u njega, jer su i nauka i razum, ne mogavši da dokažu da On ne postoji, privučene i prinuđene da veruju u njegovo postojanje i da ga i same obožavaju zatvorenih očiju.

Zašto? Zato što je taj apsurd beskonačni izvor razuma. Svetlost se večno izliva iz večnih senki. A nauka, ta vavilonska kula duha, može doveka okretati svoje spirale koje će se sve više uzdizati i može učiniti da zemlja zadrhti, ali neće nikada dodirnuti nebo.

Bog je onaj koga ćemo do večnosti upoznavati sve bolje, i onaj koga upravo zato nikad nećemo potpuno spoznati.

To znači da je kraljevstvo misterije otvoreno polje za osvajačke pohode inteligencije. Slobodno i smelo nastupajte: nikada nećete smanjiti njegovu veličinu, samo ćete mu promeniti horizonte. Sveznanje je nemogući san; ali teško onom ko odbaci svako učenje i koji ne shvata da da bi nešto znao, mora neprekidno i večno učiti!

Tvrđi se da onaj ko želi nešto dobro da nauči, mora to zaboraviti više puta. Svet kao da je sledio taj savet. Svi oni problemi o kojima se danas raspravlja bili su rešeni još u drevna vremena. Pre nego što su naši anali započeli, njihova rešenja, zabeležena hijeroglifima, već su postala nerazumljiva za nas. Jedan čovek je otkrio njihov ključ, otvorio nam groblja drevne nauke i darovao ovom stoleću čitav jedan svet zaboravljenih teorema, sinteza jednostavnih i uzvišenih kao sama priroda, koje se šire iz jedinstvenog centra i množe kao brojevi u tako tačnim razmerama da poznato prikazuje i otkriva nepoznato. Razumeti tu nauku znači videti Boga. Pisac ove knjige je, završivši svoje delo, pomislio da je to pokazao.

I tada, kada budete videli Boga, hijerofant će vam reći: "Okrenite se!", pa ćete, u senci koju bacate u prisustvu sunca inteligencije, ugledati đavola, tog crnog fantoma koga vidite kada vaš pogled nije upravljen na Boga i kada vam se čini da vaša senka zaklanja nebo - jer zemljina isparenja, što se više uzdižu, kao da je sve više i više uvećavaju.

Trostruki cilj ove knjige, koja će stoga i biti podeljena u tri dela, jesu usklađivanje nauke sa otkrovenjem i razuma sa verom u okviru religije, ukazivanje na apsolutne principe filozofije koji mire sve antinomije, i otkrivanje univerzalne ravnoteže prirodnih sila.

Izložićemo sve karakteristike istinite religije tako da niko - bilo vernik bilo nevernik - neće moći da je ne prepozna; to će biti apsolut u religiji. U filozofiji ćemo zasnovati neizmenljivu suštinu one istine koja je u nauci *stvarnost*, u prosuđivanju *razum*, a u etici *pravda*. I na kraju ćemo vam pružiti uvid u zakone prirode i pokazati kako su prazne fantazije naše mašte u poređenju sa plodnom stvarnošću kretanja i života. Pozvaćemo velike pesnike budućnosti da ponovo spevaju božanstvenu komediju, ali sada ne na osnovama čovekovih snova, već Božije matematike.

Reći ćemo sve i objasnićemo sve o misterijama drugih svetova, skrivenim silama, neobičnim otkrovenjima, tajanstvenim bolestima, posebnim sposobnostima, duhovima, priviđenjima, magijskim paradoksima, hermeličkoj arkani. Ko nam je dao takvu moć? Nije nas strah da i to otkrijemo našim čitaocima.

Postoji jedna okultna i sveta azbuka čije poreklo Jevreji pripisuju Enohu, Egipćani Totu ili Hermesu Trismegistosu, a Grci Kadmu ili Palamedu. Ona je bila poznata sledbenicima Pitagore, a sastoji se od apsolutnih pojmova pridruženih znacima i brojevima; njihovim kombinovanjem ostvaruje se matematika misli. Solomon je predstavio tu azbuku pomoću 72 imena napisana na 36 talismana. Istočnjački ih adepti i danas nazivaju Solomonovim klavikulama ili "ključevima". Oni su, kao i njihova upotreba, opisani u knjizi koja potiče od patrijarha Avrama. Njeno ime je *Sefer Jecirah*; pomoću nje je moguće prodreti u skriveni smisao *Zohara*, velike dogmatske rasprave jevrejske Kabale. Nama je pošlo za rukom da ponovo otkrijemo Solomonove klavikule, zaboravljene tokom vremena i, navodno, izgubljene. Bez ikakvih problema otvorili smo sva vrata tih starih svetilišta u kojima kao da je spavala apsolutna istina - uvek mlada i uvek lepa, kao princeza iz dečije priče koja posle vekovnog sna očekuje mladoženju čiji je zadatak da je probudi.

I posle naše knjige ostaće neke misterije, ali u većim daljinama i većim visinama i beskonačnim dubinama. Ona predstavlja svetlost ili budalaštinu, mistifikaciju ili spomenik. Pročitajte, razmislite i prosudite.

PRVI DEO MISTERIJE RELIGIJE

PROBLEMI KOJE TREBA REŠITI:

1. Pokazati na uverljiv i apsolutan način da Bog postoji, i predstaviti pojam Boga lako da to zadovolji sve umove.
2. Objasniti osnove istinite religije na neosporiv način.
3. Ukazati na smisao i razlog postojanja svih misterija jedine istinite i univerzalne religije.
4. Filozofske zamerke upućene religiji iskoristi kao dokaze koji idu na ruku i istinitoj religiji.
5. Razgraničiti religiju od sujeverja i objasniti čuda.

UVODNE NAPOMENE

Kada je grof Žozef de Metr, taj veliki i strasni ljubitelj logike, rekao u očaju: "Svet je lišen religije!", bio je nalik onim ljudima koji prenagljeno tvrde: "Nema Boga!"

U stvari, svet je zbilja lišen religija grofa Žozefa de Metra, i sasvim je verovatno da ne postoji onakav Bog kakvog zamišlja većina ateista.

Religija predstavlja ideju zasnovanu na jednoj opštoj i neizmenljivoj činjenici: čovek je religiozna životinja. Stoga reč "religija" neophodno ima apsolutni smisao. I sama priroda opravdava ideju koju ta reč izražava, i uzdiže je na nivo principa.

Potreba za verovanjem je jako bliska potrebi za voljenjem; zato naše duše žele zajedništvo u istim nadama i istoj ljubavi. Izdvojena verovanja su samo sumnje: to su veze međusobnog poverenja koje, stvaranjem vere, čine religiju.

Vera ne izmišlja sebe, ne nameće sebe, ne zasniva sebe na bilo kakvim političkim aktima; poput života, i ona se iskazuje nekom vrstom fatalnosti. Ona ista moć koja upravlja prirodnim pojavama ograničava i određuje natprirodni domen vere, uprkos čovekovom predviđanju. Nije moguće smisliti otkrovenje; čovek postaje njegov objekat i bespogovorno veruje u njega. Uzalud se duh buni protiv tajanstvenosti dogme; on je podjarmljen privlačnošću same tajanstvenosti, a često bi i najmanje povodljivi među misliocima pocrveneli ako biste ih nazvali "nereligioznim ljudima".

Religija zauzima značajnije mesto u životnoj stvarnosti, nego što veruju oni koji mogu bez nje - ili koji bar tako tvrde. Sve ideje koje čine čoveka suštinski različitim od životinje - moral, ljubav, čast - jesu prevashodno religiozna osećanja. Kult domovine i porodice, vernost zakletvi i uspomeni - sve su to stvari kojih se čovečanstvo nikad ne bi moglo odreći a da sebe potpuno ne unizi, i koje ne bi mogle postojati bez verovanja u nešto što prevazilazi smrtni život sa njegovom nestalnošću, neznanjem i bedom.

Kada bi konačno uništenje bilo sve što možemo očekivati od najuzvišenijih težnji ka onome što osećamo kao večno, naša jedina dužnost bi se sastojala od uživanja u sadašnjosti i nehajnosti prema budućnosti; tada bi reči čuvenog soliste, da je čovek koji misli unižena životinja, bile potpuno tačne.

Od svih ljudskih strasti, religiozna je najsnašnija. Ona samu sebe rađa, bilo potvrđivanjem, bilo negiranjem, sa podjednakim fanatizmom, pri čemu jedni tvrdoglavo brane Boga koga su napravili prema vlastitoj slici, a drugi tako nerazborito poriču svako postojanje Boga kao da su bili u slanju da spoznaju i opustoše pomoću jedne jedine misli čitav onaj beskonačni svet koji pripada njegovom uzvišenom imenu.

Filozofi nisu u dovoljnoj meri razmotrili religiju kao fiziološku činjenicu čoveka, jer religija postoji bez obzira na sve rasprave, kao osobina ljudske duše, kao što su to i inteligencija i ljubav. Sve dok čovek bude postojao, postojaće i religija. Gledana iz ovog aspekta ona predstavlja samo potrebu za večnim idealizmom, potrebu koja opravdava svaku težnju ka progresu, koja inspiriše svako posvećivanje, koja jedina čini da vrlina i čast ne postanu prazne reči, čija bi jedina uloga bila da iskorištavaju taštinu slabih i glupih u korist jakih i pametnih.

I upravo toj urođenoj potrebi verovanja možemo dati ime prirodne religije; svaki pokušaj da se odrežu krila takvom verovanju se, na religioznom nivou, suprotstavlja prirodi. Suština religije je misterija, jer vera počinje od nepoznatog, prepuštajući ostalo ispitivanju nauke. Sumnja je smrtni neprijatelj vere; vera oseća neophodnost posredovanja božanskog bića koje ispunjava ponor između konačnog i beskonačnog, i potvrđuje to posredovanje svom toplotom svog srca i svom elastičnošću svog uma. Odvojena od ovog čina vere, religiozna potreba se, ne našavši zadovoljenje, okreće skepticizmu i očaju. Ali da čin vere ne bi bio čin ludosti, razum zahteva da on bude usmeren. Ali čime? Naukom? Već smo pokazali da je nauka tu nemoćna. Javnom vlašću? To bi bilo apsurdno. Zar da naše molitve nadgledaju policajci?

Šta preostaje? Moralni autoritet koji je jedini u stanju da konstituiše dogmu i zasnuje disciplinu bogoslužjenja u skladu sa javnom vlašću, ali ne kao njihov verni sluga. Potrebno je da vera obezbedi religioznoj potrebi istinsko zadovoljenje - potpuno, trajno i nesumnjivo. Da bi se to postiglo, neophodno je zasnovati jedan delotvoran kult koji bi, sa apsolutnom verom, bitno ostvarivao simbole verovanja.

Budući da je tako zamišljena religija jedina koja može na adekvatan način zadovoljiti prirodne verske potrebe, ona je nužno jedina prirodna religija. Iz toga sledi da je istinita prirodna religija religija otkrovenja. Istinita otkrivena religija je hijerarhijska tradicionalna religija koja sebe potvrđuje na apsolutan način iznad ljudskih rasprava svetim tajnama vere, nade i milosrđa.

Sveštenstvo koje predstavlja moralni autoritet, sveto je i bezgrešno, upravo kao što je ljudski rod podložan poroku i grehu. Sveštenik je uvek predstavnik Boga. Ljudske greške, pa čak i zločini, tu malo znače. Kada je Aleksandar VI posvećivao biskupe, to nije činio trovač i ubica, već papa. On nikada nije falsifikovao dogme koje ga osuđuju, ili svete tajne koje su u njegovim rukama spasile druge, ne opravdavajući njega. U svim vremenima i na svim mestima uvek je bilo lažova i zločinaca, ali u hijerarhijskoj i božanskoj crkvi ih nikada nije bilo, i nikada neće biti ni loših papa niti zlih sveštenika. "Zao" i "sveštenik" u spoju daju oksimoron.

Pomenuli smo Aleksandra VI i čini nam se da je njegovo ime dovoljno suprotstavili onome što smo upravo rekli, a da ne pominjemo druga, podjednako prokleta. Veliki zločinci tog tipa su sebe dvostruko obeščastili usled svetosti svog položaja, ali nikada nisu mogli da obeščaste sam položaj, koji će uvek ostati svetao iznad palog čovečanstva.¹

Bilo je rečeno da nema religije bez misterija; dodaćemo da nema misterija bez simbola. Simbol, kao formula ili izraz misterije, izražava njegovu dubinu paradoksalnim slikama pozajmljenim iz poznatog sveta. Simbolički oblik, čiji je smisao da opiše ono što stoji iznad naučnog razuma, mora biti lišen takvog razuma; to je izraženo u slavnoj i potpuno tačnoj primedbi crkvenog oca: "Verujem jer je besmisleno". *Credo quia absurdum*.

Kada bi nauka pokušala da potvrdi ono što ne poznaje, uništila bi samu sebe. Stoga ona nikada neće moći da odlučuje u pitanjima vere, ništa više nego što će vera moći da odlučuje u pitanjima nauke. Potvrđivanje vere od strane nauke bi predstavljalo apsurd, baš kao što bi naučni stav, predstavljen kao verski, bio besmislen u okviru religije. Znati i verovati - to su dva termina koja nikada ne smemo mešati.

¹ Pas ima šest nogu. To je definicija. Dokazivati da svi psi imaju četiri noge nije nikakav odgovor na to. - A.K.

Osporavati odluke vere u ime nauke znači ne razumevati ni nauku ni veru: misterija božanskog trojstva nije matematički problem, inkarnacija Reči nije medicinski fenomen, ideja o iskupljenju ne može podleći istorijskoj kritici. Nauka je nemoćna da utvrdi da li smo u pravu bilo da verujemo ili ne verujemo u dogmu; ona može samo posmatrati posledice religije, a budući da ova neosporno uzdiže ljude i da je po sebi fiziološka činjenica, neophodnost i sila, nauka će biti primorana da je prizna i da uvek računa s njom.

Usudićemo se da ustvrdimo da postoji jedna nepobitna činjenica koju prihvataju i nauka i vera; činjenica koja čini Boga vidljivim na zemlji; neporeciva činjenica univerzalnog značaja; ta činjenica je ovozemaljsko manifestovanje - počev od vremena hrišćanskog otkrovenja - duha nepoznatog drevnim narodima, duha nesumnjivo božanskog, u svojim delima pozitivnijeg od nauke, u težnjama veličanstvenije idealnog od najuzvišenije poezije, duha za koga je bilo potrebno stvoriti novo ime, ime koje se nije čulo u svetišlima antičkog sveta.²

To ime je stvoreno i mi ćemo dokazati da ono u religiji, i za nauku i za veru, predstavlja izraz apsolutnog. To ime glasi MILOSRĐE, a duh o kome smo pričali je *Duh milosrđa*.

Vera pada na kolena pred milosrđem, i osvojena nauka mu se klanja. Postoji nešto veće od ljudskog roda; svojim delima Milosrđe dokazuje da je to istina. Ono je jače od svih strasti, ono trijumfuje nad patnjom i smrću, ono pomaže svakom srcu da razume Boga i kao da već ispunjava večnost početkom ostvarivanja pravednih nada.

Šta pred licem živog i delatnog milosrđa znači, jedan Prudon koji huli jedan Volter koji se podsmeva?

Stavite na jednu gomilu Didroove sofizme, kritičke argumente Štrausa, Volnijeve "Uzroke propasti" - tako dobro nazvane, jer taj čovek je umeo samo da ruši - bogohulne kletve revolucionara čiji glas je ugušen u krvi, i prezriva ćutanja; dodajte tome sve užase i isprazne snove koje nam budućnost sprema; tada će doći najskromnija i najjednostavnija od svih Sestara milosrđa - i svet će zaboraviti svoje ludosti, zločine i snove da bi se poklonio toj uzvišenoj stvarnosti. Milosrđe! - božanska reč, jedina koja pomaže da se Bog razume, reč koja sadrži opšte otkrovenje. *Duh milosrđa*! - spoj dve reči koji daje konačno rešenje i apsolutno obećanje. Na koje pitanje ove dve reči ne daju odgovor?

Šta je Bog za nas ako ne Duh milosrđa? Šta je pravoverje? Nije li to Duh milosrđa koji odbija da raspravlja o veri da ne bi zbunio jednostavne duše i uznemirio univerzalnu zajednicu?³ I zar univerzalna crkva može biti bilo šta drugo do zajednica u Duhu milosrđa? Crkva je nepogrešiva samo kroz Duh milosrđa. Duh milosrđa čini božansku vrlinu sveštenstva.

Duh milosrđa obuhvata sve - čovekovu dužnost, potvrdu njegovih prava, dokaz njegove besmrtnosti, večnu sreću koja počinje na ovom svetu, uzvišeni cilj njegovog postojanja, smisao njegovih borbi, usavršavanje njegovog ličnog, javnog i religioznog morala; on sve razume, u sve se nada, preduzima sve i uspeva u svemu.

Duhom je milosrđa Isus, umirući na krstu, dao sina svojoj majci u liku svetog Jovana, te je nadvladavajući agoniju najgoreg mučenja, ispustio krik oslobođenja i spasenja rekavši: "Oče, u tvoje ruke predajem svoj duh!"

² To ime je ostalo van upotrebe do vremena kada mu je apostol Pavle dao značenje. - A.K.

³ Suptilni humor sofistike! Levi zapravo tvrdi: "Svakakva laž može poslužiti, ukoliko je svi prihvate", i prekoreva hrišćanstvo zbog narušavanja mira paganizma. Takođe ističe da je hrišćanstvo samo sinkretičko-eklektički paganizam, i brani ga zbog toga. - A.K.

Zahvaljujući Duhu milosrđa dvanaestorici galilejskih zanatlija je pošlo za rukom da osvoje svet, jer su istinu voleli više od života te su krenuli bez sledbenika da propovedaju narodima i kraljevima, spremni da na mukama osvedoče svoju vernost. Oni su pokazali masama živu besmrtnost svoje smrti i poprskali zemlju krvlju čija se vrelinu nije mogla ugasiti, jer su izgarali od zanosa Milosrđa.

Pomoću Milosrđa su apostoli izgradili svoju Veru. Propovedali su da je vrednije verovati zajedno nego sumnjati u osami; potom su organizovali hijerarhiju zasnovanu na poslušnosti koju je Duh milosrđa učinio tako plemenitom i tako uzvišenom, jer služiti na takav način znači vladati; i formulisali veru za sve i nadu za sve, i postavili je da čuva Milosrđe za sve. Teško egoisti koji pripisuju sebi i jednu reč ovog nasleđa Reči, on je bogoubica koji pokušava da rasparča telo svog Gospoda.

Vera je sveta barka Milosrđa; ko god je ugrozi osuđuje sebe na večnu smrt, jer ga tada Milosrđe napušta. Vera je sveto nasleđe naše dece i залог u krvi naših otaca!

U Milosrđu su mučenici po tamnicama nalazili utehu i Milosrđem su i najnemilosrdnije od svojih dželata preobraćali u pravu veru.

U ime Milosrđa je Sen Marten iz Tura protestovao protiv mučenja priscilijanaca,* i odvojio se od tiranina koji je želeo da veru nametne mačem.

* Priscilijanska jeres je uznemirivala crkvu posebno u Španiji. Imperator Maksimus, poreklom Španac, bio je rešen da je ukloni čvrstom rukom i da konfiskuje imovinu jeretika. U tome ga je podržavalo galsko sveštenstvo, a na koncilima u Bordou i Saragosi, dobio je podršku. Dva španska sveštenika, *Itakus* i *Idakus* su bučno zahtevala da jeretike kazni državna vlast. Sen Marten iz Tura se tome usprotivio i 385.g. otišao u Trev da posreduje za progonjene priscilijance, i sve dok je ostao na dvoru, ništa se nije desilo. Kada je otišao, stranka dvojice španskih sveštenika je nadvladala. Maksimus je stvar jeretika prepustio neumoljivom Evodiusu. Priscilijan je bio ubijen, a njegovi sledbenici proterani ili pobijeni. To je samo raspirilo žar jeresi, te su se očekivali još žešći progoni. Tada je Sen Marten još jednom napustio svoju isposničku ćeliju u Marmontjeu i uputio se u Trev. Saznavši da starac dolazi na svom magarcu, njegovi neprijatelji ga presretoše na putu ne želeći da ga puste da prođe. Rekao im je: "Ja dolazim u miru Isusa Hrista!" Takva je bila moć uticaja njegove ličnosti da se nisu usudili da ispred njega zatvore gradsku kapiju, ali su vrata dvorca ostala zatvorena. Sen Marten je odbio da komunicira sa sledbenicima dvojice španskih sveštenika ili da prisustvuje njihovoj službi; njihov bes zbog toga najbolje svedoči koliko su bili svesni njegove moći. Obratili su se Maksimusu koji im je prepustio Sen Martena, ali ga je tokom noći pozvao i pokušao da privoli na kompromis. Sen Marten je odgovorio da ne želi da ima ništa sa progoniteljima. Imperator ga je u besu otpustio i naredio tribunima da krenu u Španiju i tamo organizuju inkviziciju. Tada se Sen Marten vratio i predložio pogodbu: ako imperator opozove svoje naredenje, on će primiti pričest sa neprijateljskom sveštениčkom strankom. Tako je i bilo. Znajući da je humanost pobedila, krenuo je nazad, ali je na putu ka Turu doživeo strašnu agoniju. Zašto je pristao na ono na šta nije smeo? Javio mu se anđeo i rekao: "Imaš pravo što si tužan, ali si učinio jedino što si mogao!" I on nikad više nije otišao ni na jedan crkveni sabor. Često je plačući govorio da je spasiivši jeretike sam izgubio moć nad ljudima i demonima.

Oni koji njegov protest svode samo na suprotstavljanje prepuštanju crkve svetovnoj vlasti - greše, jer je on španskim sveštenicima pre svega zamerao nedostatak humanosti.

Sen Marten iz Tura se često naziva Marten Čudotvorac, zato što je bio poznat po svojoj moći nad životinjama.

Milosrđem su sveci primorali svet da ih prihvati kao znak iskupljenja za zločine učinjene u ime same religije i za skandale oskrnavljenih svetišta.

Milosrđem su Sen Vensan de Pol i Fenelon zadobili naklonost čak i najbezbožnijih vekova i unapred ugušili smeh Volterove dece dostojanstvom svojih vrlina.

Zahvaljujući milosrđu je, na kraju, ludost krsta postala mudrost naroda, jer je svako plemenito srce osetilo da je uzvišenije verovati sa onima koji vole i koji se posvećuju, nego sumnjati sa egoistima i robovima zadovoljstava.

ČLANAK I

Rešenje prvog problema

ISTINITI BOG

Samo religija može definisati Boga; nauka nije u stanju ni da opovrgne, niti da potvrdi njegovo postojanje.

Bog je apsolutni objekat čovekove vere. On je vrhunski um i stvaralačka inteligencija reda u beskraju i Duh Milosrđa u svetu.

Da li je Univerzalno biće kobna mašina koja neprestano melje i mrvljuje inteligencije, ili božanski um koji usmerava sile da bi ih poboljšao?

Prva pretpostavka je protivna razumu; ona je pesimistička i nemoralna.

Zato nauka i razum moraju prihvatiti drugu.

Da, Prudone, Bog jeste pretpostavka, ali pretpostavka toliko neophodna, da bez nje sve teoreme postaju apsurdne i nesigurne.

Za one koji su posvećeni u Kabalu, Bog predstavlja apsolutnu jednost koja stvara i oživljava brojeve.

Jednost čovekove inteligencije ukazuje na jednost Boga.

Ključ brojeva je ključ vere, zato što su znaci, figure analogne harmoniji koja se razvija iz brojeva.

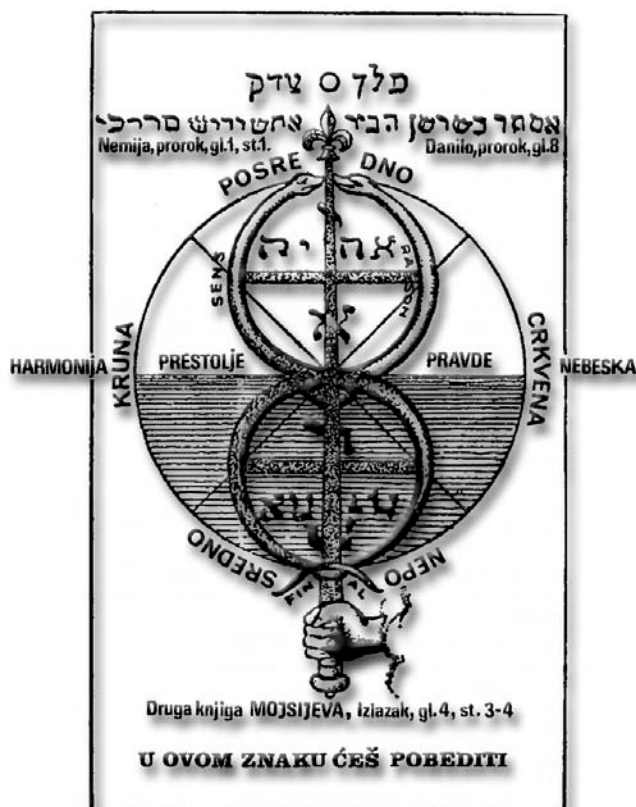
Matematika nikad ne bi bila u stanju da jasno prikaže slepu sudbinu, zato što predstavlja izraz preciznosti, što je osobina vrhunskog razuma.

Jednost pokazuje analogiju suprotnosti; ona je osnov, ravnoteža i vrhunac brojeva. Čin vere nastaje iz jednosti i vraća se u jednost.

Sada ćemo u kratkim crtama izložiti objašnjenje Biblije pomoću brojeva, budući da je Biblija knjiga Božijih likova.

Tražićemo od brojeva da nam daju razlog dogmi večne religije; a oni će odgovoriti sjedinjujući se u sintezu jednosti.

Sledeće stranice samo kratko navode kabalističke hipoteze; one su van religije i ovde ih pominjemo samo zato što su neobične. Nije na nama da unosimo inovacije u dogmu; ono na šta polažemo pravo kao posvećenici je u potpunosti zavisno od naše podređenosti hrišćanstvu.⁴

Znak VELIKOG ARKANUMA G. . A. .

Skica proročke teologije brojeva

I JEDNOST

JEDNOST je princip i sinteza brojeva, pojam Boga i čoveka, i spoj razuma i vere.

Vera ne može biti suprotstavljena razumu; ona je neophodna usled ljubavi i identična nadi. Voleti znači verovati i nadati se; a ovaj trostruki izraz duše naziva se vrlina, zato što zahteva hrabrost. Ali, zar bi bila potrebna hrabrost da nije moguća sumnja? A biti sposoban za sumnju znači sumnjati. Sumnja je ona sila koja daje ravnotežu veri i čini vrednost religije.

Sama priroda nas navodi da verujemo; ali formulisanje vere je zapravo društveni izraz religioznih stremljenja date epohe i to je upravo ono što čini Crkvu očigledno nepogrešivom.

Bog je, neophodno, najmanje poznat od svih bića zato što On može biti definisan samo negativnom iskustvom: On je sve ono što mi nismo, On je beskonačno, po definiciji suprotstavljeno konačnom.

⁴ Ovaj pasus nosi odlike tipično Levijeve suptilne ironije, kao ključa svih njegovih paradoksa. - A.K.

Vera, i shodno njoj ljubav i nada, toliko su slobodne da čovek ne samo da ne može da ih nametne drugima, nego čak ni sebi.

"To su tri milosti" - kaže religija. Ali znamo da milost ne dolazi kao posledica zahteva ili iznuđivanja, a zašto bi bilo ko želeo da primora ljude na nešto što dolazi slobodno i samo od sebe sa Nebesa? Potrebno je samo želeti ih.

Razmišljati o veri znači iracionalno misliti, budući da se objekat vere nalazi van sveta razuma. Ako bi me neko upitao: "Da li ima Boga?", odgovorio bih: "Verujem u to." Ali ako bi dodao: "Ali, da li si siguran da On postoji?", mogao bih reći samo: "Da sam siguran, ne bih verovao, nego bih znao."

Formulacija vere podrazumeva saglasnost u načinu izražavanja opšte hipoteze.

Vera počinje lamo gde se nauka završava. Povećavanje opsega nauke dovodi do smanjivanja opsega religije; ali u stvarnosti to zapravo dovodi do njenog ekvivalentnog povećanja, usled proširivanja osnove.

Nepoznato se može definisati samo preko pretpostavljenih i pretpostavljivih veza sa poznatim.

Analogija je bila jedina dogma drevnih maga. Možemo je nazvati "posredničkom" jer je upola naučna, upola hipotetična, pola razum, pola poezija. Ova dogma je bila, i uvek će biti, začetnica svih ostalih.

Šta je to Čovek-Bog? Onaj ko u najljudskijem životu spozna najbožanski ideal.

Vera je proročanstvo inteligencije i ljubavi kada na njih ukazuju priroda i razum.

Stoga suštinu verskih stvari Čini njihova nepristupačnost za nauku, nedokazivost za filozofiju i nedefinisanost za čvrsto uverenje.

Vera je hipotetičko shvatanje i konvencionalno određivanje krajnjih ciljeva nade, vezivanje za vidljive znake nevidljivih stvari.

"Vera je supstanca onoga čemu se nadamo i potvrda onog što ne vidimo."

Da bismo potvrdili bez gluposti da Bog postoji ili ne postoji, moramo početi sa razumskom ili nerazumskom definicijom Boga. Da bi ova definicija bila razumska, mora biti hipotetična i analogična, i mora negirati poznatu konačnost. Moguće je opovrgnuti postojanje bilo kog posebnog Boga, ali apsolutnog Boga nije moguće negirati isto kao ni dokazati. On je razumska pretpostavka u koju verujemo.

"Blaženi su oni čije je srce čisto, jer će videti Boga" - rekao je Učitelj; videti srcem znači verovati; a ako je ta vera usmerena ka istinitom Bogu, ona nikada neće biti prevarena, ukoliko ne teži da isuviše definiše na osnovu opasnog izvođenja zaključaka koje proizilazi iz ličnog neznanja. Naše rasuđivanje u pitanjima vere se odnosi na nas; desiće nam se ono u šta smo verovali; odnosno, stvaramo sami sebe prema vlastitom idealu.

"Oni koji stvaraju svoje bogove postaju nalik na njih" - kaže psalmopojac - "i u njih polažu svoje nade".

Božanski ideal antičkog sveta stvorio je civilizaciju koja je došla do svog kraja; ne smemo biti očajni što su bogovi naših varvarskih otaca postali đavoli naše prosvećenije dece. Đavoli uvek nastaju od odbačenih bogova, i Satana je tako bezobličan i kontradiktoran samo zato što je sačinjen od dronjaka drevnih teogonija. On je sfinga bez tajne, zagonetka bez odgovora, misterija bez istine, apsolut bez stvarnosti i bez svetlosti.

Čovek je sin Božji zato što je Bog, manifestovan i otelotvoren na zemlji, sebe nazvao sinom čoveka.

Čovečanstvo je, stvorivši Boga prema slici njegove inteligencije i njegove ljubavi, razumelo uzvišenu Reč: "Neka bude svetlost!"

Čovek je oblik božanske misli, a Bog je idealizovana sinteza čovekove misli.

Zato Reč božija otkriva čoveka, a Reč čoveka otkriva Boga.

Čovek je Bog sveta, a Bog je čovek Nebesa.

Pre nego što je rekao: "Bog hoće", čovek je hteo.

Da bi razumeo i poštovao svemogućeg Boga, čovek mora najpre biti slobodan.

Čovek bi, da je poslušao i uzdržao se od voća sa drveta znanja usled straha, bio nevin i glup kao jagnje, i skeptičan i buntovan kao anđeo svetlosti. Ali je on presekao pupčanu vrpcu svoje jednostavnosti i - padajući sa drveta na zemlju - povukao u svom padu i Boga sa sobom.

I zato se, iz tog uzvišenog pada, ponovo diže u slavi, zajedno sa velikim osuđenikom na Kalvariji, i sa njim ulazi u nebesko kraljevstvo.

Jer nebesko kraljevstvo pripada inteligenciji i ljubavi - deci slobode.

Bog je pokazao slobodu čoveka u obliku lepe žene, a da bi ispitao njegovu hrabrost, učinio je da fantom smrti prođe između njih dvoje.

Čovek je voleo, i osećao se kao Bog; dao je za nju ono čime ga je Bog obdario: večnu nadu.

Pojurio je prema voljenoj preko senke smrti.

Čovek je posedovao slobodu; zagrlio je život.

Ispaštaj sad svoju slavu, o Prometeju!

Tvoje srce koje neprestano proždiru ne može umreti; ali će umreti orao koji te kljuje, Jupiter!

Jednog dana ćemo se konačno probuditi iz bolnog sna mučnog života; naša iskušenja će biti završena, i bićemo dovoljno osnaženi protiv patnje da postanemo besmrtni.

Tada ćemo živeti u Gospodu potpunijim životom, i sići ćemo u njegova dela uz svetlo njegove misli i biti rođeni beskonačnim šapatom njegove ljubavi.

Postaćemo, bez sumnje, starija braća nove rase, anđeli potomstva.

Kao nebeski glasnici lutaćemo prostranstvima; a zvezde će nam biti sjajni brodovi.

Pretvorićemo se u slatke vizije koje umiruju suzne oči; sakupljaćemo vazdušne ljiljane sa nepoznatih livada i njihovom rosom poprskati zemlju.

Dodirnućemo očne kapke usnulog deteta i obradovati srce majke prizorom lepote njenog voljenog sina!

II DVOJNOST

Broj dva je broj žene, čovekove ženke i majke društva.

Čovek je ljubav u pameti, žena je pamet u ljubavi.

Žena je osmeh Tvorca zadovoljnog sobom koji se odmorio pošto ju je stvorio, kao što priča božanska parabola.

Žena dolazi pre čoveka zato što je majka, i sve joj je unapred oprošteno zato što rađa u mukama.

Žena je sama prva posvećena u besmrtnost preko smrti; tada je čovek video koliko je lepa i razumeo koliko je velikodušna, pa je odbio da je nadživi i zavoleo je više od života i od večne sreće.

Srećni izgnanik, kada mu je ona bila drugarica u izgnanstvu!

Ali su se Kainova deca pobunila protiv Aveljeve majke; zarobili su svoju majku.

Lepota žene je postala plen brutalnosti onih ljudi koji su nesposobni da vole.

Zato je žena zatvorila svoje srce kao tajno svetilište i rekla čoveku koji je nije bio dostojan: "Ja sam devica, ali ću postati majka i moj sin će te naučiti da me voliš."

O, Evo! Obožavanje i divljenje je u tvom padu!

O, Marija! Blagoslov i obožavanje su u tvojim patnjama i tvojoj slavi!

Neka onaj raspeti i sveti, koji je nadživeo tvog Boga da bi mogla sahraniti svog sina, bude za nas poslednje slovo božanskog otkrovenja!

Mojsije je zvao Boga "Gospodom", Isus "Ocem", a mi - misleći o tebi - možemo reći providenju: "Ti si naša majka."

Deco žene, oprostimo paloj ženi!

Deco žene, slavimo preporođenu ženu!

Deco žene, vi koji ste spavali na njenim grudima, koje su njene ruke ljuljuškale a nežne reči umirivale, hajde da je volimo i da volimo jedni druge!

III TROJSTVO

Broj Tri je broj stvaranja.

Bog večno sebe stvara, pa je beskraj koji On ispunjava svojim tvorevinama beskonačno i beskrajno stvaranje.

Uzvišena ljubav meditira o sebi u lepoti kao u ogledalu, i oprobava sve oblike kao ukrase, jer ona voli život.

Čovek takođe potvrđuje sebe i stvara sebe; ukrašava se trofejima pobeda koje je izvojevao, prosvetljuje se sopstvenim zamislima, odeva se svojim delima kao svadbenim ruhom.

Ljudski genije je imitirao veliku nedelju postanja naslućujući forme prirode.

Svaki dan je donosio jedno novo otkrovenje, svaki novi kralj sveta je za jedan dan bio slika i otelotvorenje Boga! Uzvišeni san koji objašnjava misterije Indije i opravdava svaki simbolizam!

Plemenita koncepcija o Čoveku-Bogu odgovara stvaranju Adama, a hrišćanstvo je, nalik na prve dane koje je čovek proveo u zemaljskom raju, predstavljalo samo težnju i usamljenost.

Čekamo obožavanje mlade i majke, želimo venčanje Novog zaveta.

Tada će siromašni, slepi i odbačeni starog sveta biti pozvani na gozbu i dobiti svadbeno ruho. Gledaće jedni u druge sa neiskazivom nežnošću i neopisivim osmehom, zato što su tako dugo plakali

IV BROJ ČETIRI

Broj četiri je broj sile. To je trojstvo dopunjeno i dovršeno sopstvenim proizvodom - pobunjeničkom jednošću pomirenom sa vladajućim trojstvom.

Čovek je u prvoj srdžbi života, zaboravivši majku, razumeo Boga samo kao neelastičnog i ljubomornog oca.

Sumorni Saturn, naoružan svojom oceubilačkom kosom, krenuo je da proždere svoju decu.

Jupiter je imao obrve koje su potresle Olimp; Jehova je vladao gromovima koji su zaglušili usamljenosti Sinaja.

Pa ipak, otac ljudi je, bivajući ponekad pijan kao Noje, dozvolio da svet razume misterije života.

Psiha, koju su njene muke učinile božanskom, postala je nevesta Erosa; Adonis, dignut iz mrtvih, ponovo je našao svoju Veneru na Olimpu; Jov je, pobedivši zlo, povratio više nego što je izgubio.

Zakon je ispit hrabrosti.

Zaslužio je život onaj koji ga voli više nego što se plaši pretnje smrti.

Izabrani su oni koji smeju; teško bojažljivima!

Stoga će robove zakona koji postaju tirani savesti i sluge straha i one koji zavide čoveku koji se nada i Fariseje svih sinagoga i svih - crkava, Otac prekoreti i prokleti.

Zar nije Isusa sinagoga ekskomunicirala i raspela?

Zar nisu Savonarolu spalili po naređenju vladajućih papa hrišćanske crkve?

Zar nisu Fariseji i danas isti kakvi su bili u vreme Kajafe?

I, ako im neko bude govorio u ime razuma i ljubavi, da li će ga slušati?

Spašavajući decu slobode od tiranije Faraona, Mojsije je začeo vladavinu Oca.

Lomeći jaram mojsijevskog farisejstva, Isus je prihvatao sve ljude u bratstvo jedinog Božjeg sina.

Vladavina Svetog duha će otpočeti kada propadnu poslednji ideali, kada puknu okovi savesti, kada budu uništeni poslednji među onima koji ubijaju proroke i prigušuju Reč.

A tada, neka je slava Ocu koji je potopio faraonove horde u Crvenom moru!

Neka je slava Sinu koji je raskinuo pokrov hrama i čiji je krst, uzdižući se iznad Cezareve krune, razbio o zemlju čelo Cezara!

Neka je slava Svetom duhu koji će svojim strašnim dahom očistiti svet od lopova i dželata, da bi stvorio prostor za gozbu Božije dece.

Neka je slava Svetom duhu koji je obećao anđelu slobode pobeđu nad zemljom i Nebesima.

Anđeo slobode je bio rođen pre zore prvog dana, pre buđenja razuma i Bog ga je nazvao jutarnjom zvezdom.

O, Luciferu! Ti si svojevolejno i oholo napustio nebo gde te je sunce obasipalo svojim sjajem da bi sopstvenim zracima porao nedirnuta polja noći!

Ti sijaš kada sunce zalazi i tvoje svetlo prethodi rađanju dana!

Ti si pao da bi se ponovo uzdigao; okusio si smrt da bi bolje razumeo život!

Za drevnu slavu sveta ti si večernja zvezda; a za preporođenu istinu, divna jutarnja zvezda.

Sloboda nije dozvola, jer je dozvola tiranija!

Sloboda je čuvar dužnosti, zato što zahteva pravdu.

Lucifer, koga su mračni vekovi načinili demonom zla, postaće istiniti anđeo svetlosti, kada, osvojivši slobodu po cenu nepoštenja, bude nju iskoristio da bi se potčinio večnom poretku, začinjući tako slavu dobrovoljne poslušnosti.

Pravo je samo koren dužnosti; moramo imati da bismo davali.

Na taj način uzvišena i misaona poezija objašnjava pad anđela.

Bog je dusima dao svetlo i život; zatim im je rekao: "Volete!"

"Šta znači to - voleti?", odgovorili su duhovi.

"Voleti znači dati sebe drugima" - reče Bog. "Oni koji vole patiće, ali će biti voljeni."

Ali duhovi su mrzeli ljubav: "Imamo pravo da ne damo ništa i ne želimo da patimo."

"Zadržite svoje pravo" - odgovorio je Bog - "ali ćemo se odvojiti Ja i moja želja da patim i čak umrem zbog ljubavi. To je naša druga dužnost!"

To znači da je pali anđeo onaj ko je od samog početka odbio da voli. On ne voli, i to je njegova muka; ne daje i to je njegovo siromaštvo; ne pati, i to je njegova ništavnost; ne umire, i to je njegovo progonstvo.

Pali anđeo nije Lucifer lučonoša, već Satana koji je oklevetao ljubav.

Biti bogat znači dati; ne dati ništa je biti siromašan; živeti znači voleti; ne voleti ništa je biti mrtav; biti srećan znači posvetiti se nečemu; postojati samo radi sebe znači biti odbačen i proteran u pakao.

Nebesa predstavljaju harmoniju velikodušnih misli; pakao je sukobljavanje kukavičkih instinkata.

Čovek prava je Kain koji ubija Avelja iz zavisti; čovek dužnosti je Avelj koji umire za Kaina zbog ljubavi.

Upravo je takva bila misija Isusa, tog velikog Avelja čovečanstva.

Nije pravo, već dužnost razlog da imamo smelost za sve.

Dužnost je širenje i uživanje slobode; izolovano pravo je praroditelj ropstva.

Dužnost je posvećenje; pravo je sebičnost.

Dužnost je požrtvovanje; pravo je krađa i otimačina.

Dužnost je ljubav; pravo je mržnja.

Dužnost je beskrajan život; pravo je večna smrt.

Ako se moramo boriti da pobedimo pravo, to je samo zato da bismo stekli moć dužnosti; ali, šta će nam sloboda, ako ne da volimo i da se posvetimo Bogu?

Ako treba raskinuti okov zakona, to je onda kada zakon zatvara ljubav strahom.

"Onaj ko čuva svoj život, izgubiće ga" - kaže Sveta knjiga, "a onaj ko je spreman da ga izgubi, sačuvaće ga."

Dužnost je ljubav; neka nestanu sve prepreke ljubavi! Neka umuknu proročišta mržnje! Smrt i uništenje lažnim bogovima sebičnosti i straha! Sramota robovima, tvrdicama ljubavi!

Bog voli izgubljenju decu!

V BROJ PET

Broj pet je broj religije, jer je to broj Boga sjedinjen sa brojem žena.

Vera nije glupavo poverenje duha zaslepljenog neznanjem.

Vera je svest o ljubavi i poverenje u nju.

Vera je svetlost razuma, koji ne odustaje u poricanju apsurdna, čak i u prisustvu nepoznatog.

Vera je osećanje neophodno duši, baš kao što je disanje neophodno za održanje života; vera je ponos hrabrosti i stvarnost entuzijazma.

Vera se ne sastoji od prihvatanja ovog ili onog simbola, već od stvarnih i nezaustavljivih težnji ka istini skrivenoj simbolizmom.

Ako neko odbaci sve besmislene predstave o božanstvu, poruši njegove lažne idole i pobuni se protiv mrskih idolopoklonika nazvaćete ga ateistom!

Vode progona u drevnom Rimu nazivale su prve hrišćane ateistima, zato što nisu obožavali idole Kaligule i Nerona.

Odbaciti jednu religiju, pa čak i odbaciti sve religije radije nego prihvatiti formule mrske savesti, predstavlja hrabar i uzvišen čin vere. Svaki čovek koji pati zbog svojih shvatanja jeste mučenik vere.

On daje prednost pravdi i istini, mada se možda loše izražava, zato ga nemojte osuditi pre nego što ga razumete.

Verovati u vrhunsku istinu ne znači definisati je, a izraziti verovanje u nju znači shvatiti da je ne poznajemo.

Apostol Pavle tvrdi da je celokupna vera sadržana u dve stvari: verovanju da Bog postoji i ubeđenju da će On nagraditi onog koji ga traži.

Vera je uzvišenija od svih religija, jer izražava uverenje u postojanje vrhovne istine sa manje ograđujućih detalja.

Dogma nije ništa drugo do verovanje svojstveno samo jednoj zajednici, dok je vera osećanje zajedničko celom čovečanstvu.

Što više raspravljamo u želji da saznamo više detalja, manje verujemo; svaka novonastala dogma je rezultat prilagođavanja verovanja jednoj određenoj sekti, odnosno, na neki način, ograničavanje univerzalne vere.

Ostavimo sektašima da se bave svojim dogmama i sujeverne da se muče oko formulisanja svog sujeverja. Kao što je Učitelj rekao: "Neka mrtvi sahrane svoje mrtve!" Verujmo u neizrecivu istinu; verujmo u Apsolutnog koga razum prihvata ne razumevajući ga; verujmo u ono što osećamo, a što ne poznajemo!

Verujmo u uzvišeni razum!

Verujmo u Beskonačnu ljubav, i sažaljevajmo glupost sholastičara i varvarstvo lažnih religija!

O, čoveče! Reci mi čemu se nadaš i ja ću ti reći čega si dostojan.

Ti koji se moliš, ti koji postiš, ti koji ostaješ budan; da li zaista veruješ da ćeš ti sam, ili skoro sam, bili spašen kada ljubomorni Bog proždere ceo ljudski rod? Ti si bezbožnik i licemer.

Da li želiš da od života napraviš orgiju i nadaš se snu ništavila? Ti si bolestan i nerazuman.

A ti, da li si ti spreman da patiš poput drugih i za druge i da se nadaš opštem spasenju? Ti si mudar i pravedan čovek.

Nadati se znači ne bojati se.

Bojati se Boga, kakvo bogohuljenje!

Molitva je čin nade.

Molitva je cvetanje duše u večnoj mudrosti i večnoj ljubavi.

Ona je duhovni pogled usmeren ka istini i uzdah srca zarad uzvišene lepote.

Ona je osmeh deteta majci.

Ona je šapat ljubavnika koji pruža usta svojoj dragoj na poljubac.

Ona je radost zaljubljene duše koja se utapa u okean ljubavi.

Ona je tuga neveste u odsustvu mladoženje.

Ona je uzdah putnika koji se seća svog zavičaja.

Ona je misao siromaha koji teško radi da obezbedi komad hleba svojim bližnjima.

Molimo se u samoći; uzdignimo pogled pun poverovanja i ljubavi ka našem nepoznatom Ocu; prihvatimo s verom i rezignacijom život koji nam je dao, i svaki damar našeg srca biće reč molitve.

Zar je potrebno reći Bogu šta tražimo od njega? Zar On ne zna šta nam je najpotrebnije?

Ako plačemo, ponudićemo mu suze; ako se radujemo, okrenućemo mu nasmešena lica; ako nas obori svojim udarcem, pognućemo glave; ako nas obodri, spavaćemo u njegovom zagrljaju!

Naša molitva je savršena kada se molimo ne znajući kome se molimo.

Molitva nije zvuk koji stiže do uha, već tišina koja prodire u srce.

Tada dolaze suze koje vlaže oči i uzdasi koji se uzdižu kao dim sa žrtvenika.

Čovek se oseća zaljubljenim, bespogovorno zaljubljenim, u sve što je lepota, istina i pravda; čovek je ganut svojim novim životom i više se ne plaši smrti. Jer molitva je večni život razuma i ljubavi; ona je život Boga na zemlji.

Volimo jedni druge - to je i Zakon i reč Proroka! Meditirajte o ovoj zapovesti i shvatite je.

A kada ste je shvatili, više ne čitajte, ne tragajte, ne sumnjajte - volite!

Ne budite više mudri, ne budite više učeni, već volite! To je čitava doktrina istinite vere; Vera znači milosrđe, a Bog je samo ljubav.

Već je bilo rečeno: voleti znači davati. Bezbožnik je onaj koji uzima od drugih. Pobožan je onaj koji sebe daje čovečanstvu.

Ukoliko čovek u svom srcu sažme svu vatru kojom ga Bog nadahnjuje, ono će poslati pakao koji guta sve i ispunjava se samo pepelom; a ako je rasipa na sve strane, njegovo srce će postati nežno sunce ljubavi.

Čovek pripada svojoj porodici; porodica pripada otadžbini; a otadžbina pripada čovečanstvu.

Egoizam zaslužuje usamljenost i očajanje; zatvorenost porodice dovodi do propasti i progonstva; a zatvorenost otadžbine do rata i poraza.

Čovek koji odbacuje svaku čovečansku ljubav govoreći: "Ja služim Bogu", sam sebe vara. Jer, kao što je rekao apostol Jovan, ako ne volimo svog suseda, koga smo videli, kako možemo voleti Boga kog nismo videli?

Bogu moramo dati božje, ali ni caru ne možemo uskratiti carevo.

Bog daje život; car može dati samo smrt.

Moramo voleti Boga i ne plašiti se cara; jer je napisano u Svetoj knjizi: "Ko se mača lati, od mača će i poginuti".

Želiš da budeš dobar? Onda budi pravedan. Želiš da budeš pravedan? Budi slobodan.

Poroci koji čine čoveka životinjom najgori su neprijatelji naše slobode.

Posmatrajte pijanca i recite mi, da li možemo reći da je ta prljava životinja slobodna!

Tvrdica proklinje život svog oca i poput lešinara živi od leševa.

Cilj ambicioznog čoveka je - propast. To je delirijum zavisti! Razvratnik pljuje na grudi svoje majke i puni pobačajima utrobu smrti.

Sva ova srca lišena ljubavi kažnjena su na najsuroviji način - mržnjom.

Jer - upamtite to dobro! - ispaštanje je implicitno grehu.

Čovek koji čini zlo je poput loše načinjenog glinenog ćupa: slomiće se jer sudbina tako hoće.

Bog je od otpadaka svetova načinio zvezde, od otpadaka duša anđele.

VI
BROJ ŠEST

Broj šest je broj inicijacije preko iskušenja; to je broj ravnoteže, hijeroglif poznavanja dobra i zla.

Onaj ko traži poreklo zla, traži izvor onog što nije.

Zlo je poremećena želja za dobrim, neuspešan pokušaj nevešte volje.

Svako je kovač svoje sreće, siromaštvo je samo podsticaj radu.

Za ljudsko stado, patnja je kao ovčarski pas koji ujeda ovce vraćajući ih na pravi put.

Samo zahvaljujući senci, u stanju smo da vidimo svetlo; samo zahvaljujući hladnoći osećamo toplotu; samo zahvaljujući bolu možemo doživeti zadovoljstvo.

To znači da je zlo početak dobra.

Ali, u snovima našeg nesavršenog razuma mi zbog njega optužujemo providenje u sopstvenom neznanju.

Podsećamo na glupaka koji prosuđuje sliku i kaže videvši samo glavu nacrtanu: "Šta? A gde je telo?"

Priroda ostaje mirna i dovršava svoje delo.

Plug nije surov prema zemlji kada joj razdire grudi, a šta su velike revolucije do Božje ratarstvo.

Ima mesta za svakoga: divljim narodima trebaju varvarske vođe; stoci mesari; a ljudima sudije i očevi.

Ako bi vreme moglo da načini lavove od ovaca, one bi pojele i mesare i čobane.

Ovce se nikada neće promeniti zato što ne uče; ali su ljudi sposobni da uče.

O vi, koji ste čobani i mesari ljudima, u pravu ste što za neprijatelje smatrate one koji se obraćaju vašem stadu.

Stado, ti koje poznaješ samo svoje čobane i želiš da ostaneš slepo za njihove poslove sa mesarima, oprošteno ti je što kamenuješ sve one koji te uznemiravaju i ponižavaju pričajući ti o tvojim pravima.

O, Isuse! Vlasti te osuđuju, učenici te se odriču, narod te proklinje i zahteva da Te ubiju; samo tvoja majka plače za tobom, čak Te je i Bog napustio!

"Eli! Eli! lama sabachthani!"

VII BROJ SEDAM

Broj sedam je veliki broj Biblije. On predstavlja ključ Postanja u Mojsijevim knjigama i simbol svekolike religije. Mojsije je napisao pet knjiga, a Zakon je obuhvaćen u dva zaveta.

Biblija nije istorijsko delo, već zbirka pesama, alegorija i parabola.

Adam i Eva jesu primitivni oblici ljudskog roda; zmija koja ih iskušava je vreme koje čoveka stavlja na probu; drvo poznanja je "pravo"; ispaštanje kroz rad je dužnost.

Kain i Avelj predstavljaju telo i duh, silu i razum, nasilje i sklad.

Divovi su oni koji su vladali zemljom u pradavna vremena; potop je bio velika revolucija.

Nojeva barka predstavlja tradiciju čuvanu u okviru porodice: religija u to vreme postaje misterija i vlasništvo jedne rase. Ham je bio proklet zato što ju je otkrio.

Nimrod i Vavilon su dve primitivne alegorije tiranina i univerzalnog carstva koje su od najranijih vremena ispunjavale čovekove snove - snove čijem su ispunjenju težili Asirci, Medani, Persijanci, Grci pod Aleksandrom, Rimljani, Napoleon, naslednici Petra Velikog, ali uzalud, usled sukoba interesa simbolizovanog vavilonskom jezičkom zbrkom.

Univerzalno carstvo se nije moglo ostvariti putem sile već putem razuma i ljubavi. Zato Biblija Nimrodu, čoveku divljeg "prava", suprotstavlja Avrama, čoveka sa osećanjem dužnosti koji dobrovoljno odlazi u progonstvo da bi tražio slobodu i kavgu u stranim zemljama i ovladava njima zahvaljujući valjanosti svoje ideje.

Sa sobom vodi sterilnu ženu, svoju misao i plodnu robinju, svoju snagu; ali kada snaga da plod, i misao postaje plodna; da bi na kraju sin razuma oterao dete sile. Čovek razuma se mora potčiniti grubom iskušenju; svoja osvajanja mora potvrditi prinošenjem žrtvi. Bog mu naređuje da žrtvuje svog sina, odnosno, sumnja mora da proveri dogmu, a razuman čovek mora biti spreman da žrtvuje sve na oltaru vrhunskog uma. Ali tada Bog stupa na scenu: vrhunski um priznaje napore teškog rada i ukazuje se pogledu nauke; žrtvovana je jedino materijalna strana dogme... To je značenje ovna uhvaćenog za rogove u gustišu. Priča o Avramu je, dakle, drevni simbol koji sadrži uzvišeno otkrovenje o sudbini ljudske duše. Naravno, ako je shvatimo doslovno, to je samo jedna besmislena i ružna priča. Uostalom, zar nije Sveti Avgustin bukvalno shvatio Apulejevog *Zlatnog magarca*?

Jadni veliki ljudi!

Priča o Isaku je još jedna čuvena legenda. Rebeka predstavlja tipičnu istočnjačku ženu, vrednu, gostoprimljivu, pristrasnu u svojim naklonostima, bistru i lukavu u svojim postupcima. Jakov i Esav ponavljaju tipove Kaina i Avelja; ali Avelj se ovde sveti, emancipovani razum trijumfuje svojom domišljatošću. Genije jevrejskog naroda je otelotvoren u Jakovovom karakteru, strpljivom i vrednom čoveku, koji se potčinjava Esavovom gnevu i obogativši se otkupljuje oproštaj od svog brata. Nikada ne smemo zaboraviti da su drevni narodi, umesto da filozofiraju, pričali priče.

Istorija ili legenda o Josifu Prekrasnom sadrži začetak svega što je genijalno u Jevandelju; sam Hrist, koga njegov narod nije razumeo, često je plakao čitajući onu scenu u kojoj se upravitelj Egipta baca u zagrljaj Venjaminu vičući: "Ja sam Josif!"

Jevreji postaju Božji narod, odnosno čuvari ideje i nosioci reči. Radi se o ideji ljudske nezavisnosti, o kraljevstvu ostvarenom putem rada; ali takvu ideju čovek mora skrivati poput dragocenog semena. Bolan i neizbrisiv znak utiskuje se posvećenima; zabranjena je svaka predstava istine, i Jakovova deca sa mačem u ruci stražare nad jedinstvom zavetnog šatora. U želji da silom uđu u Svetu porodicu, Hamor i Šehem propadaju zajedno sa svojim narodom, jer su se podvrgli lažnoj inicijaciji. Da bi se svetilište zaštitilo od prostaka, već tada je postalo neophodno okružiti ga žrtvama i strahom.

Robovanje Jakovove dece utire put njihovom oslobođenju: oni imaju ideju, a ideja se ne može zarobiti; oni imaju religiju, a religija se ne može obeščastiti; oni su narod, a pravi narod se ne može vezati lancima. Progoni rađaju osvetnike, a ideja se otelotvoruje u čoveku; Mojsije se penje, a faraon pada, dok se uzdiže stub dima i vatre koji, predvodeći oslobođen narod, veličanstveno napreduje kroz pustinju.

Hristos je svojim razumom i ljubavlju sveštenik i kralj. On je primio sveto pomazanje, pomazanje genija vere i vrline koja je snaga.

On stiže u času kada je sveštenstvo istrošeno, kada su stari simboli izgubili vrednost, kada je potamneo sjaj razuma.

Stiže da Izraelu vrati život, i ako nije u stanju da oživi Izrael koji su zaklali Fariseji, obnoviće svet koji je opusteo u mrtvom obožavanju idola.

Hristos predstavlja pravo da činimo svoju dužnost.

Čovek ima pravo da čini svoju dužnost i nema nikakvo drugo pravo.

O, Čoveče! ti imaš pravo da se suprostaviš čak i u smrti svakome ko želi da te spreči da obaviš svoju dužnost.

O, majko! tvoje dete se davi, a jedan čovek želi da te spreči da mu pomogneš; ti ćeš udariti log čoveka i pojuriti da spaseš svog sina!... I ko će se usuditi da te zbog toga osudi.

Hristos je došao da bi suprotstavio pravo na dužnost dužnosti prava.

"Pravo" je kod Jevreja bilo farisejska doktrina. Oni su stekli privilegiju dogmatizovanja; uostalom, zar nisu bili legitimni naslednici sinagoga?

Oni su imali pravo da osude Spasitelja, a Spasitelj je znao da je njegova dužnost da im se suprotstavi.

Hristos je duša protesta.

Ali kakvog protesta? Protesta tela protiv razuma? Nipošto!

Prava protiv dužnosti? Nipošto!

Materijalnog protiv moralnog? Ne, nipošto!

Mašte protiv univerzalnog uma? Ludosti protiv mudrosti? Ne, hiljadu puta ne, i još jednom ne!

Hristos je stvarnost, dužnost, koja večno protestuje protiv izmišljenog prava.

On predstavlja emancipaciju duha koji raskiva okove tela.

On je posvećenje pobunjeno protiv egoizma.

On je uzvišena skromnost koja odgovara oholosti: "Neću te slediti!"

Hristos nema svog para; Hristos je usamljen; Hristos je tužan. Zašto?

Zato što se žena podala za novac.

Zato što u društvu caruju lopovi.

Zato što je sebična radost bezbožna.

Hristosu je suđeno, on je osuđen i pogubljen; a ljudi ga obožavaju!

To se desilo u svetu koji je bio možda isto tako ozbiljan kao i naš.

O, vi sudije ovog sveta, obratite pažnju, mislite na njega koji će suditi vašim predrasudama!

Ali, pre nego što je umro, Spasitelj je zaveštao svojoj deci besmrtni znak spasenja, Svetu pričest.

Sveta pričest! Poslednja reč Spasitelja na ovom svetu.

"Podelite svima Hleb i Vino" - rekao je On - "to su moje telo i moja krv".

Svoje telo prepustio je dželatima, svoju krv zemlji koja ju je popila. Zašto?

Zato da bi svi jeli od hleba razuma i pili od vina ljubavi.

Božanski znaku ljudskog jedinstva! Okrugli stolu univerzalnog viteštva! Slavlje bratstva i jednakosti! Kada ćemo vas bolje razumeti?

Mučenici čovečanstva, svi vi koji ste dali život da bi drugi imali hleb koji ih hrani i vino koje ih okrepljuje, zar i vi ne kažete, stavljajući svoje ruke na znake svete pričesti: "To je naše telo i naša krv?"

I vi, ljudi celog sveta, koje je Učitelj nazvao svojom braćom, zar je moguće da ne osećate da je univerzalni hleb, bratski hleb, hleb pričesti, Bog?

I vi koji ste prodali raspetog Hrista!

Svi vi koji niste spremni da darujete svoju krv, svoje telo i svoj život čovečanstvu, vi niste dostojni sveta Pričesti Božjeg sina! Ne dozvolite sebi da vas dotakne njegova krv jer će vam žigosati čelo!

Ne primičite svoje usne Božjem srcu, osetićete vašu žaoku!

Ne pijte Hristovu krv, ona će vam spaliti utrobu; dovoljno je i to što ju je uzalud prolio za vas!

VIII
BROJ OSAM

Broj osam je broj reakcije i uravnotežujuće pravde.

Svaka akcija stvara reakciju.

Ovo je opšti zakon sveta.

Hrišćanstvo neminovno stvara antihrišćanstvo.

Antihrist je senka, slabost i potvrda Hrista.

Antihrist se pojavio već u apostolskoj crkvi. Sveti Pavle je rekao: "Jer se već radi tajna bezakonja, samo dok se ukloni onaj koji sad zadržava. Pa će se onda javiti bezakonik."⁵

Protestanti kažu: "Antihrist je Papa."

Papa odgovara: "Svaki je jeretik antihrist."

Antihrist nije ni papa ni Luter; antihrist je duh suprotstavljen Hristovom.

On je prisvajanje prava u ime prava, on je oholost vlasti i despotizam mišljenja.

Antihrist je ono što ljude razdvaja umesto da ih sjedinjuje; to je duh rasprava, svojeglavost teologa i sektaša, nevernička želja da zarobi istinu i potčini je samom sebi udaljavajući je od ostalih, to je potreba da nateramo ceo svet da se povinuje tesnom jarmu naših sopstvenih sudova.

Antihrist je sveštenik koji proklinje umesto da blagosilja i odbacuje umesto da privlači, koji zastrašuje umesto da poučava i proklinje umesto da spašava.

To je mrski fanatizam koji obeshrabruje dobru volju.

To je obožavanje smrti, tuge i ružnoće.

"Koji poziv da izaberemo za našeg sina?" - upitali su se mnogi glupi roditelji. "Duh mu je kao i telo slab, nema ni tračka hrabrosti: učinimo ga sveštenikom, da bi mogao da "živi kraj oltara"." Oni nisu u stanju da shvate da oltari nisu jasje za gladne životinje.

Pogledajte samo nedostojne sveštenike, razmislite o tim pretencioznim slugama oltara! Šta su u stanju da saopšte vašem srcu ti gojazni i mrtvački bleđi ljudi mutnih očiju i stisnutih usana?⁶

Čujte njihov govor: čemu vas uči njihov monoton, neprijatan glas?

Oni se mole kao što spavaju, i vrše bogoslužjenje kao što jedu.

Oni su mešine pune hleba, mesa, vina i besmislenih reči.

⁵ *Solunjanima* Poslanica druga, II, 7-8; prev. V.S. Karadžić.

⁶ Savremeni sveštenici. Za Levija idealni sveštenik pripada "Crkvi" koja je istovremeno i Barka, Ruža, Krstionica, Oltar, Sveta posuda i ostalo. On predstavlja onu Reč istine koju su "ustanovila" dva svedoka. - A.K.

A kada se hvale, kao ostrige na suncu, da su bez misli i bez ljubavi, za njih kažu da imaju dušu! Njihov mir je mir životinje. Za čoveka je bolji mir groba: to su sveštenici gluposti i neznanja, to su opunomoćenici antihrista.

Istinski Hristov sveštenik je čovek koji živi, pati, voli i bori se za pravdu. On se ne raspravlja i ne prigovara; on ukazuje na oprostaj, razum i ljubav.

Pravom Hrišćaninu je stran sektaški duh; on sve ljude smatra decom zajedničkog Oca, koji namerava da ih sve spase. Čitav kult za njega ima samo smisao nežnosti i ljubavi; on ne prepušta Bogu tajne pravde i razume samo milosrđe.

Zle smatra invalidima koje moramo žaliti i izlečiti; svet je za njega, sa svojim greškama i porocima, Božija bolnica u kojoj želi da služi.

Ne misli da je bolji od bilo koga drugog; sam kaže: "Dok god sam u dobrom zdravlju, želim da služim druge; a kada budem morao da umrem, nadam se da će neko drugi zauzeti moje mesto i nastaviti da služi."

IX BROJ DEVET

Broj devet u Tarotu označava pustinjaka; to je broj koji se odnosi na posvećenike i proroke.

Proroci su usamljeni ljudi; njihova je sudbina da ih niko nikada ne čuje.

Oni vide drukčije nego ostali; unapred vide nesreće. Zato ih ljudi bacaju u tamnice i ubijaju, ili im se rugaju, odbacuju ih poput gubavaca i ostavljaju ih da umru od gladi.

A onda, kada se njihova predviđanja ostvare, ljudi kažu: "Oni su nam doneli nesreću."

Danas, kao i uvek uoči velikih nesreća,⁷ ulice su pune proroka.

Neke od njih sam sretao po zatvorima, druge sam viđao kako umiru zaboravljeni na smetilištima.

Ceo veliki grad video je jednog od njih, čije se tiho proročanstvo neprestano ostvarivalo, kako u svojim prnjama hoda po palati raskoši i bogatstva.

Video sam jednog od njih čije je lice sijalo poput Isusovog: imao je žuljeve na rukama i nosio radničku bluzu; u glini je mesio epove. Spojio je mač pravde sa skiptrom dužnosti, načinivši stub od zlata i čelika na koji je stavio stvaralački znak ljubavi.

Jednog dana je prilikom velikog narodnog skupa sišao na ulicu sa komadom hleba u ruci, razlomio ga i delio govoreći: "Božji hlebu, mesiš li ti hleb za sve!"

Znao sam jednog drugog koji je vikao: "Ne želim više da obožavam Boga-đavola, moj Bog neće biti dželat!" i svi su mislili da huli.

Ali je snaga njegove vere prevazišla neprecizne i nepromišljene reči.

⁷ Ovo je pravi vidoviti Levi. Levi koji je prerekao univerzalno carstvo za Napoleona Trećeg, bio je veliki mag kome je ovaj bio oruđe; nezakleti *Micajah*. - A.K.

U ludilu ranjenog milosrđa rekao je: "Dužnosti svih ljudi su iste, i oni okajavaju grehe jedni drugih, kao da čine zasluge jedni drugima svojim vrlinama."

"Kazna za greh je smrt."

"Ako je greh sam po sebi najveća kazna od svih, onda veliki zločin nije ništa drugo do velika nesreća."

"Najgori su oni ljudi koji misle da su bolji od ostalih."

"Strasnim ljudima se može oprostiti zato što su pasivni; strast je patnja, ali i iskupljenje kroz bol."

"Ono što nazivamo slobodom nije ništa drugo do svemoć božanske prinude. Mučenici tvrde: "Bolje je slušati Boga nego čoveka."

"Najbedniji čin ljubavi vredi više od najuzvišenijeg čina pobožnosti."

"Ne sudi; ne govori; voli i deluj!"

Došao je jedan drugi prorok i rekao: "Borite se protiv loših doktrina dobrim delima, ali se ne izdvajajte."

"Izgradite ponovo sve oltare, očistite sve hramove, i budite spremni za posetu Duha."

"Neka se svako moli na sopstveni način, ali neka ne osuđuje druge."

"Verska praksa nikad nije za prezir zato što je znak uzvišene i svete misije."

"Moliti se zajedno, znači deliti istu nadu, istu veru i isto milosrđe."

"Znak po sebi ne predstavlja ništa, ali ga vera čini svetim."

"Religija predstavlja najsvetiji i najjači način ljudskog povezivanja; vršiti verski obred znači vršiti čin humanosti."

Čovek mora razumeti da ne može raspravljati o onome što ne razume.

Kada ljudi budu osetili da je malo milosrđa vrednije od mnogo uticaja i dominacije, kada čitav svet bude poštovao ono što čak i Bog poštuje u najbeznačajnijem od svojih stvorova, spontanu poslušnost i slobodu dužnosti, tada će u svetu postojati samo jedna religija, univerzalna hrišćanska religija, istinita katolička religija, koja više neće poricati samu sebe ograničavajući se na određena mesta i određene ličnosti.

"Žene" - rekao je Spasitelj Samarićankama - "govorim vam istinu da će doći vreme kada ljudi neće obožavati Boga u Jerusalemu ili na ovoj planini jer Bog je Duh,⁸ i oni koji ga obožavaju moraju ga obožavati u duhu i u istini."

⁸ Pogrešan prevod monoteista. Na grčkom: "Duh je Bog". - A.K.

X
BROJ DESET

Broj deset je ključ Sefirota.

XI
BROJ JEDANAEST

Broj jedanaest je broj sile, on je broj sukoba i mučeništva.

Svako ko umre za neku ideju je mučenik, jer su u njemu duhovne težnje trijumfovale nad životinjskim strahovima.

Svako ko padne u ratu je mučenik jer je umro za druge.

Svako ko umre od gladi je mučenik, jer je nalik na vojnika palog na bojnopolju života.

Oni koji su pali braneći pravo, su isto tako sveti kao i žrtve dužnosti, a u velikim borbama i revolucijama broj mučenika je jednak na obe strane.

Budući da je pravo koren dužnosti, naša je dužnost da branimo naša prava.

Šta je zločin? Preterivanje prava. Ubistvo i krađa su negacija društva; reč je o usamljenom despotizmu pojedinca koji uzurpira kraljevstvo i začinja rat na sopstveni rizik i propast.

Nesumnjivo je da treba sprečiti zločine i da društvo mora da se brani; ali ko je toliko pravedan, toliko veliki, toliko čist da bi poverovao da ima pravo da kažnjava?

Mir svima koji su pali u ratu, makar on bio i nepravedan! Jer oni su izložili svoje živote i izgubili ih; platili ceh i šta još možemo da tražimo od njih?

Slava svima koji su se borili hrabro i lojalno! Sramota neka padne samo na izdajice i kukavice.

Isus je umro između dva lopova i jednog od njih poveo sa sobom na Nebesa.

Nebesko kraljevstvo je pretrpelo nasilje i nasilnik ga je osvojio silom.

Bog izliva svoju svemoć na ljubav. On voli da bi pobedio mržnju, ali iz njegovih usta izbija njegova ravnodušnost.

Dužnost je živeti, makar samo jedan trenutak!

Divno je vladati, makar jedan dan, makar jedan čas, pa čak i ispod Damoklovog mača, ili sa Sardanapolove lomače!

Ali je još mnogo bolje videti pod svojim nogama sve krune ovog sveta i reći: "Ja ću biti kralj siromaha, a moj presto će biti na Golgoti."

Od onog koji ubija, jači je onaj što umire da bi spasio druge.

Ne postoji izdvojeni zločin, niti usamljeno ispaštanje. Ne postoje lične vrline, niti uzaludna posvećenja.

Ko god nije bez zamerki, saučesnik je sveg zla; a ko god nije potpuno iskvaren može učestvovati u svem dobru.

Upravo zato je svaka agonija jednaka čovekoljubivom ispaštanju, i svaka glava koja padne na gubilištu može se slaviti kao glava mučenika.

Upravo zato su najplemenitiji i najsvetiji mučenici morali da ispituju svoju sopstvenu savest, da smatraju zasluženim sve kazne koje im se spremaju, i da kažu, pozdravljajući mač spreman da ih poseče: "Neka pravda bude izvršena!"

Nevine žrtve rimskih katakombi, Jevreji i protestanti, koje su masakrirali nedostojni hrišćani!

Sveštenici iz Abaje i Karma,⁹ žrtve vladavine Terora, zaklani rojalisti, žrtvovani revolucionari, vojnici naših velikih vojski koji su svoje kosti rasejali svugde po svetu, svi vi koji ste doživeli smrtnu kaznu, radnici, seljaci, izazivači svih vrsta, slobodna deco Prometeja koji se niste plašili ni munje ni lešinara, neka je slava vašem rasutom prahu! Mir i poštovanje vašoj uspomeni! Vi ste pravi junaci progresa i mučenici čovečanstva!

XII BROJ DVANAEST

Broj dvanaest je ciklični broj; broj univerzalnog Verovanja.

Navešćemo prevod u aleksandrinskom stihu nesputanog magijskog i katoličkog reda:

Verujem u Boga, svemoćnoga gospoda Boga jedinoga koji je stvorio svet,

Verujem u Njega, Sina i Vladara Veličanstvenost i reč vrhovnog Amen.

On je živa misao večne moći Ljubavi, Otelotvoreni Bog, Svetlost sama,

Na svakom mestu i uvek prizivan On nije bog kojeg bismo od Boga odvojili.

Sišao je među ljude da oslobodi zemlju, U svojoj je Majci posvetio žene.

Bio je ukrašen uzvišenom nebeskom mudrošću; Rođen da bi patio i umro kao čovek.

Neznanje ga je progonilo, zavist optužila, Umro je na krstu da bi nam darovao život.

Svi koji prihvate njegovu pomoć i vođstvo, Kroz njega do Boga mogu stići,

Digao se iz mrtvih da zavlada vekovima; On je sunce koje topi oblake neznanja,

Njegov sve jasniji i moćniji nauk Sudiće pravično mrtvima za večnost.

Verujem u Božiji Najsvetliji Duh, čija vatra Nadahnjuje srca i duše svetaca i proroka.

⁹ Manastiri u Parizu koji su u vreme Terora služili kao zatvori. - A.K.

On je životvorni dah plodnosti Koji ističe iz Boga i iz čoveka.

Verujem u jedno sveto bratstvo časnih ljudi Koji poštuju božanski poredak.

Verujem u jedno mesto, jednog papu, jedno pravo, Jedan simbol jednog Boga, jednu smisaonu celinu.

Verujem da nas smrt obnavlja menjajući nas, A da u čoveka - Boga, život izliva besmrtnu rosu.

XIII BROJ TRINAEST

Broj trinaest je broj smrti i rađanja, broj vlasništva i nasleđa, društva i porodice, rata i pakla.

Osnovu društva čini razmena prava, dužnosti i dobre vere.

Pravo je vlasništvo, razmena je potreba, a dobra vera je dužnost.

Onaj koji želi da primi više nego što daje, ili da primi bez davanja, je lopov.

Vlasništvo je naše pravo da posedujemo deo opšteg dobra; ono nam ne daje pravo da uništavamo, niti da zaplenjujemo.

Uništavanje ili zaplenjivanje opšteg dobra nije posedovanje već krađa.

Kažem opšte dobro, zato što je pravi vlasnik svih stvari Bog, po čijoj želji sve stvari pripadaju svima; ma šta da učinite, ništa nećete moći poneti sa sobom sa ovoga sveta, a ono što će vam jednoga dana biti oduzeto, nije zaista vaše, već vam je samo bilo pozajmljeno.

Uživanje dobara je rezultat rada; ali čak ni rad ne predstavlja apsolutnu garanciju vlasništva: može doći rat sa pljačkanjem i požarima.

Zato budite pametni i upotrebite na najbolji mogući način sve te prolazne stvari, vi koji ćete proći pre njih!

Shvatite da egoizam rađa egoizam i da sebičnost bogataša izaziva zločine siromaha.

Šta želi siromah ako je pošten? Želi da radi!

Koristite svoja prava, ali vršite svoju dužnost: dužnost bogataša je da širi bogatstvo, bogatstvo koje ne kruži je mrtvo; ne čuvajte smrt u svojim riznicama!

Jedan sofista¹⁰ je rekao: "Vlasništvo je pljačka", ali time je nesumnjivo želeo da kaže da to važi za vlasništvo koje je povučeno iz slobodne razmene i opšte upotrebe.

Ako je njegova misao bila takva, mogao je otići i korak dalje i reći da je takvo zatiranje javnog života pravi zločin.

To je zločin monopolizma na koji su ljudi oduvek gledali kao na izdaju sopstvene rase.

¹⁰ Prudon. - A.K.

Porodica je prirodna zajednica nastala na osnovu venčanja.

Venčanje je sjedinjenje dva bića privučena ljubavlju koja jedno drugom obećavaju posvećenost u interesu dece koja mogu biti rođena.

Venčane osobe koje imaju decu, a koje se potom odvoje, su bezbožne. Da li možda žele da izvrše Solomonovu presudu i podele dete na dva dela?

Zaklinjati se na večnu ljubav je detinjasto; polna ljubav je osećanje, božansko bez sumnje, ali nepostojano, trenutno i nesvesno; zato obećanje o međusobnom posvećivanju predstavlja suštinu braka i osnovni princip porodice.

Garancija ovog obećanja mora biti apsolutno poverenje.

Svaka ljubomora je sumnja, a svaka sumnja je nasilje.

Preljuba je kršenje ovog poverenja: žena koja se žali drugom čoveku na svog muža, čovek koji drugoj ženi poverava razočarenje i nade svog srca, to su oni koji izdaju bračnu vezu.

Iznenadjenja kojima nas zasipaju naša čula nisu ništa drugo do neverstva usled damara srca koje dozvoljava da ga zavaraju snovi o zadovoljstvu. To su, pri tom, ljudski grehovi zbog kojih bi trebali da crvenimo i da ih krijemo: oni predstavljaju nepristojnosti koje moramo unapred izbegavati ne pružajući im povoljnu priliku, ali izbegavajući i iznenadjenja, jer moral zabranjuje skandale.

Svaki skandal pretstavlja sramotu. Čovek nije nepristojan zato što ima organe koje ne imenujemo, nego kada ih izlaže.

Muževi, skrivajte svoje domaće rane, ne obnažujte svoje žene pred gomilom koja se smeje!

Žene, ne obznanjujte nezgode bračne postelje: usled toga ćete postati prostitutke u očima javnosti.

Za očuvanje bračne vere je potrebna plemenita hrabrost; to je herojski ugovor koji mogu shvatiti samo uzvišeni duhovi.

Brakovi koji propadnu i nisu brakovi, već parenje.

Šta može postati od žene koja napusti muža? Ona više nije ni žena, ni udovica; pa šta je onda? Ona je otpadnica od časti prinuđena da bude razvratna zato što nije ni devica ni slobodna osoba.

A muž koji napusti ženu, čini od nje bludnicu i zaslužuje da mu damo nečasno ime ljubavnika izgubljenih žena.

To znači da je brak svet i neraskidiv, ako zaista postoji.

A on zaista postoji samo za bića uzvišene inteligencije i plemenitog srca.

Životinje ne stupaju u brak, a ljudi koji žive poput životinja biće podvrgnuti kobi surove prirode.

Oni neprestano vrše neuspešne pokušaje da postupaju razumski. Ali njihova obećanja su samo imitacija pravih obećanja, njihovi brakovi imitacija pravih brakova, njihove ljubavi imitacija prave ljubavi. Oni uvek žele i nikad ne uspevaju; uvek otpočinju, a nikad ne završavaju. Na takve ljude se primenjuje samo represivna strana zakona.

Takvi ljudi imaju leglo, ali nikada ne mogu imati porodicu: brak i porodica su prava savršenog, emancipovanog, umnog i slobodnog čoveka.

Ovu tvrdnju možemo proveriti i u analima sudova čitajući zapisnike sa suđenja ubicama roditelja.

Podignimo zavesu sa svih onih odsečenih glava i upitajmo ih šta misle o braku i o porodici, kakvo mleko su sisali, u kakvim nežnostima su odrasli... A onda uzdrhtite od straha svi vi koji ne dajete svojoj deci hleb razuma i ljubavi, vi koji ne potkrepljujete roditeljski autoritet vrlinom dobrog primera!

Svi oni nesrećnici bejahu siročad u duhu i srcu, i zato su osvetili svoje rođenje.

Živimo u vremenu kada se sve manje razume značaj porodice kao uzvišen i svet: materijalni interesi ubijaju razum i ljubav, lekcije iskustva se odbacuju, Božije stvari se prodaju na ulicama. Telo vređa duh, prevara se u lice smeje vernosti. Nema više idealizma, nema više pravde: ljudski život je ubio i svog oca i svoju majku.

Hrabrosti i strpljenja! Ovaj vek mora otići tamo kuda idu svi veliki zločinci. Pogledajte koliko je tužan! Umor je crni veo na njegovom licu... osuđenika odvoze na gubilište, a za njim korača naježena gomila...

Uskoro će istorija suditi još jednom veku, i na velikoj gomili ruševina biće napisano:

"Ovde se završava vek ubica roditelja! Vek koji je ubio svog Boga i svog Hrista!"

Čovek ima pravo da ubije u ratu, da bi zaštitio vlastiti život: ali u životnoj borbi najuzvišenije pravo je umreti da ne bismo ubijali.

Razum i ljubav se moraju suprotstaviti tlačenju sve do smrti - ali ne zalazeći u ubistvo.

Hrabri čoveče, život onoga koji te je uvredio je u tvojim rukama; jer gospodar života drugih je onaj koji se ne plaši za sopstveni... Smrvi ga svojom veličinom: oprosti mu!

"Zar je zabranjeno ubiti tigra koji nam preti?"

"Ako je to tigar sa ljudskim licem, plemenitije je pustiti ga da nas proždere - pa ipak moral nema ništa tu da kaže."

"Ali ako tigar nasrne na moju decu?"

"Neka ti sama priroda odgovori!"

Harmodiusu i Aristogitonu su u staroj Grčkoj dizane statue i posvećivani praznici. Biblija je posvetila imena Judite i Ehuda, a jedna od najplemenitijih ličnosti iz Sveta knjige je Samson, koji je oslepljen i u lancima, vikao rušeći slubove hrama: "Umreću sa Filistincima!"

A s druge strane, da li mislite da bi Isus, da je pre pogubljenja otišao u Rim da zabije svoj bodež u srce Tiberiju, spasio svet kao što je to uradio opraštajući svojim dželatima, umirući čak i za Tiberija?

Da li je Brut spasio rimsku slobodu ubijajući Cezara? Ubistvo Kaligule je samo otvorilo put Klaudiju i Neronu. Boriti se nasiljem protiv nasilja znači prihvatiti ga i opravdavati.

Ali trijumfovati dobrim nad zlom, samozaboravom nad sebičnošću, oprostajem nad surovošću, to je tajna hrišćanstva i večne pobeде.

Video sam mesto na kojem zemlja još uvek krvvari zbog Aveljevog ubistva, mesto gde suze teku potokom.

Pod vođstvom vekova, milijarde ljudi su tuda prošle hraneći se svojim suzama.

A večnost je, sva tužna, posmatrala suze kako padaju; brojala ih je jednu po jednu, ali ih nikad nije bilo dovoljno da speru makar jednu kap krvi.

Ali se između ova dva veka pojavio Isus, bleđa i blistava ličnost.

On je u zemlji krvi i suza zasadio vino bratstva; i krv i suze, koje je upijao koren božanske biljke, pretvorili su se u slatki sok ploda namenjenog da otruje ljubavlju decu budućnosti.

XIV BROJ ČETRNAEST

Broj četrnaest, je broj spajanja, udruživanja, univerzalnog jedinstva, i u njegovo ime mi ćemo uputiti apel svim nacijama, počinjući od one koja je najstarija i najsvetija.

Deco Izraela, zašto uzalud ostajete nepokretni, vi čuvari grobova vaših otaca, usred pokreta nacija?

Vaši očevi nisu ovde, oni su se uzdigli: jer Bog Avrama, Isaka i Jakova nije Bog mrtvih!

Zašto još uvek na svoje potomstvo utiskujete krvavi pečat noža?

Bog više ne želi da vas odvaja od ostalih ljudi: budite naša braća i jedite sa nama posvećeni hleb mira sa oltara na kojem se nikad ne izliva krv.

Mojsijev zakon je ostvaren: čitajte vaše knjige i shvatite da ste bili slepa i tvrdoglava rasa, kako su vam govorili i vaši proroci.

Ali ste bili i hrabra rasa koja je izdržala sve progone.

Deco Izraela, postanite deca Boga: shvatite i volite!

Bog je sa vašeg čela skinuo Kainov pečat, i niko više neće reći za vas: "Eno Jevreja!" Svi će povikati: "Mesta za našu braću! Mesta za najstarije u Veri!"

I svi ćemo poći zajedno da proslavimo Uskrs sa vama u Novom Jerusalimu.

Odmorićemo se ispod vaše loze i vaše smokve; vi ćete ponovo biti prijatelji namerniku u spomen Avramu, Tobiji i anđelima koji su ih posetili.

I u spomen Onome koji je rekao: "Onaj koji primi najneznatnijeg od mojih podanika, primio je mene."

Jer sada više nećete odbiti da pružite utočište u svom domu i svom srcu bratu Josifu koga ste prodali Egipćanima.

Zato što je on postao moćan u Egiptu, gde ste tražili hleb u danima gladi.

A on se setio svog oca Jakova i svog mlađeg brata Venjamina, oprostio vam vašu ljubomoru i zagrlio vas sa suzama u očima.

Deco pravih vernika, pevaćemo sa vama: "Nema Boga do Boga, Muhamed je njegov prorok!"

Uskliknite sa decom Izraela: "Nema Boga do Boga, Mojsije je njegov prorok!"

Uskliknite sa hrišćanima: "Nema Boga do Boga, Isus Hrist je njegov prorok!"

Muhamed je Mojsijeva senka. Mojsije je Isusov prethodnik.

Šta je to prorok? Predstavnik ljudskog roda u traganju za Bogom. Bog je Bog, a čovek je Božji prorok kada nas navede da verujemo u njega.

Stari zavet, Kuran i Jevanđelje nisu ništa drugo do tri različita prevoda iste knjige. Kao što je Bog samo jedan i zakon je samo jedan.

O, idealna ženo! O, nagrado za izabrane! Da li si lepša od Marije?

O, Marijo, dete Istoka! Čista kao ljubav, velika kao materinstvo, dođi i pouči decu Islama misterijama Raja i tajni lepote.

Pozovi ih na proslavu novog saveza! Tamo će na tri prestola ukrašena dragim kamenjem sedeti tri proroka.

Nevesta će biti bela kao mesec i rumena kao osmeh jutra.

Svi narodi će dojuriti da je vide; više se neće plašiti da prođu kroz Al Sirah; jer će po toj oštrici brijača Spasitelj prostrti svoj krst i dati ruku onima koji se sapliću; a onima koji budu pali, nevesta će dodati svoj devičanski veo i izvući ih iz blata.

O, narode, zapljeskaj od radosti i slavi krajnji trijumf ljubavi! Samo će smrt ostati mrtva, i samo će se pakao istrošiti!

O, evropske nacije ka kojima Istok pruža svoje ruke, ujedinite se i oborite severnog medveda!¹¹ Neka ovaj poslednji rat donese trijumf razumu i ljubavi, neka trgovina zameni oružje u svetu, i neka nova civilizacija, nikla iz naoružanog Jevanđelja, ujedini sva stada na zemlji pod palicom istog pastira!

¹¹ Ovo je pisano u vreme Krimskog rata i ukazuje na Levijevu nameru da iskoristi imperijalizam kao oružje magije, baš kao što je Alen Benet pokušao da iskoristi budizam. - A.K.

Takav će biti rezultat napretka, takav je cilj ka kojem nas vodi pokret čitavog sveta.

Napredak je pokret, a pokret je život.

Suprotstaviti se progresu znači težiti ništavilu i deifikovati smrt.

Progres je jedini odgovor koji razum može dati na pitanje o postojanju zla.

Sve nije dobro, ali će jednog dana sve biti dobro. Bog je započeo Svoje delo i On će ga i završiti.

Bez progressa, zlo bi bilo nepromenljivo kao Bog.

Progres objašnjava ruševine, umiruje plač Jeremije.

Narodi nasleđuju jedni druge kao ljudi; ništa nije nepromenljivo zato što se sve kreće ka savršenstvu.

Veliki čovek koji umre zaveštava svojoj zemlji plodove svog rada; velika nacija koja izumre pretvara se u zvezdu koja osvetljava mračne puteve istorije.

Ono što je ona napisala svojim delovanjem ostaje urezano u večnoj knjizi; dodata je još jedna strana Bibliji ljudske rase.

Ne recite da je civilizacija loša; jer ona podseća na vlažnu toplotu koja donosi bogatu žetvu, ona ubrzano razvija principe života i principe smrti, ona ubija i oživljava.

Ona je nalik na anđela Strašnog suda koji odvaja zle od dobrih.

Civilizacija pretvara ljude dobre volje u anđele svetlosti, a sebične čini nižim od životinja; ona predstavlja kvarenje tela i oplemenjivanje duša.

Bezbožni svet divova je uzdigao na Nebesima Enohovu dušu; iznad bahanalija primitivne Grčke uzdiže se harmoničan duh Orfeja.

Sokrat i Pitagora, Platon i Aristotel, objašnjavaju sve težnje i sve slave drevnog sveta; Homerove bajke su istinitije od istorije, a sve što nam je ostalo od veličine Rima jesu besmrtni spisi Avgustovog zlatnog veka.

Tako je možda Rim, potresao svet ratovima samo da bi mu podario Vergilija.

Hrišćanstvo je plod meditacije svih mudraca Istoka koji su oživelu u Isusu Hristu.

Tako se svetlost duha uzdigla tamo gde se uzdiže sunce sveta; Isus je osvojio Zapad i topli zraci sunca Azije su dodirnuli ledene bregove severa.

Potstaknuti ovom nepoznatom toplotom, novi ljudi su se poput mrava proširili po istrošenom svetu; duše mrtvih naroda sijale su pod mlađenim rasama i ulivale im duh života.

U ovom svetu, postoji jedan narod koji sebe naziva iskrenošću i slobodom, jer su te dve reči sinonimi imenu Francuske.

Ovaj narod je uvek bio veći katolik od pape i veći protestant od Lutera.

Francuska krstaških ratova, trubadura, pesama, Rablea i Voltera, Bosijea i Paskala, jeste sinteza svih naroda; ona je posvetila savez razuma i vere, revolucije i moći, najnežnijih verovanja i najplemenitijeg ponosa.

Gledajte je samo kako korača, kako se njiše, kako se bori, kako raste!

Toliko puta prevarena i ranjena, ali nikad oborena, puna entuzijazma i trijumfa ona se smeje, peva, umire, i uči svet veri u besmrtnost.

Stari čuvar se još uvek ne predaje, ali ni ne umire! Dokaz za to je entuzijazam naše dece, koja će jednog dana postati vojnici starog čuvara.

Napoleon više nije čovek; on je genije Francuske, drugi Spasitelj; on je svojim apostolima dao krst kao znak raspoznavanja.

Sveta Jelena i Golgota su zraci nove civilizacije; one su dva stuba ogromnog mosta koji čini duga krajnjeg potopa.

Da li verujete da bi prošlost bez oreola i slave mogla da osvoji tako veliku budućnost?

Zar mislile da bi horda Tatara mogla jednog dana da pocepa zavet naše slave i naših sloboda?

Radije recite da možemo ponovo postati deca i vratiti se u utrobu majki!

"Napred! Napred!" rekao je Božji glas lutajućem Jevrejину. "Napred! Napred!" dovikuje svetska kob Francuskoj. A kuda idemo? Ka nepoznatom, možda ka provaliji - nije važno! Ali nikad ka prošlosti, ka grobljima zaborava, ka pelenama koje smo odavno iscepali, ka imbecilnosti i neznanju najranijeg vremena!.. Nikad!

XV BROJ PETNAEST

Broj petnaest je broj antagonizma i sveobuhvatnosti.

Hrišćanstvo je u naše doba podeljeno na dve crkve: civilizovanu i divlju, naprednu i zaostalu.

Prva je aktivna, a druga pasivna: prva je zavládala i vlada narodima, jer je se kraljevi boje; druga je potčinjena despotima i ne može bili ništa drugo do instrument ropstva. Aktivna crkva ostvaruje Boga za čoveka i veruje samo u božanstvo čovekovog sveta, kao tumača božanskog.

Šta zapravo znači nepogrešivost pape ako ne autokratiju razuma potvrđenu univerzalnim glasom vere?

U tom slučaju, morali bismo reći da je papa najveći genije ovoga veka. Ali zašto? Zar nije pravilnije da bude prosečan čovek. Na taj način je njegova vlast božanstvenija jer je on čovečniji.

Zar događaji ne govore glasnije od pakosti i neverničkog neznanja? Zar ne vidite katoličku Francusku koja jednom rukom održava uzdrmano papstvo, a drugom drži mač da bi se borila na čelu vojske napretka?

Ostvaren je ključni korak. Prihvatajući nove dogme, stolica Sv. Petra je pokazala da stoji na strani napretka.

Otađzbina katoličkog hrišćanstva je zemlja nauka i umetnosti; a večna Reč Jevandelja je i dalje svetlost ovoga sveta.

Neka zato učute fariseji nove sinagoge! Neka začute mrske tradicije Škola, arogancija prezbiterijanaca, apsurdnost jansenizma i sve one sramne i sujeverne interpretacije večne dogme koje je s pravom žigosao nemilosrdni Volterov genije!

Volter i Napoleon su umrli kao katolici.¹² A da li znate kakvo mora biti katoličanstvo budućnosti?

Biće to dogma Jevandelja, iskušana poput zlata kiselinom Volterovog kritičkog genija, i ostvarena, na ovom svetu, genijem hrišćanina Napoleona.

Oni koji ne krenu sa nama biće povučeni ili zgaženi događajima.

Neizmerne nesreće mogu ponovo zadesiti svet. Možda će jednog dana vojske Apokalipse osloboditi četiri pošasti. Svetilište će biti pročišćeno. Čvrsto će i sveto siromaštvo poslati svoje apostole, da pridrže one što su skloni padu, da slepe što je polomljeno i zaleče rane svetim uljima.

A ta dva krvožedna čudovišta, despotizam i anarhija, rastrgnuće jedno drugo i tako se međusobno uništiti, pošto su jedno vreme zagrljajem u borbi jedno drugo održavali.

Vlada budućnosti će kao model iskoristiti ono što nam je priroda podarila - porodicu, a u religioznom svetu - pastoralnu hijerarhiju. Izabrani će vladati sa Isusom Hristom tokom hiljadu godina, veli apostolska tradicija: to znači da će tokom niza stoleća razum i ljubav izabranih ljudi, posvećenih teretu vlasti, voditi računa o interesima i blagostanju svetske porodice.

A toga dana, kao što je Jevandelje obećalo, biće samo jedno stado i samo jedan pastir.

XVI BROJ ŠESNAEST

Broj šesnaest je broj hrama.

Recimo kakav će biti hram budućnosti!

Kada se bude otkrio duh razuma i ljubavi, Trojstvo će se manifestovati u svojoj istini i slavi.

Ljudski rod, poput kraljice dignute iz mrtvih, odlikovaće se detinjom ljupkošću u svojoj poeziji, mladalačkom snagom u razumu i zreloom mudrošću na delu.

Svi oblici u koje se oblačila božanska misao nastaće ponovo, besmrtni i savršeni.

Sve vrste umetnosti koje su stvarali razni narodi, biće ujedinjene da ostvare celovitu sliku Boga.

¹² "Ne kažem da je Volter umro kao dobar katolik, ali je sigurno umro kao katolik" - E.L.

Svi hrišćanski pisci tvrde, da je on kao i svi "jeretici", na samrtnoj postelji odbacio pravu veru i umro bogohuleći. Ali šta to znači? Život, a ne smrt, otkriva pravu suštinu duše. - A.K.

Jerusalim će prezidati Jehovin hram prema modelu koji je prorokovao Jezekilj; a Hristos će kao novi i večni Solomon pevati ispod krovova od kedra i kiparisa epitalam u slavu svog venčanja sa svetom slobodom, svetom nevestom iz Pesme nad pesmama.

A Jehova će odložiti svoje ognjene gromove, da bi obema rukama blagoslovio i mladoženju i nevestu; pojaviće se između njih sa osmehom na licu i uživati u tome što ga zovu ocem.

Ali će ga poezija na Istoku i dalje nazivati Brahmom i Jupiterom. Indija će učiti naše očarano podneblje fantastičnim pričama o Višnuu, a mi ćemo na još krvavo čelo našeg voljenog Hrista staviti trostruku bisernu krunu mističkog Trimurtija. Od tog vremena, Venera, pročišćena pod Marijinim velom, neće više žaliti za svojim Adonisom.

Uskrsnuta nevesta više neće umirati, a pakleni vepar će naći smrt u svojoj trenutnoj pobedi.

Uzdignite se ponovo, o hramovi Delfa i Efesa! Bog svetlosti i umetnosti je postao Bog sveta, a Reč toga Boga će biti nazvana Apolonom! Dijana više neće vladati kao udovica na usamljenim poljima noći; njen srebrni polumesec je sada ispod nogu neveste.

Venera nije porazila Dijanu; njen Endimion je probuđen, a devičanstvo će se ubrzo ovenčati materinstvom!

Napusti greh o Fidija, i raduj se uništenju tvog prvog Jupitera. Tek sada ćeš moći da stvoriš pravu predstavu Boga!

Neka se tvoji hramovi ponovo uzdignu, o Rime, i neka stoje pored tvojih bazilika: budi ponovo prestonica sveta i Panteon naroda: neka Vergilije na Kapitolu primi krunu iz ruke Sv. Petra; i neka Olimp i Karmel ujedine svoja božanstva pod kistom Rafaela!

Preobrazite se vi, drevne katedrale naših očeva; odapnite svoje strele u oblake, i neka kamen zabeleži u oživljenim figurama mračne legende severa, osvetljene čudesnim apologijama Kurana!

Neka Istok obožava Isusa Hrista u džamijama i neka se na minaretima nove Svete Sofije uzdigne krst između polumeseca!¹³

Neka Muhamed oslobodi ženu da bi pravovernima podario hurije o kojima su toliko dugo sanjali, i neka mučenici Spasitelja uče čednom milovanju prelepe Muhamedove anđele!

Tada će čitava zemlja, odevena u bogate urese koje su joj podarile sve umetnosti, postati prelepi hram čiji će večni sveštenik biti čovek.

I sve što je bilo istinito, lepo, uzvišeno u prošlim vremenima, oživeće u slavi u ovoj preobrazbi sveta.

Lepota oblika biće neodvojiva od istine, kao što će i telo biti neodvojivo od duše, jer će duša, došavši na vlast, učiniti od tela svoju sliku.

To će biti nebesko carstvo na zemlji, i telo će biti hram duše, kao što će Univerzum biti telo Boga.

¹³ Zanimljivo je da je ovaj simbol karakterističan za grčku crkvu koju Levi tako oštro napada. Možda je trebalo da poseti Moskvu. - A.K.

I tela i duše, i oblik i misao, i čitav Univerzum, sve će biti svetlo, sve će biti reč, večno i vidljivo božje otkrovenje. Amen. Neka tako bude.

XVII BROJ SEDAMNAEST

Broj sedamnaest je broj zvezda; broj razuma i ljubavi.

Ratnička i smela inteligenciju kojom se odlikovao božanski Prometej, najstarija kćeri Luciferova, pozdravljam te u tvojoj smelosti! Ti si želela da znaš, i da bi spoznala, prkosila si svim burama, olujama i ponorima!

O inteligenciju, ti koju smo mi bedni grešnici voleli do ludila, do sramote, do prokletstva! Pozdravljam te, tebe koja si božansko pravo čoveka, esencija i duša slobode! Jer oni su te sledili, gazeći zbog tebe svoje najdivnije snove, najvoljenije fantome svojih srca!

Oni su zbog tebe bili odbačeni i progonjeni, zbog tebe su podnosili zatvor, golotinju, glad, žeđ, gubitak voljenih osoba i mračna iskušenja očajanja! Ti si bila njihovo pravo, i oni su te osvojili! Sada mogu da plaču i da veruju, da se potčine i da se mole!

Kain koji se kaje veći je od Avelja: to je zadovoljen pravedan ponos koji ima pravo da se unizi!

Verujem zato što znam zašto i kako čovek mora verovati; verujem zato što volim i više se ne plašim.

Ljubavi! O ljubavi! O uzvišena iskupiteljko i obnoviteljko, ti koja donosiš toliko sreće, sa toliko muka, ti koja si žrtvovala krv i suze, ti koja si sama vrlina i nagrada za vrlinu, snaga za pomirenje sa sudbinom, verovanje u poslušnost, radost tuge, život smrti, ja te pozdravljam! Neka ti je slava i čast! ako je inteligencija svetiljka, ti si njen plamen; Ako je ona pravo, ti si dužnost; ako je ona plemenitost, ti si sreća. Ljubavi, puna ponosa i skromnosti u svojim tajnama, božanska ljubavi, skrivena ljubavi, uzvišena ljubavi, Titanu koji u svojim rukama držiš Nebesa i spajaš ih sa zemljom, konačna i neizreciva tajno hrišćanstva, ljubavi večna, ljubavi beskonačna, uzvišeni idealu koji stvara svetove, ljubavi, ljubavi, ja te veličam i blagosiljam. Neka je slava inteligencijama koje se skrivaju da ne bi ozledile nejake oči! Neka je slava pravu koje se pretvara u dužnost i postaje posvećenje! Neka je slava dušama koje vole i gore, a da nisu voljene! Neka je slava onima koji pate, a ne čine da drugi pate, i onima koji opraštaju nezahvalnima i onima koji vole svoje neprijatelje. O vi večno srećni, srećniji od svih, koji prihvatate siromaštvo i iscrpljujete se da bi davali! Srećne li su duše koje propovedaju mir! Srećna li su čista i neiskvarena srca koja sebe nikad ne smatraju boljim od drugih! Ljudskosti, majko moja, božja kćeri i majko, bezgrešno nastala, univerzalna crkvo, Marijo! Srećan je onaj ko se usudio da te spozna, da te razume i koji je spreman da pati da bi te služio i da bi te voleo!

XVIII BROJ OSAMNAEST

Broj osamnaest je broj verske dogme koja je poezija i misterija.

Jevanđelja kažu, da je prilikom Spasiteljeve smrti poderan zastor na hramu, jer je smrt pokazala trijumfalnu moć posvećenja, čudotvornost milosrđa, snagu Boga u čoveku, božansku čovečnost, ljudsku božanstvenost, najvišu i najuzvišeniju arkanu, poslednju reč svih inicijacija.

Spasitelj je, znajući da ga u početku ljudi neće razumeti, rekao: "Sada nećete biti u stanju da izdržite svetlo moje doktrine, ali kada se manifestuje Duh istine, on će vas poučiti i naterati vas da razumete smisao onoga što sam rekao."

Duh istine je duh nauke i inteligencije, duh sile i saveta.

To je duh koji se u potpunosti ostvaruje kroz Rimsku crkvu i manifestuje se u njenom dekretu izdatom 12. decembra 1845. god.:

1. Budući da je vera uzvišenija od razuma, razum se mora podvrgavati inspiraciji vere.
2. Vera i nauka imaju odvojena polja delovanja koja ne treba mešati.
3. Vera i milost ne oslabljuju, već jačaju i razvijaju razum.
4. Razum koji ispituje, ne odluke vere, već prirodnu i racionalnu osnovu verskih vlasti koje ih donose, samo je koristan veri i ni u kom slučaju je ne ugrožava; odnosno, drugim rečima, vera, savršeno razumna u svojim principima, nema razloga da se protivi, već naprotiv, da želi iskreno razumsko preispitivanje.

Takvi stavovi izražavaju potpunu versku revoluciju i početak vladavine Svetog Duha na zemlji.

XIX BROJ DEVETNAEST

Broj devetnaest je broj svetla.

To je postojanje Boga, dokazano samom idejom o Bogu.

Moramo reći, ili da je Biće univerzalni grob, u kojem automatskim pokretima nastaje oblik, zauvek mrtav i poput leša, ili prihvatiti apsolutni princip inteligencije i života.

Da li je univerzalno svetlo živo ili mrtvo? Da li će ono izazvati čin uništenja ili će na kraju dovesti do besmrtnog rođenja?

Kada ne bi bilo Boga, inteligencija bi bila prevara, jer ne bi bila apsolutna, već bi počivala na lažnim idealima.

Bez Boga, biće je ništavilo koje se potvrđuje, život je prerušena smrt, a svetlo je noć zauvek začarana prividima sna.

To znači, da je prvi i najznačajniji čin vere sledeći:

Biće postoji; a Biće bića, odnosno Istina bića, jeste Bog.

Biće je živo svojom inteligencijom, a živa inteligencija apsolutnog bića je Bog.

Svetlost je stvarna i životodavna; stvarnost i život sveg svetla je Bog.

Reč univerzalnog razuma je potvrda a ne negacija. Kako su slepi oni koji ne vide da je fizičko svetlo samo instrument misli!

Samo misao otkriva svetlost i stvara je u sopstvene svrhe.

Ateizam je dogma večne noći: poznavanje Boga je dogma svetlosti!

Zaustavićemo se na broju Devetnaest. Iako sveta azbuka ima dvadeset i dva slova, samo prvih devetnaest čine ključeve okultne teologije, dok ostali predstavljaju ključeve prirode, te ćemo se na njih vratiti u trećem delu ove knjige.

* * *

Podsetićemo se na ono što smo rekli o Bogu citiranjem invokacije iz jevrejske liturgije. Reč je o kabalističkoj poemi, Keter-Malkut, koju je napisao rabi Solomon, Gabirolov sin:

"Ti si jedan, početak svih brojeva i osnova svih znanja; ti si jedan, a u tajni tvoje jednosti, gube se i najmudriji, jer je ne poznaju. Ti si jedan, i tvoja jednost ne slabi i ne jača, niti se na bilo koji način menja. Ti si jedan, ali ti nije suština u matematičkom broju jedan, jer se tvoja jednost ne množi, ne deli i ne trpi nikakve promene. Ti si jedan, Ti si jedan i nikakva snaga moje imaginacije ne može da ti odredi granice; zato moram obratiti pažnju na ono što govorim da te ne bih uvredio svojim jezikom. Ti si zaista jedan, a tvoje je savršenstvo tako uzvišeno, da ni po čemu ne liči na one koji mogu nestati.

Ti si onaj koji postoji; pa ipak te razumevanje i vid smrtnika ne mogu doseći, niti naći u tebi gde, kako i zašto. Ti si onaj koji postoji, ali u sebi, pošto nijedan drugi ne može postojati kraj tebe. Ti si onaj koji postoji, pre vremena i van prostora. Ti si onaj koji zaista postoji, a tvoje postojanje je tako skriveno i tako duboko, da ga niko ne može otkriti niti prodreti u njegove tajne.

Ti si onaj koji živi, ali ne u neko određeno vreme. Ti si onaj koji živi, ali ne u duhu ili duši, jer si ti Duša svih duša. Ti si onaj koji živi, ali ne životom smrtnika, kao dah koji završava kao hrana za crve. Ti si onaj koji živi, onaj koji može doseći tvoje tajne zauvek će uživati vrhunsko blaženstvo.

Ti si veliki; pred tvojom se veličinom sve ostale veličine klanjaju, i najveće savršenstvo postaje nesavršeno. Ti si veći od svake zamisli, i uzdižeš se iznad nebeske hijerarhije. Ti si veći od svake veličine i viši od svake hvale. Ti si jak, i nijedno drugo biće ne može se porediti s tobom. Ti si jak, i tebi pripada nevidljiva snaga koja se ne menja i ne propada. Ti si jak, ali tvoja ljubav oprašta u trenutku tvog najvećeg gneva. Ti si jak, i tvoja milost se izliva na sva tvoja stvorenja. Ti si večno svetlo, ono koje će duše videti, a koje oblaci greha skrivaju od očiju grešnih. Ti si svetlo skriveno u ovom svetu, ali vidljivo na drugom, gde se uzdiže božja slava. Ti si Gospod, i oči onih koji žele da te vide su ushićene, jer mogu da spoznaju samo deo, a ne celinu. Ti si Bog bogova i sva tvoja stvorenja svedoče o tome. Ti si Bog, i sva stvorena bića su tvoje slugе i tvoji posvećenici. Tvoja slava je neizmerna, iako ljudi obožavaju druge bogove u želji da se obrate Tebi; oni su kao slepci koji žele da idu pravim putem, ali zalutaju; neki od njih padaju u bunar, a drugi u jamu; svi oni misle da su došli do ostvarenja svoje želje, ali su se samo uzalud namučili. Ali su zato tvoje slugе poput ljudi oštrog vida koji gaze po čvrstoj stazi i nikad sa nje ne silaze dok ne stignu do kraljevske palate. Ti si Bog, održavalac svih bića, čija jednost objedinjuje sva stvorenja. Ti si Bog, i nema razlike između tvog božanstva, tvoje jednosti, tvoje večnosti i tvog postojanja; sve je to ista tajna: imena su različita, ali vode istoj istini. Ti si onaj koji zna, čija inteligencija je izvor života i pored čijeg znanja su i najmudriji ljudi neuki. Ti si onaj koji zna, a sve što znaš nisi ni od koga naučio, već si stekao od sebe samog. Ti si onaj koji zna, i poput radnika i neimara izrazio si božansku volju u određeno vreme da bi iz ništavila iznedrio bića; da bi svetlost koja pada iz oka bila izvučena iz svog centra, bez ikakvog oruđa. Ta božanska volja je naredila Ništavilu da se otvori, Biću da se pojavi i svetu da se proširi. Božanska volja je odvojila Nebesa, postavila sfere, svojom moći razapela zavesu stvaranja, i dodirnuvši svojom snagom njenu ivicu, povezala ono što je gore sa onim što je dole." - Molitva za Kipur.

Ovim smelim kabalističkim spekulacijama dali smo jedini oblik koji im odgovara, a to je naravno, poezija, odnosno inspiracija srca.

Duše koje veruju neće imati nikakvu potrebu za racionalnim hipotezama koje su sadržane u ovom novom objašnjenju Biblije; ali ona iskrena srca koja su zaražena sumnjom i mučena osamnaestovekovnim kriticismom, razumeće čitajući ih, da čak i bezverni razum može naći u svetoj knjizi nešto više od kamena spoticanja; premda velovi kojima je božanski tekst sakriven bacaju veliku senku, ta senka je tako savršeno oblikovana međuigrom svetlosti da postaje jedina vidljiva slika božanskog ideala.

Ideala, neshvatljivog poput beskraja i nezamenljivog kao sama srž misterije!

ČLANAK II

Rešenje drugog problema

ISTINSKA RELIGIJA

RELIGIJA postoji u ljudskom rodu kao i ljubav.

Kao i ona, jedinstvena je.

Kao i ona, ili postoji ili ne postoji u određenoj duši; ali bilo da je poričemo ili prihvatamo ona postoji u ljudskom rodu; stoga je izraz samog života, same prirode; stoga je neporeciva činjenica nauke, pa čak i razuma.

Istinita religija je ona koja je oduvek postojala, koja postoji i danas i koja će uvek postojati.

Neko će možda reći da je religija ovo ili ono; ali religija je samo ono što jeste. To je istinita religija, dok su lažne religije sujeverja nastala njenim oponašanjem!

O religiji možemo reći ono isto što se kaže o pravoj umetnosti. Pokušaji divljaka da slikaju i vajaju su pokušaji neznanja da dosegne istinu. Umetnost dokazuje sama sebe, ona zrači sopstveni sjaj, ona je jedinstvena i večna poput lepote. Istinita religija je lepa, i upravo tim božanskim svojstvom ona se nameće nauci i stiče odobravanje razuma.

Nauka se ne usuđuje da potvrdi ili opovrgne dogmatske hipoteze koje predstavljaju verske istine; ona mora prepoznati jedinu istinitu religiju po njenim nepogrešivim svojstvima, odnosno onu religiju koja jedina zasluhuje to ime jer spaja sva svojstva koja su u skladu sa uzvišenim i univerzalnim aspiracijama ljudske duše.

Postoji samo jedna stvar koja je potpuno božanska, a koja je manifestovana na ovom svetu.

To je Milosrđe.

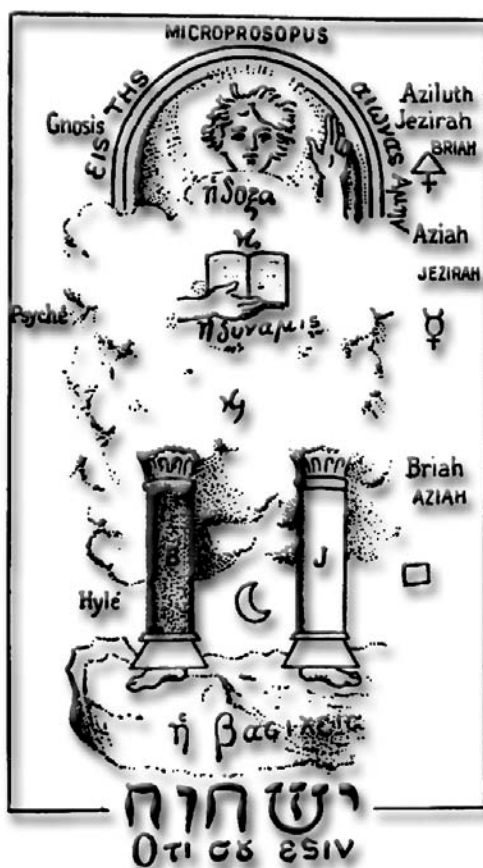
Zato je prava delatnost istinite religije stvaranje, očuvanje i širenje Duha Milosrđa.

Da bi mogla da teži takvom cilju, ona mora posedovati sva svojstva milosrđa, i to na takav način da je možemo pravilno definisati dajući joj ime "suštastveno Milosrđe".

Ali, koje su karakteristike Milosrđa?

To će nam reći Sv. Pavle.

Milosrđe je strpljivo.

Veliki Pentakl iz Vizije svetog Jovana

Strpljivo poput Boga, zato što je večno kao On. Ono podnosi progone, ali nikad ne progoni druge.

Ono je nežno i milo, priziva male, a ne odbija velike.

Lišeno je ljubomore. Jer, na šta bi, ili na koga bilo ljubomorno? Zar ono ne poseduje uvek bolji deo onoga što mu ne može biti oduzeto?

Nije sklono svađi ni intrigama.

Lišeno je ponosa, ambicije, sebičnosti i gneva.

Nikada ne smišlja zlo, niti pobeđuje nepravdom; sve su mu radosti sadržane u istini.

Podnosi sve, ali nikad ne opravdava zlo.

Veruje sve; njegova vera je jednostavna, hijerarhijska, i univerzalna.

Izdržava sve, ali nikada ne tovari breme na tuđa leđa, ako samo ne može biti prvo koje će ga poneti.

Religija je strpljiva - religija velikih mislilaca i mučenika.

Ona je blagonaklona poput Hrista i apostola, poput Vensan de Pola i Fenelona.

Ona ne leži ni dostojanstvima ni zemaljskom blagu. Ona je religija pustinjских očeva, Sv. Franje i Svetog Bruna, Sestara Milosrđa, i Braće Svetog Jovana.

Ona se ne svađa i ne zavađa. Ona moli, čini dobro i čeka.

Ona je ponizna, dobrodušna, inspiriše na posvećivanje i žrtvu. Ona, ukratko, ima sve osobine Milosrđa, jer je sama Milosrđe.

Ljudi su, nasuprot tome, nestrpljivi, oni sude; ljubomorni su, surovi, ambiciozni, nepravedni, i kao takvi se pokazuju u ime religije koju su uspjeli da oklevetaju, ali koju nikad neće naterati da laže. Ljudi bivaju i nestanu, samo je istina večna.

Istinska religija je, kao dete Milosrđa, koje i samo stvara Milosrđe, upravo ono što stvara; ona veruje u čuda vere, zato što ih i sama svakodnevno stvara, kroz praksu milosrđa. A religija posvećena milosrđu može sebi laskati da ostvaruje sve snove o božanskoj ljubavi. I više od toga, vera hijerarhijske crkve pretvara misticizam u realizam dejstvom svojih svetih otajstava. Odbacimo znake i simbole čija snaga ne potiče iz milosti i koji ne daju ono što obećavaju! Vera sve oživljava, čini sve na neki način vidljivim i opipljivim; čak i parabole Isusa Hrista imaju telo i dušu. One pokazuju u Jerusalimu kuću zlog bogataša! Plitki simbolizam primitivnih religija, koji je nauka razotkrila i koji je lišen života vere, potseća na one bele kosti koje pokrivaju polja koja je Jezekilj video u svojoj viziji. Duh spasitelja, Duh vere, Duh milosrđa, zadahnuo je ovu prašinu, i sve što je bilo mrtvo, postalo je živo, tako da niko ne bi mogao prepoznati jučerašnje leševe u današnjim živim stvorenjima. A i zašto bi ih bilo potrebno prepoznati kada je svet obnovljen, od kako je Sv. Pavle spalio knjige hijerofanata? Da li to znači da je Sveti Pavle bio varvarin i da je učinio zločin protiv nauke? Nipošto, jer je spalio mrtvački pokrov uskrslih da bi mogli da zaborave smrt. Pa zašto se onda danas podsećamo na kabalističko poreklo dogme? Zašto slikama iz Biblije pridružujemo hermetičke alegorije? Da li da bi osudili Sv. Pavla, ili da bi naveli vernike na sumnju? Nipošto, jer vernici nemaju nikakvu potrebu da čitaju našu knjigu, oni je neće uzeti u ruke jer ne žele da je razumeju. Ali je potrebno pokazati onim bezbrojnim koji sumnjaju da je vera povezana sa razumom svih vekova i naukom svih mudraca. Želimo da primoramo ljudsku slobodu da poštuje božanski autoritet, razum da prizna osnov vere, da vera i autoritet ne bi nikada više progonili slobodu i razum.

ČLANAK III

Rešenje trećeg problema

LOGIČKI TEMELJ MISTERIJA

Budući da vera predstavlja težnju ka nepoznatom, njen objekat, apsolutno i neophodno, mora biti samo jedna stvar - misterija.

Da bi formulisala svoje težnje, vera je prinuđena da pozajmljuje težnje i slike od poznatog.

Ali te oblike ona kombinuje na način koji je, prema poznatom poretku stvari, sasvim nemoguć. To je uzrok očigledne apsurdnosti simbolizma.

Daćemo jedan primer:

Ako vera tvrdi da je Bog bezličan, mogli bismo zaključiti da je Bog smo reč ili samo stvar.

Ako tvrdi da je Bog ličan, mogli bismo ga sebi predstaviti kao beskonačni intelekt u suštinski zatvorenom obliku pojedinca.

Ona tvrdi: "Bog je jedan u tri lika", da bi izrazila pojam Boga kao istovremene jednosti i višestrukosti.

Formula misterije neophodno isključuje samo razumevanje te formule, bar u onoj meri u kojoj je pozajmljena iz sveta poznatih stvari; i to zato što bi, kada bi je neko razumeo, ona izražavala poznato, a ne nepoznato.

Pripadala bi nauci, a ne religiji, odnosno veri.

Objekat vere je matematički problem, čija nepoznata X nije spoznatljiva algebarskim radnjama.

Apsolutna matematika dokazuje samo neophodnost i, prema tome, postojanje nepoznate koju označavamo neprevodivim simbolom X.

Nauka napreduje uzalud, njen napredak nije konačan ili je samo relativno konačan; ona nikad u jeziku konačnog neće pronaći potpuni izraz beskonačnog. Stoga je misterija večna.

Podvesti pod logiku poznatog izražavanje vere, znači udaljiti ga od same vere, čija je osnova antilogična, odnosno, predstavlja nemogućnost logičnog objašnjenja nepoznatog.

Prema shvatanju Jevreja, Bog je odvojen od čovečanstva; On ne živi u svojim stvorenjima, On je beskonačni egoizam.

Prema shvatanju muslimana, Bog predstavlja reč pred kojom treba pasti ničice, prema Muhamedovom učenju.

Prema shvatanju hrišćana, Bog se otkrio čovečanstvu, dokazuje sebe kroz milosrđe i vlada poretkom koji konstituiše hijerarhiju.

Hijerarhija je čuvar dogme, ona zahteva poštovanje za njeno slovo i njen duh. Sekte koje su u ime svog razuma, ili još bolje svog ne-razuma, nasrnule na dogmu, samim tim činom su izgubile Duh milosrđa i same sebe ekskomunicirale.

Katolička, što će reći univerzalna dogma, zaslužuje to uzvišeno ime sjedinjavanjem svih verskih težnji u jednu: sa Mojsijem i Muhamedom ona ističe jednost Boga; sa Zaratustom, Hermesom i Platonom prepoznaje u njemu beskonačno trojstvo njegovih sopstvenih obnavljanja; miri žive brojeve Pitagore sa monadama Sv. Jovana;¹⁴ s time će se složiti i nauka i razum.

Stoga je, u očima razuma i nauke, to najsavršenija, što će reći najkompletnija dogma koja je ikad nastala u svetu. Neka nam nauka i razum toliko pomognu, od njih više nećemo zahtevati.

"Bog postoji; Bog je jedan i On kažnjava one koji čine zlo" rekao je Mojsije.

"Bog je svuda; On je u nama, i svako dobro koje činimo svojim bližnjima, činimo Bogu" - rekao je Isus.

"Strah" je ishodište Mojsijeve dogme.

¹⁴ Autor po svoj prilici nema dovoljno mesta da nastavi sa dokazivanjem da su Jevanđelja nastala na osnovu legendi o Bahu, Ozirisu, Adonisu i stotinama drugih, te da su misa i drugi hrišćanski obredi nastali iz paganskih izvora. - A.K.

"Ljubav" je ishodište Isusove dogme.

Tipičan ideal božjeg života u čovečanstvu je inkarnacija.

Inkarnacija čini neophodnim iskupljenja i deluje u ime povratka solidarnosti,¹⁵ odnosno, univerzalne zajednice, koja je dogmatski princip Duha Milosrđa.

Cilj svakog protestantizma i svih demokratija je da zamene legitiman despotizam zakona ljudskim proizvoljnim suđenjem, odnosno, da autoritet zamene tiranijom. A ono što ljudi nazivaju slobodom nije ništa drugo do sankcionisanje nelegitimnog autoriteta, tj. fikcija moći koju ne podržava pravi autoritet.

Kalvin je protestovao protiv lomača u Rimu, da bi sebi stvorio pravo da spali Mihajla Servetusa. Svaki narod koji se oslobađa od Čarlsa I i Luja XVI mora se podvrgnuti jednom Robespjeru i jednom Kromvelu, i iza svih protesta protiv legitimnog papstva, skriva se manje ili više apsurdan antipapa.

Božanstvo Isusa Hrista postoji samo kroz katoličku crkvu na koju on hijerarhijski prenosi svoje božanske moći. Takva božanstvenost je sveštenička i kraljevska zahvaljujući zajednici; izvan ove zajednice, svako potvrđivanje Isusa Hrista je idolatrija, jer Isus Hrist ne može biti pojedinačni Bog.

Broj protestanata nije važan katoličkoj istini.

Kada bi svi ljudi bili slepi, da li bismo na osnovu toga mogli da zaključujemo da sunce ne postoji?

Razum se buni protiv dogme, ali dokazuje samo da je nije izmislio; pritom je primoran da se divi moralnosti koja upravo iz nje proističe. A ako je moralnost svetlost, dogma je sunce, jer svetlost ne potiče od senke.

Između dva ponora, politeizma i apsurdnog i neznalačkog teizma, postoji samo jedno moguće rešenje: misterija najsvetijeg Trojstva.

Između spekulativnog teizma i antropomorfizma postoji samo jedno moguće rešenje: misterija inkarnacije.

Između amoralnog fatalizma i drakonske odgovornosti postoji samo jedno moguće rešenje: misterija iskupljenja.

Trojstvo je vera.

Iskupljenje je nada.

Iskupljenje je Milosrđe.

Trojstvo je hijerarhija.

Inkarnacija je božanski autoritet crkve.

Iskupljenje je jedinstveno, nepogrešivo, neiscrpno, katoličko sveštenstvo.

Jedino katolička crkva poseduje nepogrešivu dogmu; ona je samim svojim ustrojem onemogućila kvarenje morala; ona ne stvara novotarije, ona objašnjava. Tako na primer, dogma o bezgrešnom začeću nije nova, ona je sadržana u zaključcima sabora u Efesu.

¹⁵ Ova rečenica, kao i neke slične, odnosi se na kontroverze vremena u kome su nastale, pa su stoga danas praktično nerazumljive. Levi je u svoje vreme bio neka vrsta socijaliste. - A.K.

Na isti način, katolička crkva ne pravi ekskomunikacije, ona ih samo objavljuje; jer jedino ona ima pravo da ih objavi zato što je jedini čuvar jedinstva.

Oko Petrovog broda, svuda je ambis. Protestanti su nalik na ljude koji su se bacili u vodu da bi se izlečili od morske bolesti.

Stoga o katoličanstvu konstituisanom oko rimske crkve treba reći ono što je Volter rekao o Bogu: "Da ga nema, trebalo bi ga izmisliti". Ali kada bi čovek bio sposoban da izume Duh Milosrđa on bi izumeo Boga. Milosrđe ne stvara sebe, ono se objavljuje kroz dela, te možemo uzviknuti sa Spasiteljem sveta: "Blaženi su oni čistog srca jer će ugledati Božje lice!"

Razumeti Duh milosrđa znači razumeti sve misterije.

ČLANAK IV

Rešenje četvrtog problema

RELIGIJA DOKAZANA UPRAVO ONIM ČIME JE LJUDI OPOVRGAVALI

Religija se opovrgava u ime nauke, u ime razuma ili u ime vere.

Nauka ne može poreći činjenice o postojanju religije, njenoj organizaciji i njenom uticaju na istoriju.

Zabranjeno je dirati dogmu; ona pripada samo veri.

Nauka se najčešće protiv vere naoružava nizom činjenica koje bi ova morala da poštuje i koje, zapravo, ona u potpunosti poštuje, ali koje osuđuje još energičnije od nauke.

Na taj način, nauka priznaje da je religija u pravu, a da ona greši; njoj nedostaje logika, ona pada u zamku nereda koju u čovekovom duhu izaziva svaka ljutita strast i priznaje potrebu za vođstvom od strane Duha milosrđa.

Razum sa svoje strane ispituje dogmu i nalazi da je ona apsurdna.

To je razumljivo, jer da nije tako, razum bi je pojmio, a u tom slučaju ona više ne bi mogla biti formula nepoznatog.

Ona bi poslala matematički dokaz beskonačnosti.

Postala bi beskonačnost konačnosti, nepoznato poznatog, neizmerljivo izmerenog, neizrecivo imenovanog. To znači da dogma može prestati da bude apsurdna po shvatanju razuma samo ako postane, u očima vere, nauke i zdravog razuma, najmonstruozniji i najnemogućiji od svih apsurd.

Preostale su samo zamerke nesloge.

Jevreji, naše preteče u religiji, prebacuju nam da smo ugrozili jednost Boga, da smo izmenili večni zakon i da slavimo stvorenje umesto Stvoritelja.

Sve ove primedbe zasnovane su na pogrešnom shvatanju hrišćanstva.

Naš Bog je Mojsijev Bog, jedini, nematerijalni, beskonačni Bog, nepromenljivi, jedinstveni objekt obožavanja.

Kao i Jevreji, mi verujemo da je On sveprisutan, ali verujemo, kao što bi to i oni trebali, da živi, misli i voli, i obožavamo ga u njegovim delima.

Njegov zakon nismo izmenili, jer Deset zapovesti poštuju i Jevreji i hrišćani.

Taj zakon je nepromenljiv, jer je zasnovan na večnim principima prirode; ali bogosluženje prouzrokovano čovekovom potrebom može se promeniti paralelno sa promenama u samim ljudima.

To znači da je suština bogoslužjenja nepromenljiva, ali se ono menja poput jezika.

Bogoslužjenje je oblik poučavanja, to je jezik; moramo ga prevesti kada ga ljudi više ne razumeju.

Stoga smo mi preveli, a ne uništili bogoslužjenje Mojsija i proroka.

Slaveći Boga u stvaranju, mi ne slavimo samo stvaranje.

Slaveći Boga u Isusu Hristu, mi slavimo samog Boga, ali Boga sjedinjenog sa čovečanstvom.

Učinivši čovečanstvo božanskim, hrišćanstvo je objavilo ljudsko božanstvo.

Bog Jevreja je bio nehuman, jer ga nisu razumeli kroz njegova dela.

Stoga smo mi veći Izraeliti od samih Izraelita. Ono što oni veruju, i mi verujemo, ali potpunije i bolje od njih. Oni nas optužuju da smo se odvojili od njih, ali su zapravo oni želeli da se odvoje od nas.

Mi ih čekamo otvorenog srca i raširenih ruku.

Mi smo, kao i oni, Mojsijevi naslednici.

Mi dolazimo iz Egipta, kao i oni, i preziremo njegovo ropstvo. Ali mi smo ušli u Obećanu zemlju, a oni i dalje uporno žive u miru, u pustinji.

Muhamedanci su Izraelova kopilad, ili još bolje, oni su, poput Esava, njegova razbaštinjena braća.

Njihovo verovanje je nelogično, jer priznaju da je Isus veliki prorok, a hrišćane nazivaju nevernicima.

Priznaju da je Mojsije preneo božju reč, ali ne priznaju Jevreje za svoju braću.

Slepo veruju u svog slepog proroka, fatalistu Muhameda, neprijatelja napretka i slobode.

Ali pritom ne smemo zaboraviti, da je Muhamed doneo veru u jednog Boga arapskim idolopoklonicima i da zato zasluži slavu.

U Kuranu ima čistih i uzvišenih delova.

Dok ih čitamo, možemo zajedno sa decom Ismaila reći: "Nema Boga do Boga, Muhamed je njegov prorok."

Na Nebesima se nalaze tri prestola za tri proroka; ali će na kraju vremena Muhameda zameniti Ilija.

Muslimani ne poriču hrišćanstvo, oni vređaju hrišćane.

Nazivaju ih nevernicima i "kaurima" tj. psima. Na to nemamo ništa da im odgovorimo.

Turke i Arape ne treba opovrgavati, treba ih poučiti i civilizovati.

Preostali su disidentski hrišćani, oni koji su razbili jedinstvo i otuđili se od milosrđa crkve.

Grčka ortodoksna crkva, bliznakinja rimske crkve, koja se od dana razdvajanja samo smanjivala, koja se više i ne broji u religije, koja od Fotija nije dala ni jednog mislioca, potpuno je svetovna crkva, čije je sveštenstvo samo jedna od službi imperijalne policije kojom upravlja sveruski car; čudna je to mumija primitivne crkve, još uvek ukrašena legendama i obredima koje ni njeni poglavari više ne razumeju; to je samo senka žive crkve koja se zaustavila kada je ta crkva otišla napred i koja danas predstavlja samo obezglavljenju siluetu.

Što se tiče protestanata, večnih tvoraca anarhije, oni su srušili dogmu i trude se da nastali prazan prostor ispune razmišljanjem; oni tkaju religiozne fantazije, a sve njihove inovacije su negativne; oni su za sopstvene potrebe formulisali nepoznato zazivanje kao samo po sebi bolje, misterije bolje objašnjene, bolje definisanu beskonačnost, ograničeniju ogromnost, sumnjičaviju veru; oni su istakli kvintesenciju apsurdna, rascepili Milosrđe i uspostavili činove anarhije kao principe jedne nemoguće hijerarhije; ti ljudi koji žele da dosegnu Spasenje isključivo putem vere, jer im je Milosrđe nedostižno, a čija su lažna sveta otajstva samo alegorijske pantomime, oni više ne daju milost, oni više ne vide i ne dodiruju Boga, jednom rečju, oni više ne predstavljaju znake svemoći vere, već svedočanstvo večne nemoći sumnje.

To znači da se reformacija pobunila protiv same vere! Protestanti su imali pravo samo kada su protestovali protiv bezobzirne revnosti progona, koji su težili da nametnu svest o ispravnosti vere. Oni su tvrdili da imaju pravo na sumnju, da imaju pravo da poseduju manje religije od ostalih ili čak da nemaju nikakvu religiju; i za tu tužnu prednost su lili svoju krv, osvojili su je i njihova je, ali time nisu od nas oduzeli našu, naime, da ih žalimo i da ih volimo. I kada ih jednog dana obuzme potreba da veruju, kada se njihova srca pobune protiv tiranije lažnog razuma, i kada se umore od praznih apstrakcija svoje veštačke dogme i besmislenog vršenja nedelotvornog bogoslužjenja, kada ih zaplaše njihova sveta otajstva bez božijeg prisustva, njihove crkve bez božanstva, i njihov moral bez božanske milosti, kada se sa nostalgijom uže Boga - neće li se vratiti kao bludni sin da padnu ničice pred noge Petrovog naslednika i kažu: "Oče, grešili smo protiv neba i tebe, i nismo vredni da nas nazoveš svojim sinovima, ali uzmi nas kao najponiznije od tvojih slugu."?

Nepotrebno je govoriti o Volterovom kriticizmu. Njegov uzvišeni duh je bio ispunjen vatrenom ljubavlju prema istini i pravdi, ali mu je svakako nedostajala iskrenost srca koju daje samo prava vera. Volter nije mogao da prizna veru, jer nije umeo da voli. Duh milosrđa nije bio poznat toj duši lišenoj nežnosti, stoga je on žučno kritikovao srce čiju toplotu nije osećao i lampu čiju svetlost nije video. Da je religija bila onakva kakvom ju je on smatrao, bio bi hiljadu puta u pravu da je napada i svi bi smo morali pasti na kolena pred njegovom hrabrošću. On bi tada bio Mesija dobrog ukusa i Herkul, uništitelj fanatizma...

Ali se on previše smejao, da bi razumeo Onoga koji je rekao: "Srećni su oni koji plaču"; filozofija smeha nikada neće moći imati nečega zajedničkog sa religijom suza.

Volter je parodirao Bibliju, dogmu i bogoslužjenje, a zatim se sprdao i sa samom parodijom.

Samo oni koji u Volterovoj parodiji prepoznaju religiju mogu se uvrediti. Svi volterijanci su nalik na žabe u priči koje skaču na panj da bi se podsmevale kraljevskom veličanstvu. One sebi uzimaju slobodu da panj smatraju kraljem, isto kao i da ponove onu rimsku karikaturu koja je uveselila Tertulijana i koja predstavlja boga hrišćana u obliku čoveka sa magarećom glavom. Pravi hrišćanin će, videvši takvu podlost, samo slegnuti ramenima i pomoliti se Bogu za one jadnike koji u svom neznanju veruju da će ih tako uvrediti.

Gospodin grof Žozef de Metr je, pošto je u jednom od svojih najelegantnijih paradoksa predstavio dželata kao sveto biće i permanentnu inkarnaciju božanske pravde na zemlji, nagovestio da bi trebalo starom čoveku iz Fernija podići statuu koju bi napravio dželat. To je vrlo duboka misao. Volter je zapravo, za života, bio onaj koji je istovremeno poslat od Boga i fatalan, obdaren neosetljivošću koja mu je omogućila da ispuni svoju strašnu ulogu. U domenu inteligencije bio je dželat, naoružan pravdom samog Boga.

Bog je poslao Voltera, između Bosijeovog i Napoleonovog veka, da bi uništio sve što razdvaja ta dva genija i sjedinio ih u jednog.

On je bio Samson duha uvek spreman da uzdrma stubove hrama; ali ga je Proviđenje učinilo slepim u srcu, da bi ga navelo da uprkos sebi pokrene mlin religioznog napretka.

ČLANAK V

Rešenje poslednjeg problema

ODVAJANJE RELIGIJE OD SUJEVERJA I FANATIZMA

Sujeverje, od latinske reči *superstes*, nadživeti, predstavlja znak koji nadživljava ideju koju predstavlja; to je oblik pretpostavljen samoj stvari, obred bez objašnjenja, vera koja je postala besmislena usled izolacije. Stoga je sujeverje leš religije, smrt života, opijenost koja zamenjuje nadahnuće.

Fanatizam je strasno sujeverje, njegovo ime dolazi od reči *fanum* koja znači "hram"; reč je o hramu postavljenom na mestu boga, o ljudskim i zemaljskim interesima sveštenika koji zamenjuju čast sveštenstva i o bednoj strasti čoveka koji iskorišćava veru vernika. U basni o magarcu natovarenom starinama, La Fonten nam priča da je životinja mislila kako su je njima ukrasili, ali nam ne spominje da izvesni ljudi zaista misle da su ukrasili magarca. Takvi ljudi su sujeverni.

Ako bi se neko smejao njihovoj gluposti, lako bi mogao biti ubijen, jer sujeverje od fanatizma deli samo jedan korak.

Sujeverje je religija koju tumači glupost; fanatizam je religija koja služi samo kao izgovor za nasilje.

Oni koji namerno i maliciozno mešaju pravu religiju sa sujeverjem i fanatizmom pozajmljuju od gluposti slepe predrasude i verovatno bi na isti način preuzeli od fanatizma nepravdu i gnev.

Inkvizitori ili septembrizori,¹⁶ šta znače imena? Religija Isusa Hrista je uvek osuđivala ubice.

REZIME PRVOG DELA

U obliku dijaloga

VERA, NAUKA, RAZUM

Nauka: "Nikada me nećeš ubediti u postojanje Boga".

Vera: "Ti nemaš privilegiju verovanja, ali mi nikad nećeš dokazati da Bog ne postoji."

Nauka: "Da bih to mogla da ti dokažem, morala bih najpre da znam šta je to Bog."

Vera: "To je ono što ti nikad nećeš saznati. Jer kada bi znala, mogla bi me naučiti; a kada bih ja znala, više ne bih verovala."

Nauka: "Da li to znači da veruješ ne znajući u šta veruješ?"

Vera: "Slušaj, nema potrebe da se igramo rečima! Ti ne znaš to u šta ja verujem, a ja u to verujem upravo zato što ti to ne znaš. Da ne misliš, možda, da si beskonačna? Zar te nepoznanice ne zaustavljaju na svakom koraku? Misterija je za tebe jedno beskonačno neznanje koje može svesti tvoje konačno znanje na ništavilo, kada je ja ne bih osvetljavala svojim vatrenim težnjama i kada ti ne bih kada mi kažeš: "Ništa više ne znam", odgovorila: "A ja počinjem da verujem."

Nauka: "Ali sve tvoje težnje i sve ono čemu težiš nisu, i što se mene tiče, ne mogu biti ništa drugo do hipoteze."

Vera: "Nesumnjivo, ali su za mene to izvesnosti, jer bez njih bih morala da sumnjam, čak i u tvoje izvesnosti."

Nauka: "Znam, ali ako ti počinješ tamo gde se ja zaustavljam, to činiš suviše naglo i suviše brzopleto. Moj napredak svedoči o neprestanom progresu."

Vera: "Po čemu bi tvoj napredak bio značajan ako ja uvek koračam ispred tebe?"

Nauka: "Ti, koračaš? Pa ti si, večna sanjalico, oduvek toliko prezirala zemlju, tvoje noge su mrtve."

Vera: "Nose me moja deca."

Nauka: "To su slepci koji nose slepca; čuvaj se provalije!"

Vera: "A ne, izvini, moja deca nisu slepa, naprotiv, ona imaju dvostruki vid: očima poput tvojih vide ono što im možeš pokazati na zemlji, a u kontemplaciji, mojim očima, vide ono što im ja mogu pokazati na nebesima."

Nauka: "A šta Razum misli o tome?"

¹⁶ Septembrizori su oni koji su organizovali masakr 4. septembra 1792. godine. - A.K.

Razum: "Ja mislim, drage moje učiteljice, da mi ličite na jednu priču, onu o slepcu i paralitičaru. Nauka prebacuje Veri da ne zna kako da hoda po zemlji, a Vera uzvraća govoreći da Nauka nije kadra da uvidi ništa od njenih težnji, niti od večnosti na Nebesima. Umesto da se svađate, trebale bi da se ujedinite; neka Nauka nosi Veru, a neka Vera uteši Nauku, poučavajući je nadi i ljubavi!"

Nauka: "Lep je to ideal, ali malo utopijski za moj ukus. Vera će me samo gnjaviti svojim apsurdima; lepše mi je da se krećem bez nje."

Vera: "Na koje apsurdne ciljaš?"

Nauka: "Apsurdima nazivam sve one stavove koji se protive mojoj logici; na primer, da trojica čine jednog, da je Bog postao čovek, odnosno da je Beskonačni sebe učinio konačnim, da je Večni umro, da je Bog kaznio svog nevinog sina zbog grehova ljudi..."

Vera: "Stoj, ne reci ništa više. Kada tako pričaš, svi ti stavovi izgledaju apsurdno, ali kako možeš znati broj Boga, ti, koja ne znaš šta je to Bog? Zar možeš razmišljati o nepoznatom, zar možeš razumeti misterije Milosrđa? Ja ću uvek biti apsurdna za tebe, jer kada bi me razumela, sva moja tvrđenja bi ušla u tvoje teoreme i ja bih postala ti, a ti bi postala ja, odnosno, ja više ne bih postojala, i Razum bi, oči u oči sa beskonačnim, zastao, zauvek zaslepljen tvojim sumnjama koje su isto tako beskonačne kao i prostor."

Nauka: "U svakom slučaju, nikad ne bi smela da se surotstavljaš mom autoritetu, ili da mi se suprotstavljaš u mom domenu."

Vera: "To nikad nisam ni probala, niti bih ikad mogla učiniti."

Nauka: "Zaista? Ti znači nisi nikad verovala da devica može postati majka, a da i dalje ostane devica, u fizičkom i prirodnom poretku stvari, nasuprot svim zakonima prirode. Ti dakle ne tvrdiš, da je komad hleba ne samo Bog, već istinsko ljudsko telo sa kostima, krvnim sudovima, organima i krvlju, jednom rečju takvo, da od svoje dece koja jedu taj hleb stvara pleme ljudoždera."

Vera: "Nema nijednog hrišćanina koji ne bi bio zgrožen ovim što si upravo rekla, a to je dovoljan dokaz da oni ne razumeju moje učenje na tvoj način. Natprirodno, o kojem ja propovedam se nalazi iznad prirode, te se stoga nikad ne može suprotstaviti njenim zakonima. Reči vere se mogu razumeti putem vere, ako ih nauka ponovi, samo izopačuje njihov pravi smisao. Ovakve reči ja koristim zato što nemam drugih; ali pošto ti se moje primedbe čine apsurdnim, trebala bi da zaključiš da tim istim rečima dajem značenje koje je tebi nepojmljivo. Kada je Spasitelj objavio dogmu o istinskom prisustvu, zar nije rekao: "Telo nije dobilo ništa, ali su moje reči duh i život". Ne govorim ti o misteriji inkarnacije kao o anatomskom fenomenu, niti o transupstanciji kao o hemijskom procesu. S kojim pravom uzvikuješ "Apsurd!""? Ja ne razmišljam ni o jednoj stvari koju ti znaš; na osnovu čega kažeš da govorim nerazumno?"

Nauka: "Počinjem da te razumevam, odnosno vidim da te nikad neću razumeti, a pošto je to tako, bolje da se razdvojimo. Nikada mi nećeš biti potrebna."

Vera: "Ja sam manje ponosna i priznajem da ti meni možeš biti korisna, a možda ćeš i ti biti tužna i očajna bez mene, pa te stoga neću ostaviti sve dok se razum sa tim ne složi."

Razum: "Pazite dobro šta radite, ja sam potreban obema, ali šta bih ja radio bez vas. Da bih bio pravedan, moram i da znam i da verujem, ali nikada ne smem pomešati ono što znam sa onim što verujem. Znati znači više ne verovati, verovati znači još ne znati."

Predmet nauke je poznato; Vera se za to ne zanima i celu oblast prepušta Nauci; predmet Vere je nepoznato, Nauka može za njim tragati, ali ga ne može definisati, pa je stoga prinuđena da prihvati, makar privremeno, definicije Vere koje nije u stanju da kritikuje. Međutim, ako Nauka odbaci Veru, s njom odbacuje i nadu i ljubav čije je postojanje i neophodnost očigledno Nauci, kao i Veri. Vera kao psihološka činjenica pripada kraljevstvu nauke, a nauka kao manifestacija božanske svetlosti u ljudskom umu pripada kraljevstvu Vere. Nauka i Vera stoga moraju priznati jedna drugu, međusobno se poštovati, podržavati, pomagati, ali ne zalaziti jedna drugoj u područje. Pravi način njihovog sjedinjavanja je da se nikad ne pomešaju. Između njih ne može biti kontradikcije, jer iako koriste iste reči ne govore istim jezikom."

Vera: "Pa, sestro Nauko, šta bi ti na to rekla?"

Nauka: "Kažem da smo odvojene potpunim nerazumevanjem, i da stoga možemo zajedno hodati, ali ne znam koja od mnogobrojnih verovanja želiš da mi pridružiš? Da li da postanem jevrejska, katolička, muhamedanska ili protestantska nauka?"

Vera: "Ostaćeš Nauka i bićeš univerzalna."

Nauka: "Što će reći, ako sam dobro razumela, katolička. Ali šta da mislim o razlici između religija?"

Vera: "Sudi o njima na osnovu njihovih dela, tragaj za Milosrđem i kada ga nađeš, pitaj kojoj religiji pripada."

Nauka: "Sigurno ga ne mogu naći kod onih koji su organizovali Inkviziciju i Bartolomejsku noć."

Vera: "Ali ćeš ga naći kod Sv. Jovana, Sv. Franje Asiškog, Sv. Vensana de Pola, Fenelona i mnogih drugih."

Nauka: "U svakom slučaju, moraš priznati da, ako je religija stvorila mnoga dobra, donela je i mnogo zla."

Vera: "Kada neko ubija u ime Boga koji je rekao "Ne ubij",¹⁷ kada vrši progone u ime onoga koji nam je zapovedio da oprostimo svojim neprijateljima, kada neko propagira mrak u ime onoga koji nam je rekao da ne krijemo svetlo ispod korpe, zar je pravedno da pripisujemo zločin zakonu koji ga progoni i osuđuje? Ako želiš da budeš pravedna, reći ćeš, da je uprkos religiji na zemlji učinjeno mnogo zla, ali je isto tako mnogo vrlina ugledalo svetlost dana! Koliko li samo ima posvećenja, koliko žrtvovanja o kojima ništa ne znamo! Da li si ikada pokušala da izbrojiš sva ona plemenita srca i muškaraca i žena koji su odbacili sve radosti da bi služili u tuzi? One duše predane radu i molilvi, čiji je put ispunjen dobrim delima? One koji su osnivali prihvatilišta za decu i starce, bolnice za bolne, utočišta za pokajnike? Sve te institucije slavne koliko i skromne, predstavljaju istinska dela koja ispunjavaju anale crkve. Verski ratovi i progoni jeretika pripadaju politici divljih vekova. A i sami jeretici su bili ubice. Zar si zaboravila spaljivanje Mihajla Servetusa i masakr naših sveštenika obavljen u ime humanosti i razuma od strane revolucionara koji su mrzeli Inkviziciju i noć Svetog Bartolomeja. Ljudi su oduvek bili surovi, to je tačno, ali samo onda kada bi zaboravili religiju čije su uzvišene reči blagoslov i oproštaj."

¹⁷ Ali je pritom naređivao silovanje devica i masakr dece. Uporedi *I knjigu Samuilovu* XV gl. stih 3 i dalje. - A.K.

Nauka: "O, Vero, izvini me ako nisam u stanju da verujem, ali sada znam zašto ti veruješ i poštujem tvoje nade i delim tvoje želje. Ali ja moram da nađem tražeći i zato moram da sumnjam."

Razum: "O, Nauko, ti onda radi i tragaj, ali poštuju Veru! A kada tvoje sumnje načine dubok jaz u svetlosti ovog sveta, neka ga Vera ispuni! Idite zajedno, razlikujući se jedna od druge, ali oslanjajući se jedna na drugu i nikada nećete sići sa pravog puta."

DRUGI DEO FILOZOFSKE MISTERIJE

UVODNE NAPOMENE

Rečeno je da je lepota sjaj istine.

Moralna lepota je dobrota.

Lepo je biti dobar.

Da bi čovek bio razumno dobar, mora biti pravedan.

Da bi bio pravedan, mora razumno postupati.

Da bi razumno postupao, mora posedovati znanje o stvarnosti.

Da bi posedovao znanje o stvarnosti, mora imati svest o istini.

Da bi imao svest o istini, mora posedovati pravilno shvatanje bitka.

Bitak, istina, razum i pravda predstavljaju osnov u izučavanjima nauke i osnovne težnje vere. Konceptije o vrhunskoj moći, bilo da su realne ili hipotetičke, pretvaraju pravdu u Providenje; i, sa te tačke gledišta, pojam Božanstva postaje pristupačan i samoj nauci.

Nauka proučava bitak u njegovim pojedinačnim manifestacijama; vera ga pretpostavlja, odnosno prihvata *a priori*, kao celinu.

Nauka traga za istinom o svemu; vera sve povezuje sa univerzalnom i apsolutnom istinom.

Nauka beleži sve detalje stvarnosti; vera ih objašnjava sveukupnom realnošću o kojoj nauka ne može svedočiti, uprkos tome što je, naizgled, već samo postojanje navedenih detalja primorava da prizna uzvišenu stvarnost.

Nauka potčinjava razum ljudi i stvari univerzalnom matematičkom razumu; vera pretpostavlja jedan inteligentan i apsolutan razum koji stvara i prevazilazi matematiku.

Nauka dokazuje pravdu pravednošću; vera daje apsolutnu pravednost pravdi, potčinjavajući je Providenju.

U tome možemo videti sve ono što vera pozajmljuje od nauke i sve što nauka duguje veri.

Bez vere, nauka bi bila zarobljena u krug večne sumnje i prožeta rizičnim empirizmom misaonog skepticizma; bez nauke vera bi stvarala svoje hipoteze metodom slučajnog izbora i mogla bi da samo slepo predviđa uzroke posledica o kojima ništa ne zna.

Vezu između nauke i vere čini analogija.

Nauka je primorana da poštuje verovanje čije su hipoteze analogne dokazanim istinama. Vera koja pripisuje sve Bogu primorana je da prizna nauku kao prirodno otkrovenje koje, delimičnom manifestacijom zakona večnog razuma, daje proporcije svim težnjama i svim uzletima duše u svet nepoznatog.

Stoga samo vera može dati rešenje misterijama nauke, a samo nauka može dokazati neophodnost misterija vere.

Van jedinstva ove dve žive sile inteligencije nauka ne može naći ništa drugo do skepticizam i očajanje, a vera samo surovost i fanatizam.

Kada vera uvredi nauku, ova huli; kada nauka pogrešno interpretira veru, ona se povlači.

Zato želimo da ih čujemo kako govore u harmoniji!

"Bitak je svuda", kaže nauka "on je višestruk i nepromenljiv u svojim oblicima, jedinstven po suštini i nepromenljiv po Zakonu. Relativno dokazuje postojanje apsolutnog. U njemu je sadržana inteligencija koja oživljava i preoblikuje materiju".

"Inteligencija je svuda", kaže vera. "Život nije konačno predodređen, zato što njime vlada izraz uzvišene mudrosti. A taj apsolut u inteligenciji, vrhunski regulator oblika, živi ideal duha, jeste Bog."

"U svojoj istovetnosti sa idealom biće je istina" - tvrdi nauka.

"U svojoj istovetnosti sa idealom istina je Bog" - odgovara vera.

"U svojoj istovetnosti sa naučnim dokazima, biće je stvarnost" - kaže nauka.

"U svojoj istovetnosti sa mojim legitimnim težnjama stvarnost je moja dogma" - kaže vera.

"U svojoj istovetnosti sa Reči, biće je razum" - kaže nauka.

"U svojoj istovetnosti sa Duhom milosrđa, vrhunski razum je u mojoj poslušnosti" - kaže vera.

"U svojoj istovetnosti sa motivima razumnog postupanja, biće je pravda" - kaže nauka.

"U svojoj istovetnosti sa principima milosrđa, pravda je Proviđenje" - odgovara vera.

Uzvišena harmonija svih izvesnosti sa svim nadama, apsoluta u inteligenciji sa apsolutom u ljubavi! Sveti Duh, Duh Milosrđa će kada ona bude ostvarena umiriti sve i preobraziti sve u svoje svetlo. Zar to nije Duh Inteligencije, Duh nauke, Duh saveta, Duh sile? "On mora doći", kaže katolička liturgija, "i to će biti novo postanje, jer će On izmeniti lice zemlje."

"Smejati se filozofiji već znači filozofirati", mislio je Paskal govoreći o onoj skeptičnoj i neverničkoj filozofiji koja ne priznaje veru. Ako je ikada postojala vera koja je rušila temelje nauci ne bi se, u smislu čina istinske religije, trebalo smejati takvoj veri, i to zato što religija, koja je sva Milosrđe, ne može dopustiti izrugivanje, ali bi onaj koji bi rekao toj brzopletoj veri "ti koja nipodaštavaš svoju sestru ne možeš biti Božja kći!", bio potpuno u pravu, osuđujući ljubav prema neznanju.

Istina, stvarnost, razum, pravda, Proviđenje, pet su zraka presjajne zvezde u čijem centru će nauka napisati reč "biće" i čemu će vera dodati neizrecivo božje ime.

REŠENJE FILOZOFSKIH PROBLEMA

Prva serija

P: Šta je to istina?

O: Pojam identičan bitku.

P: Šta je to stvarnost?

O: Znanje identično bitku.

P: Šta je to razum?

O: Reč identična bitku.

P: Šta je to pravda?

O: Motiv delovanja identičan bitku.

P: Šta je to apsolut?

O: Bitak.

P: Da li je moguće zamisliti nešto uzvišenije od bitka?

O: Ne; ali je moguće zamisliti nešto transcendentalno u samom bitku.

P: A šta bi to bilo?

O: Uzvišeni razum.

P: Šta znaš o njemu i da li možeš da ga definišeš?

O: Samo ga vera potvrđuje i naziva Bogom.

P: Da li postoji nešto iznad istine?

O: Iznad poznate istine nalazi se nepoznata istina.

P: Kako je moguće zasnovati razumne pretpostavke u odnosu na takvu istinu?

O: Putem analogije i razmere.

P: Kako ih možemo definisati?

O: Pomoću simbola vere.

P: Da li i o stvarnosti možemo reći ono isto što smo rekli o istini?

O: Svakako.

P: Da li postoji nešto iznad razuma?

O: Iznad konačnog razuma nalazi se beskonačan razum.

P: Šta je to beskonačan razum?

O: To je uzvišeni razum bitka koji vera naziva Bogom.

P: Da li postoji nešto iznad pravde?

O: Da, prema veri, iznad pravde je božje Proviđenje i čovekovo požrtvovanje.

P: Šta je to požrtvovanje?

O: To je voljna i spontana predaja onoga koji je u pravu.

P: Da li je takvo požrtvovanje razumno?

O: Ne, to je vrsta ludila uzvišenija od razuma kojem je razum primoran da se divi.

P: Kako nazivamo čoveka koji postupa po istini, stvarnosti, razumu i pravdi?

O: Moralan čovek.

P: A onoga koji žrtvuje svoje interese pravdi?

O: Častan čovek.

P: A onoga koji u želji da oponaša veličinu i dobrotu Proviđenja čini više nego što je njegova dužnost žrtvujući svoje pravo dobrobiti bližnjih?

O: Heroj.

P: Šta je princip istinskog herojstva?

O: Vera.

P: Šta ga podržava?

O: Nada.

P: Šta njime upravlja?

O: Milosrđe.

P: Šta je to dobro?

O: Red.

P: Šta je zlo?

O: Nered.

P: Šta je dozvoljeno zadovoljstvo?

O: Uživanje u redu.

P: Šta je to zabranjeno zadovoljstvo?

O: Uživanje u neredu.

P: A šta su posledice jednog i drugog?

O: Moralni život, odnosno moralna smrt.

P: Da li to znači, da pakao sa svim svojim užasima ima opravdanje u verskoj dogmi.

O: Svakako, pakao je posledica principa.

P: Koji je to princip?

O: Sloboda.

P: Šta je to sloboda?

O: Pravo da izvršimo svoju dužnost i mogućnost da je ne izvršimo.

P: Do čega dovodi nevršenje dužnosti?

O: Do gubitka prava. A pošto je pravo večno, onaj koji ga izgubi, gubi ga doveka.

P: Da li je moguće ispraviti grešku?

O: Da, ispaštanjem.

P: Šta je to ispaštanje?

O: Prekomerno zalaganje. Onaj koji je bio lenj juče, danas mora da radi dvostruko više.

P: Šta da mislim o onima koji dobrovoljno prihvataju patnju?

O: Ako to čine da bi prevazišli brutalnu fascinaciju zadovoljstvom, mudri su; ako pate umesto drugih, plemeniti su; ali ako to čine ne znajući za meru, i da bi zadivili druge, nerazumni su.

P: Da li to znači da je u očima istinite filozofije, religija mudra u svemu što nalaže?

O: Svakako.

P: Ali, ako smo ipak ostali prevareni u našim večnim nadama?

O: Vera ne dozvoljava takvu sumnju. Ali sama filozofija bi morala da odgovori da sva ovozemaljska zadovoljstva nisu vredna jednog dana mudrosli i da svi trijumfi ambicije nisu vredni jednog minuta herojstva i Milosrđa.

Druga serija

P: Šta je to čovek?

O: Čovek je inteligentno i telesno biće stvoreno prema slici Boga i sveta, po suštini jednostruko, po supstanci trostruko, smrtno i besmrtno.

P: Šta to znači "trostruko po supstanci"? Da li to znači da čovek ima dve duše ili dva tela?

O: Ne, u njemu se nalaze duhovna duša, materijalno telo i plastični medijum.

P: Kakva supstanca sačinjava taj medijum?

O: Svetlost, delimično stalna, delimično promenljiva.

P: Šta čini promenljivi deo te svetlosti?

O: Magnetni fluid.

P: A njen stalan deo?

O: Astralno telo.

P: Da li je postojanje tog tela dokazano?

O: Svakako. Putem najčudnijih i najubedljivijih eksperimenata. O njima ćemo pričati u trećem delu ove knjige.

P: Da li su li eksperimenti činovi vere?

O: Ne, oni pripadaju nauci.

P: Ali, hoće li se nauka potruditi da ih sprovede i prouči?

O: Ona to već čini. Mi smo napisali ovu knjigu, a vi je čitate.

P: Postoji li način da se bliže odredi plastični medijum?

O: Svakako. Njega čini astralno ili zemaljsko svetlo i ono svoj dvostruki magnetizam prenosi na ljudsko telo. Duša, delujući svojom voljom na tu svetlost, čini da se ona rasprši ili sažme; može da je projektuje ili povuče. Plastični medijum je ogledalo mašte i snova. On deluje na nervni sistem i uzrokuje pokrete. Ova svetlost može da se širi beskonačno, i da stupi u vezu sa svojim odrazima na velikoj udaljenosti; ona magnetizuje tela podređena delovanju čoveka, i može, koncentrišući se, da mu ih ponovo privede. On može preuzeti sve oblike koje misao stvori, a prelaznim sažimanjima svojih svetlećih elemenata, postaje vidljiv. Ponekad čak može pružiti i otpor na dodir. Ipak, kako su ovakve manifestacije plastičnog medijuma neuobičajene, naše svetleće telo ne može da ih proizvede bez napora, stoga u tom slučaju postoji stalna opasnost bilo od neprestanih halucinacija ili pak od potpunog ludila.

P: Šta je to animalni magnetizam?

O: Delovanje jednog plastičnog medijuma na drugi, da bi ga raspršio ili sažeo. Povećavanjem elastičnosti vitalne svetlosti i snage njenog projektovanja, pojedinac je može poslati onoliko daleko koliko to želi i vratiti je punu različitih slika; ali se takva operacija mora ojačati snom subjekta, koji se može stvoriti još daljim sažimanjem utvrđenog dela sopstvenog plastičnog medijuma.

P: Da li je magnetizam u suprotnosti sa moralom i religijom?

O: Da, kada se zloupotrebljava.

P: U čemu se sastoji njegova zloupotreba?

O: U njegovom korišćenju na nepravilan način ili sa nepravednim ciljem.

P: Šta je to nepravilan magnetizam?

O: Nezdrava emisija fluida učinjena u zloj nameri; npr. da bi se saznale tuđe tajne i da bi se ostvarili nečasni ciljevi.

P: Do čega to može dovesti?

O: Narušava ravnotežu osetljivih fluidnih instrumenata, kako kod magnetizatora tako i kod magnetisanog. Ovom uzroku treba pripisati nemoralnost i ludosti koje su zamerane velikom broju onih koji se bave magnetizmom.

P: Kakvi su uslovi neophodni da bi se pravilno vršila magnetizacija?

O: Zdrav duh i zdravo telo; valjana namera i oprezno delovanje.

P: Kakve prednosti možemo ostvariti opreznim magnetizovanjem?

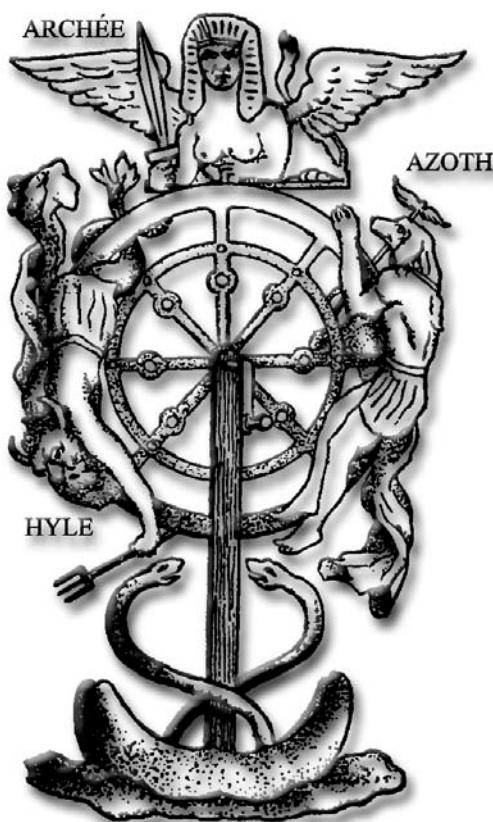
O: Lečenje nervnih obolenja, analize predosećaja, ponovno uspostavljanje ravnoteže i harmonije fluida, ponovno otkrivanje zaboravljenih tajni prirode.

P: Možemo li se nadati celovitijem objašnjenju?

O: Time ćemo se pozabavili u trećem delu ove knjige, kada budemo govorili o misterijama prirode.

TREĆI DEO

MISTERIJE PRIRODE

Deseti ključ Tarota

Govorili smo o materiji koja se širi u beskraj.

To je materija koja čini i Nebo i zemlju, i to na osnovu stepena polarizacije, bilo da je jedva primetna ili izrazita i jasna.

Ovu materiju Hermes Trismegistos naziva velikom *Telesmom*; kada proizvodi sjaj naziva se Svetlom.

To je materija koju je Bog stvorio pre svega ostalog: "Neka bude svetlo!"

To je istovremeno i materija i pokret.

To je fluid i neprestana vibracija.

To je inherentna sila koja se, pokrenuta, naziva *magnetizmom*.

U beskonačnom ova jedinstvena materija predstavlja etar, odnosno eteričnu svetlost.

U zvezdama koje magnetizuje postaje astralna svetlost.

U organizovanim bićima postaje magnetni fluid.

U čoveku obrazuje *astralno telo, ili plastični medijum*.

Volja inteligentnih bića deluje neposredno putem ove svetlosti na sve delove prirode koji se mogu potčiniti delovanju inteligencije.

Ova svetlost predstavlja zajedničko ogledalo svih misli i svih oblika; ona čuva slike svega što je prošlo, odsjaje nestalih svetova i, po analogiji, nacрте budućih. Ona predstavlja instrument proricanja, što ćemo razjasniti u trećem i poslednjem delu ove knjige.

PRVA KNJIGA

MISTERIJE MAGNETIZMA

GLAVA I

Ključ mesmerizma

Mesmer je ponovo otkrio tajne nauke o prirodi; on ih nije pronašao.

Hermesu i Pitagori je bila poznata primarna i elementarna materija čije su postojanje opisali u svojim aforizmima.

Sinesije je opeva u svojim himnama, pošto je podatke o njoj našao u platonističkim zapisima Aleksandrijske škole:

Μία παγά, μία ρίζα
Τριφάης έλαμπε μορφή.
Περί γάρ σπάρεισα πνοιά
Χθονός έζώωσε μοίρας
Πολυδαιδάλοισι μόραις.

"Jedini izvor, jedini koren svetlosti, izbija i širi se kroz tri grane sjaja. Dah jezdi nad zemljom i oživljava na nebrojene načine sve deliće pokrenute supstance."

Himna II - Sinesije.

Mesmer je u elementarnoj materiji primetio supstancu neosetljivu na pokret podjednako kao i na mirovanje. Podvrgnuta kretanju ona postaje promenljiva, kada ponovo zapadne u mirovanje, ona je nepokretna; ali, on nije razumeo da je pokret inherentan prvoj supstanci i da on ne proizilazi iz njene neosetljivosti, već naprotiv iz njene sklonosti upotpunjene pokretom i mirovanjem koji se međusobno uravnotežuju. Nije razumeo ni to, da apsolutno mirovanje ne postoji nigde u živoj materiji univerzuma, ali da materija u stanju mirovanja privlači promenljivu da bi je umirila, dok promenljiva napada onu u stanju mirovanja da bi je pokrenula. Da pretpostavljeni mir delića, naizgled nepokretan, nije ništa drugo do još uskovitlanija borba i veća tenzija njihovih fluidnih sila, koje neutrališući jedna drugu dospevaju u stanje mirovanja. Stoga je, kao što to Hermes kaže, ono što je gore, poput onoga što je dole, ista sila koja stvara paru, zgušnjava vodu u ledene iglice; sve je podređeno zakonima života inherentnim originalnoj materiji. Ta supstanca privlači i odbija, sažima se i širi u konstantnom skladu; ona je dvostruka; ona je androgina; ona uzima sebe u zagrljaj i oplođuje se; ona se bori, trijumfuje, uništava, obnavlja; ali nikad ne dozvoljava sebi da zapadne u lenjost, jer bi lenjost za nju bila smrt.

Upravo se na tu originalnu supstancu odnosi odlomak iz Knjige Stvaranja u kome se opisuje kako reč Božja stvara svetlo.

Bog reče: "Neka bude svetlo!" - i bi svetlo.

To svetlo, čije je ime na hebrejskom אור, jeste fluidno i živo zlato hermetičkih filozofa. Njegov pozitivni princip je njihov sumpor, njegov negativni princip je njihov merkur, a njegovi uravnoteženi principi obrazuju ono što oni nazivaju alhemičarskom solju.

Stoga je neophodno zameniti šesti Mesmerov aforizam koji glasi: "Materija je neosetljiva na pokret ili na mirovanje", sledećim stavom: "Univerzalna materija je svojom dvostrukom magnetizacijom primorana na kretanje, a njena sudbina je da traga za ravnotežom."

Iz ove aksiome, možemo izvući sledeće hipoteze: pravilnost i raznovrsnost kretanja proizilazi iz različitih kombinacija ravnoteže.

Tačka uravnotežena sa svih strana ostaje u stanju mirovanja upravo zato što je obdarena pokretom.

Fluid se sastoji od materije u brzom kretanju koju pokreću varijacije uravnoteženih sila.

Čvrsto telo predstavlja tu istu materiju u laganom kretanju ili u mirovanju usled više ili manje solidno uravnoteženih sila.

Ne postoji nijedan fluid koji ne bi postao tvrđi od dijamanta ako bismo mogli da uravnotežimo njegove molekule.

Ne postoji nijedno čvrsto telo koje se ne bi u trenutku raspalo u prah, nestalo u dimu i postalo nevidljivo, ukoliko bi se naglo poremetila ravnoteža njegovih elemenata.

Iz toga sledi, da upravljanje magnetnim silama omogućava uništenje ili stvaranje oblika; oblikovanje pojava ili razaranje tela; jednom rečju, to znači rukovoditi svemoćnošću prirode.

Naš plastični medijum je magnet koji privlači ili odbija astralnu svetlost pod pritiskom volje. To je svetlo telo koje proizvodi, bez ikakvog napora, oblike koje odgovaraju zamislima.

To je ogledalo uobrazilje. Astralno telo se hrani astralnim svetlom, upravo kao što se organsko telo hrani proizvodima zemlje. Ono u toku sna apsorbira astralno svetlo upijanjem, a u budnom stanju nekom vrstom sporog disanja. U slučajevima mesečarenja plastični medijum biva preopterećen velikom količinom nesvarene hrane. Tada volja, iako onemogućavana mlitavošću sna, vrši pritisak na medijum da bi ga olakšala, što dovodi do reakcije mehaničke prirode kojom se kretanje tela uravnotežuje sa svetlošću medijuma. Zato je jako opasno naglo probuditi mesečara, jer se u tom slučaju prepunjeni medijum može iznenada povući ka zajedničkom rezervoaru i napustiti sve organe; oni su tada odvojeni od duše što rezultira smrću.

To znači da je stanje mesečarstva, bilo da je ono prirodno ili veštačko, izuzetno opasno, zato što sjedinjuje pojave mehaničkog kretanja i stanja sna, te čini most između dva sveta. Duša se kreće izvorima pojedinačnog života, dok zapravo obitava u vodama univerzalnog života, doživljavajući neizreciv osećaj blaženosti; tada ona veoma rado dozvoljava samoj sebi da otplovi dalje od nervoznih grana o kojima visi iznad struje. Isti ovakav doživljaj ponavljaju ekstaze svih vrsta. Ukoliko volja zaroni u njih strasnim naporom, ili im se čak potpuno prepusti, čovek može poludeti, ostati paralizovan, pa čak i umreti.

Halucinacije i vizije nastaju od povreda plastičnog medijuma ili lokalnih paraliza koje ga pogađaju. Ponekad on prestaje da zrači i zamenjuje slike na ovaj ili onaj način sažete (kondenzovane) u entitete predstavljene svetlošću; ponekad zrači prevelikom snagom, te se kondenzuje izvan i oko nasumice izabranog, nepravilnog jezgra, kao što to čini krv kod određenih telesnih smetnji. Tada himere našeg mozga preuzimaju vlast nad telom, a najzad čak i nad dušom; te se samima sebi činimo blistavim ili izobličenim zavisno od slike naših ideala i želja, i naših strahova.

Pošto su halucinacije snovi osobe koja ne spava, one proizvode stanje analogno mesečarstvu, ali u suprotnom smislu, jer je mesečarstvo san koji je svoju pojavnost posudio od jave, dok je halucinacija zapravo java, još uvek delimično podvrgnuta astralnoj intoksikaciji sna.

Naša fluidna tela privlače i odbijaju jedno drugo prema zakonima sličnim zakonima elektriciteta. To je ono što izaziva instinktivne simpatije i antipatije. Na taj način se one uravnotežuju, i upravo zato halucinacije mogu biti zarazne; abnormalne projekcije menjaju svetlosne struje; te promene koje izaziva bolesna osoba nadvladavaju osetljivije prirode; nastaje krug iluzija u koje mogu biti uvučene čitave gomile naroda. Na taj način je moguće objasniti istorijske pojave neobičnih prikaza i čuda, na primer čudesa američkih medijuma i masovnu histeriju izazvanu stočićima za prizivanje duhova. Čarobnjaci iz Laponije sa svojim magičnim bubnjevima i vračevi kod divljaka ostvaruju istim procesima iste rezultate, a njihovi bogovi i duhovi su samo slike koje nemaju nikakvo stvarno značenje.

Ludaci i umobolni su osetljiviji na magnetizam od normalnih ljudi; nije teško razumeti razlog tome: nije potrebno mnogo veštine da se zavrti glava pijancu, i lakše se razboli čovek čiji su organi predisponirani da se potčine uticaju bolesti i manifestuju poremećaj.

Fluidne bolesti imaju svoje kobne krize. Svaka nenormalna tenzija nervnog aparata dovodi do protivtenzije po zakonima ravnoteže. Svaka preterana ljubav preobražava se u odbojnost, a svaka preterana mržnja se u velikoj meri približava ljubavi; takva reakcija nastupa iznenada sa snagom i plamenom groma, tada neznanje protestuje i vajka se, a nauka zatvara oči i čuti.

Postoje dve vrste ljubavi, ona koja dolazi iz srca i ona koja dolazi iz glave: prva se nikad ne uzbuđuje, ona je mirna i raste lagano krećući se putem iskušenja i požrtvovanja, druga je nervozna i strasna, živi samo od entuzijazma, protivi se svim dužnostima, voljeni objekat smatra za nagradu osvajaču, sebična je, neumorna, tiranska, neizbežno dovodi bilo do samoubistva kao konačnog pogubnog rešenja ili preljube kao leka. Ove pojave su konstantne poput prirode i neizmenljive poput sudbine.

Jedna mlada umetnica, puna hrabrosti, sa izvanrednom budućnošću, imala je muža, časnog i obrazovanog čoveka, pesnika, čija je jedina greška bila preterana ljubav prema njoj; ona ga je zamrzela i ostavila, te ni do današnjeg dana ne može da podnese pominjanje njegovog imena. Pa ipak je i ona jedna poštena i pristojna žena, mada je svet nemilosrdno osuđuje. Oni ne shvataju da nije posredi njena greška. To je samo prirodna posledica toga što je u početku preterano ludo i strasno volela svog muža, i jedino joj to možemo prebaciti.

Ali, neko će reći: "Zar ljudska duša nije slobodna?" Ona nikako ne može biti slobodna kada se zaboravi i prepusti vrtoglavičici koju izaziva strast. Jedino je mudrost slobodna. Neuredne strasti pripadaju kraljevstvu ludosti, a ludost je uvek kobna.

Sve ono što smo rekli o ljubavi, može se preneti i na religiju, zato što je religija najmoćnija i najzaraznija vrsta ljubavi. I religiozna strast poznaje preterivanje i kobne posledice. Čovek može doživeti ekstaze i imati vizije poput Svetog Franje Asiškog, da bi potom pao u ponor bezbožništva.

Ljudi strasne prirode su poput jako naelektrisanog magneta; oni privlače i odbijaju sa violentnim posledicama.

Moguće je vršiti magnetizaciju na dva načina: prvo, delovanjem snagom volje na plastični medijum neke druge osobe čime se potčinjavaju njena volja i njeni postupci; drugo, delovanjem preko volje drugog, bilo zastrašivanjem, bilo nagovaranjem, tako da će onaj na koga utičemo na naše zadovoljstvo izmeniti plastični medijum i postupke te osobe.

Magnetizacija se vrši zračenjem, kontaktom, pogledom ili rečju.

Glasovne vibracije menjaju kretanje astralnog svetla te stoga predstavljaju moćno sredstvo magnetizacije.

Topao dah vrši pozitivnu magnetizaciju, a hladan negativnu. Produženo duvanje toplog daha iznad kičmenog stuba, pri samoj bazi cerebeluma (mali mozak), može da izazove erotske fenomene.

Ako desnu ruku stavimo povrhu glave, a levu pod noge osobe potpuno uvijene u vunu ili svilu, izazvaćemo magnetnu varnicu koja će proći kroz čitavo telo i brzinom munje stvoriti jak nervni potres u organizmu.

Magnetna stanja služe isključivo za usmeravanje volje onog koji magnetizuje, te su stoga samo znaci. Čin volje se izražava tim znacima, ali oni ne pomažu njegovom izvršenju.

Mleveni drveni ugalj upija i zadržava astralno svetlo. Ta činjenica objašnjava Dipoteovo magično ogledalo.

Magnetizovanoj osobi se čini da u ugljenom prahu vidi svetleće figure koje dobijaju, uticajem volje magnetizatora, najdivnije ili najstravičnije oblike.

Astralno svetlo, možda je bolje reći vitalno svetlo plastičnog medijuma, koje apsorbira ugljeni prah, postaje potpuno negativno, i iz tog razloga životinje koje muči elektricitet, kao što su to mačke, običavaju da se valjaju po ugljenom prahu. Jednog dana će medicinska nauka to umeti da iskoristi, te će nervozne osobe u takvoj terapiji pronaći veliko olakšanje.

GLAVA II

Život i smrt - san i java

San je nepotpuna smrt; smrt je potpun san.

Priroda nas podvrgava spavanju ne bi li nas navikla na ideju smrti, a snovima nas upozorava na postojanje onostranog života.

Astralno svetlo u koje se utapamo u snu nalik je na okean po kojem plove bezbrojne slike, olupine nasukanog postojanja, fatamorgane i odblesci onih što prolaze, predosećanje onih što će biti.

Naš nervni sistem biva privučen tim slikama koje odgovaraju našoj uznemirenosti i prirodi našeg umora, baš kao što će i magnet, krećući se niz ulomke različitih metala, sebi privući samo i isključivo gvozdene opiljke.

Snovi nam otkrivaju bolest ili zdravlje, mir ili nemir našeg plastičnog medijuma, a prema tome i našeg celokupnog nervnog sistema.

Oni formulišu naša predosećanja putem analogije koje im daju slike.

To je moguće zato što sve ideje za nas imaju dvostruko značenje, u odnosu na naš dvostruki život.

Jer postoji jezik sna. U budnom stanju je nemoguće razumeti ga.

Jezik sna je jezik prirode; on je po svom karakteru hijeroglifski, a po svojim zvucima ritmički.

San može biti lucidan, a može biti i mora.

Ludilo je permanentno stanje mesečarstva, noćne more.

Naglo uznemirenje može probuditi ludaka ili ga ubiti.

Ukoliko halucinacije privuku pažnju razuma, deluju kao prolazni napadi ludila.

Svaki mentalni napor izaziva san; ali ukoliko san prati nervozna uznemirenost, on će ostati nedovršen i dobiti delimičan karakter mesečarstva.

Ponekad čovek, i ne znajući, zaspi u sred stvarnog života, i tada misleći da misli, zapravo sanja.

Kako je moguće da se sećamo stvari koje se nikada nisu desile? Upravo zato što smo ih sanjali u budnom stanju. Takav neželjen i neprimećen san čest je kod onih koji prenaprežu svoj nervni sistem, preterivanjem bilo u radu, nespavanju, piću ili bludničenju.

Manijaci su u stanju sna kada čine svoja ludačka dela, stoga se kasnije više ničega ne sećaju.

Kada je policija uhapsila Papavoana on im je hladnokrvno rekao: "Zamenili ste me sa nekim."

To je primer mesečara koji je još uvek govorio.

Mesečarstvo manijaka je najbolje opisao E. A. Po, taj nesrećni genije koji je sam sebe trovao. U jednom slučaju je to ubica koji čuje kroz zid groba kucanje srca njegove žrtve i misli da ga i drugi čuju; a u drugom trovač koji govoreći sebi: "Bezbedan sam ako se sam ne prijavim", završava sanjajući naglas kako se prijavljuje, i to zaista i čini. Po nije izmislio ni ličnosti, ni sadržaj ovih čudnih priča, on ih je sanjao dok je bio budan, i upravo zato ih je odenuo u tako šokantno realistične boje.

Dr. Brier u svom značajnom delu o *Halucinacijama* donosi priču o jednom Englezu, inače potpuno normalnom, koji je verovao da je sreo nepoznatog, da ga je upoznao, poveo na ručak u krčmu, a ovaj je potom, nakon što ga je pozvao da posete katedralu Sv. Pavla, pokušao da ga baci sa vrha kule na koju su se zajedno popeli.

Otada je Englez postao opsednut nepoznatim, kojeg je samo on bio u stanju da vidi, kojeg je uvek sretao nasamo, i razboleo se.

Ponori privlače; pijanstvo izaziva pijanstvo, ludilo otkriva neosporne lepote ludila. Kada se čovek preda snu, plaši se svega što bi ga moglo probuditi. To se isto može reći i za one koji haluciniraju, za mesečare, manijake i epileptičare i za sve koji se zaboravljaju dospevši u delirijum strasti. Njihovo uho je privučeno kobnom muzikom. Oni su zaigrali ples smrti i osećaju se uvučenim u vrtlog ponora. Govorite im, ali vas više ne čuju; upozoravate ih, ali vas ne razumeju; objašnjavate im ali ih vaš glas samo zamara; oni su zaspali samrtnim snom.

Smrt je struja koja vas odvlači, vrtlog koji vas nosi ka dnu, ali vam i najmanji pokret može omogućiti da se odatle izvučete i dospete na površinu. Budući da je snaga odbijanja jednaka sili privlačenja i to u samom trenutku smrti, pojedinac se može spasti silovitom privrženošću životu. Na isti način, zahvaljujući tom istom zakonu ravnoteže, čovek iz sna može preći u smrt zbog svoje trenutne popustljivosti.

Čamac se ljulja uz obalu jezera. Dete ulazi u vodu koja, presijavajući se, igra oko njega i privlači ga; lanac kojim je čamac vezan se zateže kao da želi sam od sebe da se prekine; iznenada, prelepa ptica uzleće sa obale, skakuće po vodi, pevajući iznad veselih talasa; dete poželi da je prati i otkaći lanac.

Klasična antika je poznavala privlačnost smrti i predstavila je u priči o Hilaju. Umoran od dugog putovanja Hilaj je stigao na prelepo ostrvo obraslo cvećem; izašao je na obalu da se napoji i tada naiđe na lepo ukrašenu česmu sa dražesnim prizorima; ugledao je nimfu kako pruža ruke prema njemu i više nije bio u stanju da nosi teške vrčeve sa vodom. Miomirisi oko izvora su ga uspavali. Tako je ostao ležeći nagnut iznad vode poput Narcisa; vrč je pao na dno, a za njim i Hilaj; umro je sanjajući kako ga miluju nimfe, ne hajući za glas Herkula koji je unezverno trčao unaokolo vičući: "Hilaju! Hilaju!"

Druga priča, još dirljivija, je takođe dobro poznata; ona potiče iz orfičkih obreda inicijacije; to je mit o Euridici koju su u život povratila čuda harmonije i ljubavi, o Euridici čija je osetljivost skrhan na dan venčanja, te je potražila utočište u grobu, drhteći od stidljivosti. Međutim, uskoro je začula Orfejevu liru i lagano počela da se penje ka svetlosti, pa čak ni strašna božanstva podzemlja nisu smogla snage da joj zgrade put. Ona je pratila pesnika, odnosno poeziju koju je obožavala... Ali, jao tebi ljubavnice, ako poremetiš magnetnu struju i okreneš se da baciš samo jedan pogled na svoju dragu! Sveta, devičanska ljubav, jača od groba, traži samo posvećenje i u strahu beži od egoizma želje. Orfej je to znao, ali je u trenutku zaboravio. Euridika je u svojoj belojoj venčanici ležala na svadbenoj postelji; On je nosio odoru velikog hijerofanta, stojeći uspravno, sa lirom u ruci, lovorom na čelu, pevajući pogleda uprtog ka istoku. Pevao je o svetlim strelama ljubavi koje probijaju senke Hada, o talasima nežnog, čistog svetla koji ističu iz crnih grudi majke bogova, grudi na kojima visi dvoje dece: Eros i Anteros.

Pevao je pesmu o Adonisu povraćenom u Život na zahtev Venere, koji je vaskrsao poput cveta zalivanog njenim suzama; pevao je o Kastoru i Poluksu koje smrt nije mogla rastaviti i koji borave naizmenično u Hadu, na zemlji... A zatim je pozvao Euridiku, svoju dragu, toliko voljenu Euridiku:

Ah! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat, Eurydicen! toto referebant flumine ripae.

I dok on peva, ta bleđa statua koju je izvajala smrt lagano se boji rumenilom života, njene blede usne počinju da rumene poput istočnog neba kad se rađa sunce... Orfej je vidi, on drhti, himna gotovo zamire na njegovim usnama, ali ona ponovo bleđi i tada veliki hijerofant izvlači iz svoje lire najuzvišeniju pesmu čiji zvuci lome srce, i svoje oči usmerava ka nebu, on plače, on se moli i Euridika otvara svoje oči... Ali, nesrećniče, ne gledaj je! pevaj! pevaj! nemoj zastrašiti Psihinog leptira koji samo što nije sleteo na taj cvet!

Nerazumni se čovek okreće ka ženi koju je dozvao iz mrtvih, umesto velikog hijerofanta, on je sad samo ljubavnik, njegovi nesigurni prsti ispuštaju liru, on pogledom guta Euridiku i kreće ka njoj... steže je u svoje naručje, ona je još uvek hladna, njene su oči ponovo zatvorene a usne hladnije i bleđe nego ikad, njena osetljiva duša je uzdrhlala, ali je veza ponovo prekinuta, ponovo i zauvek... Euridika je mrtva, i Orfejeva himna je više ne može oživeti!

U knjizi *Dogma i Ritual Visoke Magije** stoji, kako vaskrsenje mrtvih nije nešto nemoguće čak ni u fizičkom svetu, ali time se ne poriče koban zakon smrti. Jer smrt koju je moguće zaustaviti je samo letargija i san; ali smrt upravo i započinje letargijom i snom. Stanje dubokog mira koje sledi životnim nemirima odnosi smirenu i uspavanu dušu; nemoguće je vratiti je i naterati je da ponovo zaroni u život, sem naglim buđenjem njenih sklonosti i želja. U danima kada je Isus Spasitelj hodao zemljom, ona je bila lepša i privlačnija od raja, ali mu je ipak bilo neophodno da vičući i primenjujući terapiju šoka, pozove, dozove i probudi Džairovu kćer. Samo uz veliki napor i suze vratio je svog prijatelja Lazara iz groba, jer je toliko teško prekinuti začarani san umorne duše.

Treba znati i to, da lice smrti ne izaziva u svakoj duši jednako spokojstvo. Onome koji je promašio i uzalud proživio svoj život, kao i onome koji je otišao sa neutaženom pohlepom i neumirenom mržnjom, večnost može izgledati kao neizrecivo prostranstvo bola, te stoga ponekad pokušava da se vrati u smrtni život. Koliko je duša uplašena vizijama pakla potražilo utočište u svojim ohlađenim telima i to onda kada su ona već bila duboko u nedrima zemlje. Pronađeno je neizmerno mnogo skeleta, okrenutih, prevrnutih, savijenih, za koje su ljudi mislili da su greškom živi sahranjeni, što očigledno nije bio slučaj. Tu se radi o siročićima smrti, ljudima ustalim iz mrtvih koji na pragu večnosti nisu smogli snage da se predaju samozaboravu, pre no što učine još jedan očajnički pokušaj da se vrate na ovaj svet.

Čuveni mag, baron Dipote, izlaže u svojoj tajnoj knjizi o *Magiji*, da je moguće ubiti pomoću magije, kao i pomoću elektriciteta. U tome nema ničeg neobičnog za one koji su upoznati sa prirodnim analogijama. Jasno je da prekomerno raspršivanje ili iznenadno sažimanje plastičnog medijuma neke osobe može dovesti do razdvajanja duše od tela. Ponekad je dovoljno izazvati napad besa u nekome, ili jezivog straha, da bismo ga lišili života.

Uobičajena upotreba magnetizma često stavlja čoveka koji se prepušta na milost i nemilost magnetizatora. Kada je komunikacija uspostavljena i magnetizator po sopstvenoj volji izaziva san, neosetljivost, katalepsiju, još samo jedan mali napor će izazvati smrt.

U vezi sa tim, ispričaćemo vam jedan istinit događaj čiju autentičnost ne možemo u potpunosti garantovati, ali ga ovde ipak iznosimo jer je u svakom slučaju moguć.

Izvesne osobe, od one vrste ljudi koji su uvek spremni na svako sujeverje i koji sumnjaju i odbacuju i religiju i magnetizam, uspeali su da nagovore jedno jadno devojčce da se za određenu svotu novca podvrgne njihovim eksperimentima. Ta osoba je bila vrlo sugestivne i nervozne prirode, zamorena preteranostima neurednog života koji je vodila i, premda mlada, već uveliko zasićena životom. Uspavali su je. Naredili su joj da gleda. Ona je plakala i pružala otpor. Govorili su joj o Bogu. Ona je drhtala svakim delićem tela.

"Ne, ne, on me plaši, ne mogu da gledam u njega."

"Gledaj ga, mi to želimo."

Ona je bila sva slomljena strahom.

* *Dogma i Ritual Visoke Magije* je isto što i *Transcendentalna Magija*. - prim.prev.

"Šta vidiš?"

"Ne znam kako to da nazovem, oh, ako znate šta je to milosrđe probudite me!"

"Ne, nego gledaj i pričaj šta vidiš!"

"Vidim crnu noć u kojoj se kovitlaju varnice svih boja poput dva ogromna uskovitlana oka iz kojih ističu zraci čiji spiralni izdanci ispunjavaju prostor... Ali to peče! Probudite me!"

"Umukni i gledaj!"

"Šta hoćete da gledam?"

"Vidi gde je raj!"

"Ne, tamo se ne mogu popeti, veliki crni oblaci me guraju dole, stalno padam."

"Pa dobro onda, gledaj u pakao."

U tom trenutku su devojčino telo zahvatili užasni grčevi:

"Ne, ne", urlala je dahćući, "neću to, vrti mi se u glavi, muka mi je, pašću, držite me, prihvatite me."

"Umukni i silazi!"

"Gde da siđem?"

"U pakao!"

"Ali to je užasno, ne, nemoguće, ne želim, neću da siđem dole."

"Silazi!"

"Milost!"

"Silazi, to je naša volja!"

Lice nesrećne devojke se tako preobrazilo da ga je bilo užasno pogledali, kosa joj se naježila, u širom otvorenim očima videle su se samo beonjače, grudi su joj se dizale i spuštale, a iz grla se čuo zvuk nalik na ropac.

"Silazi!" ponovio je magnetizator.

"Tu sam" prošapta ona padajući iscrpljena; potom jedno vreme nije odgovarala, ležala je nepomično, ne dišući. Približili su joj se, dodirnuli je, pokušali da je probude, ali je bilo prekasno. Zločin je počinjen, žena je umrla. Samo zahvaljujući tome što javnost ne prihvata istinu o magnetizmu, počinioci ovog bezobzirnog, a bezvrednog eksperimenta su ostali nekažnjeni. Policija je izvršila uviđaj, a smrt je bila pripisana moždanom udaru. Telo nije odavalo nikakve tragove nasilja, ona je sahranjena, i priča o njoj je ubrzo zaboravljena.

Ispričaćemo vam jednu anegdotu koju smo čuli od našeg prijatelja.

Dva prijatelja su noćila u istoj sobi iste krčme. Jedan od njih je često govorio u snu, pa je ponekad i odgovarao na pitanja koja bi mu saputnik postavljao. Jedne noći on počeo da vrišti u snu. Njegov saputnik se probudi i upita ga u čemu je stvar.

"Ali zar ne vidiš", uzviknu snevač, "zar ne vidiš taj ogromni kamen koji se klati, on će pasti, smrviće me."

"Pa pomeri se malo!"

"Ali ne mogu, noge su mi vezane, oh! Upomoć! Upomoć! On pada!"

"Pa evo ti ga!" reče drugi smejući se i bacajući mu jastuk na glavu ne bi li ga probudio. Zatim je usledio užasan krik, grčenje tela i potom mukla tišina.

Šaljivčina ustade, prodrma svog prijatelja, pa se i sam uplaši, kriknu, pozva upomoć. Ljudi dođoše, ali uzalud... nesrećni snevač je bio mrtav.

GLAVA III

Misterije halucinacija i prizivanja duhova

Halucinacija je iluzija nastala nepravilnim kretanjem astralnog svetla.

Kao što je već bilo rečeno, to je mešavina stanja sna i mehaničkog kretanja.

Naš plastični medijum udiše i izdiše astralno svetlo ili vitalnu dušu zemlje, baš kao što naše telo udiše i izdiše zemaljsku atmosferu. I, kao što su pojedini delovi atmosfere nečisti i nezdravi za disanje, tako i određene okolnosti mogu učiniti astralno svetlo nezdravim.

Vazduh na nekim mestima može biti suviše jak za pojedine ljude, dok će drugima savršeno odgovarati. To isto se može reći i za magnetno svetlo.

Plastični medijum je poput metalne statue koja se neprestano lije; ukoliko je kalup deformisan i on se deformiše, ukoliko je polomljen on će težiti da iscuri.

Kalup plastičnog medijuma je uravnotežena i polarizovana vitalna sila. Naše telo preko svog nervnog sistema privlači i zadržava taj oblik svetlosti; ali parcijalni zamor ili prenadraženost aparata mogu izazvati fluidne poremećaje.

Ti poremećaji menjaju ogledalo uobrazilje i na taj način izazivaju povremene halucinacije statičnog tipa.

Plastični medijum načinjen prema slici našeg tela poseduje vid, dodir, sluh, njuh i ukus na sopstveni način; on je u stanju da prilikom prenadraženosti putem vibracija komunicira sa nervnim sistemom na takav način da je halucinacija savršena. Tada, kao da uobrazilja trijumfuje nad samom prirodom stvarajući sasvim neobične pojave. Materijalno telo, preplavljeno fluidom, kao da i samo stiče fluidna svojstva, te više ne podleže zakonu gravitacije, postaje trenutno neranjivo, čak i nevidljivo, u krugu ljudi koji podležu kolektivnoj halucinaciji. Preobraćenici Sv. Medarda su, tako se bar priča, podneli bez ikakvog bola da im čupaju meso usijanim klještima, da im oderu kožu poput volovske i da ih razapnu na krst; zatim su lebdeli, šetali sa glavama nadole, i jeli savijene eksere, vareći ih bez problema.

Smatramo da je neophodno, da na ovom mestu rekapituliramo ono što smo izložili u *Estafettu* o čudima koja je proizveo američki medijum Houm, kao i o nekim drugim sličnim pojavama.

Mi na žalost, nikada nismo imali tu sreću da lično prisustvujemo njegovim čudima, ali zato sve naše informacije potiču iz najboljih izvora. O njima smo slušali u kući u kojoj je taj medijum uživao gostoprimstvo kada je bio u nevolji, i kasnije, kada je počeo da prihvata svoju bolest kao najveću sreću koja ga je zadesila; u kući jedne dame, rođene doduše u Poljskoj, ali nesumnjivo Francuskinje po plemenitosti svog srca, kao i po neizrecivom šarmu svog duha i evropskoj slavi svog imena.

Pomenuto objavljivanje informacija u *Estafettu* je dovelo, a da nikada nismo shvatili zašto, do uvreda kojima nas je obasuo gospodin de Pen, čije je ime kasnije postalo poznato u vezi sa nesrećnim dvobojem čiji je bio akter. Tada smo se setili one La Fontenove priče o budali koja mudraca gađa kamenjem. Gospodin de Pen je pričao o našoj malenkosti kao o lošem svešteniku i klevetao nas na sva usta. U svakom slučaju, bili smo dovoljno dobar hrišćanin da ga žalimo i da mu oprostimo, i kako se nikada nismo bavili sveštениčkim pozivom ostavili smo na zemlju uvredljivu streću koja nas nije mogla pogoditi.

Duhovi u Parizu

Gospodin Houm je pre nedelju dana još jednom želeo da napusti Pariz, taj grad u kome čak ni anđeli, kada bi se slučajno pojavili, ne bi zadugo bili smatrani prelepim bićima, te bi ubrzo bili prinuđeni da zaključe da im je najpametnije da se što brže mogu, vrata u raj ili pakao i da na taj način izbegnu zaboravnosti i nemaru ljudske rase.

Gospodin Houm se tada, sav tužan i razočaran opraštao sa plemenitom damom čije ljubazno gostoprimstvo je predstavljalo prvo zadovoljstvo koje jeokusio u Francuskoj. Gospođa de B. je kao i obično bila izrazito ljubazna prema njemu i pozvala ga je da ostane na večeri. On je taman zaustio da prihvati poziv, kada je neko primetio da očekuju jednog, u svetu okultne nauke veoma, poznatog kabalistu, zbog izdavanja knjige nazvane *Dogma i Ritual Visoke Magije*. Gospodin Houm je trenutno izmenio izraz lica, i, primetno uznemiren, izjavio da ne može nipošto ostati, jer prisustvo tog profesora magije u njemu izaziva užasan strah. Svi pokušaji da ga razuvere ostali su uzaludni: "Ja ne znam ništa o tom čoveku", rekao je, "ni da li je dobar, ni da li je loš, ali atmosfera koja ga okružuje mi nanosi bol. U njegovoj blizini bih se osećao lišen svojih moći, a gotovo i života". Posle tog objašnjenja, Houm je požurio da se pozdravi i ode.

Čitalac bi trebao da zna da strah čudotvoraca u prisustvu istinskih upućenika u tajnu nauku nije ništa novo u istoriji, okultizma. Uzmite na primer Filostratovu istoriju i pročitajte o Lamišu koji je drhtao dok mu se približavao Apolonije iz Tijane. Naš veliki pisac Aleksandar Dima je preneo tu divnu anegdotu u obliku predivne epitome koja čini prolog njegovom velikom epskom romanu, *Lutajući Jevrejin*.¹⁸ Scena se odigrava u Korintu i predstavlja starinsko venčanje sa gomilom dece krunisane cvećem koja nose svadbarske baklje i pevaju svadbene pesme. Nevesta je prelepa u svojoj odori, nalik na drevnu Polihimniju; ona je zaljubljena i delikatno zavodljiva u svom devičanstvu, poput Koreдове Venere ili Kanove Gracije. Mladoženja je Klinija, učenik slavnog Apolonija iz Tijane, koji je obećao da će doći na venčanje svog učenika, ali ga nema i nevesta lakše diše, zato što ga se plaši. Ali dan još nije završen, došao je čas kada odvede par u bračnu postelju. Meroe drhti, bleđi, gleda zastrašeno ka vratima, pruža ruku u strahu i izgovara: "Evo ga! Došao je!" Da, Apolonije je došao. Veliki majstor je tu, i čas zaslepljenosti je prošao, prividi se ruše ispred prave nauke.

¹⁸ Neki naučnici misle da je taj roman napisao Ežen Su. - A.K.

Svi traže pogledom lepu nevestu, belu Meroe, ali im se pred očima ukazuje samo stara veštica Kanidija koja proždire malu decu. Klinija je probuđen, on je spašen i zahvaljuje majstoru.

Prostaci su uvek imali pogrešne predstave o magiji i brkali prave adepte sa mađioničarima, ne znajući da je istinska magija, što će reći tradicionalna nauka maga, smrtni neprijatelj mađioničara, jer sprečava i ismeva njihova čuda, i neprijateljski je raspoložena prema svetlosti, koja fascinira mali broj svedoka ispunjenih predrasudama. Očigledan nered u zakonima prirode je samo laž a ne čudo. Pravo čudo se ne krije ni od koga, ono je stalno, kao konstantna harmonija uzroka i posledice i sjaj večnog poretka!

Ne bismo mogli reći da li bi Kaljostro bio u stanju da izvodi čuda u prisustvu Svedenborga, ali smo sigurni da bi se uplašio prisustva Paracelzusa ili Henrija Kunrata, da su ti veliki umovi bili njegovi savremenici.

To nikako ne znači da želimo da opovrgnemo gospodina Houma i da ga svedemo na mađioničara niže vrste, i šarlatana. Taj čuveni medijum je jednostavan i prirodan kao dete. Njegovo jedno i preosetljivo biće lišeno lukavstva i odbrane, predstavlja samo igračku u rukama surovih sila čiju pravu prirodu on ne poznaje; ako nekog i vara, on prevashodno vara samog sebe.

Međutim, proučavanje neobičnih pojava koje nastaju u njegovom prisustvu je od najvećeg mogućeg značaja. Neophodno je ponovo razmotriti sve stavove nauke XVIII veka i odbaciti njena preterivanja, da bi se pred savremenom naukom i razumom otvorili širi horizonti od onih koje pruža buržoaski kriticism uvek spreman na poricanje svega onoga što ne ume da objasni. Činjenice su neporecive i potrebna je još samo iskrena dobra volja koja se neće plašiti da ih ispita.

Objašnjenje tih činjenica koje sve tradicije tvrdoglavo potvrđuju i koje se ponavljaju i pred našim očima, to objašnjenje staro kao i same činjenice, čvrsto poput matematike, ali po prvi put izvučeno iz tajnih skloništa u kojima su ga krili hijerofanti svih vremena, predstavljalo bi, kada bi na njega bilo usmereno dovoljno jako svetlo i kada bi samo steklo odgovarajući publicitet, pravu naučnu senzaciju. To je upravo ono što mi pripremamo, ne pripisujući pritom sebi neskromnu nadu da ćemo to uspeti i da ostvarimo.

Pre svega, treba poći od činjenica u svoj njihovoj golotinji i jednostavnosti. Mi smo ih proverili i rigorozno ispitali uzdržavajući se, pritom, od svih komentara i svih objašnjenja.

Gospodin Houm je pao u trans i u tom stanju je, prema sopstvenom tvrđenju, dolazio u direktnu komunikaciju sa dušom svoje preminule majke, a preko nje i sa čitavim svetom duhova. On je u stanju da opiše osobe koje nikada nije video, a koje su prepoznali oni koji su posredstvom njega razgovarali s njima; on je bio u stanju da kaže njihova imena i da u njihovo ime odgovara na postavljena pitanja, a koja on, budući da ih nije poznao ranije, nipošto nije mogao razumeti.

U sobi u kojoj se on nalazi dešavaju se čudne stvari i čuju neobični zvuci. Potmulci jecaji dopiru iz nameštaja i zidova; ponekad se vrata i prozori otvaraju sami od sebe, iznenada, kao da ih je dotakao olujni vetar; a ponekad se začuju vetar i kiša, dok je vani sunčano i bez oblaka i ne oseća se ni najblaži povetarac.

Kada se vratite, nameštaj je ispreturan i ispremeštan mada ga niko nije dotakao. Olovke pišu same od sebe, i pritom to čine rukopisom gospodina Houma, sa za njega tipičnim pravopisnim greškama.

Prisutni osećaju dodire nevidljivih šaka. Ovim dodirima, čija su najčešća meta dame, nedostaje ozbiljnost, a često i pristojnost. Mislimo da je to dovoljno razumljivo.

Vidljive šake, koje možemo i dodirnuti, kao da izlaze iz stolova - ali u tom slučaju stolovi moraju biti prekriveni. Nevidljivom posredniku su neophodna određena sredstva, baš kao i najbistrijim nasljednicima Roberta Hudinija.

Pomenute šake se najčešće javljaju u mraku. One su ili tople i fosforescentne ili hladne i crne. One pišu gluposti i dodiruju dirke na klaviru. U drugom slučaju neophodno je, makar su ga dotakle samo za trenutak, ponovno štimovati ceo instrument.

Jedna od najznamenitijih ličnosti Engleske našeg vremena, ser Bulver Lajton je dodirnuo te ruke; o tome postoji potvrda napisana i potpisana njegovom rukom. On tvrdi da ih je ščepao, i svom silom povukao ka sebi, ne bi li otkrio odakle dolaze. Nevidljivi objekti su se pokazali jačim od engleskog romanopisca i bez problema su izašli na kraj s njim.

Jedan ruski plemić, čiju je zaštitu gospodin Houm uživao i čiji karakter i plemenitost ne mogu biti dovođeni u sumnju, g-din grof A. B. - takođe se uhvatio u koštac sa tim tajanstvenim šakama, posle čega je izjavio: "One su oblikovane kao ljudske šake, tople su i žive, ali nemaju kostiju!" Stisnute iz sve snage, te šake se nisu borile da bi pobegle, već su pre izgledale kao da se smanjuju ili tope, te su se tako izvlačile iz snažnog stiska.

Druge osobe, koje su takođe videle i dodirnule te šake, opisuju njihove prste kao naduvane i ukočene, i porede ih sa rukavicama od indijske gume napunjene toplim i fosforescentnim vazduhom. Ponekad su se umesto ruku pojavljivale noge, ali nikada gole. Duh, koji po svoj prilici ne nosi nikakvu obuću, poštuje osetljivost dama, i noge uvek pokazuje ispod draperije ili pokrivača.

Pojavljivanje tih nogu je uvek strašno plašilo g-dina Houma. U tom trenutku, on bi se bacio na nekog od prisutnih i zagrlio ga poput davljenika, a osoba koju bi tako dohvatio istog trenutka bi se našla u slanju potpune iscrpljenosti i nesvestice.

Poljski džentlmen, koji je bio prisutan na jednoj od seansi g-dina Houma, stavio je na zemlju kraj svojih nogu olovku i parče papira i u prisustvu duha zatražio potpis. Posle nekoliko trenutaka, olovka je poletela na drugu stranu sobe. Džentlmen se sagao, podigao papir i na njemu ugledao tri kabalistička znaka koja niko od prisutnih nije mogao razumeti. Jedino je gospodin Houm postao jako uzrujan i uznemiren kada ih je pogledao, ali je odbio da objasni njihovu prirodu i značenje. Mi smo ih videli i ovde dajemo precizan opis.

Znaci su bili ispisani snažnim pritiskom olovke na papir koji je bio skoro probijen.

Prvi simbol je onaj koji egipatski adeпти najčešće stavljaju u ruke Tifona. Slovo *Tau* sa uspravnom duplom linijom otvorenom u obliku kompasa; ank (*crux ansata*) sa kružnim prstenom na vrhu; ispod njega dvostruka horizontalna linija ispod koje se nalaze dve kose linije nalik na latinično slovo "V" okrenuto naopačke.

Drugi simbol je predstavljao krst velikog hijerofanta sa tri poprečne linije. Ovaj simbol koji potiče iz najdrevnije prošlosti, i danas čini atribut rimskog pape i nalazi se na gornjem delu njegovog štapa. Međutim, nacrtani znak se razlikovao po tome što je gornji deo krsta bio dvostruk i obrazovao zlokobno tefonijansko "V", znak antagonizma i odvajanja, mržnje i večne borbe.

Treći znak je bio onaj koji slobodni zidari nazivaju filozofskim krstom, tj. krst sa četiri jednaka kraka i tačkom u svakom uglu.

Ali umesto četiri tačke, bile su nacrtane samo dve, one u desnim uglovima, što je još jednom proizvelo znak borbe, odvajanja i poricanja.

Profesor visoke magije, čiji je dolazak tako uplašio američkog medijuma, i čiju ćemo ličnost, ako to čitalac dozvoli, razlikovati od pripovedača i navoditi u trećem licu, da ne bi zamarali publiku uverenjem da govorimo o sebi, dakle profesor Elifas Levi je društvu okupljenom u salonu gospođe de B. dao naučno objašnjenje ta tri znaka na sledeći način:

"Ova tri znaka pripadaju nizu posvećenih i najstarijih hijeroglifa poznatih samo inicijantima prvog reda. Prvi od njih je potpis Tifona koji izražava bogohuljenje zlih duhova kroz uspostavljanje dualizma u principu stvaranja. Ozirisov *crux ansata* jeste *lingam* okrenut nadole koji predstavlja očinsku i aktivnu silu Boga (vertikalna linija koja izlazi iz kruga) koja oplođuje pasivnu prirodu (horizontalnu liniju). Udvojiti vertikalnu liniju znači tvrditi da priroda ima dva oca, odnosno zameniti ideju o božanskoj majci preljubništvom, i umesto principa inteligencije dovesti slepu sudbinu koja rezultira večnim konfliktom privida i ništavila. Stoga je to najdrevniji, najautentičniji i najstrahotniji potpis pakla. On označava *ateističkog boga*; to je potpis Satane.

Ovaj prvi potpis je stoga sveštenečki i odnosi se na okultni karakter božanskog sveta.

Drugi znak pripada filozofskim hijeroglifima i predstavlja postepeno proširenje ideje i progresivno produženje oblika.

To je trostruko slovo *TAU* okrenuto naopačke, odnosno ljudska misao koja potvrđuje apsolut u tri sveta, apsolut koji se završava razdvajanjem, odnosno znakom sumnje i antagonizma. Tako da prvi karakter znači "nema boga", a drugi "hijerarhijska istina ne postoji".

Treći znak, odnosno filozofski krst, je oduvek predstavljao simbol prirode i njena četiri elementarna oblika. Četiri tačke u uglovima predstavljaju četiri neizreciva i neprenosiva slova okultnog tetragramatona, te večne formule velike arkane, G. . A. . .

Dve tačke u uglovima sa desne strane predstavljaju silu, dok oni sa leve predstavljaju ljubav, a četiri slova treba čitati s desna na levo, počinjući iz gornjeg desnog ugla i idući ka donjem levom, i isto tako s druge strane, u smeru krsta Sv. Andreje.

Odbacivanje dve tačke s leve strane izražava poricanje krsta i negaciju ljubavi i milosrđa.

Ostavljanje dve tačke s desne strane potvrđuje apsolutnu vlast sile i večni antagonizam, odozgo nadole i odozdo nagore.

To je veličanje tiranije i pobune.

To je hijeroglifski znak nečistog rituala koji je nađen kod templara, znak nereda i večnog očajanja."

Takva su prva otkrovenja skrivene nauke maga u odnosu na natprirodne pojave. Sada ćemo sa ovim čudnim potpisom uporediti druge savremene pojave pisanja duhova, budući da je to pitanje koje nauka mora proučiti pre nego što ga iznese pred sud javnosti. Nepravilno je prezirati naučno ispitivanje ili prevideti bilo kakvu indiciju.

U neposrednoj blizini Kaena, u mestašcu Tili-sir-Sej desio se, pre nekoliko godina, čitav niz neobjašnjivih događaja koje je izazvao medijum po imenu Ožen Ventra.

Usled nekih smešnih okolnosti i optužbe za prevare, njegovo ime je palo u zaborav, a potom je bio vatreno napadan u pamfletima čiji su pisci svojevremeno pripadali poštovaocima njegove doktrine, jer se Ventra nije zadovoljavao time da bude samo medijum, već je stvorio i sopstvenu dogmu. Jedna stvar, pritom, privlači pažnju: ni u trenucima najžešćih napada, njegovi protivnici ne poriču istinitost njegovih čuda, već ih opisuju kao đavolska dela.

A šta je to, toliko autentično u njegovim delima? O tome smo informisani bolje od bilo koga drugog, što ćemo uskoro i pokazati. Prikupili smo pismene izjave časnih svedoka, umetnika, doktora, sveštenika, dakle poštenih ljudi; ispitivali smo očevce, pa smo čak delimično i sami lično tome prisustvovali. Reč je o događajima koji zaslužuju da budu opisani do najsitnijih detalja.

U Parizu živi pisac po imenu g-din Madrol, poreklom iz dobre porodice, koji je, najblaže rečeno, pomalo ekscentričan. On je dugo pisao na najegzaltiraniji način o katoličanstvu i dobijao najlaskavije pohvale od crkvenih vlasti, pa čak i od Svete stolice, ali je tada upoznao Ventraa i njegova čuda i preobratio se u ubeđenog sektaša i ogorčenog neprijatelja katoličke hijerarhije i sveštenstva.

U vreme kada je Elifas Levi pripremao svoju knjigu *Dogma i Ritual Visoke Magije* za izdavanje, dobio je pamflet koji mu je poslao g-din Madrol, i u kome on žestoko brani najnečuvenije paradokse na krajnje ekstatičan način. Po njegovom mišljenju, život je dovoljan za ispaštanje i najvećeg zločina, budući da predstavlja posledicu smrtno presude. Pošto su najgori ljudi najnesrećniji od svih, on je verovao da je njihovo ispaštanje u božjim očima najveće, i stoga je napadao svaku represiju i osudu. "Religija koja proklinje", pisao je on, "jeste prokleta religija". Propovedao je najapsolutnije slobode, pod izgovorom Milosrđa i smatrao da je i *najnesavršeniji i najbesmisleniji čin ljubavi vredniji od najuzvišenije molitve*.¹⁹ To je kao kad bi Markiz de Sad postao propovednik!²⁰ On je takođe sa izuzetnim entuzijazmom poricao postojanje đavola:

"Da li je moguće zamisliti", pitao se on, "đavola čije postupke Bog trpi i odobrava? Da li je moguće zamisliti da je Bog načinio đavola i da mu dozvoljava da uznemirava jedno biće koje je tako slabo i spremno da samo sebe vara? Božji đavo, kojeg, jednom rečju, pomaže, štiti i nadmašuje u osvetama sam đavolji Bog!" I ostatak pamfleta je bio napisan u istom stilu. Profesor magije, gotovo uplašen, zatražio je adresu g-dina Madrola i ne bez velikih teškoća uspeo da intervjuiše ovog originalnog pisca na sledeći način:

Levi: "Gospodine, primio sam pamflet koji ste mi poslali i došao da vam zahvalim na poklonu i da vam u isto vreme saopštim svoje iznenađenje i svoje razočarenje."

G. Madrol: "Razočarenje?! Gospodine, molim vas, objasnite mi, ne razumem vas."

¹⁹ Levi je ovo sa odobravanjem citirao u *Rešenju prvog problema*, *BROJ DEVET*. Teško je odrediti da li "čin ljubavi" treba shvatiti u njegovom pravom ili u njegovom mističkom značenju. Možda je Madrol bio namerno dvosmislen. - A.K.

²⁰ Ali Markiz de Sad je, pre svega, i bio propovednik. Tri četvrtine njegovog romana *Justina* predstavlja verbalno opravdavanje greha. Levi se još jednom poziva na autora kog nije čitao. - A.K.

"Vidite o čemu se radi: uvek mi je žao kada vidim nekog drugog da čini iste greške koje sam ja svojevremeno činio; ali za sebe mogu reći da sam bio mlad i neiskusao. Vašem pamfletu nedostaje ubedenje. Nesumnjiva je vaša namera da protestujete protiv grešaka u verovanju i zloupotrebe morala, ali vi napadate, zapravo, samo verovanje i sam moral. Uzvišeni ton koji se oseća u vašem delu može naneti i štetu, i ne bih se začudio da su vaši najbolji prijatelji zabrinuli za stanje vašeg zdravlja..."

"Van svake sumnje, svi oni misle da sam lud. Nije to ništa novo da vernik mora da se podvrgne ludilu krsta. Ja sam uzrujan, kao što biste to i vi bili na mom mestu, jer je nemoguće ostati hladnokrvan, kada se oko vas dešavaju čuda..."

"Ohoho, vi govorite o čudima, to me jako zanima. Slušajte, ovako između nas, o kakvim čudima je zapravo reč?"

"O kakvim bi čudima moglo biti reči ako ne o onima velikog proroka Ilije, koji ponovo hoda ovom zemljom pod imenom Pjer-Mišela?"

"Razumem, mislile na Ožena Ventraa, ali, da li on zaista stvara čuda?"

(U ovom trenutku g-din Madrol je skočio iz stolice razrogačivši oči, i uzdigavši ruke ka nebu, dok se osmeh snishodljivosti, koja kao da je dopirala iz dubina sažaljenja, razlivao po njegovom licu.)

"Dakle, da li on stvarno čini čuda?"

"Najveća!"

"Najčudesnija!"

"Najneporecivija!"

"Najistinitija koja je ova zemlja videla od vremena kada je njom hodao Isus Hristos... zamislile samo! Hiljade hostija se pojavilo na oltaru gde nije bilo nijedne, u praznim svetim posudama se pojavilo vino, i to pravo, odlično vino... čula se nebeska muzika, nezemaljski miomirisu su ispunjavali prostoriju, a zatim krv... prava ljudska krv (lekari su je ispitali!), kažem vam, prava krv izbija iz hostija i ispisuje tajanstvene znake na oltaru! Pričam vam o onome što sam sam video, sam čuo, sam dodirnuo i sam okusio! I vi sad tražite od mene da ostanem mrtav hladan, da se podredim verskim vlastima kojima je lakše da sve opovrgnu, umesto da se potruže da ispituju!..."

"Izvinite gospodine, ali tu je očigledno reč o religiji, a u stvarima religije, Crkva je ta koja ima autoritet i ne može grešiti... U pitanjima religije, hijerarhija je dobro, a anarhija zlo; do čega bi to dovelo, kada bi bio prihvaćen vaš princip da pojedinac više veruje svedočanstvu sopstvenih čula nego odluci Svete Crkve? Zar Crkva nije vidljivija od svih vaših čuda? One koji vide čuda, a ne vide Crkvu, treba žaliti više nego slepce..."

"Gospodine, dozvolićete, ja to sve dobro znam, isto kao i vi. Ali, Bog ne može biti odvojen od sebe samog. On ne može dozvoliti da dobra vera bude prevarena, a ni sama Crkva ne može ustvrditi da sam slep kada imam oči... Zna li šta kaže Jan Hus pri kraju svog 43. pisma:

"Jedan doktor teologije mi je rekao: u svemu se moram potčinjavati odlukama Crkvenog sabora; tada će za mene sve biti dobro i pravedno. Dodao je: "Kada bi Sabor odlučio da imate samo jedno oko, mada imate dva, još uvek biste morali da priznate da je Sabor u pravu."

Odgovorio sam mu: "Makar i ceo svet ustvrdio tako nešto, sve dok sam u stanju da se koristim vlastitim razumom, ne bih mogao da se složim sa tim, a da ne povredim vlastitu savest," Reći ću vam zato poput Jana Husa: "Iznad Crkve i njenih sabora, nalazi se istina i razum."

"Izvinućete me što vas prekidam, uvaženi gospodine, vi ste nekad bili katolik, premda to više niste. Uostalom, vlada sloboda veroispovesti. Želim samo da vam skrenem pažnju da je institucija hijerarhijske nepogrešivosti u pitanjima dogme razumna u sasvim drugom smislu, i da je njena istina neporecivija nego sva ovozemaljska čuda. Pri tom je očuvanje mira vredno svake žrtve! Verujte mi, Jan Hus bi bio mnogo veći čovek da je žrtvovao svoje jedno oko, umesto što je dozvolio da se širom Evrope prolija krv. Čujte me, gospodine, neka Crkva odluči da imam samo jedno oko i ja ću spremno upitati: "Na koje sam oko slep? - da bih mogao da ga zatvorim, i da drugim gledam u nepogrešivo katoličanstvo!"

"Moram priznati da ja to ne bih učinio."

"To mi je sasvim jasno, ali vratimo se čudima! Vi ste ih znači videli, dodirnuli, osetili, okusili; ali ono što želim više od svega je da mi date detaljan prikaz svega što se dešavalo i jasan dokaz čuda. Da li je mnogo to što tražim?"

"Ni slučajno, ali koji da izaberem, ima ih tako mnogo!" Posle izvesnog vremena, g-din Madrol je dodao: "Sačekajte da razmislim. Prorok se nalazi u Londonu, a mi smo ovde. Čujte, zašto mu ne uputite mentalni zahtev da vam trenutno pošalje svetu pričest, jer ako to učinite i zatim u sopstvenom stanu, po povratku nađete svetu hostiju, šta biste rekli na to?"

"Morao bih da priznam da je reč o sasvim neobjašnjivoj stvari."

"Eto vidite gospodine", povika Madrol trijumfujući "tako nešto se meni dešava veoma često, tj. kad god poželim, odnosno kada sam u potpunosti spreman za to! Da gospodine, ja u svom stanu nalazim svetu hostiju kad god to poželim, ona je stvarna i opipljiva, a često i ukrašena čudesnim malim srcima koja kao da je naslikao Rafael."

Tada je Elifas Levi osetio blagu nesvesticu zbog tako neukusnog razgovora o najsvetijoj stvari, koja mu je nalikovala na njeno profanisanje, te je napustio tog bivšeg katoličkog pisca i otišao razmišljajući o neobičnom uticaju Ventraa koji je uspeo da preobrazi starog pisca i da ga navede da odbaci svoje verovanje.

Nekoliko dana kasnije, nepoznati je posetilac u rano jutro probudio Levija. Bio je to sedokos čovek u crnom, sa izrazom duboko religioznog sveštenika na licu; pokazao je preporuku koja je sadržavala sledeće reke:

"Poštovani Učitelju,

Preporučujem vam ovog starog naučnika koji bi želeo da uz vašu pomoć bolje upozna Jevrejsku magiju. Primite ga kao što biste primili mene - odnosno kao što sam ga i ja sam primio - dakle, oslobađajući ga se na najbolji način koji možete da smislite."

Vaš u presvetloj Kabali,
A.D. Debarol.

"Poštovani gospodine", reče Levi, smešeći se pošto je pročitao pismo, "stojim vam na usluzi, jer ne mogu odbiti ništa prijatelju koji mi piše. Vi ste dakle upoznali mog nekadašnjeg učenika Debarola?"

"Da gospodine, imao sam čast da upoznam tog ljubaznog i obrazovanog čoveka. Mislim da ste i vi i on dostojni istine nedavno otkrivene kroz zapanjujuća čuda i nedvosmislene objave arhandela Sv. Mihaila."

"Činite nam preveliku čast. Da li to znači da vas je dobri Debarol oduševio svojom naukom?"

"Njegovo poznavanje tajni hiromantije je zapanjujuće. Samo ovlašnim pregledanjem dlana ispričao mi je celokupnu istoriju mog života."

"To me nimalo ne iznenađuje, poznajem njegove sposobnosti. Da li je bilo tačno sve što vam je rekao?"

"Svakako gospodine, to me je i uverilo u njegove neobične moći."

"Da li vam je rekao da ste svojevremeno bili paroh u Mon-Luju u dijecezi u Turu? I da ste vi najrevnosniji učenik Ožena Ventraa? I da je vaše pravo ime Šarvoz?"

Pri svakom od ova tri pitanja, stari sveštenik je skakao u svojoj stolici kao da ga je nešto ubadalo; čuvši svoje ime pobledo je i povikao: "Pa vi ste pravi mag! Šarvoz je zbilja moje ime, mada ne i ono koje nosim, jer se sada zovem La Paraz."

"Poznato mi je to, to je prezime vaše majke. Vi ste napustili unosno mesto seoskog paroha, pretpostavljajući mu neurednu egzistenciju sekretara."

"Da, ali sekretara velikog proroka!"

"Gospodine, dozvolile da vas uverim da sam ubeđen u vašu dobru veru, ali bi možda bilo bolje da poblize ispitam misiju i karakter vašeg proroka."

"Kako da ne, ispitivanje pod punim svetlom, pod mikroskopom ako želite, to je upravo ono što tražimo. Zašto ne dođete u London i sami se uverite! Tamo se čuda svakodnevno događaju."

"Budite tako dobri pa me upoznajte makar sa nekim detaljima, ali tačnim i potpunim, u pogledu tih čuda!"

"Sve što želite!"

I stari sveštenik započe da priča o stvarima koje bi ceo svet smatrao za nemoguće, ali koja kod profesora transcendentalne magije nisu izazvala ni najmanju uznemirenost.

Evo jedne od njegovih priča:

Ventra je jednog dana, u nastupu entuzijazma, propovedao ispred heterodoksnog oltara u prisustvu dvadeset i pet ljudi. Na oltaru se nalazila prazna sveta posuda, dobro poznata opatu Šarvozu, budući da ju je on sam doneo iz svoje crkve u Mon-Luju, te je znao da ona nema dvostruko dno, niti bilo kakav sličan trik.

"Da bih vam dokazao da me sam Bog inspiriše", uzvikivao je Ventra, "videćete kako se ova sveta posuda puni kapima njegove krvi koja je nalik na vino, i moći ćete da okusite plod budućeg vina, onog vina koje ćemo piti sa Spasiteljem u Kraljevstvu njegovog Oca..."

"Sav ustreptao od iznenađenja i straha", nastavljao je opat Šarvoz svoju priču, "prišao sam oltaru, uzeo posudu i pogledao u nju, bila je potpuno prazna. Okrenuo sam je i pokazao prisutnima. Zatim sam kleknuo ispred oltara držeći posudu u svoje dve uzdignute ruke... Iznenada se začuo zvuk, gotovo nečujan zvuk vodenih kapi koje su sa tavanice padale u sud, i vino je počelo da pokriva njegovo dno.

Sve oči su bile uprte u mene, da bi se zatim uzdignule ka tavanici, jer kako smo vršili službu Božju u maloj, skromnoj sobi, ona je bila niska, te se jasno videlo da na njoj nema nikakvih rupa i pukotina. Ništa se nije moglo videti kako pada, ali se pomenuti zvuk umnožavao, postajao češći i jači, a uporedo sa tim se vino u posudi pelo ka njenom rubu.

I kada je ona bila puna, polako sam je primeo da bi je svi videli, a zatim je sam prorok okusio čudesno vino, za njim i svi ostali jedan za drugim. Uzaludno je tražiti bilo kakav opis dostojan čudnog ukusa tog vina... I šta još da vam kažem", dodao je opat Šarvoz, "o sličnim čudima koja se dešavaju svakodnevno? Hiljade krvarećih hostija čudom dospevaju na naš oltar. Sveti znak se prikazuje svima koji žele da ga vide. Na belim hostijama lagano nastaju znaci i srca ispisani krvlju... Da li je moguće verovati da te najsvetije predmete Bog prepušta đavolu? Zar nije mudrije obožavati i verovati da je došao čas poslednjeg i vrhunskog Otkrovenja?"

Elifas Levi je u glasu opata Šarvoza, dok je ovaj govorio, osetio istu vrstu nervoznog podrhtavanja koju je već primetio kod gospodina Madrola. Stoga je zamišljeno klimnuo glavom i iznenada upitao:

"Gospodine, siguran sam da kod sebe imate jednu ili dve od tih čudnovatih hostija, da li biste bili tako ljubazni da mi ih pokažete?"

"Gospodine...!"

"Znam da ih imate, nema smisla poricati!"

"Ja to i ne poričem, ali ćete mi dozvoliti da ne izlažem objekte najiskrenijeg i najsvetijeg verovanja ispitivanju punom neverice."

"Uvaženi gospodine", rekao je Levi tonom punim teške ozbiljnosti, "neverica je nepoverenje neznanja koje vara samog sebe. Nauka se ne može nazvati nevericom. Pre svega, ja poštujem vaša uverenja, s obzirom da ste prihvatili život pun odricanja da biste sledili svoje nesrećno verovanje. Stoga budite bez brige i pokažite mi te čudesne hostije, uvereni da ću ih poštovati."

"Pa dobro!" reče opat Šarvoz posle nekoliko sekundi razmišljanja, "pokazaću vam ih".

Otkopčao je svoj crni kaput, iz unutrašnjeg džepa izvadio mali srebrni relikvijar i klekao ispred njega sa suzama u očima i molitvom na usnama. Levi je klekao pored njega i starac je otvorio relikvijar.

U njemu su se nalazile tri hoslije, jedna cela, dok su preostale dve izgledale poput testa zamešanog sa krvlju.

Cela hostija je na svom srednjem delu sa obe strane nosila predstavu srca u reljefu; grumen krvi oblikovan kao srce izgledao je kao da je na neobjašnjiv način izbio iz same hostije. Krv nije mogla biti nalepljena spolja, jer su se komadići bojene stvari nalazili i na inače belojoj spoljnoj površini. S obe strane je zapažen isti fenomen. Učitelj magije je osetio kako ga prožima jeza.

To nije promaklo starom svešteniku koji je, zatvorivši svoj relikvijar, iz drugog džepa izvukao album i bez reči ga pružio Leviju. U njemu su se nalazili prepisi svih krvavih znakova koji su se pojavljivali na hostijama prilikom pomenulih čuda.

Bilo je tu srca svih oblika i vrsta, kao i raznih drugih amblema. Tri od njih su izazvala posebnu radoznalost Levija koji je upitao Sarvoza:

"Poštovani gospodine, da li ste svesni šta ova tri znaka predstavljaju?"

"Ne", odgovori opat iskreno, "ali nas prorok uverava da je njihov značaj ogroman i da će njihovo skriveno značenje uskoro biti poznato. Uskoro, to znači na kraju vremena."

"Znate šta, gospodine", ozbiljno je odgovorio profesor magije, "ja ću vam to objasniti mnogo ranije: ova tri znaka predstavljaju potpis samog đavola!"

"Ali to je nemoguće!" zavapio je stari sveštenik.

"Ipak je istina", ozbiljno je potvrdio Levi.

Objasnićemo sada o kojim se znacima radilo:

1. Zvezda mikrokosmosa, odnosno magični pentagram. To je petokraka, zvezda okultnog masonstva, zvezda pomoću koje je Agripa crtao ljudski lik, pri čemu je gornji krak predstavljao glavu, a ostala četiri udove. To je plamena zvezda koja, okrenuta naopačke, daje hijeroglifski znak jarca crne magije, gde dva gornja kraka predstavljaju njegove rogove, krakovi levo i desno uši, a onaj okrenul nadole, bradu. To je znak antagonizma i zle kobi. To je jarac požude koji svojim rogovima nasrće na Nebesa. To je znak koji posvećenici viših redova proklinju, čak i na Sabat.²¹

2. Dve hermetičke zmijske čije glave i repovi umesto da se približavaju jedni drugima stvarajući dva slična polukruga, behu okrenuti unazad, tako da nije bilo srednje linije koja predstavlja Merkurovu palicu. Iznad glava tih zmijski bilo je ucrtano kobno V, tifonijanska račva, znak pakla. Sa leve i desne strane, sveti brojevi III i VII behu potisnuti do horizontalne linije koja predstavlja pasivne i drugostepene stvari. Značenje ovog simbola možemo objasniti na sledeći način: antagonizam je večan; Bog predstavlja neslogu sudbonosnih sila koje stvaraju kroz uništenje; verske stvari su pasivne i prolazne; bestidnost ih iskorištava, rat ih koristi, a nesloga se održava zahvaljujući njima.

3. Kabalistički monogram Jehove, JOD i HE, ali okrenut naopačke, što prema svim znalcima okultne nauke, predstavlja najstrahovitije od svih bogohuljenja i znači: "Postoji samo slepa sudbina: Bog i Sveti Duh ne postoje. Materija je sve, a Duh je samo iluzija. Oblik vredi više od ideje, žena od čoveka, zadovoljstvo od misli, porok od vrline, masa od njenih voda, deca od svojih očeva, ludost od razuma!"

To je, dakle, ono što je bilo napisano krvavim slovima na takozvanim čudesnim hostijama Ventraa.

Svojom čašću tvrdimo da je sve što smo gore naveli do najsitnijih detalja tačno, i da smo mi lično videli te znake i rastumačili ih na osnovu magične nauke i istinitih ključeva Kabale.

²¹ Ukoliko je reč o kružnoj hostiji, kako ju je moguće okrenuti naopačke? - A.K.

Već pomenuti Ventraov učenik nam je preneo i opis papske odore koju je Isus lično dao navodnom proroku u jednom od njegovih stanja transa. Ona je crvene boje, i Ventra je nosi kada želi da čini čuda, pri čemu na čelo stavlja krst u obliku lingama; na vrhu njegovog pastirskog štapa je izvajana šaka čiji su svi prsti, sem palca i malog prsta, sklopljeni.

Sve je to očigledno, dijabolično do najveće moguće mere. Ali, zar nije izvanredna stvar ovakva intuicija za znake jedne zaboravljene nauke? Jer je transcendentalna magija, zasnivajući univerzum na dva stuba Hermesa i Solomona, podelila intelektualni svet na dve metafizičke zone, od kojih je jedna bela i svetla i sadrži pozitivne ideje, a druga tamna i mračna i sadrži negativne ideje, te je prvoj dala Božje ime, a drugoj ime đavola, odnosno Satane.

Znak lingama, koji Indusi nose na čelu, predstavlja oznaku sledbenika Šive rušitelja, i to zato što je to velika magijska arkana koja se odnosi na misteriju univerzalnog stvaranja, te nositi nju na čelu znači javno izražavati dogmatsku besramnost. Istočnjaci kažu: "Onog dana kada na svetu više ne bude skromnosti, ovaj svet prepušten razvratu i sterilnosti završiće se, jer više neće biti majki. Skromnost znači prihvatanje materinstva."

Šaka čija su tri velika prsta skupljena, izražava negiranje Svetog Trojstva i priznavanje samo prirodnih sila.

Drevni hijerofanti, kao što je naš učenik i umni prijatelj Debarol objasnio u svojoj nezamenljivoj knjizi koja će ovih dana izaći iz štampe, iskoristili su ljudsku šaku da daju kompletan rezime magične nauke. Kažiprst predstavlja Jupitera, srednji Saturna, a domali Apolona ili Sunce. Kod Egipćana srednji prst je predstavljao Opsa, kažiprst Ozirisa, domali Horusa, dok je palac predstavljao stvaralačku silu, a mali prst lukavstvo. Stoga šaka koja pokazuje samo palac i mali prst prema svetom hijeroglifskom jeziku izražava isključivu afirmaciju strasti i diplomatije. To je zapravo izopačen i doslovan prevod čuvenih reči Svetog Avgustina: "Voli i čini što ti je volja!" Uporedite sada ovaj znak sa doktrinom gospodina Madrola: *Najnesavršeniji i najbesmisleniji čin ljubavi vredniji je od najuzvišenije molitve*, i upitajte se kakva je to sila koja nezavisno od volje ili znanja ljudi (jer je Ventra sasvim neobrazovan čovek), izlaže svoje dogme putem znaka odavno zatrpanih u ruševinama drevnog sveta, koja ponovo otkriva misterije Tebe i Eleuzine, i o najskrivenijim tajnama Indije piše Hermesovom tajnom azbukom? Koja je to sila? Ako ne znate ja ću vam reći. Ali pre toga vam moram ispričati još mnogo čuda, jer je ovaj članak poput sudskog ispitivanja; pre no što ga završimo moramo ga upotpuniti.

Pre nego što pređemo na druge primere, neka nam bude dozvoljeno da ovde prepišemo jednu stranicu iz dela velikog nemačkog posvećenika Ludviga Tika:

"Ako bi nas, na primer, nekakva drevna tradicija obavestila da su neki od anđela koje je Bog stvorio, prerano pali, i ako bi se desilo da su to bili najbriljantniji među njima, ne bi nam bilo teško da pod lim "padom" razumemo da su oni tragali za novim putevima, novim oblicima aktivnosti i drugačijim životom koji bi se razlikovao od ortodoksnog, dok su pravoverniji i pasivniji duhovi, koji su ostali u propisanoj im oblasti, nezainteresovani za slobodu, bili zadovoljni onim što im je Bog udelio. Pad blistavih anđela je predstavljao onu težinu forme koju danas zovemo stvarnošću, i izražava protest jednog individualnog postojanja protiv njegovog utapanja u ponor Univerzalnog duha. Na taj način smrt čuva i reprodukuje život, na taj način je život zbratimljen sa smrću... Da li sada razumete ko je bio Lucifer? Ko, ako ne sam genije drevnog Prometeja, ona sila koja je pokrenula svet i život, čak i samo kretanje, i koja reguliše tok uzastopnih oblika? Ta sila svojim otporom stvara ravnotežu principu kreacije. Tako su bogovi stvorili zemlju.

Kada je potom Bog na nju pustio čoveka, kao posredničku dušu; ovaj se, u svom entuzijazmu, koji ga je naveo da istražuje prirodu do svih njenih dubina, predao uticaju tog moćnog i ponosnog genija; ali tek kada su im muke umiranja nametnute da bi ponovo našli život, ljudi su počeli da žive i postoje na način koji je prirodan i primeren svim stvorenjima."

Ovaj navod ne zahteva nikakve dodatne komentare i dovoljno jasno objašnjava sve težnje onoga što nazivamo spiritualizmom tj. spiritizmom.

Prošlo je mnogo vremena otkako je ova doktrina, ili bolje rečeno antidoktrina, počela da deluje na svetu, gurajući ga u univerzalnu anarhiju, ali će nas spasti zakon ravnoteže: pokret reakcije je već počeo.

Nastavićemo sa izlaganjem sličnih fenomena.

Jednog dana je visoki radnik pedesetih godina posetio Elifasa Levija. Izgledao je kao pošten čovek i govorio vrlo razumno. Upitan za razlog svoje posete, odgovorio je: "To bi vi trebalo da znate; došao sam da vas molim da mi date ono što sam izgubio."

Sasvim iskreno govoreći, Levi nije imao ni najmanju predstavu ko je njegov posetilac, niti šta je izgubio, te je stoga odgovorio: "Vi mi laskate misleći da sam veći mag nego što jesam, jer ja niti znam ko ste vi, niti šta tražite, te stoga, ukoliko mislite da bih vam mogao biti na bilo koji način koristan, morate svoje zahteve izneti malo preciznije."

"Ali dobro, ako ste odlučili da me ne razumete, u svakom slučaju ćete morati da prepoznate ovo", reče posetilac izvadivši iz džepa malu, istrošenu crnu knjigu.

Bila je to tajna knjiga pape Honorija.

Najpre nekoliko reči o toliko osuđivanoj tajnoj knjizi.

Tajna knjiga pape Honorija se sastoji od apokrifnog priručnika Honorija II namenjenog prizivanju i kontroli duhova, zatim od nekih sujevernih bajalica, itd.; jednom rečju bio je to priručnik zlih sveštenika koji su praktikovali crnu magiju tokom najmračnijih vekova ranog srednjeg veka. U njoj možete naći opise krvavih obreda pomešane sa profanacijama svete Mise, formule za bacanje čini i opise praksi koje samo glupost može ceniti ili podlost savetovati. U stvari, to je na svoj način savršeno kompletna knjiga, koja je zbog toga bila vrlo retka i izrazito cenjena u antikvarnicama.

"Uvaženi gospodine", reče radnik uzdišući, "od svoje desete godine nisam ni jedanput propustio da postupim u skladu sa ovom knjigom. Nikada se ne odvajam od nje i rigorozno vršim sve predviđene obrede. Zašto su me onda, oni koji su me posećivali, napustili? Eli, Eli, lama...?"

"Stojte", uzviknu Levi, "ne ismevajte najsvetije reči ikad izgovorene na ovom svetu! Ko su bića koja su vas posećivala zahvaljujući upotrebi te strašne knjige? Da li ih poznajete? Da li ste im nešto obećali? Da niste slučajno nešto potpisali?"

"Ne, nisam, i ne poznajem ih. Samo znam da su njihovi poglavari dobri, da su oni koji pripadaju srednjem sloju delimično dobri, delimično zli, a da su oni najniži zli i slepi i da se popraviti ne mogu. Onaj koga sam ja prizivao i koji mi se često pojavljivao, pripadao je najuzvišenijoj hijerarhiji. Lepo je izgledao, bio je dobro obučen i uvek mi davao pametne odgovore. Ali, otkako sam izgubio prvu i najvažniju stranicu svoje knjige, onu na kojoj se nalazio autograf duha, on više ne dolazi kada ga pozovem."

Ja sam izgubljen čovek. Ja sam goli Jov; ja nemam više ni snage ni hrabrosti. O učitelju, preklinjem vas, vas kome je dovoljno da kažete samo jednu reč i napišete samo jedan znak pa da vas duhovi poslušaju, sažalite se nada mnom i vratite mi ono što sam izgubio!"

"Dajte mi vašu knjižicu", reče Levi na to. "Kakvo ime je koristio duh koji vam se pojavljivao?"

"Nazivao sam ga Adonai."

"A na kom jeziku je bio njegov potpis?"

"Ne bih znao reći, ali mislim na hebrejskom."

Tada je profesor transcendentalne magije napisao dve reči hebrejskim slovima na prvoj i na poslednjoj stranici, i vratio je njenom vlasniku: "Duhovi mraka se nikad neće usuditi da se suoče sa ove dve reči, stoga idite s mirom, lepo spavajte i manite se zazivanja duhova."

Radnik ode i posle dve nedelje se vrati da ponovo potraži čoveka tajne nauke.

Rekao je: "Vratili ste me nadi i životu, snaga mi se delimično vratila. Zahvaljujući rečima koje ste mi napisali uspeo sam da oteram đavole, ali nažalost, ne mogu njega da prizovem, a ako ga ne nađem biću tužan sve do svoje smrti. On je ranije uvek bio kraj mene, dodirivao me je, noću me budio i govorio mi sve što je trebalo da znam. Učitelju, molim vas, naučite me kako da ga opet prizovem!"

"Da prizoveš koga?"

"Adonaia".

"Da li znaš ko je to Adonai?"

"Ne, ali želim da ga vidim ponovo."

"On je nevidljiv."

"Ali, ja sam ga video."

"On je bezobličan."

"Ja sam ga dodirivao."

"On je beskonačan."

"On je moje visine i težine."

"Proroci opisuju njegovu odeću koja se proteže sa istoka na zapad i zahvata sve jutarnje zvezde."

"Nosio je veoma čist kaput od belog lana."

"Sveto pismo tvrdi da ga niko ne može videti i ostati živ."

"Imao je ljubazno i nasmešeno lice."

"Ali, kako ste uspeli da ga prizovete?"

"Jednostavno, sledio sam uputstva iz tajne knjige."

"Šta? Čak i prinošenje krvave žrtve?"

"Pa da."

"Nesrećniče, ali koga ste izabrali za žrtvu?"

Radnik je zadržao, pobledo i skrenuo pogled.

"Učitelju, vi znate mnogo bolje od mene o čemu se tu radi", rekao je tihim glasom, "to mi je zbilja teško palo, naročito prvi put, kada je jednim potezom magičnog noža trebalo preseći grkljan tog nevinog bića! Jedne noći, pošto sam obavio pogrebni obred, sedeo sam u krugu unutar praga svojih vrata, a žrtvu je upravo progutao veliki plamen jovinog i kiparisovog drveta... I tada odjednom, sasvim kraj mene... sanjao sam, ili sam osetio kako prolazi... začuo sam u uhu grozan jecaj... mogli biste reći da je to bio plač; i od tog trenutka mislim da ga uvek čujem."

Levi je ustao i razrogačenih očiju posmatrao svog sabesednika. Da nije to bio opasan ludak sposoban da ponovi zverstva gospodina od Reca? Ali lice tog čoveka je bilo tako pošteno i nežno. Ne, to nije bilo moguće.

"Recite mi, ko je bila vaša žrtva. Vi, naravno pretpostavljate da ja to već znam. Možda i znam, ali imam dobre razloge da želim da mi vi to ponovite."

"Prema pravilima magijskih rituala, bilo je to jare staro godinu dana, nevino i bez obeležja."

"Kako? Pravo živo jare?"

"Da. Shvatite da to nije bila ni dečja igračka ni punjena životinja."

Levi je odahnuo.

"Dobro", pomislio je, "ovaj čovek sigurno ne zaslužuje lomaču, jer on ne zna da su gnusni pisci te knjižice pod "jaretom" podrazumevali dete."

Zatim je rekao svom posetiocu: "Molim vas da mi date malo više podataka o vašim vizijama jer me one jako zanimaju."

Tada je radnik ispričao o čitavom nizu čudnih događaja čiji su svedoci bile dve porodice, a svi su oni bili veoma slični pojavama koje je izazivao gospodin Houm: bilo je tu ruku koje su izlazile iz zidova, pomeranja nameštaja, fosforescentnih prikaza. Jednog dana se ovaj samouki mag usudio da zazove Astarota i ugledao je pojavu džinovskog čudovišta sa telom krmka i glavom pozajmljenom od skeleta nekog ogromnog vola. Ali sve što je ispričao je nosilo nesumnjive odlike istine i isključivalo svaku sumnju u pogledu dobre vere i ubeđenosti pripovedača. Levi je bio oduševljen onim što je otkrio. U XIX veku otkriti pravog srednjevekovnog maga, tako nevinog i naivnog, maga koji je video Satanu pod imenom Adonaia, Satanu u odeći džentlmena, kao i Astarota u njegovom najdijaboličnijem obliku! Nalaz dostojan najvećih muzeja! Pravo blago za jednog arheologa!

"Prijatelju moj", rekao je, "pomoćiću vam da pronađete ono što ste izgubili. Uzmite moju knjigu, proučite propise rituala i dođite da me posetite za nedelju dana."

Kroz nedelju dana se radnik pojavio izjavljujući ovog puta da je pronašao mašinu za spašavanje, od ogromnog značaja za mornaricu. Ona je savršeno smišljena i sklopljena, ima samo jednu manu - ne radi; u njoj je skrivena neka greška. Ali kakva je ta greška? To bi nam mogli otkriti samo zli dusi. Stoga je neophodno da ih prizove!

"Nemojte to nikako uraditi", upozori ga Levi, "Ja vam savetujem da tokom devet dana izgovarate ovu kabalističku invokaciju", dajući mu list prekriven rukopisom; "Počnite još večeras i dođite sutra da mi kažete šta se desilo jer ćete noćas imati vizije."

Sledećeg dana čovek se pojavio.

"Izenada sam se probudio oko jedan čas posle ponoći", pričao je on. "Ugledao sam ispred svog kreveta blistavu svetlost a u njoj *senovitu ruku* koja se pomerala kao da želi da me magnetizuje. Zatim sam zaspao da bi se uskoro opet probudio i ugledao isto svetlo koje je promenilo svoje mesto. Sa leve strane je prešlo na desnu, a u njegovoj pozadini sam mogao da razaznam siluetu čoveka koji je stajao i gledao me prekrštenih ruku."

"Kako je taj čovek izgledao?"

"Bio je vaše visine i širine."

"To je u redu. Idi i nastavi da činiš onako kako sam ti savetovao."

Prošlo je devet dana i on se ponovo pojavio, ovog puta sav blistajući od uzbuđenja. Čim je ugledao Levija uskliknuo je.

"Učitelju, hvala vam! Mašina radi! Čak i nepoznati ljudi mi nude sredstva da završim taj poduhvat! Povratio sam mir u duši i miran san, i to samo zahvaljujući vašoj moći!"

"Pravilnije bi bilo reći, zahvaljujući tvojoj sopstvenoj veri i poslušnosti. Ali, sada je došao čas da se oprostimo jer ja moram da radim... Ali šta znači taj izraz u tvojim očima, želiš li još nešto od mene?"

"Hm, ja bih... hteo..."

"Šta još? Zar niste dobili sve što ste tražili, čak i više od toga, jer mi novac niste pominjali?"

"Jesam", vajkao se posetilac uzdišući, "ali bih želeo da ga ponovo ugledam!"

"Vi ste nepopravljivi!" uskliknu Levi.

Nekoliko dana potom, profesora transcendentalne magije je oko dva sata po ponoći probudio žestok i iznenađen bol u glavi. On ustade, upali lampu, otvori prozor i počeo da šeta gore-dole po sobi odmarajući se i udišući svež jutarnji vazduh. Imao je noćnu moru: ugledao je užasnog džina sa glavom u obliku lobanje bika. Čudovište ga je sledilo i borilo se s njim. Primirivši ga, ponovo je zaspao, a kada se probudio već je bio dan, i neko je kucao na njegova vrata.

"Učitelju, kako ste?" uznemireno je upitao radnik ulazeći.

"Hvala na pitanju, dobro." odgovori Levi.

"Ali zar niste prošle noći, oko dva ujutru bili u velikoj opasnosti?"

Levi nije shvatio aluziju jer se više nije sećao svog sna.

"Opasnost, ne, ne sećam se."

"Zar vas nije napao užasan demon i pokušao da vas zadavi? Nije vas povredio?"

Levi se setio. "Ah da", reče on, "kako da ne, imao sam neku vrstu apoplektičkog napada i noćnu moru. Ali, kako vi to znate?"

"Zato što me je u tom istom trenutku probudila, grubo i iznenada, nevidljiva ruka. Sanjao sam da se borim sa Astarotom. Skočio sam i u uhu začuo glas: "Idi i pomози svom Učitelju, on je u strašnoj opasnosti." Ustao sam sav unezveren. Ali, kuda da idem, kakva vam opasnost preti? U vašoj kući, ili negde drugde? Stoga sam odlučio da sačekam zoru, i čim je svanulo dotrčao sam."

"Hvala ti prijatelju", odgovori mag stežući mu ruku, "Astarot je glupi šaljivdžija, tako da se prošle noći nije desilo ništa strašno. Budite mirni i vratite se svom poslu."

Ma koliko su svi ovi događaji koje smo upravo izneli bili neobični, sada sledi još mnogo čudnija tragična drama.

Reč je o krvavim delima koja su početkom ove godine zgranula Pariz i ceo hrišćanski svet, a da niko nije ni posumnjao da su u najtešnjoj vezi sa crnom magijom.

Evo šta se desilo.

Početkom zime prošle godine, trgovac knjigama je obavestio pisca *Transcendentalne magije* da izvesni sveštenik pokazuje žarku želju da se upozna sa njim. Budući da Elifas Levi nije osećao preterano poverenje prema tom strancu da bi se izložio riziku njegove posete, odredio je kao mesto sastanka kuću jednog prijatelja i otišao tamo u društvu svog vernog učenika Debarola. Kada je došao zakazani dan i čas njih dvojica su se uputila kući gospode A. i tamo zatekli sveštenika kako ih već neko vreme čeka.

Beše to mršav mladić šiljatog nosa i bledoplavih očiju. Njegovo koščato, istaknuto čelo bilo je pre široko nego visoko; bio je dolikocfal sa ravnom i kratkom svetlosmeđom kosom, senzualnim i svađalačkim usnama, ljubaznim manirima, tihim glasom i nešto snebivljivim govorom. Ispričao je da traga za tajnom knjigom pape Honorija i da je došao da zamoli profesora Okultnih nauka da mu pomogne da dođe do nje.

"Ne bih žalio ni stotinu franaka samo da je nađem." reče on.

Levi mu odgovori: "Ali to delo je potpuno bezvredno. To je navodna kompilacija pape Honorija II koju citiraju pojedini pisci; možete je lako naći u biblioteci."

"Onda ću tako i učiniti, pošlo u Parizu sve svoje vreme provodim po bibliotekama."

"Ali, zar se vi u Parizu ne bavite sveštениčkim pozivom?"

"Ne, ja sam samo jedno kraće vreme radio u parohiji Sen Žermen Okseroa."

"I sada sve svoje vreme provodite u proučavanju Okultnih nauka?"

"Ne baš, ustvari tragam za mogućnošću materijalizacije misli... Imam nešto na umu."

"Predpostavljam da to što imate na umu nije neki postupak Crne magije. Siguran sam da vam je isto tako dobro poznato kao i meni, da je Crkva oduvek najstrožije osuđivala, i da to i dan danas čini, svaki postupak koji ima i najmanje veze sa tom zabranjenom praksom."

Bled osmeh se razli posetiočevim licem, a usne mu se iskriviše u izraz sarkastične ironije; to je bio njegov jedini odgovor i razgovor ubrzo zamre.

Istovremeno je hiromant Debarol intenzivno posmatrao sveštenikove dlanove; ovaj to primeti i pruži mu ruke da ih bolje ispita. Ubrzo je Debarolovo čelo postalo namršteno, a guste crne veđe skupljene iznad poluzatvorenih očiju. Šaka je bila vlažna i hladna, a prsti mekani i ljigavi; Venerin breg, onaj deo dlana koji odgovara palcu, bio je neobično razvijen, linija života kratka i izlomljena, u središtu dlana krstovi, a na mesečevom bregu zvezde.

"Uvaženi gospodine", reče Debarol, "zahvaljujem Bogu što imate solidno versko obrazovanje jer biste u protivnom lako postali opasan heretik; na vašem sam dlanu video da ste skloni najegzaltiranijim zastranjenjima misticizma, te da vas, s druge strane, karakteriše izuzetna tvrdoglavost povezana sa izrazitom sklonošću ka tajanstvu. Mnogo želite, a još više uobražavate; kako svoje zamisli ne poveravate nikome, one lako mogu dostići takvu snagu da postanu neprijatelj vaše ličnosti. Vaše navike su jednostavne i kontemplativne, ali ste u stanju dremeža čijeg se naglog prekida treba plašiti. Odvlači vas strast koju vaše životno stanje - ali oprostite mi, bojim se da ne poštujem pravila diskrecije."

"Recite slobodno, ja želim da čujem, želim da znam sve."

"No, dobro; ukoliko vi, kao što je to očigledno slučaj, milosrđu podarujete sve neumorne aktivnosti na koje vas nagoni strast srca, ne sumnjam da ste često blagosiljani za vaša dobra dela." Opat se još jedanput nasmešio sumnjičavim i kobnim osmehom koji je davao jedinstven izraz njegovom bledom licu.

Ustao je i otišao a da nismo saznali njegovo ime.

Levi i Debarol su ga otpratili do stepeništa iz poštovanja prema njegovom sveštenu pozivu.

Na izlazu se okrenuo i rekao:

"Neće proći mnogo vremena i desiće se... Čućete kako se govori o meni." Govorio je naglašavajući svaku reč. Zatim nam je klimnuo glavom, okrenuo se i otišao.

Dva prijatelja se vratiše u sobu gospođe A.

"Izuzetna ličnost, zar ne?" - reče Levi, "kao da sam video Pjeroa kako igra ulogu izdajnika. Ali ono što nam je rekao na izlasku neodoljivo podseća na - pretnju."

"Uplašili ste ga", reče gospođa A., "pre vašeg dolaska govorio je mnogo otvorenije. Kada ste počeli da pričate o savesti i o Crkvi više se nije usudio da kaže šta zapravo želi."

"A šta je želeo?"

"Da prizove đavola."

"Možda je mislio da ga držim u džepu?"

"To ne verujem, ali znajući da držite časove Kabale i magije nadao se da mu možete pomoći u njegovom poduhvatu. Meni i mojoj ćerki je pričao da je u svojoj opatiji na selu jedne noći pokušao da prizove đavole uz pomoć popularne knjižice. Ispričao nam je: "Tada je nalet olujnog vetra zatresao opatiju. Krovne grede su zaškripale, začulo se pucketanje u zidovima, vrata i prozori su se naglo otvorili uz tresak, a neobično zviždanje je odjekivalo u svim uglovima kuće." Sveštenik je očekivao da će ovim pojavama uslediti i vizija demona, ali nije video ništa, jednom rečju, đavo je odbio da se pojavi. Stoga on traga za knjižicom pape Honorija da bi naučio obrede veće moći."

"Stvarno? Pa on je onda lud, ili čudovište!"

"Ja bih rekao", reče Debarol, "da njega muči neka apsurdna strast i da se ne nada da će bilo šta postići ukoliko sam đavo u tome ne uzme učešća."

"Ali, šta je onda hteo da kaže onim da ćemo čuti o njemu?"

"Ko zna? Možda želi da kidnapuje Englesku kraljicu ili sultaniju Validu?"

Tu se razgovor prekinuo. Prošla je čitava godina a da niko od prisutnih nije čuo ništa o mladom svešteniku.

U noći između 1. i 2. januara 1857. godine neobičan i sumoran san je probudio Elifasa Levija. Činilo mu se da se nalazi u nekakvoj oronuloj sobi gotske arhitekture, pomalo nalik na zapuštenu kapelu razrušenog zamka. Na njenom zidu su se nalazila vrata skrivena crnom draperijom. Leviju se činilo, u stanju radoznalosti punom straha, da se neko ili nešto približava iza crne draperije... Tada se ona naglo otvorila, a iznutra se pojavila ruka koja je snažno stegla Levijevu mišicu. Nije video nikog ali je kratko potom začuo ove reči: "Dođi da vidiš svog oca koji umire."

Mag se probudio uzdrhtalog srca, kupajući se u znoju.

Razmišljao je: "Šta bi ovaj san mogao da znači? Moj je otac već godinama mrtav. Zašto me je upozorenje toliko uznemirilo?"

Sledeće noći se san ponovio. Ponovo se začuo isti glas:

"Dođi da vidiš svog oca koji umire."

Ova ponovljena noćna mora je učinila veoma bolan utisak na Levija, te je kako je već ranije primio poziv za večeru 3. januara, odlučio da napiše izvinjenje i da se odmori. Ostao je u svom kabinetu. Nebo je bilo oblačno; u podne ga je posetio grof M., jedan njegov učenik. Kada je pošao, padala je jaka kiša. Ponuđeni kišobran je grof M. - odbio. Zbog toga je Levi odlučio da ga isprati kući. Dok su još bili na ulici, kiša je prestala, grof je našao kočiju, a Levi, umesto da se vrati kući, mehanički hodajući prođe Luksemburški park i nađe se u blizini Panteona.

Na ulici su bile postavljene oznake namenjene hodočasnicima koji su došli da proslave praznik Sv. Ženevjeve, i pokazivale put ka crkvi Sent Etjen-di-Mon. Levi, čije je srce bilo tužno i raspoloženo za molitvu, pratio ih je i ušao u crkvu. Bilo je oko 4 sata popodne.

Crkva beše puna vernika koji su sa velikom ozbiljnošću prisustvovali Svetoj Misi. Zastave svih gradskih četvrti i predgrađa su svedočile o sveopštem obožavanju Device koja je spasila Pariz od gladi i osvajača. U dnu crkve je grob svetice bio svečano osvetljen. Iz hora je izlazila procesija pevajući litanije.

Iza krsta je nastupao hor dečaka, zatim steg svete Ženevjeve, a za njim dame posvećene ovoj svetici, obučene u crno, sa belim velom na glavi, plavom vrpcom oko vrata i sa voštanicama u ruci. Iza njih je išlo sveštenstvo, a naposljetku uvaženi pariški episkop krunisan belom biskupskom mitrom, sa širokim ogrtačem na ramenima koji su sa svake strane pridržavala dva sveštenika; on je polagano koračao i blagosiljao masu koja je klečala levo i desno od njegovog puta. Levi je tada prvi put imao priliku da vidi arhiepiskopa i da zapazi izgled crta njegovog lica. Ono se odlikovalo blagošću i ljubaznošću, ali se kroz njih provlačio i izraz teškog umora i bolne duševne patnje.

Procesija je, prešavši ceo brod, stigla do samog ulaza u crkvu, odakle se okrenula i levim bočnim brodom došla do groba Sv. Ženevjeve, a zatim se vratila desnim bočnim brodom, neprestano pevajući litanije. Grupa vernika je pratila procesiju hodajući neposredno iza arhiepiskopa.

Levi se umešao u tu grupu da bi se lakše probio kroz gomilu i došao do crkvenih vrata. Bio je potpuno utonuo u razmišljanja i predan pobožnosti.

Početak procesije se već vratio u hor, a arhiepiskop je upravo dolazio do ograde glavnog broda, mesta gde je prolaz suviše uzan da propusti istovremeno više od tri čoveka; stoga su njegovi pomoćnici hodali iza njega, i dalje pridržavajući skutove njegovog ogrtača, koji je na taj način bio povučen unazad, ostavljajući njegove grudi nepokrivene i nezaštićene, sem ukrasima epitrahilja u obliku krsta.

Oni neposredno iza velikodostojnika Crkve ugledaše kako je arhiepiskop naglo zadrhtao; istovremeno se začuo prodoran i jasan glas, koji ipak nije vikao. Šta je bilo rečeno? Učinilo nam se: "Dole s boginjama!"; ali u tom trenutku pomislimo da nismo dobro čuli, jer reči behu potpuno neprimerene tom mestu. Međutim, urlik se ponovio dva-tri puta pre no što je neko povikao "Spasite arhiepiskopa!" Drugi glasovi su uskliknuli: "Na oružje!". Ustalasana masa je prevrćući stolice i ograde pojurila ka vratima vrišteći. Zajedno s njima i Levi je ponesen uz plač dece i krike žena. Poslednji pogled koji je uspeo da baci na mesto strašnih događanja, neizbrisivo mu se urezao u pamćenje!

Arhiepiskop je stajao sam, naslonjen na svoj krst, a niz njega je visio ogrtač koji su njegovi pomoćnici ispustili. Uplašeni ljudi su se polako udaljavali od njega ostavljajući ga samog u praznom krugu.

Velikodostojnikova glava je bila zabačena, a oči i ruke dignute ka Nebu. Bio je u onom položaju u kom je Delakroa naslikao liješkog biskupa u času kada ga ubijaju banditi Ardenskog divljeg vepara;²² njegov stav je sadržavao čitav ep mučeništva, prihvatanje i žrtvu, molitvu za narod i oproštaj ubici.

Dan se bližio smiraju i u crkvi je postajalo sve mračnije. Arhiepiskop sa rukama dignutim ka nebu, osvetljen poslednjim kosim zracima koji su prodirali u unutrašnjost crkve, stajao je blistav na mračnoj pozadini, u kojoj je oko, samo s mukom, razaznavalo postolje sa statuom i natpisom iz Jevanđelja *ECCE HOMO*, i još dalje, u pozadini, apokaliptičku sliku sa predstavom četiri pošasti spremnih da poharaju ovaj svet i kovitlaca pakla koji prate tragove bledog konja smrti.

Ispred arhiepiskopa videla se senka uzdignute ruke koja je držala nož i mahala njime. Žandarmi su sa mačevima u ruci utrčavali u crkvu.

I dok se sve ovo dešavalo, u dnu crkve su se nastavljala pevanja litanija, kao znak da nebesku harmoniju ne mogu uznemiriti naše revolucije i naše patnje.

Levi je masa iznela iz crkve na desna vrata. Gotovo u istom trenutku su naglo otvorena leva vrata kroz koja je istrčala grupa razbesnelih ljudi.

Ona se kovitlala oko čoveka koga je držalo pedeset ruku, a njih stotinu pokušavalo da udari.

Ovaj čovek se kasnije žalio na postupanje žandara ali, koliko je to bilo moguće videti, oni su ga zapravo branili od pomamne mase.

Žene su jurile za njim urlajući: "Ubijte ga!!!"

"Ali, šta je uradio?" pitali su drugi.

"Gad! Udario je arhiepiskopa!"

Istovremeno su se čula različita viđenja onih što su tek sada izlazili iz crkve.

"Arhiepiskop se preplašio i onesvestio", pričali su jedni.

"On je mrtav", odgovarali su drugi.

"Da li ste videli nož? Duh je kao sablja i sav krvav."

"Jadni Arhiepiskop, izgubio je jednu papuču", reče neka starica.

²² Odlomak iz članka Valtera Skota, *Zabeleške o ubistvu liješkog biskupa*: "U avgustu i septembru 1482. g. Viljem de la Mark, čuven, kao Ardenski divlji vepar, sklopio je zaveru sa nezadovoljnim građanima Liježa protiv njihovog biskupa, Luja od Burbona, zaveru koju je velikim svotama novca podržavao francuski kralj Luj XI. Zahvaljujući tome, de la Mark je sakupio veliku bandu i približio se Liježu. Tada su građani, uvučeni u zaveru, nagovorili biskupa da ih predvodi u pohodu protiv bandita. Biskup im je poverovao, ali čim su se približili neprijatelju, zaverenici su se razbežali i ostavili ga okruženog samo nekolicinom vernih pratilaca. Ardenski divlji vepar je ne oklevajući napao. Posle bitke je naredio da mu dovedu biskupa da bi ga ubio sopstvenom rukom. Zatim je nago telo svoje žrtve izložio na velikom trgu u Liježu ispred katedrale Sv. Lamberta." Tri godine kasnije austrijski car Maksimilijan je u Utrehtu zarobio de la Marka i pogubio ga 1485.

"Ništa se nije desilo", vikala je jedna druga žena, "vratite se u crkvu, Monsenjer nije povređen, upravo su objavili."

Ljudi počеше da se vraćaju u crkvu.

Sveštenici su im u istom trenutku govorili: "Idite odavde, služba se ne može nastaviti, zatvorićemo ovu crkvu, ona je oskrnavljena."

"Kako je arhiepiskopu?" upita neki čovek.

"Gospodine", odgovori mu sveštenik, "on umire, a možda je već i mrtav!"

Preneražena masa se rasprši po Parizu šireći tužne vesti.

Leviyu se desilo nešto neobično što ga je razonodilo i odagnalo mu misli o proteklim tužnim događajima.

U trenutku najveće gužve, jedna stara žena, čiji je izgled ulivao poštovanje, prišla mu je i zatražila njegovu zaštitu.

On se osećao obaveznim da joj pomogne i pošto ju je izveo iz gomile, ona reče: "Kako sam srećna što se nalazim pored čoveka koji plače zbog ovako podmuklog zločina dok mu se istovremeno mnogi raduju!"

"Ma šta kažete, gospođo? Zar je moguće da ima toliko zlih ljudi koje bi radovala takva nesreća?"

"Tiše", promrmljala je stara dama, "neko nas može čuti", i dodade, opominjući ga, "i te kako ima ljudi kojima je ovo što se desilo pričinilo veliko zadovoljstvo. Zamislite samo, jedan čovek ozbiljnog izgleda rekao je ispred crkve: "Nije to ništa, samo je jedan pauk pao."²³

"Gospođo, sigurno se varate, vi ste to pogrešno razumeli. Da je neko tako nešto rekao, smesta bi ga uhapsili."

"Bilo bi lepo kada bi ceo svet mislio poput vas", vajkala se starica a zatim dodala: "Preporučujem se vašim molitvama jer jasno vidim da ste Božji čovek."

"Možda svi i ne misle kao vi", osmehnuo se Učitelj.

"Šta se to nas tiče", odgovori živo stara dama, "svet laže i pun je bezverja! Govori loše o vama, i to me ne čudi; kada biste samo znali šta pričaju o meni bilo bi vam jasno zašto prezirem njihovo mišljenje!"

"Svet govori loše o vama, gospođo?"

"I te kako!"

"Kako to?"

²³ Verovatno taj čovek predstavlja samog Levija. Baš kao što su pisci knjige pape Honorija pišući, "jare" mislili "dete", tako je i Levi bio dovoljno oprezan da prikrije svoj pravi stav prema Crkvi koju je želeo da uništi. - A.K.

"Optužuju me za svetogrđe."

"Plašite me! O čemu se zapravo radi, molim vas?"

"O jednoj bednoj komediji koju sam ja navodno odigrala da bih prevarila dvoje dece na planini Salete."

"Šta! Pa vi ste onda..."

"Da, da, ja sam gospođica de la Merlier."

"Čuo sam o vašem suđenju, gospođice, i o skandalu koje je ono izazvalo, ali mi se uvek činilo da vaše godine i vaš položaj nisu bili dovoljno poštovani."

"Dodite da me posetite, gospodine, i predstaviću vas svom advokatu gospodinu Favru, čoveku izrazitog talenta."

U takvom razgovoru njih dvoje stigoše do ulice Starih golubarnika. Tu se dama oprostila od svog pratioca, pozivajući ga, još jedanput, da je poseti.

"Neizostavno ću doći", reče Levi, "ali, recite mi koga da tražim, gospođicu de la Merlier?"

"Ne", odgovori ona, "ovde sam poznata pod imenom g-đe Ditrik."

"Gospođa Ditrik, u redu; laku noć, gospođo, bila mi je čast."

Kada je započelo suđenje ubici, Levi je saznao iz novina da je on bio sveštenik, da je kratko vreme služio u Sen Žermenu l'Okseroa, da je bio seoski paroh i da je izgledao kao čovek na ivici ludila; sve to ga je podsetilo na bledog sveštenika koji ga je posetio pre godinu dana tražeći tajnu knjigu pape Honorija. Ali detalji u novinama su se razlikovali od onoga čega se sećao profesor magije. Novine su, naime, pisale da je bio crnokos... "To znači ipak nije on", mislio je Levi, "pa ipak, još uvek se sećam onih reči koje nam je uputio pri odlasku: "Neće proći mnogo vremena i desiće se. Čućete kako se govori o meni". Bio je osuđen na smrt.

Sledećeg dana Levi je u jednim novinama čitao o ovom zločinu nezapamćenom u analima pravde, kada je iznenada u opisu ubice naišao na odlomak: "Bio je plavokos".

"To je, znači, ipak bio on", reče profesor magije.

Nekoliko dana kasnije, jedna osoba koja je prisustvovala suđenju i načinila portret osuđenog, pokazala ga je Levi-u.

"Dozvolite mi da napravim kopiju ovog crteža", reče on drhteći od straha.

Pošto je napravio kopiju pokazao ju je svom prijatelju Debarolu i upitao ga:

"Da li ti je poznato ovo lice?"

"Svakako", odgovori Debarol, "sačekaj malo, to je onaj čudni sveštenik kojeg smo sreli kod gospode A., koji je želeo da priziva nečiste sile."

"Priatelju moj, tužno je to, potvrdio si moje najgore slutnje, čoveka koga smo videli više nećemo sresti; ruka koju si ispitivao je ukaljano krvlju. Obećao nam je da ćemo čuti o njemu i bio je u pravu. Znaš li ti ime tog bledog sveštenika?"

"Bože moj", uzviknu Debarol menjajući boju lica, "sad mi je jasno!"

"Da, da, to je grešni Luj Verže!"

Nekoliko nedelja kasnije Levi je razgovarao sa knjižarom koji se bavio sakupljanjem starih knjiga o okultnim naukama. Pričali su o tajnoj knjizi pape Honorija.

"Danas ju je skoro nemoguće naći, zadnji primerak koji sam imao prodao sam jednom svešteniku za sto franaka", reče trgovac.

"Svešteniku? Da li se sećate kako je izgledao?"

"Svakako, ali i vi ga poznajete jer sam ga uputio na vas."

Više nije bilo sumnje; nesrećni sveštenik je znači pronašao kobnu knjižicu, pripremio se za invokaciju i izvršio ubistvo čitavim nizom svetogrđa.

Jer, evo u čemu se sastojala paklena invokacija prema tajnoj knjizi pape Honorija:

"Izabрати crnog pevcа i dati mu ime onog paklenog duha koji se priziva.

Ubiti pevcа i zadržati njegovo srce, jezik i krajnje pero na levom krilu.

Jezik i srce osušiti i istucati u prah.

Toga dana ne jesti meso i ne piti vino.

U utorak ranom zorom očitati misu anđelima.

Ispisati na samom oltaru, perom pevcа zamočenim u posvećeno vino, određene simbole pakla (one iste koje je ispisivala olovka gospodina Houma i koji su se nalazili na krvavim Ventraovim hostijama).

U sredu pripremiti sveće od žutog voska; ustati u ponoć i sam u crkvi odslužiti službu mrtvima.

Službu prožeti paklenim invokacijama.

Završiti službu uz svetlost uvek iste sveće, zatim je odmah ugasiti i ostati u tako oskrnavljenoj crkvi do svanuća.

U četvrtak pomešati svetu vodicu sa prahom od istucanog petlovog jezika i srca i time nahraniti muško jare staro devet dana..."

Ali, ruka odbija da napiše ostatak, koji se sastoji od najgnusnijih praksi i najodvratnijih zločina, smišljenih da zauvek unište razum i savest.

Ali, zar za komunikaciju sa apsolutnim duhom zla i nije potrebno biti bez savesti i bez razuma?

Nesumnjivo je da postoji tajna ove neverovatne izopačenosti, ovog ubilačkog besa, ove neizrecive mržnje prema čitavom poretku, hijerarhiji, Crkvi, pre svega mržnje prema dogmi koja propoveda mir, poslušnost, plemenitost, čistotu.

Nesretnik je bio siguran da neće umreti. Mislio je da će car biti primoran da mu oprosti, da ga čeka časno progonstvo, da će ga njegov zločin proslaviti širom sveta, a da će se stranice koje bude napisao plaćati suvim zlatom. Sanjao je da će postati neizmerno bogat, da će privlačiti žene i da će se s one strane okeana oženiti princezom. Istim takvim obećanjima je đavo zavarao pre mnogo vremena Žila de Lavala, gospodara od Reca, da učini brojne zločine. Čovek sposoban da prizove đavola na osnovu tajne knjige pape Honorija, već je otišao tako daleko putem zla da je izložen svim vrstama halucinacija. Tako je Verže spavao sanjajući najlepše snove, a probudio se na gubilištu.

Istupi izopačenosti ne čine ludilo; pogubljenje ovog nesrećnika nam to potvrđuje.

Poznato je kakav je očajnički otpor pružio dželatu. To je izdaja, vikao je, ne mogu tako umreti, dajte mi samo jedan čas da pišem caru, on me mora spasiti."

Ko ga je to izdao?

Ko mu je to obećao život?

Ko ga je to unapred ubedio u spas, koji je bio nemoguć zbog javnog gnušanja?

Potražite odgovor u tajnoj knjizi pape Honorija.

Dva detalja u ovoj tragičnoj priči podsećaju na pojave koje je izazivao gospodin Houm: olujna buka koju je sveštenik čuo prilikom svojih najranijih invokacija i teškoća koju je imao, da izrazi svoje prave misli u prisustvu Levija.

Trebalo bi zapaziti i pojavu neobičnog čoveka koji je, uživajući u opštem bolu, izgovorio reči potekle zasigurno iz pakla, pojavu koju je, u svoj toj uzbuđenoj masi, zapazila jedino gospođica de la Merlier, ekstatik sa planine Salete, koja nakon svega zaista izgleda kao osoba vredna pažnje, ali sklona uzbuđenju, sposobna možda da deluje i govori, a da toga sama nije svesna, pod uticajem neke vrste asketskog mesečarstva.

Ovaj pojam "mesečarstvo" vraća nas gospodinu Houmu i obećanju koje smo na početku ovog dela dali svojim čitaocima.

Stoga bi trebalo da im objasnimo šta je zapravo gospodin Houm.

Održaćemo obećanje.

G. Houm je težak invalid koji pati od zaraznog "mesečarstva".

Ovo je tvrdnja.

Trebalo bi je objasniti i dokazati.

Za to objašnjenje i dokazivanje bila bi potrebna čitava knjiga.

Ta knjiga je već napisana i uskoro će biti izdata. Evo naslova:

"Objašnjenje čuda, ili đavo pred sudom nauke."²⁴ "Ali zašto đavo?"

"To smo već pokazali činjenicama koje nam je izneo G. de Mirvil, mada nepotpuno."

Kažemo "nepotpuno", zato što je đavo po shvatanju G. de Mirvila fantastična ličnost, dok je prema našem shvatanju to zloupotreba prirodnih sila.

Jedan medijum je rekao: "Pakao nije mesto nego stanje."

Mi tome dodajemo: "Đavo nije ličnost ili sila, to je slabost koja proizilazi iz poroka."

Vratimo se za trenutak proučavanju pojava!

Medijumi su najčešće slabog zdravlja i ograničeni.

Oni su vrlo retko u stanju da bilo šta postignu u prisustvu mirne i obrazovane osobe.

Onaj ko želi da vidi i oseti nešto, mora se prethodno navići na njih.

Pojave koje se dešavaju ostavljaju različit utisak na prisutne, tamo gde jedan od njih vidi ruku, drugi će videti samo oblak belog dima.

Ljudi na koje magnetizam G. Houma ostavlja utisak, osećali su neku vrstu neraspoloženja; učinilo im se da se soba okreće oko njih, a da se temperatura spušta.

Čuda se najupečatljivije izvode u prisustvu nekolicine ljudi koje sam medijum izabere.

Moguće je da svi vide čudo, sem jedne osobe koja ne vidi ništa.

A i među onima koji vide postoje razlike u onome što vide. Evo primera:

Jedne večeri za vreme seanse kod g-đe de B. medijum je materijalizovao dete koje je ta dama izgubila. Ali samo je G-đa de B. videla dete; grof de M. je video beli oblak koji je ličio na piramidu; ostali nisu videli ništa.

Opšte je poznata činjenica da pojedine supstance, npr. hašiš, stvaraju halucinacije, a da pritom ne ugrožavaju razum, te izazivaju neverovatno žive slike stvari koje ne postoje.

Veliki deo fenomena koje je izazivao G. Houm po svojoj su suštini slični uticaju koji ima hašiš.

Upravo iz tog razloga medijum odbija da započne seansu, sem u prisustvu ljudi koje je sam odabrao.

Ostale pojave se mogu objasniti magnetnom silom.

Videti nešto na seansama G. Houma nije znak izrazito dobrog zdravlja.

Čak i ako je zdravlje inače odlično, takvo viđenje ukazuje na neke smetnje u nervnom sistemu u odnosu na uobrazilju i svetlo.

²⁴ To je bio naslov koji smo u vreme pisanja hteli da damo knjizi koju sada pripremamo za štampu - Levi.

Ako se slični poremećaji često ponavljaju, bolest može postati ozbiljna.

Ko zna koliko je kolapsa, napada tetanusa, ludila i nasilnih smrti bilo izazvano prizivanjem duhova.

Ove pojave su posebno opasne, ako se udruže sa izopačenošću.

U tom slučaju se zaista može govoriti o prisustvu i delovanju zlih duhova.

Ova samozvana čuda potčinjavaju se izopačenosti ili fatalizmu.

Što se tiče tajanstvenih kabalističkih potpisa, stvar je vrlo jednostavna: oni nastaju magnetnom intuicijom priviđenja misli u univerzalnom vitalnom fluidu.

Ovakve instinktivne refleksije mogu nastati ukoliko magična Reč nema u sebi ničeg proizvoljnog ili ukoliko su znaci okultnog svetilišta prirodan izraz apsolutnih ideja.

Upravo o tome ćemo govoriti u našoj knjizi.

Ali, da ne bismo ostavili naše čitaoce u nedoumici, navešćemo ovde dva poglavlja iz tog nepublikovanog dela - jedno o kabalističkoj Reči i drugo o tajnama Kabale, a zatim ćemo iz njih izvući zaključke koji će na zadovoljavajući način objasniti sve ono što je ostalo nejasno u slučaju gospodina Houma.

Postoji moć koja stvara oblike; ta moć je svetlost.

Svetlost stvara oblik prema zakonima večne matematike, putem univerzalne ravnoteže svetlosti i senke.

Jednostavni znaci misli ostavljaju svoj trag na svetlu, koja pretstavlja materijalni instrument misli.

Bog je duša svetlosti. Univerzalna i beskonačna svetlost je za nas telo Boga.

Kabala, ili transcendentalna magija, jeste nauka o svetlosti.

Svetlost odgovara životu.

Kraljevstvo senki je smrt.

Sve dogme istinite religije zapisane su u Kabali znacima svetla na stranici senke.

Stranica senki sastoji se iz slepih verovanja.

Svetlost je veliki plastični medijum.

Spoj duše i tela jeste venčanje svetlosti i senke.

Svetlost je produžena ruka Reči, belo pisanje Boga na velikoj knjizi noći.

Svetlost je izvor misli, i u njemu treba tražiti poreklo svih verskih dogmi. Međutim, postoji samo jedna istinita dogma, baš kao što postoji samo jedna čista svetlost; samo senka ima bezbrojne varijacije.

Svetlost, senka, i njihov sklad, koji predstavlja viziju bitke, obrazuju princip analogan velikim dogmama Trojstva, Inkarnacije i Iskupljenja.

Takva je i misterija Krsta.

Lako nam je da sve to dokažemo pozivajući se na verske spomenike, zatim pomoću znakova prvobitne Reči, knjigama u kojima su zapisane tajne Kabale i razumskim objašnjenjem svih misterija pomoću ključeva kabalističke magije.

U svakom simbolizmu možemo naći ideje antagonizma i sklada koja stvaraju trinitarski pojam božanstva, čemu slede mitološke personifikacije četiri kardinalne tačke Neba koje, pridodate, završavaju svetu sedmorku, kao osnov svih dogmi i svih obreda, da bi se čovek potpuno uverio u to, dovoljno je da ponovo pročitamo učenom Dipuiovo delo i meditira o njemu. Taj čovek bi nesumnjivo postao veliki kabalista da je uvideo harmoniju istine tamo gde su mu njegove negativne preokupacije dozvolile da vidi samo koncert grešaka.

Mi ne želimo da na ovom mestu prepisujemo njegovo delo, ionako sasvim dobro poznato; ali je važno dokazati da je verska reforma koju je sproveo Mojsije u potpunosti kabalistička, da se hrišćanstvo - formulišući novu dogmu - zapravo približilo prvobitnim izvorima Mojsijevog učenja, i da Jevanđelja nisu ništa drugo do tanki veo prebačen preko univerzalnih i prirodnih misterija orijentalne inicijacije.

Veoma učen, iako slabo poznat čovek, gospodin P. Lakur, u svojoj knjizi o Elohimu ili mozaičkom bogu, osvetlio je to pitanje i otkrio u egipatskim simbolima alegorijske figure Postanja. U novije vreme je jedan drugi hrabri naučnik, gospodin Vensan (de Lon) napisao raspravu o idolopoklonstvu u kojoj razotkriva univerzalnu mitologiju.

Pozivamo sve zainteresovane da pročitaju ta dela, a mi ćemo se usmeriti na proučavanje Kabale kod Jevreja.

Budući da upućenici u tu nauku smatraju Logos, ili Reč, za celokupno otkrivanje, jasno je da veruju da se svi principi svete Kabale mogu naći u samim znacima iz kojih se sastoji prvobitni alfabet.

Evo šta možemo naći u svim gramatikama Jevrejskog jezika.²⁵ Postoji osnovno i univerzalno slovo iz koga nastaju sva ostala. To je Jod.

Postoje i dva druga majčinska slova, koja su međusobno suprotstavljena i analogna; to su Alef א i Mem מ, a prema drugim izvorima Šin ש.

Postoji sedam dvostrukih slova: Bet ב, Gimel ג, Dalet ד, Kaf כ, Pe פ, Reš ר, i Tau ת.

I na kraju, postoji dvanaest jednostavnih slova, što ukupno čini njih dvadeset dva. Jednost je predstavljena, na relativan način, slovom Alef; trojstvo se predstavlja ili kao Jod, Mem, Šin, ili kao Alef, Mem, Šin.

Sveta sedmorka se izražava kao Bet, Gimel, Dalet, Kaf, Pe, Reš, Tau.

²⁵ Sve što sledi je namerno pogrešno. Levi je, svakako, poznavao pravilne attribute, o čemu svedoči jedan njegov rukopis, ali je odbio da ih otkrije, pri čemu je imao pravo, zato što nije bio dostigao odgovarajući stepen inicijacije i što još nije došlo pravo vreme za to. Obratite pažnju na suptilan oblik njegove izjave. Prave attribute možete naći u knjizi "Liber 777". - A.K.

Broj dvanaest predstavlja trojstvo pomnoženo sa četiri, i na taj način se povezuje sa simbolikom sedmorke.

Svaki čovek predstavlja jedan broj: svaki skup slova daje određenu seriju brojeva. Brojevi izražavaju apsolutne filozofske ideje.

Azbučna slova su stenografske varijante hijeroglifa.

Sada ćemo obratiti pažnju na hijeroglifsko i stenografsko značenje svakog od 22 slova (vidi: Bellarmin, Reuchlin, Saint-Jérôme, Kabala Denudata, Sefer Jecirah, Technica Curiosa od oca Skota, Pico dela Mirandola; kao i druge autore, pre svega one iz Pistoriusove zbirke).

Majčinska slova

Jod. Apsolutni princip, stvaralačko biće.

Mem. Duh, ili Solomonov Jakin.

Šin. Materija, ili stub po imenu Boaz.

Dvostruka slova

Bet. Refleksija, misao, Mesec, arhandeo Gabrijel, Princ misterija.

Gimel. Ljubav, volja, Venera, arhandeo Anael, Princ života i smrti.

Dalet. Sila, moć, Jupiter, Sahiel, Meleh, Kralj kraljeva.

Kaf. Nasilje, sukob, rad, Mars, Samael Sabaot, Princ falangi.

Pe. Inteligencija, elokvencija, Merkur, Rafael, Princ nauka.

Reš. Destrukcija i obnavljanje, vreme, Saturn, Kasiel, Kralj grobova i usamljenosti.

Tau. Istina, svetlost, Sunce, arhandeo Mihajlo, Kralj Elohim.

Jednostavna slova

Jednostavna slova su podeljena u četiri trojke, imajući kao naslov četiri slova božanskog tetragrama יהוה.

U božanskom tetragramatonu Jod, kao što smo već rekli, simbolizuje produktivni i aktivni princip, He pasivni produktivni princip, "kteis", Vau jedinstvo dualnosti, ili lingam, a finalno Hé jeste slika drugog reproduktivnog principa, što znači pasivne reprodukcije u pojavnom svetu.

Dvanaest jednostavnih slova: הוהטלנפעצק i ם' ili מ, podeljeni u trojke, izražavaju pojam prvobitnog trougla, koje tumačimo i koji su pod uticajem svakoga od slova tetragramatona.

Jasno je da su filozofija i verska dogma Kabale ovde potpuno izraženi, mada na prikriven način.

Obratimo sada pažnju na alegorije u *Knjizi postanja*.

„U početku (Jod kao jedinstvo bitka) Elohim (uravnotežene sile Jakina i Boaza) stvori Nebo (duh) i zemlju (materiju)"; odnosno drugim rečima dobro i zlo, afirmaciju i negaciju. Tako počinje Mojsijeva priča o stvaranju.

Kasnije, kada priča govori o stvaranju mesta za čoveka i o svetilištu za ugovor sa božanstvom, Mojsije nam opisuje vrt u čijem središtu jedan izvor hrani četiri reke (Jod i Tetragramaton), i dva drveća posađena u blizini reke, drvo života i drvo smrti. Tu se nalaze čovek i žena, aktivni i pasivni princip; žena privlači smrt i ona u svom padu povlači Adama.

Oni su proterani iz svetišta istine, posle čega je kerubin (sfinga sa glavom bika; *vidi* hijerogliffe Asirije, Indije i Egipta) postavljen ispred njegove kapije, da bi sprečio profane da unište drvo života. Misteriozna dogma sa svojim alegorijama ovde zamenjuje jednostavnu istinu. Idol je zamenio Boga, a pali ljudski rod ne okleva u obožavanju zlatnog teleta.

Misterija o nužnim i uzastopnim međusobnim reakcijama ova dva principa čini sadržinu alegorije o Kainu i Avelju. Sila se tlačenjem sveti zavodu slabosti; mučenička slabost ispašta i zalaže se za silu kada ona, zbog svog zločina, biva osuđena na ispaštanje žigosanjem. Tako je objavljena ravnoteža moralnog sveta. Ovde je skrivena osnova svih proročanstava i polazište svake inteligentne političke misli. Pustiti silu da se ispolji do svojih ekscenčnih razmera znači osuditi je na samoubistvo.

Dipui nije uspeo da razume univerzalnu religioznu dogmu Kabale zato što nije poznavao nauku lepih hipoteza, delimično dokazanu i svakog dana sve više rasvetljavanu otkrićima nauke; ovde mislim na *univerzalnu analogiju*.

Pošto mu je nedostajao ključ transcendentalne dogme, nije mogao da vidi druge bogove do Sunca, sedam planeta i dvanaest zodijačkih znakova; nije razumeo da je Sunce slika Platonovog Logosa, da su sedam planeta note u nebeskoj lestvici, a da je zodijak kvadratura trojnog kruga svih inicijacija.

Imperator Julijan, taj *adept duha*, koga potomstvo nikada nije pravilno razumelo, taj čovek čiji je paganizam bio manje idolopoklonički od vere mnogih hrišćana, bolje je od Dipuia i Volnija razumeo simboličko obožavanje Sunca. U svojoj himni kralju Heliosu on govori da je zvezda dana samo odraz i materijalna senka onog sunca istine koji osvetljava svet inteligencije, a koje je i sâm, samo svetlost pozajmljena od Apsoluta.

Veoma je zanimljiva činjenica da je Julijan poznavao ideju o vrhunskom Bogu na mnogo tačniji način od skrivenih otaca koji su bili njegovi savremenici i njegovi protivnici i koji su bili uvereni da mu samo oni izražavaju poštovanje.

Podsetimo se njegove odbrane helenizma:

"Nije dovoljno napisati da je Bog rekao "neka bude to i to" i da je to postalo. Potrebno je ispitati da li stvari koje pripisujemo Bogu možda nisu suprotne samim zakonima njegovog Bića. Jer, ako bi bilo tako, znači da ih Bog nije mogao stvoriti, zato što se nije mogao suprotstaviti prirodi, a da pritom sam sebe ne porekne... Budući da je Bog večan, neophodno je da njegove zapovesti budu isto tako nepromenljive kao i On sam".

Tako je govorio taj apostat, taj nevernik! Pa ipak se kasnije, jedan hrišćanski doktor, možda inspirisan ovim premudrim rečima otpadnika, osetio obavezanim da zauzda sujeverje pišući onu čuvenu i hrabru maksimu koja rezimira misao poslednjeg imperatora:

"Ništa nije pravedno zato što to Bog tako želi, već Bog tako želi zato što je pravedno."

Ideja o savršenom i nepromenljivom poretku u prirodi, zamisao o hijerarhiji koja se uspinje i uticaju koji se spušta na sva bića, snabdela je drevne hijerofante prvom opštom klasifikacijom u istoriji prirodnih nauka. Minerali, biljke i životinje bili su proučavani po analogiji, a njihovo poreklo i njihove osobine bili su povezani sa pasivnim ili aktivnim principom, to jest, senkom ili svetlošću. Znak njihovog izabiranja ili njihovog odbacivanja, koji je ostavio traga u njihovom prirodnom obliku, postao je hijeroglif poroka ili vrline; a zatim, posmatrajući stvar kao znak i izražavajući stvar putem znaka, oni su došli u zabunu.

Tako su nastale fantastične priče u kojima lavovi dozvoljavaju da ih pobeđu pevcima, delfini umiru od tuge zbog ljudske nezahvalnosti, mandrili pričaju, a zvezde pevaju. Taj začarani svet je zaista poetska zemlja magije; ali on nije nimalo stvarniji od značenja hijeroglifa koji su doveli do njegovog nastanka. Za mudraca koji razume analogije transcendentne magije i tačnu povezanost ideja i znakova, ti fantastični i vilinski predeli još uvek predstavljaju plodno tlo za nova otkrića, jer su istine, suviše lepe i suviše jednostavne da bi se dopale ljudima, morale biti skrivene i obučene u tako ingeniozne odore.

To nije šala. Petao zaista može zaplašiti lava i nadvladati ga zato što opreznost istiskuje silu i uspešno obuzdava gnev. I ostale bajke, prividne prirodne istorije drevnih mudraca, mogu se razumeti na isti način pomoću alegorijske upotrebe analogija; razumljivo je stoga kako su moguće zloupotrebe i greške nastale posredstvom Kabale.

Zakon analogije je za kabaliste drugostepenog nivoa predstavljao objekat slepe i fanatične vere. Zato tom verovanju možemo pripisati sva sujeverja koja se tako često prebacuju adeptima okultnih nauka. Oni su razmišljali na sledeći način:

Znak izražava stvar.

Stvar je vrednost znaka.

Postoji analogijska veza između znaka i označene stvari.

Što je znak savršeniji, veza je potpunija.

Izreći reč, znači podsetiti se na misao i učiniti je prisutnom. Imenovati Boga znači pokazati Boga.

Reč deluje na dušu, a duša reaguje na telo; stoga čovek može pomoću reči uplašiti, utešiti, izlečiti, pa čak ubiti ili dići iz mrtvih.

Izgovoriti ime znači stvoriti ili priznati biće.

U imenu je sadržana *verbalna* ili spiritualna doktrina o samom biću.

Kada duša priziva misao, znak te misli se automatski odražava na svetlosti.

Prizivati znači moliti, odnosno kleti se imenom; to znači vršiti čin vere u to ime i komunicirati preko vrednosti koju ono predstavlja.

To znači da su reči same po sebi dobre ili zle, otrovne ili zdrave.

Najopasnije reči su uzalud i besmisleno izgovorene reči, zato što su one dobrovoljan neuspeh misli.

Besmislena reč je zločin protiv duha inteligencije, to je intelektualno čedomorstvo.

Stvari su za svakoga ono što on od njih čini davajući im imena. Svaka reč je impresija ili uobičajena molitva.

Govoriti dobro znači živeti dobro.

Dobar stil čini aureolu svetosti.

Iz ovih principa od kojih su neki istiniti, a drugi samo hipoteze, kao i iz manje ili više preuveličanih konsekvenci iz njih izvučenih, sujeverni su kabalisti stekli apsolutno poverenje u vraćanje, invokacije i misteriozne molitve. Međutim, kako je vera oduvek stvarala čuda, priviđenja, proročanstva, misteriozna izlečenja i slično, takve pojave nikada nisu nedostajale.

Na taj način je od te jednostavne i suptilne filozofije nastala tajna nauka crne magije. Zbog toga je Kabala u stanju da izazove radoznalost većine u tako nepoverljivom i lakovernom veku u kome živimo. Međutim, kao što smo već objasnili, to nije istinska nauka.

Ljudi retko tragaju za istinom zbog nje same; obično se iza njihovih napora krije neki tajni motiv, bilo da je reč o strasti koju treba zadovoljiti ili o pohlepi koju treba utoliti. Od svih tajni Kabale, nijedna nije toliko privlačila tragaoce kao tajna o pretvaranju metala i preobraćanju svih ovozemaljskih supstanci u zlato.

Alhemija je svoje znake pozajmila od Kabale. Njeni postupci se baziraju na zakonima analogije koji proističu iz sklada suprotnosti.

Pri tom je jedna velika fizička tajna bila skrivena u kabalističkim parabolama drevnih vremena. Nama je pošlo za rukom da je dešifrujemo, pa ćemo njenu suštinu ovde izložiti ispitivanju tragača za zlatom:

- 1) Četiri neproračunljiva fluida nisu ništa drugo do različite manifestacije iste univerzalne supstance, koja je svetlost.
- 2) Svetlost je vatra koja služi Velikom Delu u obliku elektriciteta.
- 3) Čovek može usmeriti vitalno svetlo pomoću svog nervnog sistema.
- 4) Tajno sredstvo Velikog Dela, Azot mudraca, živo i životodavno zlato filozofa, univerzalni činilac stvaranja metala, jeste MAGNETIZOVANI ELEKTRICITET.²⁶

Spoj ove dve reči nam još uvek ne govori mnogo, a ipak se u njima krije sila dovoljna da preokrene svet. Mi lično u vezi toga nemamo nikakve sumnje i sigurni smo u najveći značaj ove velike hermetičke arkane.

Rekli smo da je alhemija kći Kabale: kao dokaz da je to istina dovoljno je pogledati simbole u delima Flamela, Bazila Valentina, Jevrejina Abrahama i u manje ili više apokrifnim proročanstvima Hermesovih *Smaragdnih tablica*. Svuda nailazimo na tragove Pitagorine dekade, koja je na tako savršen način u Sefer Jecirahu primenjena na potpuno i apsolutno beleženje božanskih stvari, dekade sastavljene od jednosti i trostrukog trojstva koje su rabini nazivali Berašit, Merkava, Sjajno drvo Sefirota i ključ Šemhamforaš.

Već smo dosta opširno u našoj knjizi *Transcendentalna magija* govorili o hijeroglifskom spomeniku (sačuvanom do naših dana u besmislenoj upotrebi), koji jedini jasno objašnjava sve misteriozne spise visoke inicijacije. Spomenik o kome je reč je ciganski Tarot, iz koga su i potekle naše igre kartama. On se sastoji iz dvadeset dva alegorijska slova i iz četiri serije od po deset hijeroglifa koji se odnose na četiri slova Jehovinog imena.

²⁶ U ovoj šali Levi aludira na veliku arkanu, ali samo oni koji je poznaju mogu to shvatiti i uživati u šali. - A.K.

Različite kombinacije ovih znakova, kao i brojeva koji im odgovaraju, daju brojna kabalistička proročanstva, pa je na taj način čitava nauka sadržana u ovoj mističkoj knjizi. To je savršeno jednostavna filozofska mašina koja zapanjuje dubinom svojih otkrovenja.

Opat Tritemijus, jedan od naših najvećih učitelja magije, napisao je veoma istančano delo o kabalističkom alfabetu, *Poligrafiju*. U njemu se izlažu kombinovani nizovi progresivnih azbuka u kojima svako slovo predstavlja reč, a reči međusobno odgovaraju jedna drugoj i dopunjuju se iz azbuke u azbuku.

Nesumnjivo je Tritemijus poznavao Tarot i upotrebio ga da bi svoje učene kombinacije doveo u logičan red.

Džerom Kardan je dobro poznavao simbolički alfabet iniciranih, što je jasno svakome ko se potrudio da osmotri broj i raspored poglavlja u njegovoj knjizi o *Istančanosti*. To delo se satoji iz dvadeset i dve glave, a tema svake od njih je analogna broju i alegorijskom značenju odgovarajuće karte Tarota. Sličan postupak je moguće uočiti i u knjizi Sen Martena nazvanoj *Prirodna slika odnosa koji postoje između čoveka, Boga i Univerzuma*. Očigledno je da ova tradicija nikada nije bila prekidana, od prvih vekova Kabale, do naših dana.

Stoga su svi prizivaoci duhova nekoliko vekova iza svog vremena. Oni ne znaju da postoji instrument predskazivanja čije su reči uvek jasne i tačne, i pomoću koga je moguće komunicirati sa sedam planetarnih duhova i sedamdeset i dva točka Asijaha, Jeciraha i Brijaha. Za takav poduhvat je dovoljno razumeti sistem univerzalnih analogija, nalik na one koje je Svedenborg izložio u hijeroglifskom ključu arkane. Potrebno je pomešati karte, i zatim ih izvlačiti metodom slučajnog izbora pazeći pri tom da budu grupisane prema brojevima koji odgovaraju idejama u vezi kojih očekujemo prosvetljenje; zatim se proročanstva čitaju kao kabalistički spis, što će reći, počinju iz sredine i idu s desna na levo u slučaju neparnih brojeva, a počinju s desna za parne brojeve, tumačeći uzastopne brojeve prema slovima koja im odgovaraju, prema grupama slova sabiranjem njihovih brojeva, a sva uzastopna proročanstva se tumače po njihovom numeričkom redu i hijeroglifskim odnosima.

Ova veština kabalističkih mudraca, koja je prvobitno bila namenjena istraživanju apsolutne ideje, degenerisala se kada je pala u šake neznalačkih sveštenika i nomadskih predaka cigana koji su posedovali Tarot tokom srednjeg veka. Oni nisu znali za njegovu uzvišenu upotrebu i koristili su ga isključivo za proricanje sudbine.

Šah, koji se pripisuje Palamedu, ima isto poreklo kao i Tarot. I u njemu je moguće pronaći istovetnu kombinaciju istih simbola: kralj, kraljica, vitez (konj), dvorska luda (lovac), vojnik (pešak), kula (top) i kuća (polje) predstavljaju brojeve. U drevnim vremenima igrači šaha su na tablama tragali za rešenjem filozofskih i verskih problema i vodili međusobne neme rasprave manevrišući hijeroglifima preko brojeva. Naša primitivna igra guske²⁷ koja se takođe pripisuje plamedu, nije ništa drugo do šahovska tabla, na kojoj su figure i brojevi izgubili svoj smisao. Što se tiče reči Tarot, čiji su anagrami "rota" i "tora", ona izražava, kao što je pokazao Vilijam Postel, prvobitan raspored hijeroglifa u obliku točka. Hijeroglifi igre guske jednostavniji su nego u Tarotu, ali izražavaju iste simbole: luda, kralj, kraljica, kula, đavo, smrt itd. Budući da se figure kreću bacanjem kocke, na taj način izražena sreća predstavlja životnu sreću i skriva visok filozofski smisao, dovoljno dubok da navede mudraca na meditaciju, ali i dovoljno jednostavan da ga čak i dete može razumeti.

²⁷ Vrsta društvene igre na šahovskoj ploči podeljenoj u odeljke od kojih su neki bili označeni crtežom guske. - prim. prev.

Alegorijska ličnost Palameda identična je Enohu, Hermesu i Kadmu, kojima različite mitologije pripisuju pronalazak slova.

Ali, prema Homerovoj zamisli, Palamad je čovek koji se izložio Odisejevom gnevu i pao kao žrtva njegove osvete, predstavljajući na taj način heroja čija je večna sudbina da ga ubiju oni koje je uveo u krug iniciranih. Učenik ne može postati živo otelotvorenje učiteljevih misli dok ne popije njegovu krv i ne okusi njegovo meso, da upotrebimo taj jak alegorijski izraz koji su hrišćani tako pogrešno razumeli.

Zamisao prvobitnog alfabeta, što nije teško primetiti, zasniva se na ideji o univerzalnom jeziku koji bi kombinacijama svojih znakova obuhvatio evolucionu zakon svih nauka, božanskih i ljudskih. Prema našem ličnom mišljenju, ništa suptilnije i uzvišenije od ovoga nikada nije poniklo u ljudskom umu, i uvereni smo da je ponovno otkriće ove tajne starog sveta u potpunosti opravdalo tolike godine uzaludnih traganja, zahvaljujući mukotrpnom radu u kriptama izgubljenih nauka i na grobljima prošlosti.

Jedan od najvažnijih rezultata tog otkrića morao bi biti nov pravac u izučavanju hijeroglifa koji su do danas ostali nedovoljno dešifrovani od strane naslednika i rivala G. Šampoliona. Taj sistem pisanja Hermesovih učenika, čije su odlike analogija i sintetičnost, kao uostalom i svih znakova Kabale, mnogo bi se bolje mogao protumačiti kada bi se natpisi iz drevnih hramova čitali na takav način što bi se najpre pojedino kamenje vratilo na svoje mesto, a zatim utvrdio broj hijeroglifa na jednom kamenu i uporedio sa brojem hijeroglifa na drugom, kao i sa ukupnim brojem ispisanih kamenih ploča.

Uzmimo na primer veliki obelisk iz Leksora. Zar on nije predstavljao jedan od dva stuba na ulazu u hram? Ali, pitanje je, da li se nalazio sa leve ili desne strane ulaza? Jer su se znaci na obelisku sa desne strane odnosili na aktivan princip, dok bismo natpise sa levog stuba morali tumačiti prema pasivnom principu. Pri tom, postoji tačan odnos jednog obeliska prema drugom, tako da svaki pojedini hijeroglif svoje puno značenje dobija analogijom sa njemu odgovarajućim, sa druge strane. G. Šampolion je u hijeroglifima pronašao koptski jezik. Možda bi neki drugi naučnik pronašao hebrejski. Ali, šta ako to nije ni hebrejski? Šta ako je to, na primer, bio univerzalni, prvobitni jezik? Taj jezik, jezik transcendentalne Kabale je sasvim sigurno postojao; on predstavlja osnovu hebrejskog kao i drugih orijentalnih jezika koji su iz njega nastali; to je jezik svetilišta, te su stubovi na njegovom ulazu morali biti ispisani upravo tim jezikom. Intuicija ekstatika može dovesti do tumačenja ovih znakova i ona je bliža istini nego učena nauka, i to zato što se univerzalni vitalni fluid, astralno svetlo, koje saobraća između ideje i oblika, povinuje izuzetnim skokovima duše koja traga za nepoznatim, i snabdeva je, na prirodan način, tim znacima ponovo pronađenim, ali zaboravljenim, i u njima sadržanim velikim otkrićima okultizma.

Na taj način su nastali takozvani potpisi duhova, misteriozni spisi Gablidonea koji su se ukazali dr. Lavateru, fantomi Šrojpfera i Sv. Mihajla - Ventraa, i duhovi G. Houma.

Ako elektricitet može pokretati svetlo, pa čak i čvrsta tela koja niko ne dodiruje, zašto bi bilo nemoguće pomoću magnetizma usmeriti elektricitet i tako prirodnim putem proizvesti potpise i natpise. Najbolji dokaz da je to moguće je to što ljudi rade.

Stoga, kad nas pitaju: "Koji je najvažniji činilac čuda?" odgovorićemo:

To je prva stvar Velikog Dela.

To je MAGNETIZOVANI ELEKTRICITET.

Sve je stvoreno pomoću svetla.

Svi oblici se održavaju pomoću svetla.

Svi oblici se reprodukuju pomoću svetla.

Svetlosne vibracije čine princip univerzalnog kretanja.

Sunca su, putem svetlosti, međusobno povezana i razmenjuju zrake kao električne lance.

Svetlost magnetizuje čoveka i stvari slično kao sunca, i omogućava im pomoću elektromagnetnih lanaca, čiji je napon izazvan simpatijama, da međusobno komuniciraju, čak i između svetova (sa ovog sveta na onaj), da se neguju ili napadaju, ranjavaju ili leče, na nesumnjivo prirodan, ali i nevidljiv način.

To je prva tajna magije.

Magije, nauke koja nam dolazi od drevnih maga!

Magije, prve među naukama!

Magije, najsvetije nauke, koja na najtananiji način zasniva najuzvišenije verske istine!

Magije, najoklevetaniye nauke, zato što prosta svetina ne snvata razliku između magije i sujevnog čarobnjaštva, čiju gnusnu praksu svaki mag prezire!

Samo pomoću magije moguće je pronaći odgovor na enigmatska pitanja sfinge iz Tebe i rešiti sve probleme religiozne istorije skrivene u biblijskim pričama.

Sveti istoričari su i sami priznavali postojanje i moć magije smatrajući je Mojsijevim rivalom.

Biblija nam priča kako su faraonovi vračevi u početku činili ista čuda kao i Mojsije, a da su čuda koja nisu uspeali da oponašaju proglasili za nedostupna ljudskim moćima i nauci. Mnogo je laskavije za šarlatana da tvrdi kako se odigralo čudo, nego da prizna da je pobeđen veštinom drugog čarobnjaka, naročito kada je reč o političkom i verskom protivniku.

Kada ono što je moguće čudima počinje, a gde se završava? To je važno pitanje. Sigurno je samo da čuda postoje. Magnetizatori i prizivači duhova ih čine svakodnevno. Činila ih je sestra Roza Tamizje; "prosvećeni" Ventra ih još uvek čini; više od petnaest hiljada svedoka iz Berija i Solonja bi potvrdilo čuda boga Šenoa (penzionisanog trgovca dugmetima koji se proglasio za Boga). Da li su svi ti ljudi halucinirali ili se pretvaraju? Oni su verovatno halucinirali, ali je sama činjenica da su njihove halucinacije potpuno identične, dovoljno veliko čudo.

Činili čuda, ili ubediti mnoštvo da smo u stanju da ih činimo je praktično ista stvar, i to posebno u veku u kome živimo, a koji se odlikuje frivolnošću i sklonošću ka ismevanju. Svet je prepun čudotvoraca, a nauka najčešće poriče njihova dela i odbija da ih vidi, da ne bi bila prinuđena da ih proučava i da za njih traži objašnjenje.

U prošlom veku grof Kaljostro se proslavio svojim čudima širom Evrope. Ko i danas ne zna kakve su moći pripisivane njegovom "egipatskom vinu" ili "eliksiru". Šta još da dodamo pričama o večerama koje je priređivao, a na kojima su se pojavljivale čuvene ličnosti prošlosti?

Kaljostro je, ipak, bio daleko od inicijanta prvog reda, budući da ga je Veliko Belo Bratstvo prepustilo²⁸ rimskoj inkviziciji pred kojom je on, ukoliko je verovati dokumentima sa suđenja, dao neverovatno besmisleno i smešno objašnjenje masonskog trigrama, L . . P . . D . .

Međutim, čuda nisu nipošto privilegija prvog reda inicijanata, njih mogu proizvoditi čak i osobe bez ikakvog obrazovanja ili vrline. Sklop određenog organizma prema prirodnim zakonima pronalazi mogućnost, na način koji nam nije sasvim poznat i ostvaruje svoje delo potpunom preciznošću. Najprofinjeniji gurmani uživaju u tartufima, ali koriste pse da bi ih pronašli; isti princip važi i za druge stvari, manje materijalne i manje gastronomske: instinkt rađa predosećanja, ali samo nauka otkriva.

Napredak ljudskog znanja smanjuje mogućnosti čudotvoraca, ali je njihov broj i dalje velik, zato što ni moć imaginacije, ni priroda magnetizma još uvek nisu dovoljno poznati. S druge strane, posmatranje univerzalnih analogija je ostalo zapostavljeno, te stoga, niko više ne veruje u proročanstva.

Jedan kabalistički mudrac može zadiviti podjednako i obrazovane kao i gomilu na sledeći način:

1. pronalaženjem skrivenih stvari, 2. predviđanjem budućnosti, 3. gospodarenjem tuđom voljom, 4. izazivanjem uzbudljivih pojava ili snova, 5. lečenjem velikog broja bolesti, 6. vraćanjem u život ljudi koji pokazuju sve simptome smrti, 7. demonstriranjem (ako je potrebno i primerima) postojanja filozofskog kamena, i pretvaranjem metala, prema tajnama Jevrejina Abrahama, Flamela i Rejmona Lula.

Sva ova čuda se postižu pomoću jedinstvenog sredstva koje Jevreji nazivaju OD, kao što je to činio i vitez de Rajhenbah, a koje mi, prema školi Paskvalisa Martinezesa, nazivamo astralnim svetlom, g-din de Mirvil đavolom, a drevni alhemičari Azotom. To je vitalni element koji se manifestuje pojavom toplote, svetla, elektriciteta i magnetizma, koji magnetizuje sve planete i sva živa bića.

U ovom elementu su manifestovani dokazi kabalističke doktrine u pogledu ravnoteže i kretanja preko dvostruke polarnosti; kada jedan pol privlači, drugi odbija; jedan greje, drugi hladi; jedan daje plavo ili zelenkasto svetlo, drugi žuto i crvenkasto.

Ovaj element nas, različitim metodama magnetizacije, međusobno privlači i udaljava; potčinjava volju jednog volji drugog, primoravajući ga da uđe u opseg njegove privlačnosti; ponovo uspostavlja ili narušava ravnotežu animalne stvarnosti transmutacijama njegovih naizmeničnih struja; on prima i odašilja utiske sile imaginacije koja u čoveku sačinjava sliku i priliku kreativne reči i na taj način stvara predosećanja i određuje snove. Nauka o čudima jeste poznavanje ove izvanredne sile, a veština činjenja čuda se sastoji u magnetizovanju bića prema nepromenljivim zakonima magnetizma ili astralnog svetla.

Nama lično se više dopada pojam "svetlo" od pojma "magnetizam" zato što je u okultnoj tradiciji znatno duže u upotrebi, i što na celishodniji način izražava prirodu tajnog elementa. Postoji tečno i pitko zlato učitelja alhemije; reč OR (na francuskom "zlato"), potiče iz hebrejskog AOUP אור što znači "svetlo". "Šta želiš?" - pitali su oni kandidate na svim nivoima inicijacije; pravilan odgovor je glasio: "Da vidim svetlo."

²⁸ To nije nikakav dokaz da je Kaljostro "bio prepušten" kao što ni Bog nije "prepustio Hrista". Mučeništvo se najčešće tumači na drugačiji način. Pored toga Kaljostrova sudbina je ostala nepoznata javnosti - A.K.

Ime "illuminati" koje se najčešće daje adeptima, obično je bilo pogrešno tumačeno u mističkom smislu, označavajući ljude čija je inteligencija osvetljena onostranim danom. Naprotiv, ta titula jednostavno označava poznavaoce svetlosti, one koji poseduju znanje o velikom magijskom elementu, i kojima je poznat racionalni, ontološki pojam Apsoluta.

Univerzalni element je sila prilagodljiva inteligenciji. Prepuštena sama sebi, ona poput Moloha uništava sve što je stvorila, i od preobilja života stvara pustoš. To je, zapravo, zmija iz podzemlja drevnih mitova, egipatski Tifon, feničanski Moloh; ukoliko joj, pak, Mudrost, majka Elohima, svojom nogom stane za vrat, ona iscrpljuje svoje plamenove i izliva na zemlju životodavno svetlo. U Zoharu piše da je na početku vremena, kada su se elementi borili oko Zemljine površine, vatra nalik na divovsku zmiju obuhvatila sve i pretela da proguta sva bića. Tada je božanska milost, uzdižući se na talasima mora, kao ogrtač od oblaka, pritislula zmijinu glavu i naterala je da se vrati u ponor. Ko nije u stanju da u ovoj alegoriji vidi najstariju ideju i najrazumnije objašnjenje slike najdraže katoličkom simbolizmu, trijumf Bogorodice?

Kabalisti tvrde da je okultno ime đavola zapravo unazad napisano Jehovino ime. To iniciranima otkriva misterije tetragramatona. Red slova tog velikog imena ukazuje na dominantnost ideje nad oblikom, aktivnog nad pasivnim, uzroka nad posledicom.

Izokretanje tog poretka stvara suprotnost. Jehova je onaj koji kroti prirodu poput konja i navodi je da ide kuda On to želi; Avohej (demon) jeste razuzdani konj koji, kao egipatski konji u Mojsijevoj pesmi, baca svog jahača u ponor.

Prema kabalističkom shvatanju đavo postoji, ali ne kao osoba ili prirodna sila. Đavo je raspad, ili umrtvljenost inteligencije; to je ludilo i laž.

Na taj način se mogu objasniti noćne more srednjeg veka, kao i bizarni simboli pojedinih inicijanata, na primer templara, koje treba manje optuživati zato što su obožavali Bafometa, a mnogo više zato što su dozvolili da neupućeni vide njegovu sliku. Bafomet, panteistička figura univerzalnog elementa nije ništa drugo do bradati đavo alhemičara. Poznato je da su pripadnici najvišeg reda starog hermetičkog masonstva pripisivali bradatim demonu ostvarenje Velikog Dela. Neupućeni su požurili da se prekrste i da spuste pogled, ali su posvećeni u kult Hermesa - Panteosa razumeli alegoriju i dobro se čuvali da je ne otkriju svetovnjacima.

G. de Mirvil je u knjizi koja je danas gotovo potpuno zaboravljena, iako je pre nekoliko meseci podigla toliko prašine, napravio kompilaciju različitih vrsta čarobnjaštva, kao što to u svojim delima čine ljudi poput Delankraa, Delria i Bodena. Mogao je naći i bolje primere u istoriji. Čak i da ne pominjemo dobro poznata čuda jansenista iz Por Roajala, što može biti čudnovatije od velike manije za mučeništvom usled kojeg su deca, pa čak i žene tokom tri stotine godina išli na gubilište kao na vašar? Šta je neobičnije od te entuzijastičke vere koja je tokom vekova pripisivana najnerazumljivijoj i, po ljudskim merilima, najodvratnijoj misteriji? Rećićete da su to čuda koja potiču od Boga i da se mogu navesti kao dokazi religiozne istine. Ali, to ništa ne znači, i jeretici umiru zbog dogme. Da li to onda znači da oni žrtvuju i razum i život svom verovanju? Oh, ali kada su u pitanju jeretici, ko je onda kriv ako ne đavo! Nesrećni ljudi, mislili su da je đavo Bog, a Bog đavo! Ali, zašto ih onda Božji sveštenici nisu osvestili objasnivši ko je istiniti Bog, milosrđem, znanjem i pravdom?

Čarobnjaci, koji posle čitavog niza zamornih i krajnje odvratnih invokacija uspevaju da prizovu đavola, prava su deca u poređenju sa Sv. Antonijem koji je iz pakla dovodio čitave povorke demona i vukao ih za sobom poput Orfeja, koji je pokretao drveće, stenje i divlje životinje.

Jedino je Kalo, koga su još u njegovom detinjstvu uputili u misterije crne magije cigani nomadi, bio u stanju da razume i izrazi invokacije tog pustinjaka. Da li mislite da su, prepričavajući njegove užasne snove, pisci legende preterali? Ne, njihov prikaz je bleđa senka istine. Klosteri su oduvek bili prenaseljeni bezimnim duhovima i u njihovim uglovima su se kretale seni i paklene larve. Sv. Katarina iz Sijene je jednom prilikom provela nedelju dana u sred takve orgije koja bi iznenadila i samog Pjetra di Aretina. Sv. Tereza je u toku života bila prenesena u pakao i tamo doživela muke između zidova koji su se sklapali nad njom, kakve samo histerične žene mogu da pojme... Možete reći da se sve to desilo samo u njihovoj imaginaciji. Ali, gde biste i očekivali da se dese svi ti natprirodni događaji? Ono što je pri tom bitno je da je sve ono što su doživeli, videli, dodirnuli i osetili ti vizionari, bilo potpuno stvarno. O tome govorimo iz ličnog iskustva, jer se i danas sećamo vizije iz prve mladosti, provedene u povučenosti asketskog života, koje nas još uvek navodi da crvenimo.

Bog i đavo predstavljaju apsolutne ideje dobra i zla, ali je nemoguće zamisliti apsolutno zlo samo kao lažno dobro. Samo dobro može biti apsolutno, zlo je uvek relativno, u skladu sa našim neznanjem i sa našim greškama. Svaki čovek, da bi postao Bog, najpre od sebe čini đavola, ali budući da je zakon solidarnosti univerzalan, hijerarhija postoji i u paklu, kao i na Nebu. Grešnik će uvek naći većeg grešnika od sebe samog da mu čini zlo; a kada zlo dostigne svoj vrhunac, mora početi da se smanjuje, jer bi se dalje povećavalo samo uništavanjem bitka, što je nemoguće. Tad čovek-đavo na kraju svojih moći još jednom dospeva pod vlast čoveka-boga, te biva spašen od strane onoga koga je u početku smatrao svojom žrtvom. Čovek koji teži životu ispunjenom zlim delima, klanja se dobru inteligencijom i energijom koju razvija u sebi. Iz tog razloga je veliki začetnik rekao svojim figurativnim jezikom: "Želim da budeš hladan ili topao, ali zato što si mlak, ispljunuću te iz svojih usta."

Veliki Učitelj u jednoj od svojih parabola osuđuje samo besposličara koji zakopava svoje blago u strahu da ga ne izgubi u životnim rizicima. Ne misliti ništa, ne voleli ništa, ne želiti ništa, ne raditi ništa - to je pravi greh. Priroda priznaje i nagrađuje samo radnike.

Čovekova volja se razvija i povećava sopstvenom aktivnošću. Da bi se razvila volja potrebno je delovanje. Delovanje uvek nadvladava lenjost. To je tajna uticaja tzv. zlih nad tzv. dobrima. Koliko samo poltrona i kukavica smatraju sebe vrlim zato što se boje da budu drugačiji! Koliko je poštenih žena bacalo zavidljive poglede na prostitutke! Nedavno su robijaši bili u modi. Zašto? Da li mislite da javno mnjenje može oprostiti poroku? Nipošto, ali ne može da ne prizna delatnost i hrabrost, te se stoga kukavički podlaci dive hrabrim razbojnicima.

Hrabrost spojena sa inteligencijom, majka je svakog uspeha na svetu. Da bismo nešto preuzeli, moramo znati; da bismo preuzeto završili, važna je volja; da bismo želeli, moramo se usuditi; a da bismo požnjeli plodove hrabrosti, moramo ćutati.

ZNANJE, HRABROST, VOLJA, ĆUTANJE, to su, kao što smo već istakli, četiri kabalističke reči koje odgovaraju svetom tetragramatonu i četvorim hijeroglifima sfinge. Znanje: ljudska glava; Hrabrost: lavlje šape; Volja: moćne slabine bika; Ćutanje: mistička krila orla. Onaj koji ne prostituše tajne svoje inteligencije izlažući ih komentaru i izrugivanju javnosti, zadržaće svoj položaj iznad drugih ljudi.

Svi zaista snažni ljudi su magnetizirani i univerzalni element se povinuje njihovoj volji. Na taj način oni čine čuda. Njima veruju, njih slede; i kad kažu: "Ovo je ovako", u očima prostog sveta priroda se menja i postaje ono što je veliki čovek rekao. "Ovo je moje meso i ovo je moja krv", rekao je Čovek koji je sebe učinio Bogom zahvaljujući svojim vrlinama; tokom osamnaest vekova, parče hleba i gutljaj vina su njegovim mučeništvom bili viđeni, dodirivani, probani i obožavani kao božansko telo i krv! I sada recite da ljudska volja ne čini čuda!

Da i ne govorimo o Volteru! On nije bio čudotvorac, već duhoviti i elokventni govornik onih na koje čudo više nije delovalo. Sve je u njegovom delu negativno; nasuprot tome, sve je pozitivno u delu "Galilejca", kako je jedan slavni i nesrećni imperator nazivao Njega.

Pa ipak, Julijan je u svoje vreme želeo više nego što je Volter bio u stanju da uradi; želeo je da suprotstavi čuda čudima, moć pobuni, vrline vrlinama; hrišćani nikad nisu imali većeg neprijatelja; to su shvatili i stoga je Julijan bio mučki ubijen; Zlatna legenda i danas svedoči o tom svetom mučeniku koji je ustao iz groba na poziv crkve, uzeo bodež i udario apostatu u mraku, u sred njegove vojske i njegovih pobeda. Žao mi je mučenika koji ustaju iz groba da postanu koljači! Kao i tog poštenog imperatora koji je verovao u svoje bogove i vrline prošlosti.

Kada je francuske kraljeve pratilo obožavanje njihovog naroda i kada se verovalo da su Božji miropomazanici i najstariji sinovi crkve, oni su vršili čudnovata izlečenja. Ako je neko u modi, lako mu je da čini čuda. Kaljostro je možda bio samo šarlatan, ali čim ga je javno mnjenje proglasilo "božanskim Kaljostrom" svi su očekivali da će on činiti čuda. To se i desilo.

Kada je Kefas Bardžona bio tek jadni Jevrejin progonjen u doba Nerona, koji je ženama robova prodavao ulaznice za večni život, on je za sve obrazovane ljude Rima bio samo šarlatan; ali je javno mnjenje načinilo apostola od spiritualističkog šarlatana; i Petrovi naslednici, makar se zvali Aleksandar VI ili Jovan XXII moraju biti nepogrešivi u očima svakog čoveka koji je pristojno vaspitan i ne želi da bude izopšten iz društva. Takvi su putevi ovog sveta.

Uspešno šarlatanstvo je, dakle, veliki instrument moći, i to ne samo u magiji. Općiniti masu znači zavladata njome. Jasno je da nesrećni čarobnjaci srednjeg veka, koji su bili dovoljno glupi da dozvole da ih spale žive, nisu imali veliki uticaj na druge. Jovanka Orleanka je bila mag kada je predvodila vojske, ali u Ruanu više nije bila čak ni veštica. Ona je znala samo da se moli i da se bori, i čim je bila zarobljena, njen prestiž se ugasio. Da li nam istorija priča da je francuski kralj zatražio njeno oslobođenje? Da li su francusko plemstvo, narod, armija protestovali protiv njene osude? Ili je možda papa, otac francuskog kralja, ekskomunicirao džellate Orlenasku Device? Ništa od toga se nije desilo! Jovanka Orleanka je za sve postala veštica onog trenutka kada je prestala da bude mag; nisu je spalili samo Englezi. Ako čovek ispoljava samo nadljudske moći, ne sme prestati da ih ispoljava, jer time sam sebe osuđuje na propast. Svet se uvek svetio na najkukavičiji način zato što je previše verovao, previše se divio i previše slušao.

Mi razumemo magične moći u njihovoj primeni na velike stvari. Ako veliki mag ne zavlada svetom to znači da ga prezire. Ali na šta će onda upotrebiti svoju vladalačku moć? "Daću ti sva kraljevstva ovog sveta ako padneš pred moje noge, i obožavaš me." - reče Satana Isusu. "Beži odatle!" odgovori spasitelj, jer je bilo napisano: "Poštovaćeš samo jednog Boga." ...ELI, ELI, LAMA SABAHTANI! je ono što je taj uzvišeni i božanski poštovalac Boga kasnije uzviknuo. Da je odgovorio Satani: "Neću ja tebe obožavati, nego ćeš ti pasti pred moje noge zato što ti to naređujem u ime inteligencije i večnog razuma", ne bi posvetio svoj plemeniti i sveti život najstrašnijoj od svih muka. Satana je zaista bio surovo osvećen!

Stari narodi su praktičnu magiju nazivali sveštениčkom i kraljevskom veštinom. Magi su bili gospodari primitivnih civilizacija, jer su vladali svim tadašnjim naukama.

Znati znači moći kada se čovek usudi da želi.

Prava nauka praktične Kabale i maga jeste poznavanje ljudi. Različite grane ove veštine, koju su drevni narodi izvanredno poznavali, jesu frenologija, psihologija, hiromantija, posmatranje pokreta i zvuka glasa, kao i simpatičkih i antipatičkih uticaja. U našem veku su Gal i Špurchajm ponovo otkrili frenologiju, Lavater, Porta, Kardan, Tez nije, Žan Belo i dr. psihologiju, dok je hiromantija ostala u domenu okultnog i ostavila samo nekoliko tragova u nedavno publikovanom i veoma interesantnom radu d'Arpentinjija. Da bi se o njoj saznalo nešto više potrebno je proučiti kabalističke izvore sa kojih se napajao Kornelije Agripa. Zato smatramo da bi na ovom mestu trebalo reći nešto više o toj nauci, u očekivanju knjige G. Debarola.

Ruka je osnovni instrument čovekovog delovanja; ona je poput lica, neka vrsta sinteze nervnog sistema, te kao i ono ima crte i fizionomiju. Karakter svakog pojedinca je neizbrisivo upisan na njegovoj šaci. Tako se mogu razlikovati radničke od besposličarskih ruku, jedne su četvrtaste i teške, druge mekane i lake. Čvrsti i suvi dlanovi su namenjeni teškom radu, vlažni i meki zadovoljstvu. Zašiljeni prsti označavaju interesovanje i mističnost, četvrtasti matematički duh, lopatasti tvrdoglavost i ambiciju.

Palac odgovara, u kabalističkom simbolizmu, prvom slovu Jehovinog imena; on predstavlja sintezu šake: ukoliko je jak, čovek je moralno jak, ukoliko je slab, čovek je moralno slab. Ima tri falange od kojih je prva skrivena u dlanu, kao što imaginarna osa sveta prolazi kroz debljinu zemlje. Ta prva falanga odgovara fizičkom životu, druga inteligenciji, a treća volji. Masni i debeli dlanovi označavaju senzualan ukus i veliku silu fizičkog života; dug palac, naročito ukoliko je zadnja falanga ta koja je dugačka, odražava jaku volju koja može ići čak i do despotizma; nasuprot tome kratak palac ukazuje na nežne karaktere kojima je lako vladali.

Uobičajeni pokreti šake nabiraju je, određujući njene linije. Stoga one predstavljaju tragove navike, te će pažljivi posmatrač znati kako da ih prepozna i oceni. Čovek čije su bore na rukama loše, nespretni je ili nesretan. Šaka ima tri osnovne funkcije: da steže, drži i barata. Najtananija šaka steže i drži najbolje; čvrsta i jaka šaka drži duže. Čak i najmanji nabori svedoče o uobičajenim osećajima tog organa. Svaki prst ima i svoju specijalnu funkciju, po kojoj dobija ime. Kažiprst je prst kojim pokazujemo; to je prst reči; i proročanstva; srednji prst dominira čitavom šakom, to je prst sudbine; "prstenjak" (domali) je prst saveza i počasti, hiromanti su ga posvetili suncu; mali prst je brbljivac, bar prema tvrđenju prostog naroda i dadilja. Na dlanu se nalazi sedam ispupčenja koje su kabalisti, prema prirodnim analogijama, povezali sa sedam planeta: ispupčenje palca sa Venerom, ispupčenje kažiprsta sa Jupiterom, srednjeg sa Saturnom, domalog sa Suncem, malog sa Merkurom, a ostala dva sa Marsom i Mesecom. Na osnovu njihovog oblika i izgleda određuju se sklonosti i sposobnosti i, prema tome verovatne sudbine pojedinaca.

Nema nijednog poroka koji ne ostavlja svoj trag na šaci, nijedne vrline; te stoga za uvežbano oko posmatrača nema tajni. Razumljivo je da ova veština ima zaista svešteničku i kraljevsku moć.

Predviđanje najvažnijih događaja u životu moguće je zahvaljujući mnogim analoškim verovatnoćama posmatranja dlana. Pri tom postoje i sposobnosti koje nazivamo predosećanjem ili senzitivizmom. Događaji često postoje u svojim uzrocima pre nego što se ostvare na delu, te čovek odgovarajućih sposobnosti unapred vidi tok događaja. Svim velikim delima prethodila su najneobičnija proročanstva. Za vreme vladavine Luja Filipa imali smo priliku da čujemo mesečare i ekstlike kako nagoveštavaju povratak Carstva i objavljuju datum tog događaja. Orvel je u svojim proročanstvima predvideo Republiku iz 1848, a ona datiraju najkasnije iz 1830. i po svoj prilici su, kao i dela pripisana braći Olivarius, posthumni spisi g-đice Lenorman. Ali, to su stvari od malog značaja za ovu knjigu.

Ono magnetno svetlo čijim delovanjem nastaje budućnost istovremeno izaziva iznalaženje stvari koje postoje u sadašnjosti, ali su skrivene. Ono, koje je univerzalni život, istovremeno predstavlja i sredstvo ljudske osećajnosti, jednima prenosi bolest, drugima zdravlje, prema sudbonosnim uticajima ugovora ili zakona volje. Njime je moguće objasniti moć blagoslova i bacanja čini, što su jasno uočavali svi veliki adepli, a pre svega božanski Paracelzus. Jedan oštar i razuman kritičar, G. Foveti, je u članku publikovanom u *Revue Philosophique et religieuse*, na pravilan način ocenio napredna shvatanja Paracelzusa, Pomponacijusa, Gogleniusa, Kroliusu i Roberta Fluda o magnetizmu. Ali ono što je za našeg učenog prijatelja i saradnika samo predmet filozofske radoznalosti, Paracelzus i njegovi sledbenici su praktikovali ne razmišljajući mnogo da li će ih svet razumeti; tu se po njihovom shvatanju radilo o jednoj od tradicionalnih tajni u pogledu kojih se ćutanje podrazumevalo, te je bilo dovoljno uputiti mig poznavaoocima, a samu istinu neprozirnim velom zaštititi od neznalica.

Dešifrovanjem kabalističkih karaktera i alegorija koje koristi u svom radu, otkrili smo ono što je Paracelzus čuvao samo za posvećene:

Ljudska duša je materijalna; njena prirodna supstanca je fluidna i kolektivna, tek posredstvom božanskog duha ona postaje besmrtna i stiće duhovnost i individualnost.

U čoveku postoje dva života: individualni ili razumski i zajednički, instinktivni život. Preko potonjeg je moguće živeti u telima drugih, budući da je univerzalna duša zajednička svima, a svaki nervni sistem predstavlja odvojenu svest.

U zajedničkom i univerzalnom životu živimo u stanju embriona, u ekstazi i u snu. U stvari, razum ne deluje u snu, a ako se logika i umeša u naše snove, ona to čini samo slučajno, u skladu sa čisto fizičkim reminiscencijama.

Svi mi u snovima posedujemo svest univerzalnog života: mešamo se sa vodom, vatrom, vazduhom, i zemljom, letimo kao ptice, penjemo se kao veverice, puzimo kao zmije, bivamo obasuti astralnim svetlom, zaranjamo u zajednički rezervoar, što se na potpuniji način dešava u času smrti. Prema Paracelzusovom objašnjenju misterija drugog života, zli, dakle oni koji su dozvolili da u njima životinjski instinkti nadvladaju ljudski razum, bivaju udavljeni u okeanu zajedničkog života u agoniji večne smrti, dok ostali plivaju po njegovoj površini i zauvek uživaju u bogatstvima tog tečnog zlata kojim su ovladali.

Takav identitet svez fizičkog života omogućava jačim dušama da zavladaju postojanjem drugih i učine ih svojim pomoćnicima; on objašnjava bliske ili udaljene simpatetičke struje i odaje tajnu okultne medicine čiji je osnovni princip velika hipoteza univerzalne analogije, prema kojoj se sve pojave fizičkog života pripisuju univerzalnom posredniku, usled čega pravilno postupanje prema astralnom telu dovodi do reakcije na vidljivom, materijalnom. Esenciju astralnog svetla čini dvostruko kretanje privlačenja i odbijanja, i kao što ljudska tela privlače i odbijaju jedno drugo, ona mogu da apsorbuju jedno drugo, jedno može da se protegne na drugo, kao i da razmenjuju. Na taj način ideje i imaginacije jednog pojedinca mogu uticati na oblik drugog, što dovodi do reakcije na njegovom fizičkom, materijalnom telu.

Ovo je ujedno i objašnjenje telesnih znakova na detetu nastalih za vreme majčine trudnoće; iz istog razloga susedi invalida imaju loše snove, a duša diše u nečem nezdravom kada je čovek okružen budalama i podlacima.

Zanimljivo je primetiti da u internatima deca pokazuju težnju izjednačavanja fizionomije; svaka od ovih škola ima, da tako kažemo, za sebe specifičnu porodičnu karakteristiku. U sirotištima kojima rukovode časne sestre, sve devojke liče jedna na drugu i imaju onaj poslušan i smeran izgled svojstven asketskom obrazovanju. Ljudi postaju lepi u školi entuzijazma, umetnosti i slave; u zatvorima postaju ružni, a u semeništim i manastirima dobijaju tužan lik. Na ovom mestu ćemo se oprostiti sa Paracelzusom da bismo bliže ispitali sve konsekvence i moguće primene njegovih ideja koje je nasledio od drevnih maga, i da bismo proučili elemente fizičke Kabale koju nazivamo magijom.

Prema kabalističkim principima koje je formulisala Paracelzusa škola, smrt je samo san, sve dublji, potpuniji i konačniji. Moguće je prekinuti taj san samo u njegovoj ranoj etapi putem snažnog čina volje koja deluje na astralno telo tokom njegovog oslobađanja, i putem vraćanja u život izazvanog nekim snažnim interesom ili osećanjem. Isus je tu istu misao izrazio rekavši Džairovoj kćeri: "Devojka nije mrtva, ona spava"; i o Lazaru: "Naš prijatelj je zaspao, a ja ću ga probuditi". Izraziti na ovakav način mogućnost uskrsnuća ne znači povredu zdravog razuma, pod kojim podrazumevamo opšte prihvaćene ideje, zato što letargija različitog trajanja uvek prethodi smrti ukoliko nema uništenja ili bitnih povreda fizičkih organa. (Lazarov slučaj, ukoliko ga priznamo kao naučnu činjenicu, dokazuje da slanje letargije može trajati čak i četiri dana).²⁹

Vrat ćemo se tajni Velikog Dela koju smo u knjizi *Transcendentalna magija* dali samo na hebrejskom i bez vokalizacije. Navodimo potpun tekst na latinskom onako kako je napisan na 144. strani knjige *Sefer Jecirah*, uz komentare alhemičara Abrahama (Amsterdam 1642):

Semita XXXI

Vocatur intelligentia perpetua; et quare vocatur ita? Eo quod ducit motum solis et lunae juxta constitutionem eorum; utrumque in orbe sibi conveniente.

Rabbi Abraham F. . D. . dicit:

Semita trigesima prima vocatur intelligentia perpetua: et illa ducit solem et lunam et reliquas stellas et figuras, unum quodque in orbe suo, et impertit omnibus creatis juxta dispositionem ad signa et figuras.

Evo prevoda sa engleskog, jevrejskog teksta koga smo transkribovali za naš ritual:

"Trideset i prva staza se naziva večnom inteligencijom; ona vlada Suncem i Mesecom, i ostalim zvezdama i figurama, svakom u njenoj orbiti. Ona raspodeljuje sve što je potrebno svim stvorenim stvarima na osnovu njihovog položaja prema znacima i figurama."

Ovakav tekst je očigledno savršeno nejasan svakome ko nije upoznat sa karakterističnom vrednošću svake od trideset i dve staze. Trideset i dve staze čini deset brojeva, i dvadeset i dva hijeroglifska slova Kabale. Trideset i prva staza se odnosi na *Šin*, slovo koje predstavlja magičnu lampu, odnosno svetlo između rogova Bafometa.

²⁹ Može se prigovoriti da je Lazar već smrdeo, ali to je nešto što se često dešava i zdravim i bolesnim ljudima koji se kasnije bez problema oporavljaju. Uostalom, prema Jevandelju, jedan od posmatrača zapravo kaže da Lazar "već smrdi jer je mrtav četiri dana". To znači da njegovu primedbu možemo pripisati predubedenju. - E.L.
Možda pre aroganciji zaključivanja *a priori*. - A.K.

To je, zapravo, kabalistički znak za OD, ili astralno svetlo, sa dva pola i središnjom ravnotežom. Znamo da na jeziku alhemičara Sunce označava zlato, Mesec srebro, a ostale zvezde i planete druge metale. Imajući to u vidu, bićemo u stanju da razumemo misli Jevrejina Abrahama.

Prema tome, tajna vatra velikih Učitelja alhemije bila je zapravo elektricitet; u tome se sastoji veći deo njihove velike arkane. Međutim, oni su znali i kako da uravnoteže njegovu silu pomoću magnetnog uticaja koncentrisanog njihovim atankom. To je rezultat dejstva tajnih dogmi Bazila Valentina, Bernara Trevizana i Henrija Kunrata, koji su tvrdili da su postigli pretvaranje metala kao Rejmon Lul, Amo de Vilnev i Nikola Flamel.

Univerzalno svetlo koje magnetiše svet naziva se astralno svetlo; kada oblikuje metale, naziva se Azot ili filozofski Merkur, a kada daje život životinjama naziva se animalni magnetizam.

Beslovesna životinja je podvrgnuta fatalnostima ovog svetla; čovek je u stanju da upravlja njime.

Inteligencija je ta koja prilagođavajući znakove misli, stvara oblike i slike.

Univerzalna je svetlost nalik na božansku imaginaciju, te je stoga ovaj svet, koji uprkos neprekidnim promenama, uvek ostaje isti u pogledu zakona koji ga oblikuje, veliki Božji san.

Čovek na svetlo deluje svojom imaginacijom; on je privlači u dovoljnoj količini da bi svojim mislima i svojim snovima dao odgovarajući oblik; međutim, ukoliko ga ovo svetlo nadjača, te se utopi u oblicima koje stvara, izgubiće razum. Fluidna atmosfera ludaka je često otrovna za uzdrmani razum i egzaltiranu imaginaciju.

Oblici koje prenadražena imaginacija stvara da bi zavarala razumevanje, stvarni su kao fotografske slike. Nemoguće je videti ono što postoji. Stoga su fantomi iz snova i priviđenja mesečara istinske slike koje postoje u svetlosti.

Pored toga, postoje i zarazne halucinacije. Ali pod tim podrazumevamo nešto više od običnih halucinacija.

Ukoliko su slike koje privlače oboleli mozgovi u nekom smislu stvarne, zar ih oni ne mogu, isto tako stvarne, i odašiljati?

Zar te slike, koji odašilje ceo nervni sistem medijuma, ne mogu pogoditi organizam onih koji su, dobrovoljno ili ne, u nervnoj simpatiji sa medijumom?

Ostvarenja G. Houma dokazuju da je sve to moguće.

Ipak, neophodno je na ovom mestu razuveriti one koji u ovakvim pojavama vide manifestacije drugog sveta i veruju u nekromantiju.

Odgovor ćemo pozajmiti iz svete kabalističke knjige, sledeći doktrinu rabina koji su sastavili Zohar.

Aksiom

Duh se odeva da bi sišao, i razodeva da bi se uzdigao.

U stvari:

Zašto su stvoreni duhovi odeveni telima?

Oni moraju biti ograničeni da bi postali mogući. Lišeni tela, i postavši, shodno tome, neograničeni, stvoreni duhovi bi se izgubili u beskonačnosti i usled nedostatka moći da se negde koncentrišu, bili bi svuda, mrtvi i nemoćni, izgubljeni u prostranstvu Boga.

Stoga svi stvoreni duhovi imaju tela, neka od finije druga od grublje materije, zavisno od sredine u kojoj žive.

Duša mrtvog čoveka ne bi bila u stanju da živi u atmosferi živih ljudi, isto kao što ni mi ne možemo živeti u zemlji ili u vodi.

Jednom eteričnom duhu neophodno je veštačko telo nalik na naše da bi mogao dospeti do nas.

Sve što mi zapravo vidimo od mrtvih, jesu njihovi odrazi u atmosferskom svetlu, svetlu čije otiske mi prizivamo simpatijom naših sećanja.

Duše mrtvih se nalaze iznad naše atmosfere. Vazduh koji udišemo je zemlja po kojoj oni hodaju. To je ono što izjavljuje Spasitelj u Jevanđelju kad navodi dušu jednog sveca da kaže:

"Između nas se nalazi ogromna provalija, i oni koji su gore više ne mogu sići do onih koji su dole."

To znači da su ruke koje se pojavljuju i na seansama G. Houma sastavljene od vazduha obojenog odrazima koje njegova bolesna imaginacija privlači i odašilje.³⁰

Dodirujemo ih kao što ih i vidimo; upola iluzija, upola magnetna i nervna sila.

To su, po našem mišljenju vrlo tačna i vrlo jasna objašnjenja.

Još nekoliko reči o onima koji podržavaju teoriju o pojavama s drugog sveta:

Pomenute šake su ili stvarna tela ili iluzija.

Ako su tela, znači da nisu duhovi.

Ako su iluzije nastale u nama ili van nas, morate prihvatiti moju argumentaciju. Još jedna primedba!

Činjenica je da svi oni koji pate od preopterećenosti svetlošću ili zaraznog mesečarstva završavaju svoj život nasilnom ili makar iznenadnom smrću.

Upravo to je razlog usled kojeg su, od pradavnih vremena, pripisivali đavolu čin ubijanja čarobnjaka.

Časni ili vrli G. Lavater je često prizivao navodnog Gablidone-ovog duha.

Bio je ubijen.

³⁰ Budući da je svetlost istovremeno i toplota, razumljive su iznenadne varijacije temperature izazvane nenormalnim odašiljanjem ili naglim upijanjem svetlosti. Tome sledi naglo atmosfersko kretanje koje stvara olujunu buku i pucketanje u drvetu. - E.L.

Prodavac limunade u Lajpcigu, Šrojpfer, je prizivao duhove mrtvih.

Prosuo je sebi mozak pištoljem.

Svima je poznata nesrećna Kaljostrova sudbina.

Samo nesreća, veća od same smrti može spasiti život ovih nečasnih eksperimentatora.

Oni postaju idioti i ludaci i stoga ne umiru, ukoliko su dovoljno brižljivo nadgledani da bi bili sprečeni da ne izvrše samoubistvo.

Magnetne bolesti vode ludilu; one uvek nastaju usled atrofije ili hipertrofije nervnog sistema.

One podsećaju na histeriju, koja predstavlja jedan od njihovih oblika, i često nastaju zbog preterivanja u celibatu, ili zbog preterivanja suprotne vrste.

Nije potrebno isticati blisku povezanost mozga i organa koje je priroda odredila za izvršenje njenog najplemenitijeg cilja: reprodukciju.

Nije moguće nekažnjeno oskrnaviti svetište prirode.

Samo rizikujući vlastiti život možemo skinuti veo Velike Izide.

Priroda je čedna i čednosti daje ključ života.

Predati se nečistim ljubavima znači vezati svoju veru za smrt.

Sloboda, koja čini život duše, može se sačuvati samo u prirodnom poretku. Svaki voljni ispad joj šteti, a produženi ekscesi je ubijaju.

U tom slučaju, umesto da čoveka vodi i čuva razum, on se prepušta kobima plime i oseke magnetnog svetla.

Magnetno svetlo besomučno proždire, zato što uvek stvara. Da bi to moglo da čini, mora stalno apsorbovati.

Odakle nastaju ubilačke manije i želje za samoubistvom?

Odakle dolazi onaj duh izopačenosti koji je Edgar Alan Po opisao na tako impresivan i tačan način, a koji je G. de Mirvil nazivao đavolom?

Đavo je vrtoglavica inteligencije zbunjene neodlučnošću srca.

Đavo je monomanija ništavila, privlačnost ponora, bez obzira na njegovu definiciju koju je dala katolička, apostolska i rimska vera, a o kojoj se mi ne usuđujemo raspravljati.

Što se tiče reprodukovanja znakova i slova putem univerzalnog fluida koji nazivamo astralnom svetlošću, poricati ga značilo bi ne znati ništa o najuobičajenijim prirodnim pojavama.

Fatamorgane u stepama Rusije, palata Morgane le Fej, prirodno iscrtani oblici u srcu kamenja koje Gafarel naziva gamahés, deca monstruozno unakažena usled noćnih mora njihovih majki, sve ove pojave dokazuju da je svetlo puno odraza i slika koje projektuje i produkuje, prema invokacijama imaginacije, sećanja i želja. Halucinacija nije uvek samo pusta sanjarija, čim neku stvar svi vide, ona je sigurno vidljiva; ali, ako je ona besmislena, moramo zaključiti da se svi varaju ili haluciniraju usled stvarne pojave.

Ako kažemo, npr. da su za vreme seansi G. Houma stvarne i žive ruke izlazile iz holova, žive ruke koje su neki videli, neki dodirnuli, a neki osetili ne videći ih, ako dakle kažemo da su to stvarne, telesne šake ili šake duhova, govorićemo kao deca ili ludaci, jer takva tvrdnja implicira kontradikciju u terminima. Verovati pak, da su jedna takva pojava i jedan takav osećaj stvarni, jednostavno znači biti iskren i ismejavati ismejavanje normalnih ljudi, čak i kada su ti normalni ljudi duhoviti poput kakvog izdavača komičnih novina.

Svetlosni fenomeni koji stvaraju pojave, najčešće se javljaju u epohama u kojima čovečanstvo prolazi kroz porođajne muke. Oni predstavljaju fantome delirijuma svetske groznice i histeriju društva koje se dosađuje. Vergilije nam u svojim lepim stihovima priča da je u Cezarevo vreme Rim bio prepun duhova; za Vespazijanove vladavine, vratnice Jerusalimskog hrama su se otvorile same od sebe i začuo se glas: "Bogovi odlaze". A kada Bogovi odlaze, dolaze đavoli. Kada se vera gubi, religiozna se osećanja pretvaraju u sujeverje, jer duše žele da veruju zbog svoje žeđi za nadom. Kako može vera biti izgubljena, kako može nauka posumnjati u beskonačnu harmoniju? Tako što je svetilište Apsolutnog uvek zatvoreno za većinu. Ali kraljevstvo istine, koje je Božje kraljevstvo, trpi nasilje i nasilnici ga moraju silom otvoriti. Postoji dogma, postoji ključ, postoji uzvišena tradicija; a ta dogma, taj ključ, ta tradicija jeste transcendentalna magija. Samo se u njoj mogu naći temelji apsolutnog znanja i večna osnova zakona; samo je ona čuvar od sveg ludila, sveg sujeverja i svih grešaka, kao edenski vrt razuma, kao spokojstvo srca i mir duše. Ovo ne pričamo u želji da ubedimo one koji nam se rugaju, već da usmerimo tragaoce; njima želimo hrabrost i dobru nadu i velimo im da će ih naći, jer smo ih i mi našli.

Medijumi ne poznaju magijsku dogmu. Medijumi koji propovedaju dogmu propovedaju samo anarhiju, budući da je njihovo nadahnuće poteklo iz konfuzne egzaltacije. Oni uvek proriču nesreće, poriču hijerarhijsku vlast; ponekad se i predstavljaju kao vrhovni sveštenici kao što je to činio Ventr. Nasuprot njima, inicirani više od svega poštuju hijerarhiju, vole i čuvaju red i poredak, cene iskreno verovanje, vole sve znake besmrtnosti u veri i iskupljanja milosrđem, koje je disciplina i poslušnost. Nedavno smo pročitali knjigu napisanu pod uticajem astralne i magnetne intoksikacije i bili smo zapanjeni njenim anarhičnim stremljenjima skrivenim ispod privida dobre volje i religije. Na naslovnoj strani nalazi se simbol, ili kako bi to magovi rekli *signatura*, doktrina izloženih u knjizi. Umesto hrišćanskog krsta, simbola sklada, mira i poretka, naslikane su vijugave vilice vinove loze koje izbijaju iz uvijenog korena - prava slika halucinacije i opojnosti.

Već prve ideje koje ta knjiga izlaže predstavljaju vrhunac apsurd. Prema izloženom tvrđenju, duše mrtvih se nalaze svuda, i ništa ih ne ograničava. One su u beskraju prenaseljenom bogovima koji ih vraćaju jedne drugima. Duše mogu, a to i čine, stupiti u kontakt sa nama pomoću stolova i šešira. Dakle, nema više Crkve, nema više sveštenstva, niti utvrđenih normi, delirijum je postavljen na presto istine.

Kambronu su pripisana proročanstva koja govore o Reči koja će spasiti ljudski rod, veliki ljudi zapostavljaju svoju večnu sudbinu da bi pomerali nameštaj i vodili sa nama razgovore nalik na one koje je Beroald de Vervij³¹ prikazao u knjizi *Le moyen de parvenir*. Sve to predstavlja užasnu nesreću; pa ipak se širi Amerikom poput intelektualne kuge. Mlada Amerika je ushićena, ona je u groznici, možda samo oštri zube. Ali Francuska! Francuska da prihvati tako nešto! Ne, to nije moguće, to neće biti tako. Ali dok takve doktrine ne budu pobijene, ozbiljni bi ljudi morali pažljivo ispitati pojave, ostati mirni usred uzburkanosti svih fanatizama (jer i neverica to poznaje), i prosuditi pošto su ispitali.

Od svih čuda je najređe, najuzvišenije i najteže ostvariti očuvanje zdravog razuma među ludacima, vere među sujevernima, dostojanstvo među pajacima i nezavisnost među Panurgijevim ovcama.

GLAVA IV

Fluidni fantomi i njihove misterije

Drevni narodi su fluidnim fantomima davali različita imena: larve, lemuri, itd.

Oni su voleli isparenja prolivene krvi i bežali od oštrice mača.

Teurgija ih je prizivala, a Kabala ih je priznavala pod imenom elemenata duhova.

Ali, oni nisu bili duhovi, budući da su bili smrtni.

Oni su bili fluidne koagulacije koje su se mogle uništiti cepanjem.

Oni su bili vrsta oživljenih priviđenja, nesavršene emanacije ljudskog života. Prema tradicijama crne magije, nastali su zahvaljujući Adamovom celibatu. Paracelzus tvrdi da isparenja iz krvi histeričnih žena naseljavaju vazduh fantomima; ovakve ideje su veoma drevne, njihove tragove nalazimo kod Hesioda koji eksplicitno zabranjuje da se laneno platno, uprljano na bilo kakav način, suši ispred ognjišta.

Ljudi opsednuti fantomima najčešće su privučeni krajnje rigoroznim celibatom ili oslabljeni preterivanjima.

Fluidni fantomi predstavljaju neuspehe vitalnog svetla; to su plastični medijumi bez tela i duše, nastali iz preterivanja duha i nereda puti.

Ove lutajuće medijume mogu privući izvesne poremećene osobe koje su im sudbinski simpatetične i koje im, na sopstvenu štetu, daruju manje ili više trajnu stvarnu egzistenciju. Tada medijumi služe kao dodatno sredstvo instinktivnog odlučivanja tih osoba, nikada da bi ih izlečili, već uvek da ih gurnu što više na stranputicu, da bi sve više halucinirali.

Ako telesni embrioni mogu dobiti oblike koje im daje imaginacija njihovih majki, lutajući fluidni embrioni moraju biti podložni neuporedivo većoj promenljivosti. Njihova želja da sebi stvore telo, ne bi li privukli dušu, prirodno čini da kondenzuju i asimiluju telesne molekule koji plove atmosferom.

³¹ Rođen 1538. umro 1612. god. Bibliofil Žakob smatra da je Beroald de Vervij ukrao *Le moyen de parvenir* iz izgubljene Rabloeve knjige. Vervij je bio kanonik u Turu u crkvi Sv. Gatijena. Balzakove *Golicave priče*, po svemu sudeći, više duguju Verviju nego Rableu. - A.K.

Te oni tako, zgrušavajući isparenja krvi, stvaraju krv, onu krv koju manijaci koji haluciniraju vide kako teče niz slike ili statue. Ali, nisu oni jedini koji je vide. Ventra i Roza Tamizje nisu ni prevaranti ni kratkovidi; krv zaista teče; lekari je ispituju, analiziraju i dokazuju da je u pitanju istinska ljudska krv; ali odakle dolazi? Da li može spontano nastati u atmosferi? Da li može prirodno isticati iz mermera, platna ili hostije? Očigledno ne! Ta krv je nekada tekla venama, bila prolivena, isparavala i sušila se; serum se pretvorio u paru, globule u prašinu koja je prenošena atmosferom, da bi bila privučena u struju određenog elektomagnetizma. Serum ponovo postaje tečan, on ponovo upija globule koje je astralno svetlo obojilo, i krv teče.

Fotografija je uzbudljiv dokaz da slike predstavljaju modifikacije svetla. Međutim, postoji vrsta slučajne fotografije koja stvara trajne slike priviđenja koja lutaju atmosferom na lišću, drveću, pa čak i u srcu stenja, na taj način su nastali prirodni oblici kojima je Gafarel posvetio nekoliko stranica svoje knjige *Curiosités inouies*, ono stenje kojem on pripisuje okultne vrline i koje naziva *gamahés*. Na potpuno isti način nastaju natpisi i crteži koji tako zapanjuju posmatrača fluidnih pojava. To su u stvari astralne fotografije nastale putem imaginacije medijuma sa ili bez pomoći fluidnih larvi.

Postojanje ovih larvi nam je bilo dokazano na neoboriv način vrlo neobičnim eksperimentom. Nekoliko ljudi koji su želeli da ispituju magične moći Amerikanca Houma, zatražili su od njega da prizove rođake koje su navodno izgubili, a koji nikada nisu ni postojali. Duhovi su se odazvali njegovom naporu i sve pojave karakteristične za njegove seanse dogodile su se i ovog puta.

Taj eksperiment bi morao biti dovoljan da ubedi, sve one koji veruju da su duhovi uzrok čudnih pojava za vreme seansi, u njihovu zamornu lakovernost i formalne greške koje čine. Da bi se mrtvi mogli javiti, pre svega je potrebno da su oni nekada postojali, a demoni ne bi tako lako dozvolili da budu naivčine u našim mistifikacijama.

Kao i svi hrišćani verujemo u postojanje duhova mraka, ali vrlo dobro znamo da im je božanska moć odredila mrak kao večni zatvor i da je Spasitelj video Satanu kako pada s Neba kao munja. Ako nas demoni iskušavaju, to se dešava usled voljnog saučesništva naših strasti, a njima nije dozvoljeno da dignu glavu protiv Božjeg carstva i da glupim i beskorisnim postupcima uznemire večni poredak prirode.

Đavolski potpisi i znakovi koji nastaju za vreme seansi bez znanja medijuma, sasvim sigurno ne predstavljaju dokaze veze između ovih izroda i inteligencije ponora. Ti znaci su od početka služili da izraze astralnu vrtoglavicu, i ostaju u stanju opsene u odsjaju otkrivenog svetla. I priroda ima svoja sećanja i šalje nam iste znake koji odgovaraju istim idejama. U svemu tome nema ničeg natprirodnog ili paklenog.

"Šta? Zar želite da me primorate da izjavim", rekao nam je opet Šarvoz, prvi sledbenik Ventraa, "da se Satana usuđuje da stavlja svoj odvratni potpis na posvećene hostije koje su pretvorene u Isusovo telo?" Odmah se od toga ograđujemo i izjavljujemo da je za nas bilo nemoguće da izgovorimo takvo bogohuljenje; pa ipak, kao što smo dokazali u članku štampanom u *Estafetti*, znaci ispisani krvavim slovima na Ventraovim hostijama su bili isti oni koje crna magija nedvosmisleno prepoznaje kao potpise demona.

Astralni zapisi su često nepristojni ili smešni. Navodni duhovi, upitani o velikim misterijama prirode, često odgovaraju onom nepristojnom rečju koja je postala, kako bar kažu, herojska jednom prilikom izgovorena Kambronovim vojničkim ustima.

Crteži ispisani olovkama koje su prepuštene same sebi, često predstavljaju bezoblične faluse, slične onima koje anemični huligani crtaju na tarabama u mraku, što je još jedan dokaz naše hipoteze da u takvim situacijama nema mesta umu i da bi bilo sasvim besmisleno u njima prepoznavati pojavu duhova oslobođenih okova materije.

Jezuita Pol Sofidius, koji je pisao o običajima Japanaca donosi, jednu vrlo zanimljivu istoriju. Grupa japanskih hodočasnika je jednog dana, prelazeći pustinju, sreća bandu utvara čiji je broj bio jednak broju hodočasnika i koja je hodala istom brzinom kao i oni. Utvare u početku nisu imale određeni oblik, ali su kao larve postepeno dobijale izgled ljudskog tela. Ubrzo posle susreta sa hodočascima, one su se umešale u njihove redove. Izgledalo je kao da se grupa udvostručila, jer je svaka utvara postala savršena slika i prilika jednog hodočasnika. Ovo je uplašilo Japance i oni su pali ničice, a sveštenik koji ih je predvodio počeo da se moli. Kada su potom ustali, utvare behu nestale, te su mirno mogli nastaviti svoj put. Ova istinita priča jasno oslikava dvostruki karakter priviđenja, kao i iznenadnu projekciju astralnih larvi, uzrokovanu vrelinom same atmosfere, i fanatičnom iscrpljenošću hodočasnika.

Dr. Brier de Boamon, u svojoj neobičnoj raspravi *Traité des hallucinations* priča o čoveku koji se, iako savršeno zdrav i mada nikada nije patio od vizija, probudio jednog jutra prestrašen jezivim morama, u svojoj je sobi video nepojmljivo strašnog tajanstvenog majmuna koji je iznad njegovog lica škrgutao zubima i pravio jezovite grimase. Probudio se užasnut; već je bio dan. Skočio je iz kreveta i ukočio se od straha ugledavši stvarno prisutan jezivi objekt svog sna. Majmun je bio tu, sasvim nalik na njegovu noćnu moru, podjednako apsurdan i podjednako strašan; pravio je iste grimase, čovek nije mogao da poveruje svojim očima; čitavih pola sata je ostao nepokretan posmatrajući ovaj jedinstveni fenomen i pitajući se da li je lud ili u delirijumu. Konačno je prišao priviđenju da ga dotakne; ono je istog trenutka nestalo.

Kornelije Gema u svojoj *Histoire critique universalle* navodi da se na ostrvu Kandija, 454. godine ukazao Mojsije nekolicini Jevreja na obali mora; na glavi je imao svetlosne rogove, a u ruci pastirski štap; pozvao ih je da ga slede pokazujući prstom prema horizontu u pravcu Svete zemlje. Vesti o ovom čudu su se ubrzo proširile i brojni Izraeliti su pohrlili ka obali. Svi su oni videli, ili su se pravili da vide to neviđeno čudo, a bilo ih je, ako je verovati hroničaru, oko 20000, mada nam se taj broj čini preteranim. U takvoj situaciji glave se brzo zapale, a mašta podivlja; oni počinju da veruju u čudo neobičnije od onih iz Biblije. Svi Jevreji se grupišu u gomilu i trče ka moru. Oni u zadnjim redovima fanatično guraju one ispred sebe, jer im se čini da vide kako samozvani Mojsije korača po vodi. Rezultat je porazan, gotovo svi iz te mase su se podavili, te je halucinacija bila ugašena životima velikog broja tih nesrećnih vizionara.

Ljudska misao stvara ono što zamisli; prikaze sujeverja projektuju svoje deformitete na astralno svetlo i žive od straha koji ih je stvorio. Crni div koji širi svoja krila od istoka na zapad da bi svet obavio tamom, čudovište koje proždire duše, jezivo božanstvo neznanja i straha - jednom rečju đavo - još uvek je, za veliko mnoštvo dece svih uzrasta, strašna stvarnost. Mi smo ga u *Transcendentalnoj magiji* predstavili kao senku Boga, ali rekavši to, sakrili smo polovinu svoje misli: budući da je Bog svetlost bez senke, đavo je samo senka priviđenja Boga!

Priviđenje Boga! Taj poslednji idol na zemlji; ta antropomorfna utvara koja zlorado postaje nevidljiva; ta konačna personifikacija beskonačnosti; onaj koga ne možemo videti a da ne umremo - a da ne umremo inteligencijom i razumom, jer da bi videli nevidljivo moramo biti ljudi; priviđenje Onoga koji nema telo, oblik Onoga koji nema oblik i koji je bez granica; to je ono u šta, ne znajući, najveći deo pastve veruje. Njega koji *jeste* suštinski, čisto, duhovno, bez bića, intelektualna beskonačnost u reči, veoma je teško zamisliti! Pored toga, svaka imaginacija čini svog stvaraoca idolopoklonikom, on je prinuđen da veruje u sliku koju je stvorio i da je obožava. Naš duh mora ostati nem pred njim, i samo naše srce ima pravo da mu da ime: Oče naš!

DRUGA KNJIGA

MISTERIJE MAGIJE

GLAVA I

Teorija volje

Glavni cilj čovekovog života, i bezbrojnih teškoća s kojima se suočava u traganju za večnom mudrošću, jeste obrazovanje čovekove volje.

Dostojanstvo čoveka sastoji se u delovanju u skladu sa onim što želi, u želji za dobrim, i u počinovanju poznavanju istine.

Dobro u skladu sa istinom jeste pravda.

Pravda je praksa razuma.

Razum je reč stvarnosti.

Stvarnost je nauka istine.

Istina je ideja istovetna sa bitkom.

Čovek stiže do apsolutne ideje o bitku na dva načina, pomoću iskustva i pomoću hipoteze.

Hipoteza je verovatna kada je uslovljena poukama iskustva; besmislena je kada je te pouke pobijaju.

Iskustvo je nauka, a hipoteza je vera.

Prava nauka neophodno prihvata veru; prava vera neophodno računa na nauku.

Paskal je hulio na nauku govoreći da čovek razumom ne bi mogao spoznati nikakvu istinu.

U stvari, Paskal je umro potpuno lud.

Ali je Volter isto toliko hulio na nauku izjavljujući da su sve hipoteze apsurdne i da razum priznaje samo svedočanstvo čula.

A pri tom su njegove poslednje reči bile krajnje kontradiktorne: "Bog i sloboda".

Bog! Što znači Vrhunski Učitelj, isključuje svaku pomisao o slobodi, onako kako ju je razumela Volterova škola.

A Sloboda, pod kojom su podrazumevali potpunu nezavisnost od bilo kog gospodara, isključuje sve predstave o Bogu.

Reč BOG izražava vrhunsku personifikaciju zakona, a time i dužnosti; i ako prihvatite naše tumačenje, i reč SLOBODA shvatite kao PRAVO NA VRŠENJE SOPSTVENE DUŽNOSTI, možete preuzeti volterijanski moto i ponoviti ga bez kontradikcije: BOG I SLOBODA.

Budući da za čoveka nema slobode sem u okviru poretka zasnovanog na istini i na dobru, znači da je osvajanje slobode veliko delo ljudske duše. Čovek stvara sebe oslobađajući se od ropstva zlim strastima; čini sebe srećnim i besmrtnim; tako postaje predstavnik božanstva na zemlji i na relativan način koristi njegovu svemoć.

Aksiom I

Ništa se ne može odupreti volji čoveka koji poznaje istinu i želi dobro.

Aksiom II

Želeti zlo, znači želeti smrt. Izopačena volja je začetak samouništenja.

Aksiom III

Želeti dobro nasiljem, znači želeti zlo; nasilje narušava poredak, što dovodi do zla.

Aksiom IV

Čovek može i mora da prihvati zlo kao način dobra; ali nikada ne sme da ga poželi ili da ga čini, jer će u tom slučaju jednom rukom rušiti ono što diže drugom. Dobra vera nikada ne opravdava zla sredstva; ona ih ispravlja kada im je čovek podvrgnut, i osuđuje ih kada ih čovek prihvata.

Aksiom V

Da bi čovek stekao pravo da uvek poseduje, mora strpljivo i dugo želeti.

Aksiom VI

provesti život u želji za posedovanjem onog što je nemoguće, znači odbaciti život i prihvatiti večnost smrti.

Aksiom VII

Što je više prepreka koje moraš savladati, to je volja jača. Iz tog razloga je Hristos slavio siromaštvo i bedu.

Aksiom VIII

Kada se volja zavetuje apsurd, dolazi u sukob sa večnim razumom.

Aksiom IX

Volja pravednog čoveka je volja samog Boga i zakon Prirode.

Aksiom X

Inteligencija vidi voljom. Ako je volja zdrava, vid je dobar. Bog reče: "Neka bude svetlo" i bi svetlo; volja kaže: "Neka svet bude onakav kakav ga želim" i inteligencija ga vidi na način na koji to volja želi. To je značenje izraza "neka bude" koji završava činove vere.

Aksiom XI

Onaj koji za sebe stvara priviđenja, pušta na svet vampire i primoran je da hrani ovu decu svojih mora sopstvenom krvlju, životom, inteligencijom i razumom, a da ih nikada ne može zadovoljiti.

Aksiom XII

Priznavati i želiti ono što treba da bude, znači stvarati; priznavati i želiti ono što ne treba da bude, znači uništavati.

Aksiom XIII

Svetlost³² je električna vatra koju je priroda namenila na korist volji; ona prosvetljava one koji znaju kako da je upotrebe i izgara one koji je zloupotrebljavaju.

Aksiom XIV

Carstvo ovog svetla je carstvo svetlosti.

Aksiom XV

Veliki umovi čije volje nisu dobro uravnotežene, nalik su na komete koje su nedonošćad sunca.

Aksiom XVI

Ne činiti ništa, to je toliko kobno kao i činiti zlo, ali je još kukavičkije. Lenjost je najneoprostiviji smrtni greh.

Aksiom XVII

Patiti znači raditi. Velika patnja označava ostvaren napredak. Oni koji pate žive potpunije od onih koji ne pate.

Aksion XVIII

Dobrovoljna smrt usled posvećenja nekom cilju, nije samoubistvo, već apoteoza volje.

Aksiom XIX

Strah je lenjost volje i zbog toga javno mnjenje prezire kukavice.

Aksiom XX

Ako se ne uplašimo lava, lav će se uplašiti nas. Recite patnji:
"Zbog moje volje, ti ćeš postati zadovoljstvo, čak i više od toga - sreća!"

Aksiom XXI

Lakše je raskinuti lanac od gvožđa nego lanac od cveća.

³² Ovde se podrazumeva posebna "svetlost" o kojoj je ranije govoreno. - A.K.

Aksiom XXII

Pre nego što se za nekoga kaže da je srećan ili nesrećan treba ispitati pravac u kojem ga je uputila njegova volja: Tiberije je svaki dan umirao na Kapriju, a Isus je dokazao svoju besmrtnost i božanstvo na Krstu.

GLAVA II

Moć reči

Reč stvara oblike, a njihova sila reakcije deluje na reč da bi je modifikovala i upotpunila.

Svaka istinita reč sadrži začetak čina pravde.

Pitate li da li čovek ponekad može neminovno biti naveden da čini zlo. Da, može, i to kada je njegovo prosuđivanje pogrešno, a prema tome i njegove reči neistinite.

Ali svaki je čovek odgovoran za pogrešno prosuđivanje, kao i za pogrešno delovanje.

Sebičnost i taština loše utiču na prosuđivanje.

Neistinita reč koja se ne može ostvariti kroz stvaranje, ostvaruje se kroz uništenje. Ona mora uništiti ili nestati.

Da joj je dato da ostane bez delovanja, ipak bi predstavljala najveću pretnju poretku, i boravište svetogrđa neistine.

Takva je i beskorisna reč za koju će svako od nas, prema Hristovom učenju, polagati račun na Strašnom sudu. Ali šaljiva reč, čija duhovitost ponovo stvara i izaziva smeh, nije beskorisna.

Lepotu reči čini sjaj istine. Istinita reč je uvek lepa, a lepa reč je uvek istinita.

Zato su umetnička dela, kada su lepa, uvek sveta.

Zar je važno što Anakreont peva Batilidi, ako u njegovim stihovima čujemo note one božanske harmonije koja čini večnu himnu lepote? Poezija je čista kao sunce; ona svojim velom svetlosti zaklanja greške čovečanstva. Jao onome koji želi da strgne veo da bi shvatio ružnoću stvari!

Sabor u Trentu je dozvolio mudrim i smotrenim osobama čitanje književnih dela antike, čak i lascivnih, zbog njihove lepote. Zar ne bi Neronova ili Heliogabalova statua načinjena kao Fidijino remek-delo predstavljala apsolutno i dobro delo? I zar ne bi zaslužio gnušenje celog sveta onaj koji bi predložio njeno uništenje zato što nosi lik monstruma?

Treba uništiti one statue koje su loše izvajane; miloska Venera bi bila oskrnavljena kada bi je stavili pored jedne od onih Bogorodica kakve se mogu videti po nekim crkvama.

U moralnim, ali loše napisanim knjigama ima više zla, nego u Katulovoj poeziji ili u Apulejevim genijalnim alegorijama.

Nema loših knjiga, sem onih koje su loše zamišljene i loše napisane.

Svaka reč lepote je reč istine, i predstavlja svetlost kristalizovanu u govoru.

Ali da bi najsjajnija svetlost postala vidljiva, neophodna je senka; da bi stvaralačka reč postala delotvorna neophodno je protivljenje. Ona mora biti podvrgnuta iskušenjima poricanja, sarkazma, i - još surovije - ravnodušnosti i zaboravnosti. Učitelj je rekao: "Ako zno pšenice padne na zemlju i umre, biće sâmo; ali ako umre, doneće plod."

Stoga je potreban spoj afirmacije i negacije, spoj koji će dati praktičnu istinu, realnu i naprednu reč. Potreba je ta koja mora prinuditi radnika da za kamen-temeljac izabere onaj koji je u početku prezirao i odbacivao. Neka zato kontradikcija nikad ne obeshrabri čoveka punog inicijative! Zemlja je potrebna raoniku, ali se zemlja opire. Ona se brani kao sve device; potom začinja i daje plod kao sve majke. Stoga vi koji želite da posadite novo seme na polju inteligencije, shvatite i poštujujte skromnost i oklevanje ograničenog iskustva i sporog razuma.

Kada nova reč dolazi na svet, potrebni su joj povoji i zavoji; genije je rađa, ali je iskustvo prehranjuje. Nemojte se plašiti da će umreti od zanemarenosti! Zaborav joj daje vreme za odmor, a kontradikcije joj pomažu da odraste. Kada se sunce širi prostorom, ono stvara svetove ili ih sebi privlači. Samo jedan zrak nepromenljivog svetla obećava univerzum prostoru.

Sva je magija u reči. Kabalistički izgovorena reč jača je od svih moći neba, zemlje i pakla. Imenom Jod He Vau He gospodarimo prirodom: kraljevstva bivaju osvojena u ime Adonaia, a sve okultne sile koje čine Hermesovo carstvo slušaju onoga koji pravilno izgovara neizrecivo ime Agla.

Pravilno izgovaranje reči Kabale podrazumeva njihovo izgovaranje čitavim umom, voljom koju ništa ne ograničava i delatnošću koju ništa ne plaši. U magiji reči - znači uraditi; reč počinje slovima i završava se delom. Poželeti nešto, znači poželeti ga čitavim srcem do stupnja na kome se lome naše najdraže naklonosti, i svim silama, do stupnja dovođenja u opasnost zdravlja, života i sreće.

Vera se dokazuje i uspostavlja apsolutnim posvećivanjem. Čovek naoružan takvom verom u stanju je da pokreće planine.

Najkobniji neprijatelj naše duše je besposličarenje. Lenjost nas opija i uspavljuje; zbog nje padamo u san pokvarenosti i smrti. Sposobnosti ljudske duše su nalik na okeanske talase, da bi opstale, potrebni su im so i gorčina suza, vetrovi koji dolaze s Neba i uzdrmanost olujama.

Kada umesto da koračamo putem napretka želimo da nas nose, spavamo u naručju smrti. Reči upućene paraličaru u Jevanđelju upućene su svima: "Uzmi krevet i koračaj!" Na nama je da ponesemo smrt i da je uronimo u život.

Razmislite o divnoj i groznoj metafori prevoda Sv. Jovana : Pakao je uspavana vatra"; to je život lišen delatnosti i napredka. To je umrtvljeni sumpor: *stagnum ignis et sulphuris*.

Uspavani život je poput beskorisne noći; to je ono o čemu će svako od nas polagati račun na Strašnom sudu.

Um govori, a materija se kreće. Kretanje se neće zaustaviti dok ne bude stvoren oblik koji je odredila reč. Gledajte samo kako je hrišćanska reč oblikovala svet tokom devetnaest vekova! Kakva borba giganata, koliko načinjenih i ispravljenih grešaka! Koliko samo prevarenih i iritiranih hrišćana leži u podrumima protestantizma! Ljudski egoizam, u očaju zbog poraza, podstakao je sa svoje strane sve gluposti. Protestanti su preobukli Spasitelja u svaki dronjak i ludačke haljine. Posle Isusa Inkvizitora, izmislili su Isusa Sankilota!

Izmerite, ako to možete, sve suze i svu krv koja je tekla; proračunajte pažljivo i onu koje će i dalje teći, sve dok ne dođe mesijanska vlast Čovčka-Boga, koji će sve strasti podčiniti moćima i sve moći pravdi. TVOJE KRALJEVSTVO DOLAZI! To je bio uzvik koji se uzdizao tokom devetnaest vekova po čitavoj površini ove planete iz sedam stotina miliona grla: Izraeliti još uvek čekaju Mesiju! Rekao je da će doći i doći će. Došao je da umre i obećao je da će doći da živi.

RAJ JE SKLAD PLEMENITIH OSEĆANJA.

PAKAO JE KONFLIKT KUKAVIČKIH INSTINKATA.

Kada ljudski rod, zahvaljujući krvavom i bolnom iskustvu, bude u potpunosti u stanju da spozna i razume ovu dvojnu istinu, preklinjaće Pakao sebičnosti da uđe u Raj posvećenja i hrišćanskog milosrđa.

Orfejeva lira je podarila civilizaciju divljim Grcima, a Amfionova lira je podigla misterioznu Tebu, jer harmonija je istina. Priroda je harmonija u svojoj celovitosti. Ali Jevanđelje nije lira, to je knjiga večnih principa koji će naštimovati sve lire i sve harmonije univerzuma.

Sve dok svet ne bude razumeo tri reči: istina, razum, pravda, kao i ove tri: dužnost, hijerarhija, društvo, tri revolucionarne reči: sloboda, jednakost, bratstvo, neće biti ništa drugo do trostruka laž.

GLAVA III

Misteriozni uticaji

Sredine nema. Čovek je ili dobar ili loš. Nezainteresovani i mlaki nisu dobri, pa su zato loši, i to najgori među lošima, jer su kukavice i maloumnici. Životna borba je nalik na građanski rat: neutralni izdaju obe strane i gube pravo da budu ubrojani u decu otadžbine.

Svi mi dišemo u životima drugih, i dišemo u njima donekle nezavisno od sopstvenog postojanja. Dobri i umni ljudi su, i ne znajući, lekari čovečanstva; glupi i zli su nalik na trovače.

Postoje ljudi u čijem se društvu čovek oseća okrepljenim. Pogledajte samo tu mladu ženu iz društva! Ona priča, smeje se i oblači poput ostalih; zašto je onda na njoj sve bolje i savršenije? Ništa nije prirodnije od njenog ponašanja, ništa iskrenije od njenog razgovora. U njenoj blizini se svi osećaju opušteno, sem pokvarenosti, koja je tu nemoguća. Ona ne traži srca, ali ih privlači i uzdiže. Ona ne opija, ona očarava; čitava njena ličnost propoveda savršenstvo lepše od same vrline. Ona je gracioznija od Gracija, njeni postupci i pokreti su neponovljivi poput istinske muzike i poezije. O njoj je jedna šarmantna žena, suviše prijateljski raspoložena da bi je osećala kao rivalku, rekla posle bala: "Učinilo mi se da sam videla Bibliju kako se šali."

Pogledajmo sad drugu stranu medalje! Pogledajte onu drugu ženu koja se prenemaže i pretvara da oseća najuzvišeniju posvećenost, koja bi se sablaznula čuvši anđele kako pevaju; njen glas je pun zlobe, pogled nadmen i prezriv; kada govori o vrlini, čini porok lepim. Njen Bog je ljubomorni muž te ona svoju vernost smatra najvećom vrlinom. Njene maksime pustoše dušu, njeni postupci proističu iz taštine, a ne iz milosrđa, i kada bi smo je videli u crkvi, mogli bi smo reći: "Videli smo đavola kako se moli."

Čovek koji je neko vreme boravio u blizini prve žene oseća uzvišenu ljubav prema svemu što je lepo, dobro i plemenito. Srećan je ako joj je ispričao o svim uzvišenim stvarima koje je ona potakla u njemu, i ako je ona to odobrila.

Čovek oseća da je život dobar, jer je Bog stvorio takve duše; pun je hrabrosti i nade. Ali se onaj koji je neko vreme boravio u blizini druge žene oseća slabim i zbunjenim, ili, što je još gore, punim zlih zamisli. Ona vas navodi da posumnjate u čast, pobožnost i dužnost; u njenom prisustvu od dosade možete pobeći samo kroz vrata poganih želja. Govorite klevete da joj udovoljite, ponižavate se da udovoljite njenoj gordosti, a sada se osećate nezadovoljnim i njom i sobom.

Živ i neosporan osećaj ovih suprotnih uticaja nesumnjiv je uravnoteženim duhovima i delikatnim savestima, i predstavlja upravo ono što su stari asketski pisci nazivali moć razlikovanja duhova.

Ti si surov tešitelj, reče Jov svom lažnom prijatelju, zli muče, ne teše. Oni imaju izvanredan dar da otkriju i izaberu najbolnju tačku. Plačete zbog izneverene ljubavi? Zar to nije glupo? Sa vama su se ionako igrali, nisu vas ni voleli. Tužno priznajte da vam dete hramlje; u prijateljskom razgovoru vas navode da je grbavo. Ako se nakašljalo, pa vas je to uplašilo, zabrinuto vam savetuju da ga pazite jer možda ima tuberkulozu. Žena vam je već dugo bolesna? Samo veselo, ubrzo će umreti!

Poruka Neba koju nam prenose glasovi svih velikih i dobrih duša jesu nada i rad. Pakao odgovara: očajavajte i umrite kroz svaku reč i pokret, čak i kroz prijateljske postupke nepotpunih i nižih bića.

Ma kakva bila nečija reputacija i kakva god da su svedočanstva njegovog prijateljstva prema vama, ako se po napuštanju njegovog društva osetite slabijim i neraspoloženim, izbegavajte ga: on je opasan za vas.

Naš dvojni magnetizam proizvodi u nama dve vrste simpatija: potrebno nam je da naizmenično apsorbujemo i zračimo. Naša srca vole suprotnosti i nema mnogo žena koje su jednog za drugim volele dva genijalna čoveka.

Čovek pronalazi mir u zaštiti koju mu pruža njegova sopstvena zamorenost divljenjem i naklonošću. To je zakon ravnoteže; ponekad je čak i uzvišene prirode moguće iznenaditi u vulgarnim hirovima. Opat Žerbe je rekao da je čovek Božja senka u životinjskom telu: u njemu su skriveni prijatelji anđela i laskavac životinje. Anđeo nas privlači, ali ako se ne pazimo dovoljno, životinja će nas odneti; može se desiti da nas kobno odvuče za sobom kada se postavi pitanje animalnosti, tj. zadovoljstva onim životom koji hrani smrt i koji se na jeziku zveri naziva "pravim životom". U religiji je Jevanđelje pouzdan vodič; drugačije stoji stvar na poslu, i ima mnogo ljudi koji bi se lakše sporazumeli sa Judom Iskariotskim nego sa svetim Petrom ako bi morali da dovedu u red Isusovo ovozemaljsko nasledstvo.

Prema Juvenalovom tvrđenju, neki se dive poštenju, a neki ga ostavljaju da odumre. Da takav - i takav slavni čovek, na primer, nije na skandalozan način tražio bogastvo, da li bi se iko setio da obdari njegovu staru Muzu? Ko bi mu ostavio legate?

Vrlina osvaja naša osećanja, ali joj naš novčanik ništa ne duguje; uostalom ta dama je dovoljno bogata i bez nas. Radije smo dali poroku, on je tako siromašan!

"Ne volim prosjake, i dajem samo onim jadnicima koje je sramota da prose", reče jedan razuman čovek. "Ali kako im i šta dajete ako ih ne poznajete?" "Dajem im svoje poštovanje i podršku, a za to nije potrebno da ih poznajem." "Šta će vam tako puno novca?" pitali su drugog, "vi nemate ni decu ni prijatelja." "Imam nekoliko siromaha koji mi odnose velike količine novca, što nikako ne mogu sprečiti." "Upoznajte me sa njima, možda im i ja nešto udelim."

"Siguran sam da bar neke od njih već poznajem. Njih sedmero me užasno mnogo koštaju a osmi je od svih gori. Tih sedam osoba su sedam smrtnih grehova, a osma je kockanje."

Saslušajmo još jedan dijalog:

"Gospodine, uделите mi pet franaka, umirem od gladi." "Bedniče, umireš od gladi i želiš da li ja pomognem na tom putu zla. Umireš od gladi i nije te sramota da to priznaš. Želiš da budem saučesnik tvoje nesposobnosti i potpomognem samoubistvo. Za koga me smatraš? Da ne misliš možda da sam hulja poput tebe?..."

I još jedan:

"Stari druže, treba mi tvoja pomoć, možeš li mi pozajmiti hiljadu funti, želim da zavedem jednu poštenu ženu?" "Ha, zlikovče, baš si lola! Znaš dobro da ne mogu ništa da odbijem starom prijatelju. Evo ti novac. Ali mi obećaj da ćeš mi, ako uspeš, dati njenu adresu." To je ono što Englezi nazivaju džentlmenštinom.

"Častan čovek koji je ostao bez posla krade a ne prosi!" odgovori Kartuš jednog dana prolazniku koji ga je zamolio za nekoliko sua. To je emfatičan odgovor sličan onom koji tradicija pripisuje Kambroneu; moguće je da su čuveni lopov i čuveni general odgovorili na isti način.

U pitanju je onaj isti Kartuš koji je u jednoj drugoj prilici dobrovoljno ponudio dvadeset hiljada funti čoveku koji je upravo bankrotirao. Moramo pravedno postupati prema svojoj braći.

Međusobna pomoć je zakon prirode. Pomoći onima koji su nam nalik, isto je što i pomoći sebi. Ali se iznad međusobne pomoći uzdiže svetiji i večniji zakon: zakon univerzalne pomoći - milosrđe!

Svi se mi divimo Sen Vensan de Polu i volimo ga, ali se istovremeno u nama krije tajna slabost prema razboritosti, prisustvu duha i hrabrosti jednog Kartuša. Saučesnici naših strasti mogu nam postati mrski, ponižavajući nas; naš ponos će nas, na sopstveni zahtev, naučiti kako da im se odupremo. Ali šta može biti pogubnije za nas od naših skrivenih i licemernih saučesnika? Oni nas prate kao patnja, sačekuju poput bezdana i opkoljavaju u vidu zanesenosti. Izgovori koje pronalazimo za njih su izgovori namenjeni nama; branimo ih da bi sebe branili, opravdavamo ih da bi sebe opravdali; naposljetku im se potčinjavamo jer tako mora biti, jer nemamo više snage ni volje da im se odupremo.

Oni su vladali našim ascedentom, kao što je to Paracelsus ustanovio, i tamo gde oni žele, pratićemo ih!

Oni su naši zli anđeli. Mi to znamo u dubinama svesti, ali se mirimo s njima i postajemo njihove sluge ne bi li oni postali naši.

Naše strasti sa kojima postupamo nežno i laskavo, postale su naše robinje i gospodarice, a oni koji im služe, naše sluge i gospodari.

Mi izdišemo naše misli i udišemo misli drugih, ispisane na astralnom svetlu koje je postalo njihova elektromagnetna atmosfera; stoga je druženje sa zlim ljudima manje kobno za dobro nego druženje sa vulgarnim, kukavičkim i mlakim bićima. Jake antipatije nas lako upozoravaju i spašavaju od najvećih poroka, ali to nije slučaj sa prerusenim porocima koji ponekad dobijaju gotovo prijatan izgled. Jedna poštena žena će u društvu prostitutke osetiti samo krajnji prezir i gnušanje, ali će zato imati čega da se plaši u društvu koketne zavodnice.

Poznata je činjenica da je ludilo zarazno, ali su opasniji oni ludaci koji su ljubazni i simpatični. Oni vas malo po malo uvlače u krug svojih ideja da bi vas doveli do razumevanja njihovih preterivanja, i deleći njihov entuzijazam sve se više navikavate na njihovu izopačenu logiku i čini vam se da oni i nisu baš toliko ludi kao što su bili na prvi pogled. A odatle, do verovanja da su samo oni u pravu, samo je jedan korak. Volite ih, slažete se s njima, ludi ste kao oni.

Naklonosti su slobodne i mogu biti zasnovane na razumu, ali simpatije pripadaju fatalnosti i često su nerazumne. One zavise od manje ili više uravnotežene privlačnosti magnetnog svetla, i deluju na isti način kod ljudi i životinja. Ponekad čovek na neshvatljiv način nalazi zadovoljstvo u društvu osobe koja nije ni na koji način privlačna i to samo zato što je na misteriozan način privučen. Često, opet, neobične simpatije počinju kao žestoke antipatije: fluidi se žestoko odbijaju, pa se zatim uravnotežuju.

Sposobnost uravnoteživanja plastičnog medijuma svake osobe je ono što Paracelzus naziva *ascedentom* on pojedinačni odraz zajedničkih ideja svakoga u univerzalnom svetlu naziva *flagum*.

Znanje o *ascedentu* neke osobe stiže se senzitivnom divinacijom *flaguma*, i istrajnim usmeravanjem volje. Ukoliko čovek želi da zavlada nad drugim, okreneće aktivnu stranu svog *ascedenta* prema pasivnoj strani njegovog *ascedenta*.

Drugi magi su otkrili astralni *ascedent* i nazvali ga *turbion* (*vortex*).

Prema njihovom tvrđenju, to je struja koncentrisanog svetla koja predstavlja uvek isti krug slika; i shodno tome je određeno i određuje utiske.

Vortexi postoje i za ljude i za zvezde. Paracelzus je pisao: "Zvezde udišu svoju svetlosnu dušu i privlače zračenja jedna druge. Duša zemlje, zarobljena zakonima gravitacije, oslobađa se specijalizacijom i prolazi kroz instinkt životinja da bi stigla do čovekove inteligencije. Aktivni deo ove volje je nem, ali čuva zakone prirode u obliku zapisa. Slobodni deo više ne može čitati te kobne zapise a da u istom trenutku ne izgubi svu svoju slobodu. Nije moguće preći iz neme i vegetativne kontemplacije ka oslobađajućoj vibraciji misli, bez menjanja okoline i organa. Odatle dolazi zaborav koji prati rađanje i nejasne reminiscencije naše intuicije, koje su uvek analogne vizijama ekstaze i snova."

Ovo otkrovenje velikog Učitelja okultne medicine daje ključni odgovor na sva pitanja mesečarstva i proricanja. U njemu se može naći istiniti ključ prizivanja duhova i komunikacije sa fluidnom dušom zemlje.

Osobe čiji se opasni uticaj oseća pri prvom kontaktu, čine deo fluidnih asocijacija i voljno ili nevoljno koriste zalutale struje astralne svetlosti. Npr. posmatrajmo one koji žive u izolaciji, lišeni svake komunikacije sa drugim ljudima; neki od njih su svakodnevno u fluidnoj simpatiji sa velikim brojem životinja - to je slučaj čobana - te njih obuzima demon čije ime je *legion*. Oni, sa svoje strane, despotski vladaju fluidnim dušama stada koje im je povereno, te stoga njihova dobra ili rđava volja čini da se stado množi ili da odumire. Slični uticaji animalne simpatije mogu se ostvariti i na čovekovom plastičnom medijumu čiji su odbrambeni mehanizmi slabi, bilo zbog slabe volje ili ograničene inteligencije.

Na taj način se mogu objasniti začaranosti koje čobani često uzrokuju, a koje i danas predstavljaju čestu pojavu u Sidevilu.

Sidevil je malo selo u Normandiji u kome su se pre nekoliko godina javljale pojave slične onima koje je u Parizu izazivao G. Houm. G. de Mirvil ih je studiozno ispitao, a njegove podatke je u svojoj knjizi, izdatoj 1854. g. pod naslovom *Moeurs et Pratiques des Demons* izneo G. Žužene Dezmuso. Ono što je u njoj posebno interesantno jeste da pisac kao da pogađa postojanje plastičnog medijuma ili fluidnog tela. On piše: "Sigurno je da nemamo dve duše, ali možda imamo dva tela." Sve što navodi, kao da dokazuje njegovu hipotezu. On je video čobanina čiji se fluidni oblik pojavljivao oko crkve i koji je bio povređen, na distanci, udarcima nanesenim njegovoj astralnoj larvi.

Na ovom mestu bi bilo umesno upitati G. de Mirvila i G. Dezmusoa, da li oni tog čobanina smatraju đavolom, i da li đavo kakvim ga oni zamišljaju, može biti povređen? U to vreme u Normandiji, magnetne bolesti medijuma nisu bile poznate, tako da su sa nesrećnim čovekom, umesto da se pobrinu za njegovo izlečenje, veoma loše postupili i tukli njegovo materijalno telo, a ne samo njegovu fluidnu pojavu. Mora se priznati da je to zbilja jedinstven vid egzorcizma! Ukoliko se takvo nasilje zaista zbilo, i ako je istina ono što se navodi, naime da ga je tukao samo paroh, sveštenik koga izrazito poštuju, treba reći da i pisci poput G. de Mirvila i G. Dezmusoa, stvaraju od sebe njegove saučesnike. Prirodni zakoni su neumoljivi; čovek je po svojoj animalnoj prirodi rob sudbine; samo borbom protiv instinkata može steći moralnu slobodu. On može birati između dve moguće egzistencije u ovozemaljskom životu: jedna je određena sudbinom, druga je slobodna. Bića sudbine su samo igračka sile kojom ne upravljaju. Kada se instrumenti sudbine susretnu i sudare, jači slama i odnosi slabijeg. Istinski emancipovano biće se ne plaši ni začaranosti, ni misterioznih uticaja.

Možete mi odgovoriti da je susret sa Kainom bio koban za Avelja. Nesumnjivo, ali takva kob je samo prednost za čistu i svetu žrtvu i nesreća za ubicu. Kao što kod pravednih postoji veliki broj vrlina i zasluga, tako kod zlih postoji potpuni sklad između konačnih grehova i neizbežne kazne. Zločin se nalazi u sklonostima njihovih srca. Okolnosti koje su skoro uvek nezavisne od volje, utiču samo na težinu čina. Da je sudbina učinila Nerona robom a ne imperatorom, postao bi glumac ili gladijator, i ne bi spalio Rim: ali, da li bismo njemu mogli zahvaljivati zbog toga?

Neron je bio saučesnik čitavog rimskog naroda, jer su oni, koji su trebali da ga zaustave, navukli na sebe odgovornost za zločine tog čudovišta. Seneka, Burhus, Trazea, Korbulon, to su ljudi koji nose stvarnu krivicu, veliki ljudi koji su bili sebični i nesposobni! Oni su znali samo kako da umru.

Ako bi jedan od medveda iz zoološkog vrta pobegao i pobio više ljudi, koga bi trebalo osuditi, njega ili njegove čuvaru? Svako ko se oslobađa opštih grešaka čovečanstva za to mora platiti otkup koji odgovara količini tih grešaka: Sokrat je platio za Aneitusa, a Isus je morao da patnjom i mukama otkupi Judinu izdaju.

Na taj način, plaćajući dugove kobi, teško osvojena sloboda stiže zemaljsko carstvo. Njeno je da vezuje i da odvezuje. Bog je u njene ruke stavio ključeve Neba i Pakla.

Ljudi koji prepuštaju zveri njima samima, žele da ih one rastrgnu.

Ološ i rulja mogu uživati slobodu samo kroz apsolutnu poslušnost volji slobodnog čoveka; ti robovi sudbine moraju raditi za one koji su odgovorni za njih.

Ali kad zveri vladaju zverima, kada slepci vode slepce, kada je vođa rob sudbine, kao i mase, šta možemo očekivati? Šta, ako ne najgroznije katastrofe? U tome nikada nećemo pogrešiti.

Luj XVI je, prihvatajući dogme anarhizma 1789 godine, doveo državu na ivici ponora. Od tog trenutka svi zločini Revolucije padaju na njegovu dušu, jer on nije izvršio svoju dužnost Robespijer i Mara su učinili ono što su morali da čine. Žirondinci i jakobinci su se međusobno ubijali i njihove nasilne smrti su bile samo deo neminovne katastrofe. U svim tim događanjima bila je samo jedna velika i legitimna, stvarno sveta, smrt iskupljenja: kraljeva. Princip kraljevanja bi iščezao da je taj slabi princ uspeo da pobegne. Ali je transakcija između poretka i nereda bila nemoguća. Čovek ne može naslediti ništa od onog kojeg je ubio. Može ga samo opljačkati. Revolucija je rehabilitovala Luja XVI ubijajući ga. Posle toliko slabosti, toliko nedostojnih poniženja, taj čovek koga je drugi put nesreća posvetila, mogao je da kaže hodajući ka giljotini: "Revolucija je osuđena, a ja sam još uvek kralj Francuske!"

Biti pravedan znači patiti za one koji nisu pravedni; ali to je život: biti zao znači patiti zbog sebe ne osvajajući život, to znači varati sebe, činiti zlo i osvajati večnu smrt.

Da rekapituliramo: kobni uticaji pripadaju smrti. Živi uticaji pripadaju životu. Prema tome da li smo jaki ili slabi u životu, privlačimo ili odbijamo čini. Te okultne moći su veoma stvarne, ali će um i vrlina uvek biti u stanju da pronađu način da ih izbegnu ili da se odbrane.

GLAVA IV

Misterije izopačenosti

Ljudska ravnoteža se sastoji od dve privlačnosti: ka smrti i ka životu. Kob je vrtoglavica koja nas vuče u ponor. Sloboda je razumni napor koji nas odvaja od privlačnosti smrti. Šta je to smrtni greh? To je apostaza naše lične slobode, to je prepuštanje sebe zakonima lenjosti. Nepravedan čin je sporazum sa nepravdom, a svaka nepravda jeste odricanje inteligencije. Od tog trenutka potpadamo pod uticaj carstva sile, čije reakcije lome sve što nije u savršenoj ravnoteži.

Ljubav prema zlu i privrženost volje nepravdi su poslednji trzaji volje koja se gasi. Ma šta čovek činio on je viši od zveri i ne može se, poput njih, prepuštati sudbini. On mora birati i voleti. Očajna duša koja misli da je zaljubljena u smrt, još je uvek življa od one koja je potpuno lišena ljubavi. Aktivnosti zla mogu i moraju vratiti čoveka dobru, kontraudarom i reakcijom. Najcrnje zlo protiv koga nema spasa jeste lenjost.

Ponori milosrđa odgovaraju ponorima izopačenosti. Bog je često od hulja pravio svece, ali nikada ništa nije učinio sa malodušnima i kukavicama.

Čovek mora delovati i raditi pod kaznom prokletstva. Priroda se brine za to i ukoliko ne upotrebimo svu svoju snagu i hrabrost da zakoračimo prema životu, ona nas svim svojim silama odvlači prema smrti. Ona odvlači one koji odbijaju da koračaju.

Edgar Allan Poe, čovek koga možemo nazvati velikim prorokom pijanaca, uzvišenim ludakom, genijem lucidne ekstravagancije, opisao je sa zastrašujućom uverljivošću more izopačenosti... "Ubio sam starca zato što mi je namignuo." "Učinio sam to iako sam znao da ne treba to da činim."

To je jeziva antiteza Tertulijanove maksime: *Credo quia absurdum*.

Suprotstaviti se Bogu i uvrediti ga, to je krajnji čin vere. "Mrtvi te ne slave Bože", rekao je psalmopojac, a mi bi, kad bi se usudili, mogli dodati: "Mrtvi ne hule na tebe."

"Sine moj!" reče otac naginjući se nad uzglavljem deteta u nesvesti posle napada delirijuma: "Uvredi me ponovo, uvedi me, udari me, tako ću osetiti da si ponovo živ, samo nemoj zauvek ostati u zastrašujućoj tišini groba!"

Veliki zločin uvek liči na protest protiv malaksalosti. Da je milosrđe stotina hiljada dobrih sveštenika bilo delatnije, oni bi sprečili zločin nesrećnog Veržea. Crkva ima pravo da sudi, presuđuje i kažnjava svog člana koji izaziva sablazan; ali nema pravo da ga prepušta očajanju i iskušenjima, bedi i gladovanju.

Ništa nije tako užasavajuće kao ništavilo, i u tom smislu, ako je moguće to priznati, pakao je nešto čemu se treba nadati.

Iz tog razloga i sama Priroda traga za ispaštanjem i nameće ga kao lek; zato je kažnjavanje samo kazna, kao što je veliki katolik, grof Žozef de Metr tako dobro razumeo. Zato je smrtna kazna prirodno pravo i nikada neće nestati iz ljudskih zakonika. Mrlja od ubistva bi bila neizbrisiva da Bog nije opravdao gubilište; božanska moć uzurpirana od strane kriminalaca bespogovorno bi im pripala. Ubistvo bi stoga postalo vrlina, kada bi izražavalo odmazdu pobunjene prirode. Lična osveta bi predstavljala protest protiv odsustva javnog ispaštanja; od krhotina slomljenog mača pravde, anarhija bi iskivala svoje bodeže.

"Kada bi Bog uništio Pakao, ljudi bi stvorili nov da bi mu prkosili", rekao nam je jedan prijatelj sveštenik ovih dana. Imao je pravo, i upravo zato pakao toliko želi da nestane. Parola svakog poroka je emancipacija. Emancipacija ubistva ukidanjem smrtnih muka. Emancipacija prostitucije i čedomorstva ukidanjem braka. Emancipacija besposličarenja i razbojništva ukidanjem vlasništva... Tim putem se kreće misao izopačenosti dok ne ostvari svoju vrhunsku tajnu formulu: emancipacija smrti ukidanjem života!

Radne pobeđe nam pomažu da pobeđemo od tužne sudbine. Ono što nazivamo smrću je samo večno rađanje prirode. Ona neprestano apsorbuje i uzima ponovo sve ono što ne rađa duh. Materija koja je po svojoj prirodi inertna, može postojati samo kroz stalno kretanje, a duh, po prirodi pokretljiv, može sebi osigurati trajnost samo vezujući se za nju. Emancipacija od zakona sudbine putem slobodne privrženosti duha istini i dobru je ono što jevanđelje naziva duhovnim rađanjem. Ponovo utapanje u večne grudi prirode jeste druga smrt.

Neemancipovana bića bivaju odvučena ka ovoj drugoj smrti putem fatalne privlačnosti. Jedno privlači drugo, kao što je to božanski Mikelandelo prikazao na slici Strašnog suda. Ona se istrajno drže poput davljenika, te se slobodni duhovi moraju energično boriti protiv njih, da njihov let ne bude osujećen, i da ne budu vraćeni u Pakao.

Rat je star koliko i sam svet. Grci su ga predstavljali preko simbola Erosa i Anterosa, a Jevreji preko antagonizma Kaina i Avelja. To je rat Titana i Bogova. Dve vojske su svuda, nevidljive, disciplinovane, i uvek spremne za napad i protivnapad. Jednostavni ljudi na obe strane, začuđeni žestokim otporom na koji nailaze, počinju da veruju u organizovane zavere i tajna svemoćna udruženja. Ežen Su je izmislio Rodena,³³ crkvenjaci govore o *Illuminatima* i Slobodnim zidarima; Vronjski sanja o svojim bandama mistika; ali u svemu tome nema ničeg istinskog i ozbiljnog sem neminovne borbe poretka i anarhije, instinkta i misli, a čiji je rezultat ravnoteža i progres, usled čega đavo, uprkos sebi samom, uvek doprinosi slavi Sv. Mihajla.

³³ Nije u pitanju čuveni skulptor. - A.K.

Fizička ljubav je najizopačenija od svih kobnih strasti. Ona je anarhista nad anarhistima; ne priznaje ni zakon, ni dužnost, ni istinu, ni pravdu. Ona je u stanju da navede devicu da korača po mrtvim telima svojih roditelja. Ona predstavlja neodoljivu opijenost i besno ludilo. Ona je vrtoglavica kobi koja traga za novim žrtvama, i kanibalsko pijanstvo Saturna koji želi da postane otac da bi imao više dece koju će moći da proždere. Pobediti ljubav, znači trijumfovati nad čitavom prirodom. Podvrgnuti je pravdi, znači; obnoviti život posvećujući ga besmrtnosti. Stoga su najveći dometi hrišćanske objave stvaranje devičanstva i posvećivanje bračnoj vezi.

Ljubav je smrtna sve dok je samo požuda i uživanje. Da bi postala večna, mora prerasti u žrtvu i tako biti moć i vrlina. To je ta borba između Erosa i Anterosa koja stvara svetsku ravnotežu.

Sve što suviše uzbuđuje čula izaziva izopačenost i zločin. Suze traže krv. Snažne emocije su poput žestokih pića. Često ih upotrebljavati znači zloupotребiti ih. Svaka zloupotreba emocija izopačuje osećaj za moralno. Počinjemo ih tražiti zbog njih samih; na kraju žrtvujemo sve da bismo ih pribavili. Romantična žena će lako postati heroína Old Bejlja.³⁴ Ona čak može sebe dovesti do tako žalosnog i nepopravljivog stanja da se ubije samo da bi se divila sebi i da bi se sažaljevala posmatrajući vlastiti pogreb!

Romantični postupci dovode žene u stanje histerije, a muškarce u stanje melanholiје. Manfred, Rene, Lelija predstavljaju izopačene ličnosti, tim više što se u ime njihovog nezdravog ponosa navode argumenti i pišu pesme o njihovoj zaboravnosti. Sa strahom se možemo upitati kakvo bi čudovište nastalo iz veze Manfreda i Lelije.

Gubitak osećanja za moral je istinsko ludilo, jer čovek koji, pre svega, ne poštuje pravdu, više ne pripada sebi već hoda bez svetla u mraku svog postojanja, i koprca se kao ličnost iz sna, kao plen mora sopstvenih strasti.

Plahovite struje instinktivnog života i slabašan otpor volje obrazuje antagonizam, tako specifičan, da je naveo kabaliste da stvore hipotezu superfetacije duša: oni su verovali da u jednom telu postoji više duša koje međusobno vode rasprave, a ponekad pokušavaju da unište telo. To je u mnogome nalik na mornare sa *Meduze* koji su se posle propasti broda svađali oko vlasti na premalom splavu, kao da su želeli da ga potope.

Izvesno je da onaj ko sebe učini slugom bilo kakve struje instinkata, pa čak i ideja, zapostavlja svoju ličnost i postaje rob bezbrojnih duhova koje Jevanđelje naziva *legion*. To je dobro poznato umetnicima koje česte invokacije univerzalnog svetla slabe, te postaju medijumi, tj. bolesnici. I što više, zahvaljujući uspehu, postaju veliki u očima javnog mnjenja, to se više gasi njihova ličnost. Oni postaju nastrani, zavidni, jarosni. Ne priznaju ničije zasluge, čak ni u potpuno drugim sferama, i postavši nepravični, ne obaziru se više ni na pristoynost. Istinski veliki ljudi se, da bi izbegli takvu sudbinu, izoluju od svih kolega i druženja sa njima, znajući da je to smrt za slobodu. Oni se spašavaju ponosnom nepriznatošću od zarazne i zle gomile. Da je Balzak tokom svog života pripadao nekoj partiji ili stranki, sigurno posle smrti ne bi bio smatran za velikog i univerzalnog genija naše epohe.

Svetlost ne osvetljava neosetljive stvari niti zatvorene oči, ili ih osvetljava samo u korist onih koji vide. Reči iz Postanja: "Neka bude svetlo!" predstavljaju porednički usklik inteligencije koja trijumfuje nad mrakom. Efekat ove reči je tako uzvišen zato što ona na tako jednostavan način izražava najveličanstveniju stvar na svetu: inteligenciju koja sama sebe stvara, i, skupljajući svoje sposobnosti i snage, kaže:

³⁴ Najstariji londonski sud. - prim. prev.

"Želim da sebe učinim besmrtnim pogledom na večnu istinu." Neka bude svetlo! i svetlo je tu. Svetlost, večna kao i Bog, rađa se svakog dana, za sve oči, koje su otvorene da bi je videle. Svetlost će zauvek biti pronalazak i tvorevina genija; ona kliče: "Neka bude svetlo!", i genije je tu, jer je tu svetlost. Genije je besmrtni jer razume besmrtnost svetlosti. On meditira o istini dok radi, zato što je ona pobednik svetlosti, a besmrtnost je njen trijumf zato što će postati naknada i kruna genija.

Ali svi duhovi ne posmatraju sa pravednošću, zato što sva srca ne žele pravedno. Postoje duše koje veruju da istinska svetlost nema prava na postojanje. One se zadovoljavaju fosforescentnim vizijama, polusvetlom, halucinacijama misli, i zaljubljeni u ove fantome, plaše se dnevne svetlosti koja ih nateruje u beg, zato što osećaju da dan nije stvoren za njihove oči i da će pasti u dublji mrak. Na taj način se budale najpre plaše mudraca, a zatim ih kleveću, vređaju i osuđuju. Moramo ih žaliti, i oprostiti im, jer ne znaju šta rade.

Istinsko svetlo odmara i zadovoljava dušu, halucinacije je, naprotiv, zamaraju i brinu. Zadovoljstva ludila su nalik na one gastronomske snove koje sanjaju gladni ljudi i koje njihovu glad čine još osetljivijom, ne utoljujući je. Odatle nastaju razdraženost i nevolje, obeshrabrenja i očajanja. Život nas uvek laže, kažu Verterovi sledbenici, i zato mi želimo da umremo! Nesrećna deco, nije smrt ono što vam treba, već život. Od kako ste na ovom svetu, umirete svakog dana. Da li zbog okrutnog zadovoljstva uništenja, tražite lek za uništenje vaših zadovoljstava? Ne, vas život nije prevario, vi još niste živeli. A ono što ste smatrali životom su bile samo halucinacije i snovi prvog dremeža smrti!

Svi veliki kriminalci su namerno halucinirali o sebi, svi oni koji namerno haluciniraju o sebi mogu lako postati veliki kriminalci. Naše je lično svetlo, posebno izraženo i određeno zahvaljujući nama samima preko opredeljujuće naklonosti, začetak našeg raja ili našeg pakla. Svako od nas stvara koncept svog dobrog ili zlog anđela, rađa ga ili prehranjuje. Pojam istine stvara u nama dobrog genija. Namerna neistina donosi noćne more i fantome. Svako mora hraniti svoju decu i naš život se troši zbog naših misli. Srećni su oni koji ponovo pronalaze besmrtnost u tvorevinama svojih duša. Jao onima koji se iscrpljuju da bi negovali laži, i hranili smrt! Jer će svako požnjeti onako kako je posejao! Ima nemirnih i izmučenih bića čiji uticaj uznemirava i čiji je govor koban. U njihovoj se blizini osećamo razdraženim i napuštamo ih u ljutnji, a opet, usled izopačenosti ponekad ih tražimo da bismo doživeli uznemirenje i uživali u zlobnim emocijama kojima nas nadahnjuju. Takve osobe pate od zaraznih bolesti duha izopačenosti.

Tajni motiv duha izopačenosti je uvek bila žeđ za uništenjem, te je stoga njegov krajnji cilj samoubistvo. Čuveni ubica Elisabid je prema sopstvenom priznanju, ne samo osećao divljačku potrebu za ubijanjem rođaka i prijatelja, već je takođe želeo, da je to bilo moguće - da citiramo njegove reči iz sudnice - *da zdrobi zemljinu kuglu kao pečeni kesten*. Jedan drugi slavni zločinac, Lasener, koji je provodio dane smišljajući ubistva, da bi noći posvetio niskim orgijama, ili strasti kockanja, hvalio se na sva usta da je on "bar živeo"! On je to nazivao životom i pevao himnu giljotini nazivajući je svojom zanosnom nevestom, a svet prepun maloumnika mu se divio! Alfred de Mise je, pre nego što je utopio svoj život u pijanstvu, utrošio, jedan od najvećih talenata ovog veka na pesme hladne ironije i sveopšte odvratnosti. Tog nesrećnog čoveka je začarao duh duboko izopačene žene koja je, pošto ga je ubila, poput zlog duha čučala na njegovom telu cepajući samrtni pokrov. Pre nekoliko dana smo imali priliku da razgovaramo sa mladim piscem koji pripada njegovoj školi, pa smo ga upitali šta žele da dokažu svojom književnošću. Ona dokazuje, odgovorio je on jednostavno i iskreno, da čovek mora očajavati i umreti. Kakav učitelj, i kakva doktrina! Ali to su neminovni zaključci duha izopačenosti; nezaustavljivo težiti ka samoubistvu, klevetati život i prirodu, svakodnevno zazivati smrt, a ne biti u stanju umreti. To je večni Pakao, to je Satanina kazna, ta mitološka inkarnacija duha izopačenosti; pravi prevod grčke reči *Diabolos* na francuskom glasi *le pervers* - Izopačeni.

Ovde se krije tajna koju razvratnici nisu u stanju da predvide: nije moguće uživati u materijalnim zadovoljstvima života bez moralnih osećanja. Zadovoljstvo je muzika unutrašnje harmonije; čula su samo njeni instrumenti koji zvuče raštimovano u dodiru sa degenerisanom dušom. Zli ne mogu ništa osetiti zato što nisu u stanju da vole: da bi voleo čovek mora biti dobar. Stoga je za njih sve prazno i izgleda im da je priroda nemoćna, jer su to oni sami; oni sumnjaju u sve, zato što ne znaju ništa. Oni hule na sve zato što ništa ne osećaju, oni miluju da bi unizili, piju da bi se napili, spavaju da bi zaboravili, bude se da bi izdržali smrtnu dosadu. Tako će živeti, odnosno, tako će svakodnevno umirati onaj koji je odbacio svaki zakon da bi postao rob svojih strasti. Svet, pa čak i sama večnost, postaju suvišni onome koji je sebe učinio suvišnim za svet i za večnost.

Naša volja, delujući neposredno na plastični medijum, odnosno na onaj deo astralnog života koji se nalazi u našem telu i koji nam služi za asimilaciju i oblikovanje elemenata neophodnih našem postojanju, naša volja, rekli smo, pravedna ili nepravedna, skladna ili izopačena, oblikuje medijum prema sopstvenoj slici, i daje mu lepotu prema onome što nas privlači. Usled toga nemoralna čudovišnost stvara fizičku ružnoću, jer astralni medijum, taj unutrašnji arhitekta našeg tela, neprestano ga oblikuje prema našim stvarnim ili zamišljenim potrebama. On povećava stomak ili vilicu oblapornih, čini usne tvrdice tankim, poglede nečiste žene besramnim, a poglede zavidnih i zlobnih otrovnim. Kada sebičnost zavlada dušom lice postaje hladno, a njegove crte tvrde, gubi se sklad oblika i prema tome da li je sebičnost upijajuća ili zračuća, udovi se suše ili postaju debeli, priroda stvara naše telo kao portret naše duše i uvek obezbeđuje njihovu sličnost neumornim retuširanjem. Lepe žene koje nisu dobre, mogu biti sigurne da neće tako dugo ostati privlačene. Lepota je pozajmica prirode vrlini. Ako vrlina nije spremna da opravda ovaj zajam, zajmodavac će nemilosrdno uzeti što je njegovo.

Izopačenost preoblikuje organizam čiju ravnotežu uništava i u isto vreme stvara kobne potrebe koje ga navode da sam sebe razara do sopstvene smrti. Što izopačen čovek manje uživa, to više ožedni za uživanjem. Vino je za pijanca poput vode; zlato se topi u rukama kockara, Mesalina se satire ne uspevajući da se zasiti. Zadovoljstvo koje im izmiče menja se i postaje novi izvor razdraženosti i želje. Što su užasnija njihova preterivanja, to im se više čini da je vrhunska sreća na dohvat ruke. Još jedna flaša pića, još jedan grč, još jedno nasilje nad Prirodom... Ah, konačno, evo zadovoljstva, evo života... i njihova želja se u paroksizmu svoje nezasite gladi zauvek gasi u smrti.

ČETVRTI DEO PRAKTIČNE TAJNE

UVOD

Uzvišene nauke Kabale i magije daruju čoveku izuzetne, stvarne, delotvorne i efikasne moći i treba ih smatrati za lažne i prazne ako ne ispunjavaju ove uslove.

"Učitelje ocenjuju po njihovim delima", rekao je vrhunski Učitelj. Ovakvo prosuđivanje je nepogrešivo.

Ako želite da poverujem u ono što znate, pokažite mi šta ste u stanju da učinite.

Bog se krije od čoveka da bi ga primorao da se uzvisi ka moralnoj emancipaciji i stoga mu predaje vlast nad svetom. Pušta da o Njemu svedoče veličina i harmonija prirode, da bi čovek mogao postepeno da se usavršava, uzvisujući se prisustvom ideje koju je samom sebi stvorio o svom Stvoritelju.

Čovek poznaje Boga samo po imenima tog Bića nad bićima, i ne prepoznaje ga samo po slikama koje sopstvenim naporima stvara. Zbog toga je on, na neki način, stvoritelj Onoga koji ga je stvorio. Veruje da je sâm Božje ogledalo i beskonačno uvećavajući sopstvene opsene, misli da je u stanju da u beskonačnom prostoru ocrtá senku Onoga koji je bez tela, bez senke i bez prostora.

STVORITI BOGA, STVORITI SEBE, UČINITI SEBE NEZAVISNIM I BESMRTNIM, UNIŠTITI PATNJU: evo programa smelijeg od Prometejevih snova, hrabrog do bezbožnosti, i ambicioznog do ludila. Ali taj program je samo na izgled paradoksalan po svom obliku koji omogućava lažno i bogohulno tumačenje. On je u pravom smislu savršeno razuman i nauka adepta omogućava njegovo potpuno ostvarenje.

Čovek zapravo stvara sebi Boga prema svom umu i svojoj dobroti; on ne može svoj idol uzdići više nego što mu to dozvoljava moralni razvoj. Bog koga obožava je uvek samo produženje njegovih sopstvenih refleksija. Zamisliti apsolutnu dobrotu i pravdu, znači biti sam pravedan i dobar.

Moralni kvaliteti duha predstavljaju najveće od svih bogatstava. Njih stičemo trudom i naporom. Ovde je moguće primetiti: postoji nejednakost sposobnosti, neka deca se rađaju sa organizmom bližim savršenstvu. Moramo verovati da takvi organizmi proizilaze iz naprednijeg dela prirode i da su ih deca njime obdarena stekla, ako ne sopstvenim naporima, a ono ujedinjenim naporima ljudskih bića od kojih potiču. To je tajna prirode a priroda ništa ne čini nasumice, posedovanje razvijenijih intelektualnih sposobnosti, kao i posedovanje novca ili zemlje, čini jedno neotuđivo pravo prenošenja i nasleđa.

Da, čovek je pozvan da dovrši delo svog Stvoritelja i da iskoristi svaki trenutak da se usavrši ili da se uništi. Osvajanjem večno jasnog uma i večno pravedne volje, on sebe stvara pogodnim za večni život, budući da od nepravde i grešaka ništa neće preživeti, sem kazne. Razumeti dobro, znači želeći ga, a na nivou pravde, želeći znači činiti. Zbog toga nam Jevanđelje kaže da će ljudima biti suđeno prema njihovim delima. Ono što radimo čini ono što jesmo, pa čak i naša tela, kao što smo malopre rekli, mogu biti preobučena, a ponekad postati i potpuno drugačija zbog naših navika.

Oblik koji smo osvojili ili kojem smo se potčinili postaje providenje ili kob naše egzistencije. One čudne slike kojima su Egipćani predstavljali ljudske simbole božanstva, zapravo su sudbinski oblici. Tifon ima glavu krokodila i osuđen je da bez prestanka jede da bi napunio svoj divovski stomak. Na taj način je on posvećen, zbog oblapornosti i ružnoće, večnom uništenju.

Čovek može svoje sposobnosti oživeti ili ubiti zapuštajući ih ili zloupotrebljavajući iste. Isto tako može sebi stvarati nove sposobnosti pravilnom upotrebom onih koje mu je priroda darovala. Često se tvrdi da se osećanjima ne može upravljati, da vera nije pristupačna svima i da je nemoguće promeniti sopstveni karakter. Sve ove tvrdnje važe samo za opuštene i izopačene. Čovek može sebe učiniti pobožnim, posvećenim, ako to iskreno želi. Može u svoj duh uliti mir pravednosti, a u svoju volju svemoć pravde. Može vladati na nebu vrlinom vere, i na zemlji vrlinom nauke. Čovek koji zna kako da upravlja sobom kralj je svekolike prirode.

Naša je namera da u poslednjem delu ove knjige ukažemo na sredstva kojima upućenici od sebe čine gospodare života i nadvladavaju patnju i smrt; kako na sebi i na drugima vrše pretvaranja nalik na Protejeva, kako ispoljavaju božansku moć jednog Apolonija, kako stvaraju zlato kao Lul i Flamel, i kako obnavljaju mladost prema tajnama Postela i Kaljostra. Ukratko, izgovorićemo konačnu reč magije.

GLAVA I

O pretvaranju - Čarobni štap - Medejina kupka - Magija pobedena sopstvenim oružjem - Velika arkana jezuita i tajna njihove moći

Biblija nam priča kako je kralj Nabukodonosor na vrhuncu svoje moći, iznenada bio pretvoren u životinju.

Pobegao je u divljinu, pasao travu, pustio da mu rastu kosa, brada i nokti, i ostao tamo sedam godina.

U knjizi *Transcendentalna magija* napisali smo šta mislimo o misterijama vukodlaka i pretvaranjima ljudi u njih.

Svakome je poznata bajka o Kirki i njena alegorija.

Kobni Ascendent jedne osobe nad drugom jeste pravi Kirkin čarobni štap.

Poznato je da gotovo svaki oblik ljudskog lika ima sličnost sa jednom određenom životinjom; to je *potpis* preovlađujućeg instinkta.

Instinkti se uravnotežuju suprotnim instinktima; jači gospodare nad slabijim.

Da bi vladali nad ovcama, psi se koriste njihovim strahom od vukova.

Ako ste pas, a želite da vas zavoli slatka mala maca, imate za to samo jedan način, da se pretvorite u mačora.

Ali kako? Posmatranjem, imitacijom i imaginacijom. Mi smatramo da je naš figurativan jezik lako razumljiv i preporučujemo ovo otkrovenje svima koji žele da vrše magnetizaciju. To je najdublja tajna ove veštine.

Formula izražena tehničkim terminima glasi:

"Polarizovati sopstveno animalno svetlo u uravnoteženom antagonizmu sa suprotnim polom."

Ili:

"Koncentrisati u sebi posebne sposobnosti apsorpcije u cilju usmeravanja njihovih zraka ka žiži apsorpcije, i obratno."

Ovako upravljanje našom magnetnom polarizacijom može se izvršiti pomoću animalnih oblika o kojima smo govorili; oni će poslužiti da učvrste imaginaciju.

Navešćemo jedan primer:

Želite da delujete magnetski na osobu koja je polarizovana kao i vi, što ćete, ako ste magnetizator, otkriti već pri prvom kontaktu; ali je ta osoba malo manje jaka nego što ste to vi: ona je miš, a vi ste pacov. Načinite od sebe mačku, i uhvat ćete je.

U jednoj od prelepih bajki koje nam prenosi Šarl Pero, mačak lukavstvom navodi džina da se pretvori u miša i čim ovaj to uradi, mačak ga proguta. Na osnovu toga možemo pretpostaviti da su narodne bajke, isto kao i Apulejev *Zlatni magarac*, u stvari istinite magijske legende koje, ispod vela detinjarija, kriju značajne naučne tajne.

Svima je dobro poznato kako magnetizatori, bez većih problema, pretvaraju čistu vodu u vino, likere ili bilo koje drugo piće, jednostavnim dodiranjem ruke, dakle, činom volje izraženim simboličnim znakom.

Poznato je i to da oni koji krote divlje životinje nadvladavaju lavove i tigrove čineći sebe mentalno i magnetno jačim od njih.

Žil Žerar, neustrašivi lovac na afričke lavove, bio je više puta u svojoj karijeri u opasnosti da bude pojeden, što bi mu se i desilo da se uplašio. Ali da se čovek ne bi uplašio lava mora postati jači i divljiji od same zveri snažnim naporom imaginacije i volje; mora sebi reći: "Ja sam lav, a zver je samo pseto koje će zadrhtati preda mnom!"

Furi je zamislio anti-lavove; Žil Žerar je ostvario taj san socijalističkog sanjara.³⁵

Možete mi na to odgovoriti da je dovoljno biti hrabar i dobro naoružan, i da je tada strah od lavova izlišan.

Ne, to nije dovoljno. Moramo savršeno poznavati same sebe kako bismo bili u stanju da proračunamo skokove zveri, da predvidimo njena lukavstva, izbegnemo njene šape, preduhitrimo njene pokrete, jednom rečju da postanemo vrhunski majstori lavovanja, kao što bi to verovatno rekao genijalni La Fonten.

Životinje su živi simboli čovekovih instinkata i strasti. Ako čoveka učinite strašljivim, pretvorili ste ga u zeca, ako nasuprot tome u njemu izazovete svirepost, pretvorili ste ga u tigra.

Kirkin čarobni štap je moć fasciniranja koju poseduje žena, a pretvaranje Odisejevih pratilaca u krmke nije specifično samo za to vreme.

³⁵ Furi je bio socijalista koji je napisao neku vrstu "Utopije". Zamislio je najmanju ćeliju društva koju je nazvao "phalanstère". - A.K.

Ali, pri tom moramo imati u vidu da se nijedna metamorfoza ne može izvršiti bez uništenja. Da bismo pretvorili sokola u goluba, moramo ga najpre ubiti, zatim iseći na sitne komadiće da bi na taj način uništili i najmanje tragove njegove prvobitne forme, a zatim ga skuvati u Medejinoj magičnoj kupki.

Posmatrajte na koji način moderni hijerofanti postupaju u cilju obnavljanja čoveka, kako se, npr. u katoličkoj religiji radi na menjanju čoveka koji je manje ili više slab i podložan strastima, da bi se od njega stvorio čvrst, stoički misionar Društva isusovaca.

U tome se krije najveća tajna tog časnog i groznog Društva, svuda pogrešno shvaćenog, često klevetanog i uvek moćnog.

Pažljivo pročitajte knjigu *Duhovne vežbe Sv. Ignacija Lojole*, i obratite pažnju na oblik magičnih moći koje genijalni čovek koristi u ostvarenju vere.

On svojim učenicima naređuje da vide, dodirnu, pomirišu i okuse nevidljive stvari. On želi da dugim molitvama uzdigne čula do stanja dobrovoljnih halucinacija. Meditirajte o misteriji vere: Ignacije zahteva od vas da pre svega stvorite jedno određeno mesto, sanjate o njemu, da ga vidite i dodirujete. Ako je to Pakao, on vas navodi da dodirnete stene koje gore, da zaplivate kroz senke duboko kao smola, na jezik vam stavlja tečni sumpor, a u nozdrve najodvratniji smrad, čini vas svedokom najužasnijih mučenja, pri kojima čujete neljudske jecaje agonije; on komanduje vašoj volji da sve to stvori upornim i istrajnim vežbama. Svaki pojedinac ih vrši na svoj sopstveni način koji najviše odgovara njegovoj ličnosti. To nije opijanje hašišom koji je koristio Starac sa planine; to je san u budnom stanju, halucinacija, ali ne ludilo, razumska i željna vizija, stvarna kreacija inteligencije i vere. Stoga su jezuiti, kada je on propovedao, s pravom mogli reći: "Ono što smo videli svojim očima, ono što smo čuli svojim ušima, i ono što smo dodirnuli svojim rukama, samo ti to objavljujemo." Tako istrenirani jezuita ostaje u zajednici kruga volje uvežbanih kao što je i njegova, te je stoga svaki od očeva jak kao čitavo Društvo, a Društvo je jače od celog sveta.

GLAVA II

Kako sačuvati i obnoviti mladost - Kaljostrove tajne - Mogućnost usksnuća - Primer Vilijama Postela nazvanog Vaskrsli - Priča o radniku koji je činio čuda, itd.

Poznata je istina da umeren, trezven i redovan život produžava egzistenciju, ali je to samo neznatno odlaganje starosti, i čovek ima pravo da zahteva od nauke kojom se bavi, drukčije privilegije i drukčije tajne.

Ali biti dugo mlad ili povratiti mladost, to je ono što je većina ljudi kad tad poželela i što svi smatraju dragocenim. Da li je to moguće? Ispitaćemo taj problem.

Čuveni grof Sen Žermen je nesumnjivo mrtav, ali ga niko nije video kako stari. Uvek je izgledao kao da ima četrdeset godina, a u vreme kada je bio na vrhuncu slave, tvrdio je da mu je osamdeset.

Ninon de Lanklo je u svojoj dubokoj starosti još uvek bila mladolika, lepa i zavodljiva žena. Umrla je a da nije ostarila.

Čuveni hiromant Debarol je tokom dugog niza godina bio čovek od trideset i pet godina. Njegova krštenica bi dala sasvim drugačije podatke, ali joj niko ne bi verovao.

I Kaljostro je uvek izgledao kao sredovečan čovek. On je, ne samo tvrdio da poseduje eliksir koji starcima u trenutku vraća snagu mladosti, već se hvalio i da je u stanju da izvrši fizičku regeneraciju na način koji smo detaljno opisali u knjizi *Istorija magije*.

Kaljostro i Sen Žermen su očuvanje mladosti pripisivali upotrebi univerzalnog leka, medikamenta za kojim su uzaludno tragali toliki hermetičari i alhemičari.

Vilijem Postel, veliki mag XVI veka, nikada nije tvrdio da poseduje znanje o velikoj arkani hermetičke filozofije, pa ipak se, pošto je dugo bio star i izmožden, pojavio podmlađen, bez bora, crne kose i brade, gipkog i okretnog tela. Njegovi protivnici su tvrdili da se šminkao i bojio kosu, što je razumljivo, jer oni koji se rugaju i lažni naučnici, moraju naći neku vrstu banalnog objašnjenja za pojave koje ne razumeju.

Najvažnije magijsko sredstvo za očuvanje mladosti tela jeste: sačuvati dušu od starenja zadržavajući onu prvobitnu svežinu osećanja i misli koju pokvareni svet naziva iluzijama a koje mi smatramo za prvobitnu viziju večne istine.

Verovati u sreću na zemlji, u prijateljstvo, u ljubav, u providenje koje prati svaki naš korak, i koje će nas nagraditi za prolivene suze, znači biti savršeno naivan prema shvatanju iskvarenog sveta, sveta koji ne može da pojmi svoju sopstvenu naivnost, a koji se zavarava da je jak i lišava svih ushita duše.

Verovati u moralno dobro znači posedovati ga. Zato je Spasitelj obećao Nebesko carstvo onima koji postanu poput male dece. Jer, šta je detinjstvo? To je doba vere. Dete ne zna ništa o životu i zato zrači uverenu besmrtnost. Da li ono može posumnjati u posvećenje, u nežnosti, u prijateljstvo, u ljubav, u Providenje kada je u naručju svoje majke?

Postanite dete u srcu, i ostaćete mladi u telu.

Stvarnost Boga i stvarnost prirode, po lepoti i dobru beskonačno prevazilazi čovekovu imaginaciju. Iz toga proizilazi da su zamoreni svetom samo oni ljudi koji nikad nisu umeli da budu srećni, a da su iluzije izgubili oni koji su se kupali samo u kaljavoj vodi. Čak je i za uživanje u životinjskim zadovoljstvima potrebno moralno osećanje. Oni koji kleveću život, sigurno su ga zloupotrebljavali.

Visoka magija, kao što smo to dokazali, vodi čoveka zakonima najčistije moralnosti. On stvari ili shvata kao svete ili čini svetim, rekao je jedan veliki adept - *Vel sanctum invenit, vel sanctum fecit*. Treba shvatiti: da bismo bili srećni, čak i na ovom svetu, moramo biti sveti.

Biti svet! Lako je reći, ali kako povratiti izgublenu veru! Kako ponovo otkriti ukus vrline u srcu izbledelom od poroka?

Ponovićemo četiri velike reči nauke: Znati, Usuditi se, Želeti i Ćutati.

Moramo umiriti svoje odbojnosti, proučavati dužnost, i raditi u skladu sa njom kao da nam je najmilija.

Nevernik si, a želiš da postaneš hrišćanin?

Čini ono što se zahteva od hrišćanina, redovno se moli, priđi sakramentima kao da si kršten, i vera će doći. To je tajna jezuita sadržana u duhovnim vežbama Sv. Ignacija.

Sličnim vežbama bi i svaka budala,³⁶ kada bi posedovala dovoljno istrajnosti, mogla postati mudrac.

Menjanjem navika duše, menjaju se i navike tela; O tome smo već govorili i objasnili način na koji se to postiže.

Šta najviše od svega doprinosi našem starenju čineći nas ružnima? Mržnja i ogorčenost, loše mišljenje o drugima, povređena taština i nezadovoljene strasti. Razumna filozofija izbegava sva ova zla.

Ako zatvorimo oči pred manama našeg suseda i obratimo pažnju samo na njegove dobre strane, svuda ćemo naći dobrotu i blagonaklonost. I najizopačeniji čovek ima svojih dobrih crta, te je bolji kada znamo kako da postupimo sa njim. Kada ne biste imali ništa zajedničkog sa ljudskim porocima, ne biste ih ni primećivali. Čak i u zatvorima nailazimo na prijateljstvo i posvećenje. Jezivi Lasener je redovno vraćao pozajmice i često postupao plemenito i ljubazno. Ne sumnjam ni da je u životima prepunim zločina kakve su vodili Kartuš i Mandren bilo puno plemenitih dela kadrih da izazovu suze u očima. Niko nikada nije bio apsolutno loš ili apsolutno dobar. "Niko nije dobar sem Boga", rekao je najveći među Učiteljima.

Ljudska osobina koju često nazivamo revnošću za vrlinom, ne mora biti ništa drugo do skriveno samoljublje, prerušena ljubomora i ponosni instinkt kontradikcije. Mistički teolozi kažu:

"Kad god vidimo život u potpunom haosu i skandalozne greške, trudićemo se da verujemo da su to ljudi koje Bog stavlja na veća iskušenja nego nas, i da sasvim sigurno, ili bar verovatno, oni nisu ništa gori od nas, te da bismo na njihovom mestu mi bili gori."

Mir! Mir! to je vrhunsko blagostanje duše; Isus je sišao na zemlju da bi nam ga podario.

"Slava Bogu na Nebesima, mir na zemlji, i dobra volja ljudima!" uzvikivali su nebeski anđeli kada se Spasitelj rađao.

Drevni oci hrišćanstva su pronašli osmi smrtni greh: tugu.

Jer, za prave Hrišćane ni pokajanje nije tuga, to je uteha, radost i trijumf. "Želeo sam zlo, ali ga više ne želim; bio sam mrtav, a sada sam živ." Otac bludnog sina je zaklao debelo tele jer mu se sin vratio. Šta je mogao da uradi? Suze i zbunjenost bez sumnje! Ali pre svega radost!

Postoji samo jedna tužna stvar na svetu, a to su greh i ludost. Budući da smo spašeni, smejemo se i kličemo od radosti, jer smo spašeni, i svi koji su nas za života voleli raduju se na nebu!

Svi mi u sebi nosimo princip smrti i princip besmrtnosti. Smrt je zver koja uvek stvara životinjsku glupost. Bog ne voli budale jer je njegov sveti duh inteligencija. Glupost se iskupljuje patnjom i ropstvom. Za zveri postoji štap.

Patnja je uvek upozorenje. Teško onom ko ga nije razumeo! Kada nam priroda zategne uzde, to znači da smo zastranili; A kada fijukne bičem, opasnost je nadohvat ruke.

Jao onome ko o tome ne razmisli!

³⁶ "Ako bi budala ustrajala u svojoj ludosti postala bi mudra." - Vilijam Blejk.

Kada smo zreli za smrt napuštamo život bez ikakvog žaljenja i ništa nas ne bi moglo navesti da ga ponovo prihvatimo; ali kada je smrt prerana, duša žali za životom, i tada pravi mag može povratiti život telu. Svete knjige nas upućuju u detalje postupka koji treba primeniti u tom slučaju. Prorok Osija i apostol Pavle su ga sa uspehom primenili. Potrebno je magnetizovati preminulog stavljajući svoje noge na njegove, svoje šake na njegove šake i svoja usta na njegova usta; zatim na duže vreme koncentrisati volju, i prizivati odbeglu dušu koristeći sve misli koje bi volela i pozitivne mentalne uticaje za koje smo sposobni. Ukoliko magnetizator nadahnjuje tu dušu naklonošću i velikim poštovanjem i ako misli koje joj prenosi uspeju da je uvere da joj je život još uvek potreban, te da srećni dani tek dolaze, on će sasvim sigurno uspeti da je dozove, te će ljudima izgledati da je očigledna smrt bila samo letargija.

Nakon jedne slične letargije majka Jovanka je vratila Viliijama Postela u život, i on se pojavio u punoj mladosti te se otada više nije nazivao nikako drugačije nego Postel Vaskrsnuti, *Postellus Restitutus*. U Parizu, u ulici Fobur Sent Antoan živeo je kovač po imenu Leriš koji se izdavao za adepta hermetičkih nauka i koji je postao čuven zbog čudnovatih izlečenja, pa čak i uskrsnuća postignutih upotrebom univerzalne medicine. Jedna balerina iz Opere, koja je bila njegov poklonik, dođe jednog dana uplakana izjavljujući da je njen ljubavnik umro. G. Leriš pođe sa njom, i kada su stigli do kuće u kojoj je pokojnik ležao, osoba koja je upravo izlazila reče mu: "Nema svrhe da idete gore, umro je pre šest časova." "Nema veze", odgovori kovač, "kad sam već došao želim da ga vidim." Ušao je u sobu i pronašao telo potpuno ohlađeno, sem u predelu stomaka gde je osetio malo toplote. Naredio je da zapale veliku vatru, masirao telo toplim rupcima i utrljavao u njega univerzalni lek rastopljen u vinu. (Njegov tzv. "univerzalni lek" je, po svopjoj prilici, prah koji sadrži merkur analogan hermesu koji se može naći po apotekama).³⁷ U isto vreme je ljubavnica preminulog plakala i kršila ruke dozivajući ga na najnežniji način. Posle jednog i po sata takvih napora Leriš prinese ogledalo ustima preminulog i primeti na njemu lagano zamagljenje. Nastavili su dvostrukom snagom i uskoro dobili još jači znak Života. Preneli su ga u dobro zagrejan krevet i posle nekoliko časova bio je potpuno vraćen u život. Ime te osobe bilo je Kandi. Posle tog događaja više nikada nije bio bolestan i 1845. još uvek je bio živ i stanovao na trgu Ševalije di Gue broj 6. Svojom čudnovatom pričom zabavljao je sve koje je to zanimalo, često zasmeyavajući lekare i mudrace četvrti u kojoj je živeo. On se tešio poput Galileja i odgovarao im: "Samo se vi smejte, ali ja dobro znam da je smrtovnica bila potpisana i dobijena dozvola za pokop; sve je bilo spremno za pogreb koji je trebao da se obavi kroz osamnaest časova, ali evo mene ovde, živog i zdravog pred vašim očima."

GLAVA III

Velika arkana smrt

Kako nas često u životu rastuži misao da će i najdivnije življenje doći svome kraju i približiti se velikom Nepoznatom koje nazivamo smrću i koje nam izgleda tako odvratno u poređenju sa radošćima postojanja.

Čemu to: roditi se da bi tako kratko živeli? Zašto sa toliko pažnje odgajati dete koje će pre ili kasnije umreti? To su pitanja ljudskog neznanja u njegovim najčešćim i najtužnijim sumnjama.

Ali to isto pitanje bi sebi mogao da postavi i ljudski embrion kada mu se približi čas dolaska na ovaj svet, njemu nepoznat. Proučavajmo misteriju rađanja i dobićemo ključ velike arkane smrti!

³⁷ Hermes (ili Kermes) se pravi prokuvavanjem crnog antimon-sulfida sa rastvorom sode bikarbonate, i koristi se za kostobolju, reumatizam i neka oboljenja kože. - A.K.

Inkarnirani duh bačen zakonima prirode u utrobu žene sporo se budi i stvara sebi velikim naporom organe koji će mu kasnije biti potrebni, ali koji svojim rastom čine neugodnim njegov trenutni položaj. Najsrećniji period u životu jednog embriona je kada širi oko sebe membranu koja mu služi kao utočište i pliva u tečnosti koja ga čuva i hrani. On je tada slobodan, oslobođen patnje, uživa u univerzalnom životu i prima otiske sećanja prirode, koji će kasnije odrediti oblike njegovog tela i njegova svojstva.

To srećno vreme možemo nazvati detinjstvom embriona.

Zatim sledi adolescencija; sve više se razaznaje njegov ljudski oblik i određuje pol. Unutar materinskog jajeta dolazi do pokreta koji podseća na prazna sanjarenja doba koje sledi detinjstvu. Posteljica koja čini spoljašnje i stvarno telo fetusa, oseća kako u njoj raste nešto nepoznato što teži da je raskida i pobegne. Dete tada ulazi u život snova. Njegov mozak, koji deluje kao ogledalo mozga njegove majke, reprodukuje proizvode njene imaginacije i prenosi ih na oblik svojih udova. Majka je za njega ono što je Bog za nas: nevidljivo i nepoznato providenje za kojim teži i sa kojim identifikuje sve ono čemu se divi. Drži se nje, živi zahvaljujući njoj, ali je ne vidi i ne bi mogao da je razume. Kada bi bio u stanju da filozofira, verovatno bi opovrgao inteligenciju i postojanje te majke, kao ličnosti koja je za njega još uvek samo zatvor i sredstvo održanja. Ali, malo po malo, takvo podređeno stanje počinje da mu smeta, on se pomera, pati, oseća da se život bliži kraju. Tada nastupa čas bola i muka, okovi se raskidaju, ono oseća da pada u prostor nepoznatog. Njegova sudbina je okončana, ono pada u ambis, raspada se od bola, ruka tame ga grabi, poslednji izdah prerasta u prvi plač. On je mrtav kao embrion, ali počinje da živi kao čovek!

Tokom života embriona, izgledalo je da je posteljica njegovo pravo telo, ali ona je bila samo njegovo lažno, embrionalno telo, beskorisno u narednom životu, telo koje treba odbaciti kao nečisto na pragu rađanja.

Naše ovozemaljsko telo je kao drugi omotač suviašan u trećem životu, zato ga odbacujemo u trenutku našeg drugog rođenja.

Ovozemaljski život, u poređenju sa životom na Nebu, nalik je na embrionalni život. Ukoliko nas zle strasti ubijaju priroda pobacuje i rađa nas prevremeno za večnost, čime nas izlaže užasnom raspadanju koje Sv. Jovan naziva drugom smrću.

Prema drevnim ekstatičkim tradicijama, tako pobačeni životi ostaju plivajući u zemaljskoj atmosferi koju ne mogu prevazići i koja ih postepeno davi i apsorbuje. Oni imaju ljudski oblik, ali uvek nedovršen i nesavršen: jednom fali ruka, drugom noga, jedan ima samo torzo, a drugi je glava što se kotrlja. Oni nisu uspeali da se uzdignu na nebo zbog rane koje su dobili na ovom svetu, moralne rane koje je izazvala telesnu nakaznost, i zbog toga se njihovo postojanje malo po malo gasi.

Uskoro će njihova moralna duša biti ogoljena, i ne bi li sakrila svoju sramotu, tražiće po svaku cenu novi veo; biće primorana da se odvuče u mrak i da prođe kroz mrtvaju i ustajale vode drevnog haosa. Te unakažene duše su larve drugog oblikovanja embriona; one hrane svoja vazдушna tela isparenjima prolivene krvi i plaše se vrha mača. Često se pridružuju poroćnim ljudima kao paraziti. U takvim uslovima oni su u stanju da zadobiju najčudovišnije oblike da bi predstavili bezumlje želja onih koji ih hrane; to su fantomi i demoni koji se javljaju nesrećnim čarobnjacima u bezbrojnim delima Crne magije.

Ove larve se više od svega boje svetlosti, naročito svetlosti duha. Munja koja izbija iz uma dovoljna je da ih, poput nebeskog groma uništi i vrati u Mrtvo more, koje ne treba pobrkati sa Mrtvim morem u Palestini. Sve ono što iznosimo ovde pripada vekovnoj tradiciji vizionara i može boraviti pod svetlom nauke u ime one izuzetne filozofije koju Paracelzus naziva filozofijom mudrosti, *philosophia sagax*.

GLAVA IV

Arcanum arcanorum

Velika arkana, što znači neizreciva i neobjašnjiva tajna, jeste apsolutno poznavanje dobra i zla.

"Kada budete jeli plod od drveta dobra i zla, postaćete kao bogovi" reče zmija.

"Ako ga budete okusili umrećete", odgovorila je božanska mudrost.

Tako dobro i zlo donose plod na istom drvetu i iz istog korena.

Bog je personifikovano dobro.

Đavo je personifikovano zlo.

Znati tajnu ili formulu Boga, znači biti Bog.

Znati tajnu ili formulu đavola, znači biti đavo.

Želeti da budemo u isto vreme i Bog i đavo znači posedovati u sebi najapsolutniju antinomiju, suprotavljenost dveju najnapetijih suprotnih sila; to znači zarobiti u sebi beskonačan antagonizam.

To znači ispiti otrov koji bi ugasio sunca i satio svet.³⁸

To znači obući razorno ruho Dejanira.

To znači posvetiti se najbržoj i najstravičnijoj od svih smrti.

Jao onome koji želi preveliko znanje! jer prenačljeno i preterano znanje ne ubija, već tera u ludilo. Jest plodove sa velikog Drveta znanja dobra i zla, znači povezati dobro i zlo i pomešati ih.

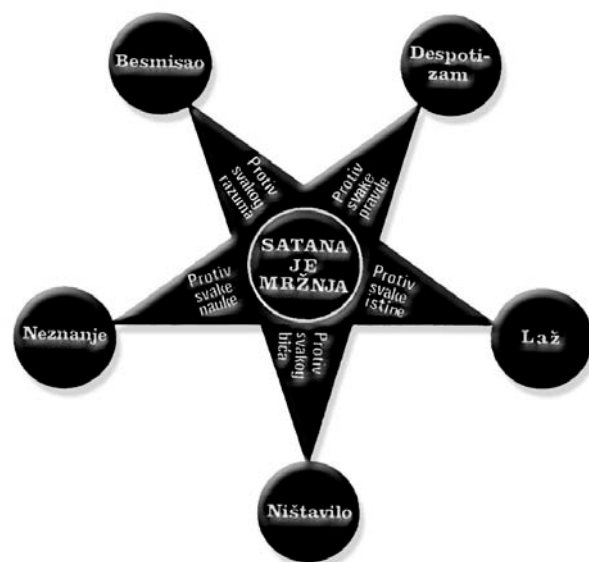
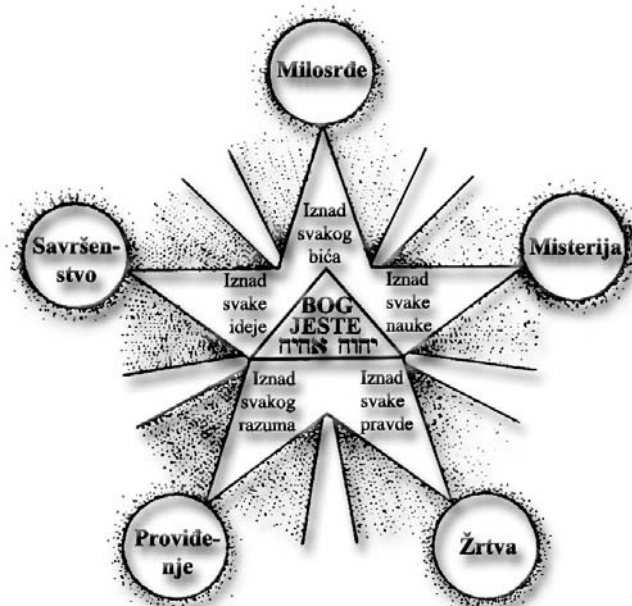
To znači prekriti sjajno Ozirisovo lice Tifonovom maskom.

To znači podići sveti veo Izide; to znači oskrnaviti svetište.

Nepromišljen čovek koji se usudi da bez zaštite gleda u sunce, oslepeće, i sunce će za njega postati crno.

³⁸ Ovo je aluzija na Šivu koji je ispilio otrov nastao mešanjem "Mlečnog okeana". (vidi: *Bhagavata purana skandha VIII*, gl. 5-12) To znači da Levi ovom rečenicom želi da kaže upravo suprotno od onoga što naizgled kaže, u protivnom bi ova glava teško zaslužila ime *Arkanum Arkanorum*. - A.K.

Ovde se moramo zaustaviti: zabranjeno je da kažemo nešto više; završićemo naše otkrovenje slikom tri pentagrama.

Ove tri zvezde su dovoljne da objasne tajnu. One se mogu uporediti sa šemama koje smo dali na početku naše knjige *Istorija magije*. Ujedinjenjem sva četiri pentagrama moguće je razumeti Veliku Arkanu svih Arkana.

Završićemo ovo delo dajući veliki Ključ Vilijema Postela.

To je ključ Tarota. Postoje četiri boje: štapovi, pehari, mačevi i diskovi ili pentagrami, kojima odgovaraju četiri strane sveta, i četiri živa bića ili simbolička znaka, i brojevi i slova oblikovani u krug; potom sedam planetarnih simbola, čije je ponavljanje naznačeno trima bojama koje predstavljaju prirodni, ljudski i božanski svet a čiji hijeroglifski znaci sačinjavaju dvadeset i jedan adut našeg Tarota.

U središtu prstena možemo naći dostruki trougao koji oblikuje Solomonovu zvezdu, ili Solomonov pečat. To je religiozna i metafizička trijada analogna prirodnoj trijadi univerzalnog nastanka u uravnoteženoj materiji.

Oko trouglova se nalazi krst koji deli trougao na četiri jednaka dela. Na taj način je simbol religije povezan sa simbolom geometrije. Vera upotpunjava nauku, a nauka priznaje veru.

Pomoću ovog ključa je moguće razumeti univerzalni simbolizam drevnog sveta i zapaziti njegovu analognost našim dogmama. Stoga možemo zaključiti da je božansko otkrovenje sveprisutno u prirodi i u ljudskom rodu, i osetiti da je hrišćanstvo u univerzalni hram samo unelo svetlost i toplotu podarivši mu duh Milosrđa, koji je po sebi Život samog Boga.

EPILOG

Hvalim te bože moj što si me prizvao ovom uzvišenom svetlu! Ti, vrhunski um i apsolutni život brojeva i sila koje te slušaju da bi naselile beskonačnost neprestanim stvaranjem! Matematika te dokazuje, harmonija prirode te objavljuje, svi oblici koji prolaze pozdravljaju te i slave!

Avram je znao za Tebe, Hermes te je poricao, Pitagora te je izračunavao, Platon je svakim damarom svog genija težio Tebi; ali je samo jedan posvećeni, samo te je jedan mudrac objavio deci zemlje, samo je jedan čovek mogao reći: "Ja i moj Otac smo jedno." Neka mu je slava jer je sva slava Tvoja!

Ti znaš Oče moj, da je onaj koji piše ove redove mnogo patio i izgarao. Borio se protiv siromaštva, klevete, progona, zatvora, zaborava onih koje je voleo, nikad nije smatrao da je nesrećan jer su ga tešile istina i pravda!

Jedino si Ti svet, o Bože istinskog srca i ponosnih duša i Ti znaš da li sam ikada sebe smatrao čistim u Tvojim očima! I ja sam, poput svih, ljudi, bio igračka ljudskih strasti! Ali sam ih na kraju pobedio, ili si ih Ti možda pobedio u meni, i podario odmor u dubokom miru onih koji nemaju drugih težnji sem Tebe!

Ja volim ljudski rod, zato što ljudi, ukoliko nisu beslovesni, nisu zli, sem kroz grešku ili slabost. Njihovo je prirodno stanje da vole dobro i zbog te ljubavi im daruješ potporu u svim iskušenjima, ne bi li ih pre ili kasnije vratio obožavanju pravde kroz ljubav prema istini.

Neka moje knjige idu tamo kuda ih tvoje Providenje pošalje! Ako je u njima slovo Tvoje mudrosti, biće jače od zaborava. Ali, ako su u njima samo greške, siguran sam barem u to da će moja ljubav prema pravdi i istini biti dugovečnija od njih i da zato večnost neće izneveriti težnje i stremljenja moje duše koju si Ti učinio večnom!